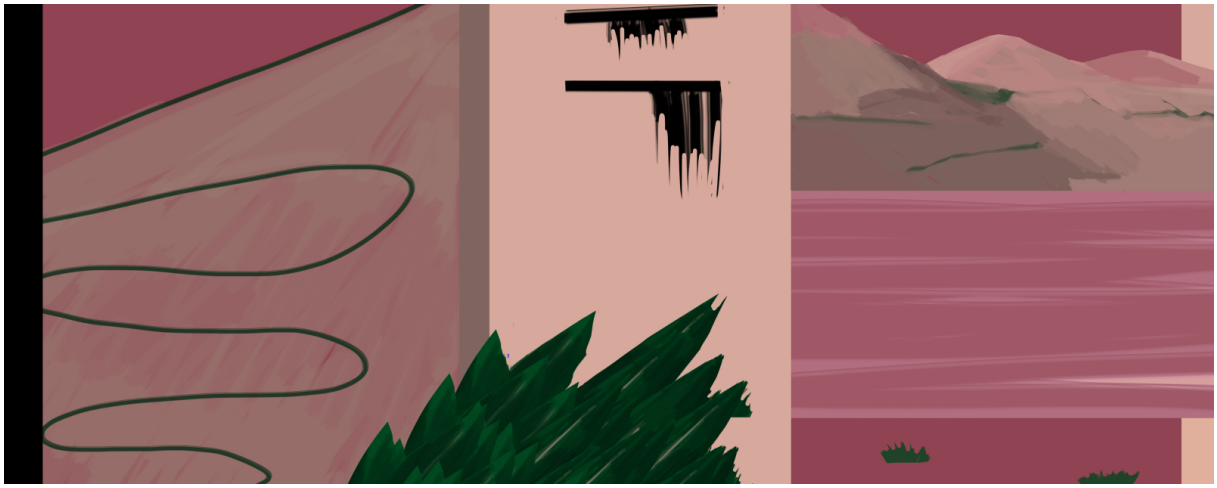
YEDİNCİ GÜN

YU HUA

alabanda

e-Kitap

3. Sürüm, Eylül 2019

Alabanda Yayınları'nın
Ekim 2016 tarihli 216 sayfalık 1. baskısı
esas alınarak hazırlanmıştır.

Hiçbir ticari amaçla
kullanılamaz.

YU HUA

YEDİNCİ GÜN

Alabanda Yayınları

YEDİNCİ GÜN
YU HUA

Copyright ©2013 Yu Hua
Translation Copyright © 2015 Allan H. Barr
Penguin Random House, LLC bünyesindeki The Knopf Doubleday Group'un alt markası olan Pantheon Books basımından çevrilmiştir.
Türkçe yayın hakları Kalemajans aracılığıyla Alabanda Yayınları'na aittir.

Birinci Basım: Ekim 2016

Yayıncının yazılı izni olmadan çoğaltılamaz.
Kaynak göstermek koşuluyla alıntı yapılabilir.

Genel Yayın Yönetmeni: Ceyda Pırıl Köstem
Çince Aslından İngilizceye Çeviren: Allan H. Barr
İngilizceden Çeviren: Aslı Anar
Editör: Ceyda Pırıl Köstem
Tasarım: Benceajans

Baskı ve Cilt:
Ertem Basım 0 312 640 16 23
Sertifika no: 26886

ISBN 978-605-9158-58-9
bencekitap sertifika no: 17725

Alabanda Yayınları, Bencekitap alt markasıdır.
Selanik Cad. No: 28/18 Kızılay – Ankara
Tel: (0 312) 417 88 77 Faks: (0 312) 425 24 58
www.bencekitap.com.tr
info@bencekitap.com.tr

YU HUA

YEDİNCİ GÜN

Yu Hua

Yu Hua beş roman, altı öykü ve dört deneme kitabının yazarıdır. Eserleri yirminin üstünde dile çevrildi. Aralarında *James Joyce Award, Fransa Prix Courier International* ve *İtalya Premio Grinzane Cavour* da bulunan pek çok ödül aldı. Pekin'de yaşıyor.

BİRİNCİ GÜN

Kaldığım odadan çıkıp kıraç, kasvetli şehirde tek başıma dolaşmaya başladığımda sis epey yoğundu. Bir zamanlar krematoryum[1] diye bilinen, şimdilerdeyse cenaze evi olarak adlandırılan yere doğru ilerliyordum. Yakılma törenim saat 9:30'a planlandığından, sabah saat 9:00'da orada olmamı söyleyen bir talimat ulaşmıştı elime.

Bir önceki gece, yıkılan duvar sesleri çınlatmıştı ortalığı; sanki komple bir sıra bina ayakta durmaktan yorulmuş da yere uzanmak zorunda kalmış gibi, dev yıkımlar birbirini izledi. Bu duraksız tımarhanede uykuyla uyanıklık arasında gelişigüzel sürükleniyordum. Gün doğarken kapıyı açmamla şamatanın durması bir oldu, sırf kapıyı açarak gürültü düğmesini çevirmişim gibi. Kapının üstünde, on gün önce asılmış elektrik ve su faturalarının yanına bir not iliştirilmişti. Yeni notta, nemli ve sis yüzünden bulanık görünen bir yazıyla, yakılmak üzere cenaze evine gitmem gerektiği yazıyordu.

Sis, günle gece, sabahla akşam arasındaki sınırları silerek şehri tek, sabit bir örtüyle örtmüştü. Otobüs durağına yürüdüğüm sırada, durup dururken birkaç kişi ortaya çıktı, göründükleri hızla da kayboldular. Bir süre temkinli biçimde yürümeye devam ettim ama aralık, birdenbire yerden bitmişe benzeyen bir tabelayla bloke edilmişti. Tabelanın üstünde birtakım rakamlar olması gerektiğini düşündüm: eğer 203 rakamı oradaysa, o zaman binmek istediğim otobüsün durağı burası demekti. Ama rakamları seçemiyor, ellerimle yokladığımda bile çözemiyordum. Gözlerimi ovuşturduğumda, 203 rakamını görür gibi oldum, gerçekten de durak burası olmalıydı. Ama şimdi sağ gözüm yerindeymiş de sol gözüm dışarı, elmacık kemiğime doğru kaymış gibi tuhaf bir hisse kapıldım. Sonra burnumun yanında, yüzüme yapışmış bir yabancı cisim olduğunu fark ettim, çenemin altına da başka bir şey sıkışmıştı. Elimle yokladığımda, burnumla çenemin olması gereken yerin yanında olduğunu keşfettim. Bir şekilde yerleri değişmişti.

Sis şimdi o kadar yoğunlaşmıştı ki görüş mesafem resmen sıfıra düşmüştü. Bulanık şekillerle hayaletimsi binaların arasında, yaşamın suyun üstündeki dalgalar gibi alçalıp yükselen seslerini işittim. Sonra, tam oluşmamış kasvete girmeyi umarak ileri doğru birkaç çekingen adım

attığımda, çarpışan arabaları duydum. Sis gözlerimi kaplamıştı ve çarpışmaları göremiyordum. Tek farkına vardığım bir dizi şiddetli çarpışma olduğuydu. Arkamda bir araba sisin içinden fırlayıp yanımdan hızla geçerek yaşam seslerinin içine daldı ve bütün sesler kaynayan su gibi patladı.

Bir süre orada kuşku içinde durdum ama çok geçmeden anladım ki eğer yolun bu kısmında bir yığılma varsa 203 numaralı otobüs yakın bir zamanda gelmeyecekti ve benim bir sonraki durağa gitmem gerekiyordu.

Ben yürümeye devam ederken, sisin içinden kar taneleri fırlıyordu. Işık huzmeleri gibi parlıyor, yüzüme konduklarında cildimi hafifçe ısıtıyorlardı. Olduğum yerde durup kar tanelerinin havada süzülerek üstüme konmalarını izledim. Kıyafetlerim karın içinde gittikçe daha belirginleşmeye başladı.

Birden farkına vardım; bu önemli bir gündü, bugün ölümümün ilk günüydü. Yıkanmamıştım, cenaze kıyafetlerimi de giymemiştim. Cenaze evine doğru giderken üstümde her zamanki kıyafetlerimle eski, bol bir palto vardı. Pasaklı görünümümün aklımı başıma getirmesiyle olduğum yerde geri dönüp geldiğim yöne doğru ilerlemeye başladım.

Yağan kar şehri aydınlatmıştı ve kalın sis tabakası ben yürürken yavaş yavaş dağılıyor gibiydi. Gidip gelen yayalarla araçları seçebilmeye başladım. Az önce önünden geçtiğim otobüs durağına vardığımda tam bir karmaşayla karşılaştım: yol yirmiden fazla arabanın birbirine girmesiyle tamamen tıkanmıştı, polis arabaları ve ambulanslar çevrede dolaşıyordu. İnsanlar yerde yatıyor, ağzı burnu dağılmış arabalardan çıkarılıyordu, inleyen, ağlayan ve çıtı çıkmayan insanlar vardı. Bir an durdum ve bu defa tabeladaki 203 sayısını net biçimde görebildim. Yürümeye devam ettim.

Odama dönünce soyundum, duşa kadar çıplak halde yürüdüm ve musluğu açtım. Avuçlarımı suyla doldurup yıkanmaya başladığımda vücudumun yaralarla kaplı olduğunu görerek açık yaralara gömülü kum taneleriyle ahşap kıymıklarını dikkatle ayıkladım.

Tam bu sırada cep telefonum çalmaya başladı. Bu garibime gitti çünkü hattı iki ay önce faturaları ödemediğim için kesmişlerdi ve şimdi birden yine çalıyordu. Telefonu alıp konuşma düğmesine bastım. “Alo?” dedim usulca.

Bir ses yanıtladı. “Yang Fei’le mi görüşüyorum?”

“Doğrudur.”

“Cenaze evinden arıyorum. Şu an neredesiniz?”

“Evdeyim.”

“Ne yapıyorsunuz?”

“Yıkanıyorum.”

“Saat neredeyse dokuz oldu! Nasıl hâlâ yıkanıyor olabilirsiniz?”

“Hemen geliyorum.” Mahcup olmuştum.

“Acele edin, bir de rezervasyon belgenizi getirmeyi unutmayın.”

“Onu nerede bulabilirim?”

“Kapınızın üstünde olmalı.”

Sonra telefonu kapadı. Bu pek hoşuma gitmemişti. Nedendi bu kadar acele? Telefonu yere bırakıp yaralarımı temizleme çabalarıma yeniden başladım. Bir tas alıp suyla doldurarak kalan kum ve kıymık parçalarını onunla yıkadım. Bu, işi hızlandırmama yardımcı oldu.

Üzerimden sular damlar halde gardıroba yürüyüp bir cenaze kıyafeti bulma ümidiyle açtım. Ama bu tanıma uyan bir şey bulamadım. Bir cenaze kıyafetine en yakın olan şey, sade bir çiçek desenli, göğüs kısmına Li Qing’in kırmızı iplikle nakış işlediği, şimdi harfleri solmuş olan beyaz ipek pijama takımıydı; kısa evliliğimden bir hatıra. Bir gün ikimiz için iki takım geleneksel Çin tarzı pijama seçmişti ve kendi ismini kendi pijamasına, benimkini de benim pijamama işlemişti. Evliliğimiz sona erdikten sonra bu pijamayı hiç giymemiştim ama şimdi, bir kez daha giydiğimde, rengi kar kadar sıcak göründü gözüme.

Kapıyı açıp dışarıda asılı cenaze evi belgesini dikkatlice inceledim. Kağıtta A3–görünüşe göre rezervasyon numarası–yazıyordu; kâğıdı koparıp özenle katladım ve pijamamın cebine yerleştirdim.

Tam evden çıkmak üzereyken sanki bir şey unutmuşum gibi geldi ve düşünmek için bir an döne döne düşen karların arasında dikildim. Sonra ne unuttuğumu hatırladım, siyah kol bandımı takmamıştım. Ben bekâr bir adamdım; annesiz babasız, çocuksuz, ölümünün yasını tutacak kimsesi olmayan biri. Dolayısıyla siyah kol bandı takmam bana bağlıydı.

Odama geri dönüp siyah bir kumaş parçası arayarak gardrobumu içini eşeledim. Uzunca bir arayışın sonunda tek bulabildiğim siyah bir tişörttü. Tişört o kadar aşınmıştı ki rengi griye dönmüştü. Kolunun bir parçasını kesip sol kolumun üstüne geçirdim. Yas kıyafetim mükemmel sayılmazdı ama yarattığı etkiden oldukça memnundum.

Bir kez daha telefonum çaldı. “Yang Fei’le mi görüşüyorum?”

“Evet, merhaba.”

“Cenaze evinden arıyorum. Hâlâ yakılmayı planlıyor musunuz?”

Bir an duraksadım. “Evet.”

“Saat dokuz buçuk oldu. Geç kaldınız.”

“Dakik olmak o kadar önemli mi?” Her şeyi doğru düzgün yapmak istiyordum.

“Eğer yakılmak istiyorsanız acele etmeniz gerek.”

* * *

Cenaze evine girdiğimde, bekleme salonu gözüme geniş ve derin göründü. Dışarıdaki sis yavaş yavaş dağılmıştı ama bekleme salonunun içi hâlâ sisle kaplıydı ve duvardaki geniş aralıklarla asılı mum şekilli şamdanlardan ve kardan soluk bir ışık yayılıyordu. Beyaz renk bir şekilde içimi ısıttı.

Bekleme salonunun sağ tarafı yere sabitlenmiş sıra sıra plastik sandalyelerle kaplıydı; sol taraftaysa birkaç halka şeklinde dizilmiş koltuklar, her halkanın ortasında bir sehpa ve üstünde plastik çiçekler olan bir oturma alanı vardı. Plastik sandalyelerde birçok kişi vardı ama koltuklarda yalnızca beş kişi oturuyordu. Koltuktakiler bir bacaklarını öbür dizlerinin üstüne atmış, rahat rahat oturuyor, başarılarından çok hoşnut görünüyorlardı. Diğer yandan plastik sandalye sıralarındakiler sopa yutmuş gibi dimdik oturuyordu.

İçeri girerken soluk mavi bir ceketle eski bir çift eldiven giymiş bir adam bana doğru yürüdü. Adam o kadar zayıftı ki kemikleri sopa gibiydi ve yüzü bir kafatasından pek farklı değildi, hiç derisi ve eti yoktu neredeyse.

Yapısı değişmiş yüzümü gördüğünde beni usulca selamladı. “Günaydın bayım.”

“Krematoryum burası mı?” diye sordum.

“Artık krematoryum demiyoruz adına,” dedi. “Cenaze evi diyoruz.”

Yanlış bir şey söylediğimi fark ettim, bir otele girip, “Pansiyon burası mı?” demek gibi bir şeydi bu.

Sesinde yorgun, bıkkın bir ton sezdim. Daha önce cenaze evinden arayan adamın bu olmadığı belliydi. Geç kaldığım için özür diledim ama başını nazikçe iki yana sallayıp geç kalmanın normal olduğunu söyleyerek beni teselli etti. Rezervasyon numaramın süresi geçmişti, artık geçerli değildi; girişteki makineye gidip benim için yeni bir sıra numarası aldı.

A3’ten A64’e düşmüştüm; görünüşe göre önümde elli dört kişi vardı.

“Beni bugüne sıkıştırabilecek misiniz?” diye sordum.

“Arada gelmeyen birileri olur mutlaka,” diye yanıtladı yer gösterici.

Eldivenli elinin işaret parmağıyla plastik sandalyeleri göstererek orada beklemem gerektiğini ima etti. Gözlerimin koltuk tarafına kaydığını fark edince koltukların VIP alanı olduğunu açıkladı. Benim seviyem ancak sandalyelere oturmaya elveriyordu. Biletim elimde, plastik sandalyelere doğru ilerlerken adamın kendi kendine, “Yine zavallının biri yüzünü düzelttirmeden gelmiş” diye mırıldandığını duydum.

Plastik sandalyelerden birine oturdum. Yer gösterici iki bekleme alanının arasında ileri geri yürüyüp duruyor, düşüncelere dalmışa benziyordu. Ayakkabıları zemine biri kapıya vuruyormuş gibi ritmik bir şekilde vuruyordu. Geç kalanlar gelmeye devam ediyordu, yer gösterici de onları karşılayıp ellerine bir sıra numarası tutuşturuyor, eliyle plastik sandalyeleri işaret ediyordu. Geç gelenlerden biri elit bir misafirdi, yer gösterici onu koltuk alanına yönlendirdi.

Plastik sandalyedeki misafirler kendi aralarında alçak sesle konuşuyordu. VIP alanındaki altı kişi de sohbet ediyordu ama sahnede şarkı söyler gibi yüksek sesle konuşuyorlardı. Bizim konuşmamız ise daha çok orkestra çukurundan edilen eşlik gibiydi.

VIP’ler arasındaki belli başlı sohbet konuları cenaze kıyafetleriyle küllerinin konulacağı vazolardı. Parlak el işlemeli, zarif ipek kefenler giymişlerdi ve gayet olağan bir biçimde bu kıyafetlerin fiyatlarından bahsediyorlardı; hepsi de yirmi bin yuandan fazlaydı. Kostümler bana harika görünüyordu, bir kraliyet sarayında giyilen kıyafetler gibiydiler. Sonra VIP’ler sözü iri yapraklı kırmızı sandal ağacından yapılma, zarif motiflerle işlenmiş ve fiyatları altmış bin yuan civarında olan kendi kül vazolarına getirdiler. Vazoların isimleri de kendileri kadar muhteşem ve heybetliydi: Sandal Ağacı Yöresi, Ölümsüz Turna Kuşu Malikânesi, Ejderha Sarayı, Anka Kuşu Kalesi, Tek Boynuzlu At Sarayı ve Sandal Ağacı Köşkü.

Biz sıradan insanlar da aynı konulardan bahsediyorduk. Ama bizim durumumuzda cenaze kıyafetleri pamuklu sentetik ipektendi ve yaklaşık bin yuana satılıyordu. Kül vazoları ya servi ya da dolgu ahşaptan, süslemesizdi ve en pahalısı sekiz yüz, en ucuzu da iki yüz yuandı. Bu vazoların isimleri de daha sadeydi: Düşen Yapraklar Köklerine Dönüyor ya da Sonsuza Kadar Kalan Koku gibi.

VIP bölümü kıyafetleriyle vazolarına yaptıkları masrafa odaklıyken plastik sandalyelerde oturanlar daha çok kimin verdiği paraya en iyi ürünü aldığını konuşuyordu. Önümde oturan iki kişi, aynı mağazadan birbirinin

aynı iki cenaze kıyafeti aldıklarını ama birinin diğerinden elli yuan daha az ödediğini keşfetti. Daha fazla ödeyen içini çekti. “Karım pazarlık konusunda umutsuz,” diye mırıldandı.

Plastik sandalyelerdeki diğer misafirlerin hepsinin, ya Ming-Qing tarzı geleneksel kefen ya Mao ceketi ya da Batı modasına uygun çağdaş tasarımlarda cenaze kıyafeti giymiş olduğunu fark ettim. Çin kopçalı pijama giymiş bir tek ben vardım ama en azından bol keten paltodan kurtulduğuma memnundum. Beyaz pijamalarım ne kadar paspal da olsa en azından plastik sandalyelerde idare ediyordu.

Ama benim bir kül vazom, Düşen Yapraklar ya da Kalan Koku gibi ucuz bir vazom bile yoktu. Bu konu canımı sıkmaya başladı; küllerime ne olacaktı? Uçsuz bucaksız okyanusa mı savrulacaklardı? Bu söz konusu bile olamazdı. Okyanus, önemli kimselerin küllerinin dinlenme yeriydi. Önemli kişilerin küllerini bir uçak taşır, yolda bir savaş gemisi gibi güvenliği sağlar, küller akrabalarla çalışanların gözyaşları arasında denize savrulurdu. Benim küllerimse fırından çıkarılıp bir süpürge ve talaşla karşılanacak, sonra da çöp kutusunu boylayacaktı.

Yanımdaki sandalyelerde oturan yaşlıca bir adam başını bana doğru çevirip hayretle baktı. “Seni yıkayıp düzeltmediler mi?”

“Yıkandım,” dedim. “Kendim yıkandım.”

“Peki ya yüzün?” dedi. “Sol gözün yuvasından çıkmış, burnunun yeri kaymış, çenen de çok uzun.”

Şimdi, yıkanırken yüzümü unuttuğumu fark ederek yerin dibine geçtim. “Şekil vermedim,” dedim.

Yaşlı adam, “Ailen hakikaten savsaklamış işi,” dedi. “Hem yıkamayı hem şekil vermeyi ihmal etmişler.”

Aslında, tabii ki kimsem yoktu. Beni evlat edinip bebeklikten itibaren büyüten manevi babam Yang Jinbiao, ölümcül bir hastalığa sahip olduğunu öğrendiğinde, bir yıl kadar önce beni terk etmişti; gerçek annemle babamsa kuzeyde, uzak bir şehirde ve öteki dünyaya göçmüş olduğumdan habersizdi.

Tüm bu süre boyunca konuşmamızı dinleyen öbür taraftan bir kadın şimdi kıyafetimi inceliyordu. “Neden kefeniniz pijamaya benziyor?” diye sordu.

“Ustümdekiler cenaze kıyafeti,” diye açıkladım.

“Cenaze kıyafeti mi?” diye sordu. Anlamamış görünüyordu.

Beyefendi, “Cenaze kıyafeti kefenle aynı şey,” dedi. “Kefen kulağa daha güzel geliyor sadece.”

Yüzlerine ağır makyaj yapılmış olduğunu fark ettim. Yakılmak üzere değil de, az sonra sahneye çıkacaklarmış gibiydi.

Plastik sandalyelerde oturan bir başkası, yer göstericiye söylenmeye başladı. “Saatlerdir bekliyorum, hâlâ sıram gelmedi.”

Yer gösterici, “Belediye başkanına veda töreni sürüyor,” diye cevapladı. “Sabahki üç cenazeden sonra ara verdiler, belediye başkanının fırına verilmesini beklemek zorundayız. O çıkmadan sizin sıranız gelmez.”

Adam, “Neden bizi yakmak için onun çıkmasını beklemek zorundasınız?” diye çıkıştı.

“Bilmiyorum.”

Bekleyenlerden bir diğeri, “Kaç fırınınız var?” diye sordu.

“İki. Biri ithal, biri yerli. İthal olan VIP’lere ayrılmış durumda. Siz yerli olanda yakılacaksınız.”

“Belediye başkanı VIP mi?”

“Evet.”

“İki fırına da ihtiyacı var mı?”

“İthal olanı kullanacak.”

“Ee, yerli fırını neden boş tutuyorsunuz o zaman?”

“Bu konuda çok net bir bilgim yok. Tek bildiğim, iki fırının da şu an kullanım dışı olduğu.”

Koltuklu alandaki VIP’lerden biri yer göstericiye el etti, o da koşar adım talebi öğrenmeye gitti.

VIP, “Belediye başkanına veda ne kadar sürecek?” diye sordu.

“Pek emin değilim.” Yer gösterici duraksadı. “Biraz daha sürer, sanıyorum. Lütfen sabredin.”

Yakılmak için yeni gelen biri, yerine doğru ilerlerken bir güncellemede bulundu. “Eğer şehirdeki küçük büyük tüm memurları toplarsanız, komşu köy ve kasabalardan gelenlerle birlikte toplamda bin kişiden fazla eder, her birinin ona veda etmesi lazım ve hızlı yürüyemezler–yavaş yürümek zorundalar, aralarından bazıları ağlamak da isteyecektir.”

VIP, “Bir belediye başkanının nesi bu kadar özel?” diye homurdandı.

Yeni gelen söyleyeceklerini bitirmemişti. “Bu sabahtan başlayarak, şehirdeki bütün ana yollar kapatıldı ve belediye başkanının kalıntılarını taşıyan araç, ona eskort eden birkaç yüz araç peşinde, yürüme hızıyla ilerledi. Normalde yarım saat sürmesi gereken yol, bir buçuk saat sürdü. Ana yollar hâlâ kapalı ve belediye başkanının külleri evine gitmeden trafik normale dönmeyecek.”

Eğer ana yollar kapalıysa, öteki caddelerde yoğun bir trafik olmalıydı. O sabah sisin içinde yürüdüğüm sırada duyduğum çarpışma sesleri ve sonradan gördüğüm karmaşa manzarası geldi aklıma. İşte o zaman, belediye başkanının birkaç hafta önce bütün gazeteleri ve televizyon kanallarını dolduran ani ölümünü hatırlattılar. Resmi açıklama, belediye başkanının aşırı çalışma sonucu kalp krizi geçirdiği yönündeydi; hikâyenin internette dolaşan popüler versiyonuysa, belediye başkanının beş yıldızlı bir otelde genç bir mankenle orgazm olurken kalp krizi geçirdiğini söylüyordu. Manken o kadar büyük bir şok geçirmişti ki belden aşağısının çıplak olduğunu unutup çığlık çığlığa bağırarak koridora fırlamıştı.

Sonra iki alandaki sohbetler mezar alanlarına döndü. Plastik sandalyedekilerin birer metrekarelik yeri varken VIP'lerin mezar alanları en az yirmi dörder dönümdü. Belki de VIP'ler plastik sandalyedekilerin söylediklerini duyduğundan, içlerinden bir tanesi yüksek sesle, "Bir metrekareden ne olur ki?" diye sordu.

Koltuklarda oturanların lüks mezarlarıyla ilgili konuşmasını dinlemeye başladıklarında, plastik sandalyedekilere bir sessizlik çöktü. Altı mezar yerinden beşi dağ tepesinde, denize karşı, bulutlarla çevrili, okyanus manzaralı, akla hayale gelebilecek en neşeli, en büyüleyici mezarlıklardaydı. Altıncı mezar da bol ağaçlı, derelerin çağladığı, kuşların öttüğü ve yüzbinlerce yıldır orada köklü doğal bir kayanın mezar taşı görevi gördüğü bir vadideydi. Bu mezar yerinin sahibi, bugünlerde herkes organik yemek yemek istiyor ama bu organik bir mezar taşı, dedi. Diğer beş mezar yerinden ikisi, gerçek binaların minyatür versiyonlarına sahipti. Biri Çin tarzında avlulu bir ev, diğeri Batı tarzında bir villaydı. Diğer ikisiyse resmi mezar dikilitaşlarıyla hava atıyordu, sahiplerinin dediğine göre bu mezar taşları o kadar da gösterişli değildi. Sonuncusu herkesi şaşırttı çünkü dikilitaşı Tiananmen Meydanı'ndaki Halk Kahramanları Anıtı'nın bire bir ölçekte bir kopyasıydı. İki anıt arasındaki tek fark, Mao Zedong'un anıt üzerindeki yazısı, "Sonsuza dek halk kahramanlarının anısına"nın "Sonsuza dek yoldaş Li Feng'in anısına"ya değiştirilmiş olmasıydı. Bu yazı da Mao'nun kaligrafisiyle yazılmıştı çünkü Feng'in ailesi "Yoldaş Li Feng"in harflerini Mao'nun yazılarından bulup çıkarmış, büyütüp dikilitaşa yazdırmışlardı.

Dikilitaşın sahibi, "Yoldaş Li Feng ben oluyorum," diye ekledi.

VIP'lerden bir diğeri, "Bunların hepsi kulağa biraz riskli geliyor," dedi. "Devlet bir gün böyle bir anıtı yıkacağım diye tutturabilir."

Feng, “Rüşvetimi verdim bile,” diye yanıtladı kendine güvenle.

“Hikâyenin ortaya çıkmasını kaldıramam, dolayısıyla ailem hikâyeyi gazetecilerden gizlemek için şimdiden on iki kişiyi işe aldı. On iki kişilik, tam olarak bir ordu mangasının gücüyle beni koruyan muhafız ekibiyle herhangi bir endişem olmadan dinlenebilirim.”

Bu noktada bekleme odasındaki tavan ışıklarının iki sırası yandı ve şafak vakti bir anda öğlene döndü. Yer gösterici hızla ön kapıya doğru yürüdü.

Siyah bir takım elbise, beyaz gömlek giymiş, siyah kravatlı belediye başkanı salona girdi. Ağırbaşlı bir biçimde; yüzünde ağır bir makyajla, kapkara kaşlar ve dudağında parlak bir rujla ilerliyordu. Yer gösterici onu karşıladı, tedirgin biçimde yol gösterdi. “Sayın başkan, lütfen lüks VIP süitimizde rahatınıza bakın,” dedi.

Belediye başkanı, başıyla onaylayarak onu izledi. Bekleme salonunun iki dev kapısı ardına kadar açılarak, başkan içeri girdikten sonra yavaşça kapandı.

Koltuklardaki VIP’lerden çıt çıkmıyordu. Lüks VIP süiti, koltuk bölgesini sessizliğe gömmüştü; zenginlik, gücün önündeki küçüklüğünü kabul ediyordu.

Plastik sandalyeler arasındaki sohbet yükselip alçalmayı sürdürüyordu, tabii cenaze konusu hâlâ ana mevzuydu. Herkes mezarların artık evlerden daha pahalı olduğundan yakınıyordu. Felaket kalabalık, şehrin uzağındaki mezarlıklarda bile, bir metrekarelik alan otuz bin yuana mal oluyordu–hem de yalnızca yirmi beş yıllık garantiyle. Evler ne kadar pahalı da olsa, en azından yetmiş yıl sizin oluyordu. Yakılacaklardan bazıları epey kızgındı, diğerleriyse daha çok endişe içindeydi. “Yirmi beş yıl sonra ne olacak peki?” diye üzülüyorlardı. O zamana kadar muhtemelen mezar fiyatları astronomik seviyelere ulaşmış olacaktı, aileleri sözleşmeyi uzatacak parayı denkleştiremezse de külleri gübreye dönecekti.

Ön sıradakilerden biri, “Bugünlerde ölmek epey pahalı bir iş oldu,” diye homurdandı.

Yanımda oturan yaşlı beyefendi sakince, “Geleceği düşünmemek en iyisi,” dedi.

Yaşlı adam bana yedi yıl önce üç bin yuana bir metrekarelik bir alan satın aldığını, şimdi aynı alanın otuz bin ettiğini söyledi. Zamanındaki öngörüsüne seviniyordu; şimdi almak isteseydi, hayatta o parayı denkleştiremezdi.

“Yedi yıl içinde fiyat ona katlandı,” dedi hayret içinde.

Sıra numaraları çağırılmaya başladı. Şimdi belediye başkanı yakılmış, üstüne Komünist Parti bayrağı örtülmüş vazosu siyah bir cenaze arabasına yüklenmişti. Araba peşindeki birkaç yüz sedan arabayla birlikte yavaşça ilerliyordu. Trafiğe kapalı yollarda cenaze müziği yankılanmaya başladı. Sıradan rezervasyon numaraları A'yla başlarken VIP rezervasyon numaralarının V harfiyle başladığını fark ettim. Belediye başkanı gibi lüks VIP'lerin rezervasyon numaraları hangi harfle başlıyordu acaba? Belki de onların numaraya bile ihtiyacı yoktu.

V'li numarası olan altı VIP içeri girdi. Birçok A'lı numara çağrıldı ama maviler içindeki yer göstericinin de dediği gibi, çok gelmeyen vardı. Aralarda on ya da daha fazla gelmeyen oldu. Yer gösterici şimdi koridorda yanımda duruyordu; başımı kaldırıp ona baktığımda yorgun sesiyle, "Gelmeyenlerin mezar yeri yok," dedi.

Benim de ne vazom vardı ne mezar yerim. Buraya neden geldim ki, diye düşündüm.

A64'ün, benim numaramın çağrıldığını duydum ama sandalyemden kımıldamadım. A64'ü üç kez tekrarladılar, sonra A65'e geçtiler. Yanımdaki kadın ayağa kalktı. Üstünde Qing Hanedanı tarzına benzeyen geleneksel bir kefen vardı ve yürürken kefeninin geniş kolları öne arkaya savruluyordu.

Yanımdaki yaşlı adam hâlâ bekliyor ve hâlâ muhabbet ediyordu. Mezarı dağın tepesinde ve ulaşması zor bir yerde olsa da yakınlardaki küçük göl ve yeni ekilmiş fidanlarla makul bir manzarası olduğunu söyledi. Oraya bir kere yerleşti mi nasıl olsa başka bir yere kıpırdamayacağını, dolayısıyla uzak ve ulaşması zor bir yerde olmasının onun için fark etmediğini ekledi. Sonra benim mezar yerimin hangi mezarlıkta olduğunu sordu.

Başımı iki yana salladım. "Benim mezar yerim yok."

"Mezar yerin yoksa nereye gideceksin?" diye sordu şaşkınlık içinde.

Bedenimin ayağa kalktığını hissettim. Beni de yanına alıp bekleme salonunu terk etti.

* * *

Kendimi yeniden sarmalayan sis ve tipinin içinde buldum ama nereye gideceğimi bilmiyordum. Öldüğümü bilmek ama nasıl öldüğümden bihaber olmak, bu belirsizlik beni darmadağın etmişti.

Puslu, bulanık şehirde, düşüncelerime birbirinin içine geçmiş hatıra patikaları arasında izleyecek bir yön arayarak yürüyordum. Hayatımın son sahnesini bulup çıkarmam gerektiğinin farkındaydım ve bu son sahne bu patikalardan birinin en sonunda olmalıydı; onu bulmak kendi ölüm anımı ortaya çıkardığım anlamına gelecekti. Bedenimin hareketinden işaret alan düşüncelerim, dönüşen kar taneleri gibi binlerce sahnenin içinden geçerek nihayet tek bir güne kondu.

Bugün, düne çok benziyordu ya da ondan önceki güne ya da belki bugündü. Emin olabildiğim tek şey, dünyadaki son günüm olduğuydu. Serin bir rüzgâr yüzüme çarparken bir yolda yürüdüğümü gördüm.

* * *

Yürüyordum, valiliğin önündeki meydana doğru yürüyordum. Orada hemen hemen iki yüz kişi durmuş, zorunlu yıkımları protesto ediyordu. Ne var ki pankartlarını açmamışlardı, slogan da atmıyorlardı. Bir tek, kişisel talihsizlik öykülerini birbirleriyle paylaşıyorlardı. Aralarında ilerlerken çözebildiğim kadarıyla, son zamanlardaki yıkımlarda hepsi çeşitli şekillerde zarar görmüşlerdi. Yüzünden yaşlar süzülen yaşlı bir kadın, evden bakkala diye çıktığını, döndüğünde evinin yok olduğunu anlatıyordu–bir an yanlış sokağa saptığını sanmıştı. Diğerleri gece geç saatlerdeki ev yıkımlarında yaşadıkları korkudan bahsediyorlardı. Uykudan devasa patlamalarla uyanmışlar, evleri deprem oluyormuş gibi bir ileri bir geri sallanıyormuş; ancak panik halinde dışarı fırladıklarında buldozerleri, kepçeleri görüp evlerinin, sitelerinin yıkılmakta olduğunu anlamışlar. Adamın biri yüksek sesle utanç verici bir deneyimini anlatıyordu: tam kız arkadaşıyla seviştiği sırada daire kapısı ansızın bir gürültüyle açılmış ve gözlerinden ateş fırlayan birkaç adam içeri girip ikisini battaniyelerinin içine bağlamış, sonra öylece, battaniyeyle birlikte beklemekte olan bir aracın içine taşımışlar. Araç bütün gece, nereye götürüldüklerinden habersiz, korku içindeki adam ve kız arkadaşıyla birlikte şehirde dolaşmış. Araç ancak şafak vakti kalkış noktasına dönmüş; adamlar çifti sokağa atmış, onları bağlayan ipleri çözüp giymeleri için birkaç şey fırlatmış. Adamla kız arkadaşı sokaktan geçenlerin meraklı bakışları altında tir tir titreyerek aceleyle giyinmiş ve en sonunda ayağa kalkıp etraflarına bakındıklarında evlerinin yerle bir olduğunu görmüşler. Kız arkadaşı gözyaşlarına boğularak ve onunla bir daha asla

yatmayacağına yeminler etmiş–onunla yatmak korku filmi izlemekten daha korkunçmuş.

Adam, evini ve kız arkadaşını kaybettikten sonra cinsel arzusunun tamamen yok olduğunu anlattı. Bir el işaretiyle durumu açıkladı. Sertleşme bozukluğunu tedavi ettirmek için kırk bin yuandan fazla para harcamış, bütün Batı ve Çin ilaçlarını kullanmış, hem geleneksel hem yenilikçi tedavileri denemiş ama alt tarafta, uçağı pisti terk edemiyormuş.

Birisi, "Havalandıktan hemen sonra düşüşe mi geçiyor?" diye sordu.

"Ah, nerede," dedi. "Hayır, ancak pistte taksi yapıyor, hiç havalanamıyor bile."

Kalabalığın içinden biri, "Tazminat iste!" diye bağırdı.

"Devlet yıkılan evim için tazminat ödedi," dedi, acı acı gülümseyerek, "ama travma geçirmiş cinsel arzum için değil."

Biri, "Viagra kullansana," diye öneride bulundu.

"Kullandım," dedi. "Kalbimi çarptırdı, orası kesin ama alt taraftaki tek hareket pistte taksi yapmak oldu."

Bu yorumu bolca kahkaha izledi; bana sanki bu insanlar protestodan çok parti yapıyorlarmış gibi geldi. Meydandan sonra iki otobüs durağı daha geçtim ve Amity Sokağı karşımdaydı.

Bu noktada hayatım çok fena vaziyetteydi: karım beni epey önceden terk etmişti ve bir yıl önce de babam çok hastalanmıştı. Ben de tedavi masraflarını karşılayabilmek ve ona daha iyi bakabilmek için dairemizi satmış, işimden istifa edip hastaneye yakın küçük bir dükkân satın almıştım. Daha sonra, babam bir veda bile etmeden gitmiş, sonsuz insan denizine katılmıştı. Ben de dükkânı bırakıp ucuz bir yerde kiraya çıktım ve onu bulma şansım pek yüksek olmamasına rağmen babamı aramaya başladım. Şehri karış karış dolaşıp her gittiğim yerde karşıma çıkan adamların yüzünü inceledim ama babamın yüzü benden kaçıyordu.

İşimi, dairemi ve dükkânımı kaybetmek, kararlılığımı tüketmişti. Birikimlerim erirken kendimi idare etmenin bir yolunu bulmam gerekiyordu çünkü daha kırk bir yaşındaydım, önümde hayli zaman vardı. Özel derslerle ilgilenen bir ajans aracılığıyla bir öğretmenlik işi buldum.

Amity Sokağı, ilk öğrencimin yaşadığı yerdi. Kızın babasını ilk defa aradığımda, telefonun diğer ucundan kısık, tereddütlü bir ses geldi. Kızının adının Zheng Xiaomin olduğunu, iyi bir öğrenci olduğunu ve dördüncü sınıfa geçtiğini söyledi. Adamla karısı düşük maaşlarla bir fabrikada çalışıyordu, dolayısıyla kızlarına benim önerdiğim fiyat olan saati elli yuana

ders aldırmak onlar için zordu. Adamın sesindeki, benimkine çok benzeyen çaresizliği duyunca bana saatine otuz yuan ödeyebileceğini söyledim. Bir an duraksadıktan sonra üç defa art arda, “Teşekkürler,” dedi.

İlk dersi öğleden sonra saat dörtte yapmayı kararlaştırdık. Saçımı kestirdim, sonra eve gidip traş oldum, üstüme temiz kıyafetler geçirip keten bir ceket giydim. Ceketim de, altına giydiğim kıyafetler de eskiydi.

İyi bildiğim bir semtte olan Amity Sokağı’na vardım. Starbucks’ın, McDonalds’ın ve KFC’nin yerini; giyim mağazaların bulunduğu sokağın nerede olduğunu ve nerede Çin yemeği bulabileceğimi daha oraya gitmeden biliyordum.

Bu dükkânları geçtikten sonra bir anda her şey bana yabancı gelmeye başladı. Amity Sokağı’na tepeden bakan altı katlı üç apartman şimdi yıkıntı halindeydi. Ders vereceğim daire ikinci binadaydı.

Birkaç gün önce buradan geçtiğimde bu üç bina yerli yerindeydi. Balkonlarına çamaşır asılmıştı, bazı pencerelerden beyaz pankartlar sallanıyordu. Pankartlarda kalın siyah harflerle, “Zorunlu yıkıma karşı dimdik ayaktayız”, “Vahşi yıkıma karşıyız”, “Evlerimizi ölümüne savunacağız” gibi sloganlar yazıyordu.

Yıkıntılara bakarken demir çubuklarla beton parçaları karışımının arasında hayal meyal birkaç kıyafet seçtim. Az ileride iki kepçeyle iki kamyon park etmişti, yanlarında içinde dört polis memurunun oturduğu motoru çalışan bir polis arabası vardı.

Kırmızı mont giymiş bir genç kız, iki ucundan yamuk yumuk çelik çubukların fırladığı bir beton parçasının üstünde tek başına oturuyordu. Okul çantası dizlerine dayalı, ders kitapları da kucağında oturuyor, iki büklüm bir şeyler yazıyordu. O sabah okula gitmek için kendi evinden çıkmıştı, akşam geri döndüğündeyse evinin yerinde yeller esiyordu. Annesiyle babasından da eser yoktu. Yıkıntıların arasında onları beklerken bir yandan ev ödevini yapıyor ve soğuktan tir tir titriyordu.

Yıkıntıların içinden tökezleyerek kızın yanına gittim. Başını kaldırdığında, rüzgârdan kıpkırmızı olmuş bir yüz gördüm.

“Üşümüyor musun?” diye sordum.

“Üşüyorum,” diye yanıtladı.

Yakınlardaki KFC’yi işaret ettim. “İçerisi sıcaktır,” dedim. “Ödevini orada yapsana.”

Başını iki yana salladı. “Annemle babam geri dönünce beni bulamaz o zaman,” dedi.

Başını tekrar önüne eğip bacaklarından yaptığı masanın üzerinde ödevini yapmaya geri döndü. Yıkıntılarda göz gezdirdim.

“Zheng Xiaomin’in nerede oturduğunu biliyor musun?” diye sordum.

“Tam burada.” Oturmakta olduğu yeri gösterdi. “Zheng Xiaomin benim.”

Adını biliyor oluşuma ne kadar hayret ettiğini görünce, ona ders verecek öğretmenin ben olduğumu söyledim. Plandan haberi olduğunu belirtircesine başını salladı ama boş boş etrafına bakındı. “Annemle babam daha eve gelmedi.”

“Yarın tekrar gelirim,” dedim.

“Yarın burada olmayacağız,” dedi. “Babamı arayın,” diye önerdi, “yarın nereye gideceğimizi o bilir.”

“Peki,” dedim, “ararım.”

Yeniden enkazın üstüne tırmanmaya başladığımda, arkamdan seslendiğini duydum. “Teşekkürler, öğretmenim.”

İlk defa birisi bana “öğretmenim” diyordu. Arkama dönüp kırmızı montlu kıza baktım. Orada oturarak yıkıntıları yumuşatıyordu adeta.

Şehir meydanına geri yürüdüm, şimdi ellerinde pankartlarla iki-üç bin kişi toplanmış, slogan atıyordu. Bu sefer gerçek bir protestoya benziyordu yaptıkları. Meydanın çevresi polisler ve polis arabalarıyla doluydu; yolları kapatmış ve meydana girişleri yasaklamışlardı. Valilik binasının önündeki merdivenlerde duran bir protestocu gördüm. Huzursuz kalabalığa elindeki megafondan tekrar tekrar, “Sakin olun! Lütfen sakin olun!” diye bağırıp duruyordu.

Bu mesajın tekrarlanması, göstericileri yavaş yavaş sakinleştirdi. Bir eliyle megafonu tutup diğeriyle hareketler yaparak kalabalığa konuşmaya başladı. “Eşitlik ve adalet istediğimiz için buradayız. Gösterimiz barışçıl. Aşırı hareketlerden kaçınmalıyız, onlara bizi haksız çıkaracak bir sebep vermemeliyiz.”

Duraksadı. “Size söylemem gereken bir şey var,” diye devam etti. “Bu sabah Amity Sokağı’nda gerçekleştirilen yıkım sonucu evli bir çift enkaz altında kaldı ve şu an hayatta olup olmadıklarını bilmiyoruz…”

Yanımda bir minibüs durdu ve içinden cepleri şişkin yedi-sekiz adam dışarı fırladı. Yolları kapatan polisin yanına gidip kimliklerini suratlarına doğru salladılar, sonra polis kordonunun arasından ilerlediler. Önce kasıla kasıla, sonra acele adımlarla. Valilik binasının önündeki basamaklara koşarak, “Valiliği yıkın!” diye bağırmaya başladılar.

Ceplerinden taş çıkarıp valilik binasının kapı ve pencerelerine attılar; cam kırılma sesleri duyuldu. Polis şimdi dört bir yandan meydana akıyor, kalabalığı dağıtmaya çalışıyordu. Göstericiler sağa sola dağılırken kaos oluştu. Direnmeye kalkışanlar anında yere yapıştırıldı. Camları kıran grup hızla geri geldi, önümdeki iki polis memuruna başlarıyla işaret verdi ve minibüslerine atlayıp hızla uzaklaştı. Minibüsün plakasının olmadığını fark ettim.

O akşam Tan Family Eatery adında bir restorana gittim. Uygun fiyatlarla lezzetli yemekler sunan bu restoranın bir müdavimi haline gelmiştim, tek siparişi ettiğim şey bir kâse makarnaydı gerçi. Kasanın yanındaki telefondan birkaç kez Zheng Xiaomin'in babasını aradım. Ama kimse telefona cevap vermiyordu ve tüm duyduğum tekdüze bir zil tonundan ibaretti.

Televizyonda öğleden sonraki gösteri vardı. Habere göre, kışkırtıcı küçük bir grup valiliğin önündeki meydanda karmaşa yaratmış, gerçeği bilmeyenleri yanlış yönlendirerek kamu malına hasar vermişti. Polis on dokuz şüpheliyi gözaltına almıştı ve durum şimdi kontrol altındaydı. Televizyon herhangi bir görüntü yayınlamıyordu. Tek gördüğümüz biri kadın, biri erkek, iki sunucuydu. Sonra, iki dirhem bir çekirdek giyinmiş valilik basın sözcüsü ekranda belirip muhabirin sorularını yanıtlamaya başladı. Muhabir bir soru soruyor, basın sözcüsü yanıtlıyor, ikisi de birkaç dakika önce sunucuların gevelediği replikleri tekrarlıyordu. Ardından muhabir Amity Sokağı'ndaki yıkımda evli bir çiftin enkaz altında kalıp kalmadığını sordu. Basın sözcüsü iddiayı şiddetle reddederek bunun söylentiden başka bir şey olmadığını ve söylentiyi çıkaranların şimdi gözaltında olduğunu söyledi. Basın sözcüsü valiliğin son yıllardaki müthiş başarılarını sıralayarak, insanların hayat standardındaki iyileşmeleri methederek sözlerini sonlandırdı.

Yanımdaki masada içen adam, "Garson, kanalı değiştir!" diye bağırdı.

Garson kumandayı alıp kanalı değiştirdi. Muhabir kayboldu, şimdi ekranda bir futbol maçı vardı.

Adam bana döndü. "Şu soytarıların dediğini duydun mu? Adamların noktalama işaretlerine bile inanmıyorum," dedi.

Belli belirsiz gülümsedim, sonra makarnamı yemek üzere tekrar önüme eğildim. Babamın hastalığı sırasında onu koluna girerek buraya getirmiştim. Zemin katta bir köşe masaya oturup en sevdiği yemekleri sipariş ettim. Ama ağzına birkaç lokma attıktan sonra hepsini çıkardı. Masayı ve yeri

temizledikten sonra onu eve götürdüm. Restorandan çıkarken sahibine, “Kusura bakmayın,” dedim.

Başını kibarca iki yana salladı. “Kafanıza takmayın. Yine bekleriz,” dedi.

Babam kaybolduktan sonra buraya gelip yine aynı köşede oturup efkârlı efkârlı markarnamı yer oldum. Restoranın sahibi gelip karşıma oturur, bizi hatırladığı için babamın durumunu sorardı. Bir keresinde dayanamayıp ona hikâyemi, babamın bize yük olmamak için nasıl başını alıp gittiğini anlattım. Adam bir şey demedi, yalnızca şefkatle bana baktı.

Daha sonra ne zaman buraya gelsem, restoran sahibi yemeğimin sonunda bana bir meyve tabağı ikram edip sohbet etmeye yanıma gelmeye başladı.

Adı Tan Jiaxin’di. İkinci katta özel locaları, zemin katta açık masaları olan restoranı karısı, kızı ve damadıyla birlikte işletiyorlardı. Guangdonglulardı ve zaman zaman bu şehirde hiç akrabaları ve tanıdıkları olmamasından yakınıyorlardı. Hayat zordu. Düzenli müşteri akışını gördüğüm için işlerin iyi gittiğini ve iyi para kazandıklarını varsayıyordum ama Tan Jiaxin’in yüzünde her zaman üzgün bir ifade vardı. Bir defasında kamu güvenlik, acil servis, temizlik, ticaret ve vergi dairelerinden çalışanların düzenli olarak gelip mükellef sofralarda yemek yediklerini anlattı. Ama hesabı ödemiyor, her şeyin hesaplarına yazılmasını istiyor, sene sonunda özel bir şirketin borçları kapatacağında ısrar ediyorlardı. Başlarda çok kötü değildi, dedi, on faturadan yedi-sekizi ödeniyordu. Ama son yıllarda ekonominin kötü gitmesiyle pek çok şirket iflas etti ve hesabı kapatmaya gittikçe daha azı gelmeye başladı. Ama bu devlet memurları kendilerine ziyafet çekmekten vazgeçmedi. Dolayısıyla restoranın işleri iyi görünüyor olsa da, aslında Tan’ın gideri gelirinden fazla, dedi. Kimse devlet memurlarını kızdırmayı göze alamaz, diye de ekledi.

Biri kanalı değiştirmişti ve makarnamı bitirdiğimde televizyonda yine öğleden sonraki gösteriler vardı. Bir kadın sunucu, hepsi de valilik binasına saldıranların sorumsuz davranışına öfkeli insanlarla röportaj yapıyordu. Sonra ekranda benim de gittiğim üniversitede hukuk profesörü olan bir profesör belirdi. Usta bir akıcılıkla konuşuyordu, önce öğleden sonraki şiddeti kınadı, sonra insanların devlete güvenmesi, onu anlaması ve desteklemesi gerektiğini vurguladı.

Tan Jiaxin bana bir meyve tabağı getirdi. “Ne zamandır görünmüyordunuz,” dedi.

Başımla onayladım. Ama sıkıntılı görünüyor olmalıyım ki sohbet etmek üzere yanıma oturmadı. Meyve tabağını masaya bıraktıktan sonra dönüp

uzaklaştı.

Yavaş yavaş meyve dilimlerini yedim. Benden önceki müşterilerin bıraktığı günün gazetesini de aldım. Sayfaları karıştırırken büyük bir fotoğraf dikkatimi çekti. Çekici bir kadının fotoğrafıydı; hemen tanıdım.

Sonra fotoğrafın altındaki yazıyı okudum. Zengin iş kadını Li Qing önceki gün küvette bileklerini keserek intihar etmişti. Üst düzey bir devlet memuruyla bir yolsuzluk davasına adı karışmıştı. Gazetelere göre memurun metresiydi ve görevliler, soruşturmaya almak üzere evine gittiğinde onu ölü bulmuşlardı. Gazetenin kalabalık satırları, mermi delikleriyle dolu bir duvar gibi bakışlarımı doldurdu. Davanın ayrıntılarını okumak bir mücadeleydi çünkü kalbim acıyordu ve hikâyenin ucunu kaçırdığımı fark ettim.

Bir anda, mutfak kapısından yoğun bir duman dalga dalga içeri girdi. Zemin kattaki müşteriler panik halinde bağırmaya başladı, kafamı kaldırdığımda kapıyı yıkıp dışarı koştuklarını gördüm. Tan Jiaxin çıkışta dikiliyor, müşterilere önce hesaplarını ödemelerini söylüyordu ama birkaçı adamı öylece kenara itip kaçtı. Tan Jiaxin bağırmaya devam ederken karısı, kızı ve damadı birkaç garsonla birlikte çıkışı tutmaya koştular. Müşterilerle itiş kakış halindeydiler, görünüşe göre ağız dalaşı da vardı. Ben umutsuzca gazetedeki yazıyı okumak istiyordum ama restorandaki ayaklanma gittikçe şiddetleniyordu. Kafamı tekrar kaldırdığımda üst kattaki özel localarda bulunan insanların merdivenlerden aşağı koştuğunu gördüm. Ön kapıya vardıklarında Tan'ı kenara itip panik içinde sokağa fırladılar. Diğer müşteriler sandalyeleri kaptıkları gibi camları aşağı indirdi; sonra da pencerelere tırmanıp kaçtı.

Yemek salonundaki kaosu görmezden gelip gazeteyi okumaya devam etmek için elimden geleni yaptım ama çok geçmeden duman, gazetedeki kelimeleri deşifre etmemi imkânsız kıldı. Ben gözlerimi ovuştururken memur görünümlü insanlar üst kattan koşarak inip yemek salonuna daldılar, ön kapıya doğru ilerlerken öfkeyle bağırıyorlardı. Tan Jiaxin'in bir anlık duraksamanın ardından geçmelerine izin vermesiyle, olanca güçleriyle küfür ederek sokağa fırlamaları bir oldu.

Tan Jiaxin'Ie ailesi kapının yanında kalakaldı. Tan dumanın içinden bana bakarak bir şey bağırdı. Sonra kulakları sağır edici bir gürültü koptu.

* * *

Hafızamı olabildiğince zorladım. Bundan sonra ne olduğunu ne kadar çalıştımsa da, o andan sonra ne olduğunu bir türlü, en ufak bir izini bile hatırlayamadım. Tan Jiaxin'in bakışı ve onu takip eden sağır edici gürültü, ulaşabildiğim en son sahne buydu.

O son sahnede, bedenim ve ruhum Li Qing'in ölüm haberiyle donakalmıştı. Çünkü bu haber içimde hem güzel hem acı verici hatıraları canlandırmıştı. Onun için duyduğum acı daha yaşayamadan, daha doğal boyutlarına ulaşamadan kesilmişti. Kar hâlâ atıştırıyordu ve sis dağılmaya niyetli görünmüyordu. Hatıralar denizinde dolaşmayı sürdürüyordum. Daha derinlere indikçe üstüme bir yorgunluk çöktü ve oturmak istedim, oturdum. Bir sandalyeye mi oturdum taşa mı, bilmiyorum ama otururken öne arkaya sallanıyordum, dalgaların savurduğu ağır yüklü bir kargo gemisi gibi.

Kör bir adam, çukur zemini sopasıyla yoklayarak yaklaştı. Yanıma vardığında durdu. Kendi kendine, "Burada birisi oturuyor," diye mırıldandı.

"Haklısınız," dedim, "burada birisi oturuyor."

Cenaze evine nasıl gidebileceğini sordu, ben de ona rezervasyonu olup olmadığını sordum. Cebinden bir bilet çıkardı, biletin üstünde A52 yazıyordu. Yanlış yöne dönmüş olabileceğini, geldiği yoldan geri gitmesi gerektiğini söyledim. Bana kâğıtta ne yazdığını sordu, ona cenaze evindeki rezervasyon sistemini açıkladım. Başını sallayıp yeniden yola düştü. Adımları zeminde takırdayarak uzaklaştığında, kör adama yanlış yol mu tarif ettim diye merak ettim çünkü ben de kaybolmuştum.

---

[1] Krematoryum: cesetlerin yakıldığı yer

İKİNCİ GÜN

Yabancı bir kadın sesi adımı çağırıyordu. “Yang Fei…”

Ses, sanki inanılmaz bir mesafe kat edip geliyor gibiydi. Bana ulaştığında durdu, sonra bir iç geçirme gibi dindi. Etrafıma bakındım ama hangi yönden geldiğini çıkaramadım. Tek farkında olduğum, kesik kesik bana doğru yaklaşan ismimdi. “Yang Fei… Yang Fei…”

Görünüşe göre bir önceki gece oturduğum yerde–çürümüş bir ahşap bankta–uyanmıştım. Banka oturduğumda, her an tepetaklak devrilebileceği hissine kapıldım ve kaya gibi sağlamlaşması biraz vakit aldı. Yağmur, dönüp duran kar taneleri arasında durmadan yağıyordu ve oval su damlacıkları açılıp daha fazla su damlacığı açığa çıkarıyor, bunların bazıları yere düşmeye devam ederken diğerleri karın üstünde kayboluyordu.

Yağmurla karın arasından tanıdık bir bina, içinde Li Qing’le ikimizin görüntü ve seslerini kaydeden bir oda bir salon dairenin bulunduğu bina belirdi hayal meyal. Buraya geldiğimde hava karanlıktı ve ölüm sessizliğinde bir banka oturmuştum. Karla karışık yağmurun pıtırtısı ve düşüşü de ölüm sessizliğindeydi. Bu sessizliğin içinde otururken üstüme bir ağırlık çöktü ve yeniden gözlerimi kapadım. İşte sevimli, harika Li Qing’i ve geçici aşkımızla kısa ömürlü evliliğimizi o zaman gördüm. O dünyadan ayrılık sürecindeydim ve o dünyadaki geçmiş olaylar daha buraya varmamış bir otobüste gibiydi. Li Qing’in ilk gözüme çarptığı sahne yavaş yavaş yaklaştı.

* * *

Ayaktaki yolcuların arasına sıkışmış halde, onlarla birlikte öne arkaya sallanıyordum. Önümde oturan biri otobüsten inmek üzere ayağa kalkınca, boşalan yere oturmak için ilerliyordum ki bir kadın silueti gözüme kestirdiğim koltuğu kapıverdi. Genç kadının bu fırsatı yakalama hızı ve mükemmel çizgilerinin güzelliği beni aynı şekilde irkiltti. Başını hafifçe kaldırırken otobüsteki bütün adamların gözleri kadının yüzüne kilitlendi ama kadın bundan tamamen habersiz, kendi düşüncelerine dalmış

görünüyordu. Koltuğumu kapıp üstüne bir de yüzüme bile bakmaması canımı sıktı. Ama yine de mutluydum; kalabalık, gürültülü bir yolculukta açık renkli tenini ve narin profilini inceleme şansını bulmuş olmaktan memnundum. Beş durak kadar sonra, kapıya doğru ilerlemeye başladım. Otobüs durunca kapı açıldı. İnen yolcular birbirine o kadar sıkı kenetlenmiş bir kitleydi ki anında otobüsten dışarı itildim. Arkasından eteklerinin uçuşmasını izledim. Dinç ve zarif bir biçimde yürüyor, kollarını savuruyordu. Onu bir ofis binasının içine doğru takip ettim. Doğruca asansöre bindi. Ben yetişemeden asansörün kapısı kapandı. Dışarı bakıyordu ama beni görmedi.

Meğerse aynı şirkette çalışıyormuşuz. Ben daha yeni başlamıştım işe. Ben pek sıra dışı bir çalışan sayılmazdım ama o şimdiden, dikkat çekici güzelliği ve zekâsıyla yükselmekte olan bir yıldızdı. Genel müdür onu iş yemeklerine yanında götürüyordu, dolayısıyla bu tarz toplantılarda gerçekleşen gayrı resmi pazarlıklara dair şimdiden hatırı sayılır bir deneyimi vardı. Aslında bu yemeklerde sohbetin ana mevzusu kadınlar oluyor, işten aralarda bahsediliyordu. Kadınlardan konuşmanın başarılı adamları bir araya getirmeye yardımcı olduğunu keşfetti: o zamana kadar merhaba merhaba olan iki kişi yalnızca birkaç saat içinde kanka oluyor, iş anlaşmaları kolayca halledilіveriyordu. Yemek masasında her daim temkinli ve şık, diğerlerini rahatlatmakta ve ondan hoşlanan erkekleri eğlendirmekte usta olduğunu, onları kibarca reddederken adamların mutlu mesut sırıtmasını sağladığını duymuştum. Üstelik, alkole inanılmaz dayanıklıydı ve pek çok müşteriden daha fazla içebiliyordu. Müşteriler zil zurna sarhoş olana kadar Li Qing’le kadeh tokuşturmaya bayılıyor, bir sonraki yemek için sözleşirken genel müdürümüze, “Li Qing’i getirmeyi unutmamasını” tembih ediyorlardı.

Şirketteki genç kadınlar onu kıskanıyordu. Öğle arasında dörtlü beşli gruplar halinde pencere kenarında yemek yerken, fısır fısır Li Qing’in sonu gelmek bilmeyen başarısız ilişkilerini konuşuyor, gerçekle kurgunun birbirinin içine geçtiği romantik hikâyeler anlatıyorlardı. Aşk yaşadığı erkeklerin–anlaşılan hepsi devlet yetkililerin oğullarıymış–ilgisinin başladığı gibi bittiğini söylüyorlardı. Bazen, Li Qing bu dedikoducuların yanından geçerken bu yöneticilerin oğulları tarafından nasıl terk edildiği söylentilerini yaydıklarını fark ediyor ve onlara umursamaz bir havayla gülümsüyordu, sanki onların dedikoduları şemsiye açmaya değmeyecek kadar ince bir yağmurmuş gibi. Terk edilmek şöyle dursun, herkesin

girişimini reddeden oydu ama gururlu ve ilgisiz bir biçimde, bunu kimseye söylemiyordu çünkü şirkette gerçek bir arkadaşı yoktu. Görünürde herkesle samimiydi ama içten içe yalnızlığı seviyordu.

Hayranları gayretle peşinde koşuyor, ona çiçekler gönderip hediyeler alıyordu. Bazen aynı anda birkaç hediye aldığı oluyor ama hepsini kibar bir gülümsemeyle reddediyordu. İş arkadaşlarımızdan biri hayır cevabını kabul etmiyordu. Bir yıldan uzun bir süre hediyelerini kabul etmesi için uğraşıp başarısız olduktan sonra aşkını en şiddetli, en gösterişli şekilde ilan etti. İnsanlar iş gününün sonunda asansöre doğru yürürken elinde bir buket gülle Li Qing'in önünde diz çöktü. Herkes şok olmuştu ama çok geçmeden alkışlamaya başladılar. Li Qing gülümseyerek ona döndü. "Eğer bana evlenme teklif etmek için diz çökersen evlendikten sonra ömür boyu dizlerinin üstünde kalırsın," dedi.

"Senin için ömür boyu diz çökmeye hazırım," diye yanıtladı.

"İyi o zaman. Sen ömür boyu diz çök, ben de ömür boyu bekâr kalayım."

Bunu dedikten sonra adamın etrafından dolaşıp asansöre bindi ve asansörün kapısı kapanırken yüzünde bir gülümsemeyle ofise doğru baktı. Beni o zaman fark etmiş olsaydı, yüzümde rahatsız bir ifade olduğunu görecekti çünkü duygusuzluğu–ya da belki soğukkanlılığı–ne yalan söyleyeyim, biraz tüylerimi ürpertmişti.

Tüm bu olanlardan sonra artık uygunsuz kaçan alkışlar çabucak sustu. Dizlerinin üstündeki hayran, dizlerinin üstünde mi kalsın, bir an önce kalkıp ortadan kayıp mı olsun bilemeden, mahcubiyet içinde etrafına baktı. Kadınlar kıs kıs gülmeye, erkekler de birbirine bakıp kıkırdamaya başladı. Seyirciler asansöre doluştuktan sonra asansörün kapısı kapanırken birkaç öksürük eşliğinde kahkahayı patlattılar.

Bu olaydan az sonra ofisten çıktığımda, adam hâlâ dizlerinin üstündeydi. Onu teselli etmek istedim ama ne diyeceğimi bilemedim. Yüzünde çarpık bir gülümseme, bir nevi yorum yapacakmış gibi bir hali vardı ama hiçbir şey demedi. Çiçekler öylece yerde uzanırken başını öne eğmekle yetindi.

Kalmak için fazla utandığımdan, boş asansöre bindim. Asansör aşağı indikçe benim de moralim bozulmaya başladı.

Ertesi gün zavallı adam işe gelmedi. Ofis kahkahalarla çınlıyordu ve herkes nasıl da Li Qing'in dizlerine kapandığından bahsediyordu. Kadınlar da erkekler gibi sabah işe gelirken asansörden çıktıklarında adamı hâlâ dizlerinin üstünde görüp görmeyeceklerini merak etmişlerdi. İşe gelmediğini görünce hayal kırıklığına uğradılar, sanki hayat bir anda bütün

ilginçliğini kaybetmiş gibi. Adam o gün öğleden sonra alt kattaki lobiye istifasını sundu ve iş arkadaşlarından birine telefon etti.

“Şu an meşgulüm,” dedi arkadaşı.

Telefonu kapatır kapatmaz eliyle şöyle bir ‘boş ver’ hareketi yaparak, “İstifa etmiş,” diye ilan etti yüksek sesle. “Yukarı gelmeye cesareti yok, eşyalarını toplayıp aşağıya indirmemi istedi benden.”

Bir kahkaha dalgasından sonra başka bir çalışanın telefonu çaldı. “Tam bir işin ortasındayım,” diye yanıtladı bağırarak. “Sen yukarı çıksan?”

Ofis yeniden kahkahaya boğuldu, daha kimin aradığını bile söyleyemeden. Bir anlık duraksamadan sonra kalkıp hayranın masasına gittim. Masanın üstündeki eşyaları farklı kategorilere ayırdım, sonra çekmeceleri boşalttım, en son olarak da her şeyi koymak için bir karton kutu bulup getirdim. Bu esnada üçüncü bir iş arkadaşını aradı. Adamın, “Yang Fei eşyalarını topluyor,” dediğini duydum.

Kutu koltuğumun altında binadan dışarı çıktığımda adamı orada, yüzünde bitkin bir ifadeyle beklerken buldum. Kutuyu ona uzatırken gözlerimin içine bakmadı, sadece “Teşekkür ederim,” demekle yetindi ve arkasını dönüp uzaklaştı. Başı önünde yolun karşısına geçip yaya kalabalığının içinde kayboluşunu izlerken içim acıdı. Şirkette beş yıl çalışmıştı ama beş yılın sonunda iş arkadaşları ona bir yabancı gibi davranmıştı.

Masama döndükten sonra birkaç kişi yanıma gelip ne dediğini ve nasıl göründüğünü sordu. Gözlerimi ekrandan ayırmadan, “Kutuyu aldı sadece, hepsi bu,” dedim.

O gün ofis, bin metrekarelik alanın tamamı, neşeyle dolup taştı. Orada birkaç yıldır çalışıyordum ve ilk defa bu kadar çok insanı böylesine keyifli görüyordum. Hayranın dizlerine çökme anını canlandırıyor, geçmişte yaptığı diğer komik şeyleri, bir keresinde parkta dolaşırken nasıl soyulduğunu hatırlatıyorlardı. Gün ortasında iki haydut yanına yaklaşıp, “Etrafta polis gördün mü?” diye sormuşlardı.

“Hayır görmedim,” demişti.

“Emin misin?” diye sormuşlardı.

“Kesinlikle,” diye yanıtlamıştı.

O an boğazına iki bıçak dayayıp cüzdanını vermesini istemişlerdi.

Çalışanlar bu hikâyeyi inanılmaz komik buluyordu ve görünüşe göre bir tek ben gülmüyordum. Daha sonra işime konsantre olmaya çalıştım ve dedikodularını dinlememek için ciddi çaba sarf ettim. Birkaç defa fotokopi çekmem gerekti. Ayağa kalktığımda Li Qing’in bana baktığını fark ettim.

Çaprazımda oturuyordu, kafamı çevirip bir daha onun olduğu tarafa bakmadım. Daha sonra birkaç adam yanına gidip yalaka yalaka, “Ne olursa olsun ayaklarına kapanmak buna değer,” dedi.

Li Qing alaycı bir biçimde, “Siz de denemek istiyorsunuz galiba?” diye yanıtladı.

Adamlar gülüşlerin arasında aceleyle geri çekilip, “Yo, hayır, biz cesaret edemeyiz,” dedi.

Sırıtmadan duramadım. Li Qing her zaman içten bir tonla konuşurdu, ilk defa bu kadar keskin konuştuğunu duyuyordum. Bu bir şekilde beni memnun etti.

Şirketteki genç adamlar içinde muhtemelen onunla şansını denemeyen bir tek ben vardım, her ne kadar zaman zaman aklımdan geçse de. Onu çekici buluyordum ama kendime güvensizliğim onunla hiçbir şansım olmadığını düşünmemi sağlıyordu. Masalarımız birbirine yakındı ama hiç konuşmamıştık. Vücudunun ve sesinin yakınımda olmasından bir şekilde tatmin oluyordum. Kalbimde saklı, o da dahil kimsenin bilmediği bir mutluluktu bu. O Halkla İlişkiler bölümündeydi ben Satışta. Zaman zaman yanıma gelip bana işle ilgili bir soru soruyordu. Ona normal bir şekilde bakıyor, iş ciddiyetiyle cevap veriyordum. Bu anlar hoşuma gidiyordu çünkü güzelliğini rahatça izleyebiliyordum. Diz çöken hayranını o kadar acımasızca harcadığından beri gözlerinin içine bakamıyordum. Ama o hâlâ yanıma gelip bana işle ilgili sorular soruyordu, hatta artık daha sık yapıyordu bunu. Her seferinde gözlerim yerde cevap veriyordum.

Olaydan birkaç gün sonra, işte normalden biraz daha geçe kaldım. Asansörün kapısı açıldığında, tek başına duruyordu, yönetim katından inmişti. Ben yanına gitsem mi diye tereddüt ederken o kapıyı açma düğmesine basarak, “İçeri gir,” dedi.

Asansöre bindim. Onunla ilk defa yalnız kalıyordum. “O nasıl?” diye sordu.

Bir an için irkildim, sonra dizlerine kapanan adamı sorduğunu anladım. “Yorgun görünüyordu,” dedim. “Belki bütün geceyi sokaklarda dolaşarak geçirmiştir.”

Derin bir iç çekti. “Davranışı beni gerçekten kötü gösterdi,” dedi.

“Kendini de kötü gösterdi,” dedim. Asansör inerken azalan kat sayılarını izliyordum.

“Benim taş kalpli olduğumu mu düşünüyorsun?” diye sordu birden.

Böyle düşünüyordum ama asıl dikkatimi çeken sesindeki ıssızlık oldu. “Yalnız olduğunu düşünüyorum,” dedim. “Fazla arkadaşın yok gibi görünüyor.”

Neden bilmem, gözlerim dolmuştu. İş saatleri dışında onu hiç düşünmemiştim çünkü benim farkında bile olmadığını söylüyordum kendime. Ama o an, bir anda üzüldüm onun için. Koluma dokunduğunu hissettim, bana bir kâğıt mendil paketi uzattığını gördüm. Paketin içinden bir tane alıp ona geri verdim.

Bunu takip eden günlerde, hayatımıza her zamanki gibi devam ettik, ikimiz de kendi saatimizde işe gelip gittik. Bana sık sık işle ilgili soru sormayı sürdürdü, ben de sorularına her zamanki gibi cevap vermeyi. Bunun dışında herhangi bir iletişimimiz yoktu. Her ne kadar sabahları beni gördüğünde yüzü ışıldasa da asansördeki kısa karşılaşmamız aklıma başka şeyler getirmemişti, yalnızca bir bağlantı kurduğumuzu hissetmiştim. Onu işte gördüğüm için mutluydum ve bana karşı hisleri olduğuna dair en ufak bir fikrim yoktu.

O günlerde bir kız için en harika şey, bir devlet görevlisinin oğluyla evlenmekti. Ama Li Qing istisnaydı çünkü o şımarık oğlanlardan iyi hayat arkadaşı olmayacağını bir bakışta anlıyordu. Genel müdürle birlikte katıldığı iş yemeklerinde karılarından gizli başka kadınların peşinde koşan pek çok başarılı adamın yalakalıklarını gözlemliyordu. Belki de eş seçmedeki kriterlerini belirleyen, sadık ve güvenilir bir adam aramasına neden olan bu deneyimdi.

O zamanlar duygusal açıdan sıkışık ve hapsolmuş bir haldeydim, kapısı penceresi sımsıkı kapanmış bir odada gibiydim. Odanın dışından aşkın ayak seslerini duysam da o adımların başka bir yere doğru gittiğini hissediyordum–ta ki bir gün adımlar kapımda durup zilim çalınana kadar.

Bir ilkbahar ikindisiydi. Bir işi bitirmek için mesaiye kalmıştım, ofiste kimse yoktu. Mermer zeminde takırdayarak gittikçe yaklaşan topuk sesleri duydum. Başımı kaldırdığımda yüzünde bir gülümsemeyle o duruyordu. “Biliyor musun?” dedi. “Dün gece rüyamda ikimiz evlenmiştik.”

Kalakalmıştım. Bu nasıl olabilirdi?

Bana baktı. “Komik, değil mi?” dedi.

Bu dedikten sonra arkasını dönüp uzaklaştı. Kalp çarpıntım zemindeki topuk sesleri kadar gürültülüydü. Sesler uzaklaştıktan sonra bile kalbim çarpmaya devam etti.

Takip eden günlerde hayaller kurmaya ve sürekli dalıp gitmeye başladım. Gece geç saatlerde tekrar tekrar o bakışına ve rüyadan bahsederkenki ses tonuna dönüp duruyordum. Benimle ilgilenip ilgilenmediğine dair kafamda türlü senaryolar yazıyordum. Aklım onunla dolu olduğu günlerde bir gece rüyamda ben de onunla evlendiğimizi gördüm. Düğün sahnesi değildi ama ikimiz el ele belediyeye gün almaya gidiyorduk. Ertesi gün onu ofiste gördüğümde bir anda kızardım. Durumu hemen anladı ve etrafta kimse yokken merak dolu bir bakışla, “Neden beni görünce kızarıyorsun?” diye sordu.

“Dün gece ikimizin evlilik için belediyeye başvurduğumuzu gördüm,” dedim utangaç bir halde.

Yüzü aydınlandı. “İşten sonra dışarıda buluşalım,” dedi usulca.

Ne uzun gündü ama! Gençliğimdeki günler kadar uzundu neredeyse. İkide bir dikkatim dağılıyor, iş arkadaşlarımın sorularına alakasız cevaplar veriyordum. Akreple yelkovan dayanılmaz bir yavaşlıkta ilerliyordu ve bazen nefes almak bile zul geliyordu. Nihayet, safi irade sayesinde iş gününün sonuna geldim ama sokağa çıktığımda nefes almakta hâlâ zorlanıyordum. Mesai yapması mı gerekti yoksa ne kadar ciddi olduğumu test etmek için özellikle mi ağırdan aldı, bilmiyorum. Nihayet göründüğünde hava kararmıştı. Bir an basamaklarda duraksadı, etrafına bakındı, beni görünce merdivenden aşağı koşarak indi. Arabaların sağından solundan sıyrılarak karşıya geçti ve gülerek yanıma koştu. “Aç mısın? Ben ısmarlıyorum.”

Koluma girip enerjik bir biçimde yürümeye başladı, sanki ilk randevumuzda değilmişiz de uzun süredir sevgiliymişiz gibi. Önce bir irkildim, sonra hemen mutlu oldum.

Takip eden günlerde ‘bu gerçek mi?’ diye merak etmeye başladım. Her sabah otobüs durağında buluşuyor, ofise aynı otobüste gidiyorduk. Ben durağa kararlaştırdığımız saatten en az bir saat önce varıyor, onu ortalıkta görmeyince geriliyordum. İki yanında sallanan kollarıyla bana yaklaşan zarif siluetini görünceye kadar içim rahat etmiyordu. Ancak o zaman anlıyordum hayal değil gerçek olduğunu.

İşe beraber gidiyor, işten beraber çıkıyorduk ve bunu yaptığımız on günün sonunda bile kimse çıktığımızı anlamamıştı, muhtemelen–tıpkı benim de önceleri yaptığım gibi–ikimizin bir arada olmasının imkânsız olduğunu varsaydıklarından. Bazen, günün sonunda işimi bitirmiş

oluyordum, onun daha işi oluyordu, ben de masamda oturup onu bekliyordum.

Bir iş arkadaşım, “Neden hâlâ buradasın?” diye sordu.

“Li Qing’i bekliyorum,” dedim.

Yüzünde tuhaf bir gülümseme belirdi, aynı tuzağa benim de düştüğümü görmek onu eğlendirmiş gibiydi.

Başka zamanlar o işini erken bitirdiğinde ama benim daha yapacak şeyim olduğunda yanıma oturuyordu.

Arkadaşlar yanımızdan geçerken yüzlerinde farklı bir ifade oluyordu. Hayret içinde ona, “Neden hâlâ buradasın?” diye soruyorlardı.

“Onu bekliyorum,” diye yanıtlıyordu.

Aşkımızın haberi çabucak yayıldı. Erkekler şaşkına döndü. Onların gözünde Li Qing’in o kadar memur oğlunu reddettikten sonra benden hoşlanması, birinin susamı karpuza tercih etmesi gibi bir şeydi. Kendilerini hiçbir şekilde benden aşağı görmedikleri için haksızlıktan yakınıyor, birbirlerine “güzel kızların dangalaklara kaldığını” fısıldıyorlardı. Kadınlara gelince, Li Qing’in isabetsiz seçimi onları çok eğlendiriyordu. Beni görünce mânâlı mânâlı gülümsüyor, olanlardan ders çıkarıyorlardı. “Armudun sapı üzümün çöpü dememek lâzım, şöyle böyle olsa yeter. Bak Li Qing’e. O kadar insanı geri çevirdi de ne oldu, kala kala bu eziğe kaldı.”

Bizse kendi aşkımızla haşır neşirdik, bu yorumlar–Li Qing’in deyişiyle–“vız gelip tırıs gidiyordu.” Ama sinirlendi mi de fena sinirleniyordu. Bana dangalak, ezik, uyuz gibi isimler taktıklarını öğrendiğinde açıyordu ağzını yumuyordu gözünü.

Yüzümü inceleyerek, “Sen yakışıklısın,” dedi.

“Eziğin tekiyim, doğru,” diye kabullendim.

“Hayır,” dedi. “İyisin. Sadıksın. Güvenilirsin.”

Akşam saatlerinde sokaklarda el ele dolaştık, parkın sakin bir köşesindeki bankta uzun süre oturduk. Yorgun başını omzuma dayadı, ben de kolumu omzuna attım–ilk defa o zaman öpüştük. Daha sonra onun evinde otururken hassas yanını açığa çıkardı. Genel müdüre iş yemeklerinde eşlik etme işkencesini, o ukalaların arzu dolu bakışlarını, edepsiz konuşmalarını anlattı. Onlardan nasıl nefret ettiğini ama yine de gülümseyerek onlara iltifat etmek, şereflerine içki içmek zorunda olduğunu, sonra tuvalete gidip çıkardığını, sonra kadeh tokuşturmaya devam ettiğini anlattı. Memur çocuklarıyla çıktığının dedikodudan ibaret olduğunu, yalnızca üç memur çocuğuyla tanıştığını, onları da patronunun tanıştırdığını

ve her birinin kendine ait playboy tarzı olduğunu söyledi. Birincisi kendinden bahsedip duruyormuş, ikincisi onu gözleriyle yiyip bitiriyormuş, üçüncüsü de her fırsatta onu elleriyle yokluyormuş. Özür diler bir gülümsemeyle direndiğinde, “Bana bu numaraları yapma,” demişti. Li Qing’in annesiyle babası başka bir şehirde oturuyordu ve böyle gurur kırıcı anlardan sonra ağlamaklı bir halde onları arıyor, kendisini neşeli konuşmaya zorluyor, onlara her şeyin yolunda olduğunu ve merak etmemelerini söylüyordu.

Hikâyesi beni üzdü. Yüzünü ellerimin arasına alıp göz kapaklarından öptüm, onu gülümsetene kadar gıdıkladım. Beni ilk baştan beri gözüne kestirdiğini, çalışkan olduğumu fark ettiğini söyledi. Bir keresinde ofisteki zevzeklerden birinin benim başarımı sahiplendiğini ve benim olayı büyütmediğimi de gördüğünü ekledi. Çok kızdığım anlar olduğunu, ona haddini bildirmeyi düşündüğümü ama kelimelerin ağzımdan çıkmadığını söyledim.

“Bazen bu kadar güçsüz olmaktan nefret ediyorum,” dedim.

“Bana karşı sert olmayacaksın, değil mi?” dedi şefkatle yüzümü okşayarak.

“Kesinlikle hayır,” dedim.

Şirketteki diğer genç adamlar kendi tarzlarında peşinde koştukları zaman benim tamamen soğuk olduğumu söyledi. Bu da onun ilgisini çekmiş o yüzden yanıma gelip sorular sormaya ve tepkimi incelemeye başlamış. Ona diğerlerinden farklı olarak basit, arkadaşça bakıyormuşum. Daha sonra diz çöken hayran olayı da benimle ilgili pozitif izlenim vermiş, kahkahaların arasında sessizce adamın eşyalarını toplayıp ona götürmemi izlemiş. Bir an duraksadı, sonra iş hayatında ne kadar ilgi görürse, akşam kiralık odasına döndüğünde kendini o kadar yalnız hissettiğini ve işte o zaman gerçekten sevdiği biriyle olmak istediğini söyledi. Asansörde karşılaştığımız zaman gözlerim dolduğunda ansızın başka birisinin ilgisinin sıcaklığını hissetmiş ve sonraki günlerde onun için doğru insan olduğumdan gittikçe daha emin olmuş.

Sonra burnumu okşadı. “Neden benim peşimden koşmadın?”

“Yeterince hırslı değilim sadece,” dedim.

Bir yıl sonra evlendik. Babamın odası üçümüz için çok küçüktü, biz de bir oda bir salon bir daire tuttuk. Babam böylesine becerikli ve çekici bir kadınla evlendiğim için çok mutluydu. Li Qing de ona çok iyi davranıyordu. Haftasonları babam bize yatıya geldiğinde onu karşılamaya

ikimiz birlikte gidiyorduk, hepimiz otobüse doluştuğumuzda her seferinde ona yer bulmayı beceriyordu. Bu bana onu ilk kez gördüğüm zamanı hatırlatıyordu, gülümserdim. Bahar Festivali sırasında bir kamu fabrikasında çalışan annesiyle babasını görmeye gitmek için trene binmiştik. İçten ve alçak gönüllü insanlardı; kızları dürüst, güvenilir bir adamla evlendiği için mutlulardı.

Evliliğimiz sakin ve mutluydu. Ne var ki patronuyla iş yemeklerine gitmeye devam ediyordu. Hava kararduktan sonra evde tek başıma onu bekliyordum, genelde çok geç dönüyor ve geldiğinde çok yorgun oluyordu. Ona sarıldığımda nefesi içki kokardı. Yatmadan önce başını göğsüme dayardı. O gürültülü yemeklerden nefret ediyordu ama bu davetleri geri çevirmenin imkânsız olduğunu düşünüyordu çünkü bu arada Halkla İlişkiler Departmanı Müdür Yardımcısı olmuştu. Onun deyişiyle aşağı yukarı "kafayı bulma ve tıkınma departmanı müdür yardımcısı" olan bu pozisyon umurunda değildi. Bir keresinde bana "Güzellik bir kadının seyahat iznidir," demişti. Ama bu izni şirketin çıkarı için kullanıyordu, asla kendi için değil.

Birkaç yıl sonra kendi evimizi alma planları yapmaya başladık ve aynı zamanda bebek sahibi olma zamanının geldiğine karar verdik. Bebeğimiz olursa o yorucu yemeklere katılmamak için geçerli bir bahanesi olacağını düşünüyordu. Korunmayı bıraktık. Gelgelelim tam da bu noktada işler bambaşka bir hal aldı. Bir iş seyahatinden dönerken şans eseri yaşadığı bir şey aramızdaki farkı görünür kıldı: o, kendi geleceğini şekillendirebilen biriydi, bense kaderi tarafından sürüklenen biri.

Uçakta yanında oturan kişi Amerika'dan yeni dönmüş bir doktora mezunuydu. Ondan on yaş büyüktü, bir karısı, bir çocuğu vardı ve kısa bir süre önce kendi işini kurmuştu. İki saatlik yolculukları boyunca işinin geleceğinden tutkuyla bahsetti. Sanırım adamı ilk çeken Li Qing'in güzelliği olmuştu. Bu yüzden o kadar şık ve fazla konuştu. Genel müdürle katıldığı onca toplantıdan sonra, Li Qing de ona faydalı tavsiye verebilecek konumdaydı. Güzelliğine kapılmış olan adam gözlemlerinin doğruluğu ve ayrıntıya olan dikkatinden de hemen etkilenmiş olmalı ki Li Qing'e hemen oracıkta bir teklifte bulundu: "Neden bana katılmıyorsun?"

Yolculuğun sonuna vardıklarında rezervasyon yaptırdığı otelde değil de, tavsiyelerine ne kadar değer verdiğini göstermek için Li Qing'in kaldığı otelde kaldı. En azından söylediği sebep buydu ama bence başka bir şeyin peşindeydi. Gün içinde kendi işlerinde çalışıyor, akşamları otelin barında

oturup girişimciliğin zorluklarından bahsediyorlardı. Li Qing'in bir sürü fikri vardı. Yeni iş stratejileriyle ilgili beyin fırtınası yapmakla kalmıyor, Çin'de iş bitirmenin incelikleriyle, devlet memurlarını nasıl ikna edip nasıl rüşvet verileceğiyle ilgili bilgi veriyordu. Adam Amerika'da geçirdiği onca yıldan sonra, Çin'i yöneten–resmi kurallar dışındaki–yazılı olmayan kurallardan biraz uzak kalmıştı. İkisi kendi yollarına giderken onunla çalışma isteğini tekrar ifade etti. Li Qing sessiz kalarak gülümsedi ama ona ev telefonunu verdi.

Kalbinde değişim başlamıştı bile. Genel müdürümüz onun güzel ve akıllı olduğunu düşünüyordu ama yeteneklerinin ve hırsının gerçek potansiyelini asla fark edememişti. Şimdi, en sonunda onu gerçekten anlayan birini bulmuştu.

Eve döndükten sonra çocuk için çok erken olduğunu söyleyerek doğum kontrol haplarına yeniden başladı. Sonra her akşam o adam aramaya başladı. Telefonda bazen bir, bazen iki saat konuşuyorlardı. Başlarda genelde telefona ben bakıyordum ama sonraları telefon çaldığında açmamaya başladım. İlk önceleri yalnızca iş konuşuyorlardı. Adam sorular soruyor, Li Qing de bir dakika düşünüp cevaplıyordu. Sonraları, ahizeyi kulağında tutup onu dinlemeye, kendisi çok az konuşmaya başladı. Telefonu kapattıktan sonra düşüncelere dalıyor, neden sonra orada olduğumu fark edip zoraki gülümsüyordu. Artık işten daha fazlasını konuştukları belliydi. Hiçbir şey demedim ama kalbim acıyordu.

Adam altı ay sonra şehrimize taşındığında resmen boşanmıştı. O gün akşam yemeğinden sonra, Li Qing onun oteline gittiğini söyledi. Bütün gece kanepede öylece oturdum. Kafam bomboştu, sanki düşünme kabiliyetimi kaybetmiş gibiydim. Eve döndüğünde şafak sökmüştü. Uyanık olmamı beklemediğinden kapıyı usulca açtı ve kanepede oturduğumu gördü. İrkildi, sonra utangaç bir halde gelip yanıma oturdu.

Her zaman kendine güveni tam bir kadındı. İlk defa onu bu kadar huzursuz görüyordum. Başı önde, titrek bir sesle adamın onun için boşandığını söyledi. Onunla olması gerektiğini hissediyordu, o kadar ideal bir çiftlerdi ki. Bir şey demedim. Karısını onun için terk ettiğini söyledi tekrar. Sesindeki vurguyu fark ettim ve her erkeğin onun için boşanacağını düşündüm. Ama onu kaybettiğimi bildiğimden, hiçbir şey söylemedim. Benimle monoton, heyecansız bir hayatı olacaktı. Oysa onunla sıfırdan bir iş kurabilirdi. Aslında, altı ay önce beni terk edeceğini sezmiştim ve aradan

geçen bu sürede bu hissim daha da güçlenmişti. Şimdi aklıma gelen başıma geliyordu.

Derin bir iç çekerek, “Boşanalım,” dedi.

“Peki” dedim.

Bunu dedikten sonra birkaç gözyaşı dökmeden edemedim. Ayrılmak istemesem de, kalmasını sağlamak için yapabileceğim bir şey yoktu. Başını kaldırıp ağladığımı gördü ve o da ağlamaya başladı. Eliyle gözyaşlarını silerek, “Üzgünüm, üzgünüm…” dedi.

Gözlerimi sildim. “Üzgünüm deme,” dedim.

O sabah ofise her zamanki gibi birlikte gittik. Ben o gün için izin aldım, o da istifasını verdi, sonra boşanma belgelerini imzalamaya gittik. Eşyalarını toplamak için eve gittiği sırada ben de bankaya gidip tüm birikimimizi, ev almak için ayırdığımız altmış bin yuanı çektim. Eve varınca tüm parayı ona verdim. Bir an duraksadı, sonra paranın içinden yirmi bin aldı. Başımı iki yana sallayıp onu paranın tamamını almaya zorladım. Yirmi bin yeter, diyerek ısrar etti. Bu beni üzer, dedim. Başını öne eğerek üzülmeme gerek olmadığını, ne kadar becerikli olduğunu bildiğimi, her şeyi başarabileceğini söyledi. Yirmi bin yuanı çantasına koyup paranın geri kalanını masada bıraktı. Sonra birlikte yaşadığımız eve sevgiyle bakarak, “Artık gitmem gerek,” dedi.

Eşyalarını toplamasına yardım ettim, onları iki büyük valize sığdırdık ve valizleri sokağa kadar indirdim. Önce adamın oteline gideceğini, sonra birlikte havaalanına gideceklerini söyledi, ben de bir taksi durdurup valizleri bagaja koydum. Ayrılık vakti gelip çatmıştı. Ben ona el sallamakla yetinecektim ama o gelip bana hafifçe sarıldı.

“Seni hâlâ seviyorum,” dedi.

“Seni hep seveceğim,” diye yanıtladım.

Ağlamaya başladı. “Sana yazıp arayacağım,” dedi.

“Yazma ve arama,” dedim. “Bu beni üzmekten başka işe yaramaz.”

Taksiye bindi. Taksi uzaklaşırken başını bana çevirmeden gözyaşlarını sildi. İşte kaderin onun için seçtiği yola böyle çıktı.

Ani boşanmam babamda tam bir şok etkisi yarattı. Boşanma sebeplerimizi ona kısaca açıklarken yüzünde tam bir şok ifadesiyle beni dinledi. Evliliğimizin başından beri bir yanlış anlama olduğunu, çünkü onun için yeterince iyi olmadığımı söyledim. Söylediğim şeyi kabul etmeyerek başını iki yana sallayıp durdu. “Onun iyi bir kız olduğunu sanmıştım,” diye hayıflandı. “Tanıyamamışım.”

Babamın iş arkadaşları, evli bir çift olan Hao Qiangsheng ve Li Yuezhen de haberi duyduklarında babam kadar şoke oldular. Qiangsheng ısrarla adamın bir üçkâğıtçı olduğunu, Li Qing'i gözünü kırpmadan terk edeceğini söyledi. Ona göre Li Qing kendisi için neyin iyi olduğunu bilmiyordu ve eninde sonunda kararından pişman olacaktı. Li Yuezhen her zaman Li Qing'den hoşlanmıştı; onun akıllı, tatlı ve anlayışlı olduğunu söylerdi. Ama şimdi onun bir para avcısı olduğundan emindi ve orospuların fakirlerden daha fazla saygı gördüğü bu toplumda o tarz kadınların gittikçe arttığından yakındı. Ortalıkta ondan daha iyi genç kadınların dolu olduğunu, nereden baksa beş altı tanesini tanıdığını söyleyerek beni teselli etmeye çalıştı. Beni bu kadınlardan birkaçıyla tanıştırdı da ama bu çabalarının hiçbiri sonuç vermedi. Sorumluluğun çoğu bendeydi. Birlikteyken Li Qing yavaş yavaş, çaktırmadan beklentilerimi değiştirmiş, sonunda zihnimde emsalsiz bir konuma ulaşmıştı. O kızlarla çıktığımda ister istemez onları Li Qing'le kıyaslamadan edememiş ve her seferinde hayal kırıklığına uğramıştım.

Sonraki aylar ve yıllarda bazen televizyonda konuşma yaptığını görür ya da dergi ve gazetelerde onunla ilgili yazılar okurdum. Bana hem tanıdık hem yabancı biri gibi geliyordu: gülümsemesi ve tavırları tanıdıktı ama konuşmasının içeriği ve tonlaması yabancıydı. Şirketin operasyonlarını o yönetiyor, kocası yalnızca destek oluyor gibi geliyordu bana. Onun için mutluydum. Televizyonda ve medyada her zamanki gibi güzeldi ve o seyahat iznini nihayet kendi için kullanıyordu. Ama sonra kendime üzüldüm. Benimle geçirdiği zaman hayatını beklemeye almış, ancak beni terk ettikten sonra gerçek yolunu bulmuştu.

* * *

Derin sessizlikte bir kez daha o yabancı kadın sesini duydum: "Yang Fei…"

Gözlerimi açıp etrafıma bakındım. Yağmur-kar karışımı biraz hafiflemişti. Sol tarafımda Li Qing'e çok benzeyen bir kadın bana yaklaşıyordu. Yanıma gelip yüzümü, sonra üzerinde şimdi solmuş Li Qing yazısını gördüğü pijamamı inceledi. Sorgular gibi, "Yang Fei?" diye seslendi. Li Qing olmalı, diye düşündüm. Ama neden sesi bu kadar farklıydı? Bankta oturarak sessizce ona baktım.

Yüzünde tuhaf bir ifade belirdi. “Yang Fei’in pijamalarını giymişsin,” dedi. “Sen kimsin?”

“Ben Yang Fei’im” dedim.

Kafası karışmış bir halde yüzümün tuhaflığına baktı. “Bana Yang Fei gibi gelmedin,” dedi.

Elimle yüzümü yokladım. Sol gözüm yanağımda, burnum olması gereken yerin yanında, çenem de altındaydı.

“Yüzümü düzelttirmeyi unuttum,” dedim.

Ellerini uzatıp gözümü dikkatlice yuvasına yerleştirdi, çarpık burnumu asıl yerine taşıdı ve çenemi sert bir sesle yerine oturttu. Sonra bir adım geri atıp beni dikkatlice süzdü. “Şimdi Yang Fei’e benzedin,” dedi.

“Ben Yang Fei’im,” dedim. “Sen de Li Qing’e benziyorsun.”

“Ben Li Qing’im.”

İkimiz de gülümsedik ve tanıdık gülümsemelerimiz sayesinde birbirimizi tanıdık.

“Sen Li Qing’sin,” dedim.

“Sen gerçekten Yang Fei’sin,” dedi.

“Sesin farklı,” dedim.

“Seninki de,” dedi.

Birbirimize baktık.

“Sesin tanımadığım birininkine benziyor,” dedim.

“Sesin bir yabancınınkine benziyor,” dedi.

“Çok garip,” dedim. “Sesini o kadar iyi tanıyorum ki, hatta nefesini bile.”

“Bana garip geliyor,” diye yanıtladı. “Sesine aşina olmam gerek…” Duraksadı, sonra gülümsedi. “Horultuna aşina olduğum gibi.”

Üzerime eğildi ve eliyle pijamamın üstünü, yakamı yokladı. “Yakası hâlâ düzgün,” dedi.

“Sen gittikten sonra hiç giymedim,” dedim.

“Peki neden şimdi giydin?”

“Kefen niyetine.”

“Kefen mi?” Gerçekten anlamamıştı.

“Ya senin pijaman?”

“Ben de giymedim,” dedi. “Nereye koyduğumu bilmiyorum.”

“Giymemekte haklısın,” dedim. “Üstünde benim ismim yazıyor.”

“Doğru,” dedi. “Başkasıyla evlendim.”

Başımı salladım.

“Biraz pişmanım.” Yüzünde hınzır bir gülümseme belirdi. “Aslında giymeliydim, sırf nasıl tepki vereceğini görmek için.”

Sonra hüzünlendi. “Yang Fei, sana veda etmeye geldim.”

Geceliğinden süzülen su damlalarını gördüm. “Küvette bu mu vardı üstünde?” diye sordum.

Gözleri parlayarak iyi tanıdığım bir ifadeye büründü. “Olanları biliyorsun, değil mi?” diye sordu.

“Biliyorum.”

“Ne zaman öğrendin?”

“Dün,” bir an düşündüm, “ya da belki ondan önceki gün.”

Beni dikkatlice inceledikten sonra bir şey fark etmiş gibi oldu. “Sen de mi öldün?”

“Evet,” dedim. “Ben de öldüm.”

Birbirimize mahzun mahzun baktık.

“Benim yasımı tutuyor gibisin,” dedi.

“Ben de senin için aynı şeyi hissettim,” dedim. “Sanki birbirimizin yasını tutuyor gibiyiz.”

Şaşkın şaşkın etrafına bakındı. “Neredeyiz?”

Yağmurla karın arkasında belli belirsiz görünen eski binayı gösterdim. Dikkatlice bakarak bir zamanlar hayatımızın sıkıcı ayrıntılarının geçtiği daireyi hatırladı.

“Hâlâ orada mı yaşıyorsun?” diye sordu.

Başımı iki yana salladım. “Sen gittikten sonra taşındım.”

“Babanın yanına mı taşındın?”

Başımla onayladım.

“Şimdi neden buraya geldiğimi anladım,” diyerek gülümsedi.

“Kaderimizde olmalı,” diyerek onayladım, “ikimizin de buraya geri gelmesi gerekiyordu.”

“Orada kim oturuyor şimdi?”

“Bilmiyorum.”

Gözlerini binadan ayırarak ıslak geceliğini göğsüne yapıştırdı. “Yorgunum. Buraya gelene kadar uzun bir yol kat ettim.”

“Ben çok yürümedim,” dedim, “ama ben de yorgun hissediyorum.”

Vücudunu bir kez daha öne eğerek banka, soluma oturdu. Bankın pek tekin olmayan bir şekilde sallandığını hissetti. “Bu bank dağılmak üzere gibi duruyor,” dedi.

“Bir dakikaya kalmaz, alışırsın,” dedim.

Büyük bir dikkatle oturdu ve vücudu gerildi. Ama bir an sonra vücudu gevşedi. “Artık dağılmaz,” dedi.

“Kayaya oturmak gibi,” dedim.

“Aynen,” dedi.

Sanki bir rüyada gibi sessizce oturduk. Sesi yeniden güç kazanana kadar uzun bir zaman geçmiş gibiydi.

“Buraya nasıl geldin?” diye sordu.

“Bilmiyorum.” Hatırladığım son sahneyi düşündüm. “Bir restorandaydım, bir kâse makarna yemiştim. Masanın üstündeki gazetede seninle ilgili bir haber vardı. Mutfakta yangın başladı galiba, insanlar dışarı kaçtı. Ben yerimden kıpırdamadım ve haberi okumaya devam ettim. Sonra bir patlama oldu ama ondan sonra ne oldu bilmiyorum.”

“Bu dün mü oldu?” diye sordu.

“Ondan önceki gün de olabilir,” dedim.

“Benim yüzümden.”

“Senin yüzünden değil,” dedim, “gazetenin yüzünden.”

Başını omzuma dayadı. “Başımı omzuna koyabilir miyim?”

“Koydun bile,” dedim.

Gülümser gibi oldu ve başı omzumda birkaç defa sarsıldı. Sol kolumdaki siyah kol bandını gördü ve uzanıp dokundu.

“Bunu benim için mi taktın?” diye sordu.

“Kendim için taktım.”

“Kimse senin için siyah giymiyor mu?”

“Hayır.”

“Peki ya baban?”

“Babam öldü, bir seneden fazla zaman oldu. Çok hastaydı, hastalığının tedavisi olmadığını biliyordu ve bana yük olmamak için sessizce, kendi kendine gitti. Her yerde onu aradım ama bulamadım.”

“Mükemmel bir babaydı, bana da çok içten davrandı.”

“Olabilecek en iyi babaydı,” dedim.

“Peki ya karın?”

Cevap vermedim.

“Çocuğun var mı?”

“Hayır yok. Bir daha evlenmedim.”

“Neden?”

“İlgimi çekmedi.”

“Kalbin kırıldığı için mi?”

“Hayır,” dedim. “Bir daha senin gibi bir kadınla karşılaşmadığım için.”

“Üzgünüm.” Bütün bu esnada siyah kol bandımı okşuyordu.

“Senin çocuğun var mı?” diye sordum.

“Bir ara istiyordum,” dedi, “ama sonra bu fikirden vazgeçtim.”

“Neden?”

“Cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalandım. Ondan kaptım.”

Gözlerimin dolduğunu hissettim, yağmur ve karın dışında damlalarla. Ve bu damlaları silmek üzere sağ elimi uzattım.

“Ağlıyor musun?” diye sordu.

“Sanırım,” dedim.

“Benim için mi ağlıyorsun?”

“Muhtemelen.”

“Bir metresi vardı, ayrıca başka kadınlarla beraber olmak için kulüplere gidiyordu. Hastalığı kaptıktan sonra ondan ayrıldım.” İç geçirdi. “Biliyor musun? Geceleri seni düşünüyordum.”

“Ondan ayrıldıktan sonra mı?”

“Evet.” Duraksadı. “Biriyle beraber olduktan sonra.”

“Başka bir adama âşık mı oldun?”

“Ona âşık değildim” dedi. “Devlet memuruydu. Onunla beraber olduktan sonra seni düşünüyordum.”

Pişmanlıkla gülümsedim. “Kıskandın mı?” diye sordu.

“Evliliğimizin üstünden uzun zaman geçti.”

“Her gittiğinde yatakta uzanıp seni düşünürdüm. Biz birlikteyken,” dedi usulca, “insanları eğlendirmekle uğraşıyordum fazlasıyla. Sen ben gelmeden uyumazdın, ne kadar geç olursa olsun beni beklerdin. Ben eve geldiğimde bitap düşmüş olurdum ve yalnızca beni kollarına almanı isterdim. Ancak sana yaslandığım zaman rahatlardım…”

Gözlerimin kenarında yeniden damlalar belirdi ve sağ elim yine onları sildi.

“Beni özlüyor musun?” diye sordu.

“Sürekli seni unutmaya çalıştım.”

“Başardın mı?”

“Tamamen değil.”

“Beni unutmadığını biliyordum,” dedi. “O muhtemelen unutmuştur.”

“Nerede şimdi?” diye sordum.

“Avustralya’ya gitti,” dedi. “Şirketin denetleneceğiyle ilgili söylentileri duyar duymaz toparlanıp kaçtı–bana söylemeden.”

Başımı iki yana salladım. “Pek koca gibi davranmamış.”

Belli belirsiz gülümsedi. “İki kere evlendim ama tek bir kocam oldu–o da sendin.”

Sağ elim bir kez daha gözlerimi silmeye uzandı.

“Yine mi ağlıyorsun?” diye sordu.

“Mutluluktan,” dedim.

Son anlarından bahsetti. “Küvette uzanmış halde, beni tutuklamaya gelen insanların haydutlar gibi kapıyı tekmeleyip adımı bağırdıklarını duydum. Kan öbeklerinin suda balık gibi yüzüşünü, yavaş yavaş yayılarak suyu kıpkırmızı yapışını izledim. Biliyor musun? Tüm bu süre boyunca seni düşündüm, oturduğumuz o küçük daireyi düşündüm.”

“Demek buraya öyle geldin.”

“Evet,” dedi. “Uzun bir yolculuk oldu.”

Başını omzumdan kaldırdı. “Hâlâ babanın evinde mi kalıyordun?”

“Tedavisini karşılayabilmek için evi sattık.”

“Peki şimdi neredesin?”

“Ucuz bir oda kiraladım.”

“Beni de götürsene.”

“Çok küçük ve de köhne, hem de kirli.”

“Önemli değil.”

“Ben rahat edemem.”

“Çok yorgunum. Bir yatağa uzanmak istiyorum.”

“Peki.”

Ayağa kalktık. Daha birkaç dakika önce hafifçe serpiştiren yağmur ve kar şimdi daha yoğun bir şekilde havayı doldurmuştu. Sonra koluma girdi, sanki aşkımız yeniden alevlenmiş gibiydi. Hayal meyal bir yolda birbirimize yapışık biçimde yürüdük. Ne kadar yürüdük bilmiyorum, sonunda benim daireme vardık. Ben kapıyı açarken elektrik ve su faturalarını görüp iç çekti.

“Neden iç çektin?” diye sordum.

“Hâlâ borcun var.”

Faturaları yırttım. “Bunları ödedim.”

Dağınık, küçük daireme girdik. Karmaşayı fark etmemiş gibi yatağa uzandı, ben de orada bir sandalyeye oturdum. Uzanınca geceliği açıldı–o da Li Qing kadar yorulmuş olmalıydı. Gözlerini kapadı, vücudu yatağın üzerinde yüzüyor gibiydi. Biraz sonra gözlerini açtı.

“Neden orada oturuyorsun?” diye sordu.

“Sana bakıyorum.”

“Gel yanıma uzan.”

“Böyle iyiyim.”

“Gel.”

“Hayır. Burada kalacağım.”

“Neden?”

“Utanıyorum biraz.”

Doğrulup elini bana doğru uzattı. Elini tuttum ve beni yatağa çekti. Orada omuz omuza, el ele yattık. Durgun bir gölde yayılan minik dalgalar gibi nefes alışını bile duyuyordum. Bir süre sonra usulca konuştu, ben de konuşmaya başladım. Bir kez daha tuhaf bir hisse kapılmıştım: Tanıdık bir kadınla yatakta olduğumu biliyordum ama tanıdık olmayan sesi, bana sanki daha önce hiç görmediğim bir kadınla yatıyormuşum hissi veriyordu. Hissettiklerimi ona anlattım, o da aynı şeyi hissettiğini, yabancı bir adamla yatıyormuş gibi hissettiğini söyledi.

“Peki ya bu?” Bana doğru döndü. “Yüz yüze duralım.” Ona doğru döndüm. “Böyle daha iyi mi?” diye sordu.

“Evet,” dedim.

Islak eli dağılmış yüzümü okşadı. “Ayrıldığımız gün, beni taksiye bindirdiğinde sana sarılıp bir şey demiştim, hatırlıyor musun?” dedi.

“Evet, hatırlıyorum,” dedim. “Beni hâlâ sevdiğini söylemiştin.”

“Evet.” Başını salladı. “Sen de bana bir şey demiştin.”

“Seni hep seveceğimi söylemiştim.”

Geceliğiyle birlikte üstüme tırmandı, ne yapacağımı bilemedim. Ellerimi kaldırdım ama sarılmaya cesaret edemedim. Ağzı kulağıma ıslak ıslak, “Cinsel hastalığım geçti,” dedi.

“Onu düşünmedim.”

“Sarıl bana.”

Sarıldım.

“Beni okşa.”

Ellerim sırtını, belini ve bacaklarını okşadı–her yerini okşadım. Vücudu ıslaktı ve ellerim onu suyun içinde okşuyor gibiydi.

“Biraz kilo almışsın,” dedim.

Hafifçe gülümsedi. “Belim biraz kalınlaştı.”

Ellerim onu huzursuzca okşadı, sonra vücudum vücudunu, onun vücudu da benimkini okşadı; vücutlarımız bizi birbirimize bağlayan ipler oluşturuyor gibiydi…

Yatakta doğruldum, yatağın yanında ayakta dikilmiş saçını topladığını gördüm.

“Uyandın.”

“Hiç uyumadım ki.”

“Horladığını duydum.”

“Uykuya dalmadım.”

“Peki,” dedi, “öyle olsun.”

Kemerini sıktı. “Gitmeliyim. Arkadaşlar benim için büyük bir cenaze hazırladı, o yüzden acele etmem lazım.”

Başımı salladım.

Kapıya yürüdü, çıkarken geri dönüp bana baktı. “Yang Fei, ben kaçtım,” dedi kederli bir şekilde.

ÜÇÜNCÜ GÜN

Hayatla ölüm arasındaki ince çizgide dolanıyordum. Kar parlak, yağmur soluktu. Aynı anda hem sabah hem akşam yürüyor gibiydim.

Yatağımın başına birden fazla defa gittim. Dün Li Qing'le buluşmamızın izlerini bırakmıştık oraya ama bugün oraya yaklaşmanın yolu yoktu. Ne kadar yürürsem yürüyeyim, yerimden kıpırdamıyor gibiydim ve apartmanıma bir adım bile yaklaşamıyordum. Küçükken nasıl babamın elinden tutup ayın altına kadar yürüyeceğimizi düşündüğümü hatırladım. Ama epey uzun bir yol kat etmemize rağmen ayla aramızdaki mesafe bir parça bile değişmemişti.

Tam bu sırada ayaklarımın altında önümde kıvrılan iki parlak ray belirdi. Çekimser bir biçimde, sanki yolunu kaybetmiş ışınlar gibi belirerek beni doğum anıma götürdüler.

* * *

Trenin biri gecenin içinde hızla ilerlerken iki ray arasında dünyaya gelmişim ve ilk defa uğuldayan rüzgâr ve şakır şakır yağan yağmur ortasında değil, yıldızlı bir gökyüzü altında ağlamışım. Genç bir makasçı cılız ağlamamı duyup beni kurtarmaya koşmuş çünkü tam o esnada hızla yaklaşmakta olan başka bir tren yandaki rayları titretiyormuş. Adam beni kucağına alır almaz tren sağır edici bir gürültüyle yanımızdan geçmiş. İşte öylece, bir tren bir yöne, ikinci başka bir yöne gittiği zaman aralığında bir babam olmuş. Birkaç gün sonra, bir de adım olmuş–Yang Fei. Babamın adı da Yang Jinbiao'ydu.

Dünyaya en tuhaf yollarla gelmişim. Doğumum bir hastanenin doğumhanesinde ya da annemin evinde değil, hareket halindeki bir trenin daracık tuvaletinde olmuş.

Beni dünyaya getiren kadın, bundan kırk bir yıl önce, hamileliğinin dokuzuncu ayında trene binmişti. Onun üçüncü çocuğu olacaktım ve hasta annesini görmek için ailesini ziyarete gidiyordu. Tren yola çıktıktan on saat sonra yavaşça bir istasyona yaklaşırken karnında bir ağrı hissetti. Normalde

beklendiğim tarihe daha üç ay vardı ve ablamla ağabeyim, ikisi de normal programa uygun doğmuşlardı, dolayısıyla annem benim de benzer bir yol izleyeceğimi varsayıyordu. Yalnızca tuvalete gitme ihtiyacı duymuştu, benim doğmak için sabırsızlandığım aklına bile gelmemişti.

Ranzasından kalkıp koridorda vagonun sonundaki tuvalete doğru yürümeye başladı. Tren az önce bir istasyonda durmuştu ve omuzlarında çantalarıyla trene binen yolcular, annemin koridordan geçip tuvalete gitmesini daha da zorlaştırdı. Küçük büyük çantalı yolcuların yanından dikkatlice geçti. Tuvalete girdiğinde, tren yavaşça hareket etmeye başladı. O zamanın trenlerinde tuvaletler ilkel, alaturka tuvaletlerdi; geniş yuvarlak delikten aşağıya baktığınızda ışık hızıyla birbirini kovalayan sonsuz sayıdaki demiryolu traverslerini görüyordunuz. Karnında benim oluşumla hareketleri kısıtlanan annem çömelemedi, yerdeki pisliği görmezden gelmeye çalışarak dizlerinin üstüne oturdu. Pantolonunu indirip kendini zorladı ve ben tuvalet zeminindeki delikten aşağı fırlayıverdim. Benim yere düşüşüm ve trenin hızı sayesinde beni anneme bağlayan bağın kopması bir saniye aldı ve bir anda birbirimizi kaybetmiş olduk.

Annem acı içinde iki büklüm yere kıvrıldı; karnının boş olduğunu anlaması birkaç saniyesini aldı. Panik içinde etrafında beni aradıktan sonra, delikten dışarı düşmüş olduğumu fark etti. Büyük bir eforla doğrulmayı başarıp tuvalet kapısını açtıktan sonra dışarıda bekleyen yolcuya “Bebeğim, bebeğim…” diyerek ağlamaya başladı.

Bunu demesiyle yere yığılması bir oldu ve “Birisi bayıldı!” bağırışları duyuldu.

Önce bir bayan görevli koştu, sonra da kontrolör. Bayan görevli annemin bacaklarının arasından akan kanı gören ilk kişi oldu ve kontrolörden Vagon 11’e sağlık görevlisi anons ettirmesini istedi. Olay yerine iki doktorla bir hemşire koştuğunda annemi koridorun ortasında yere yığılmış, anlaşılmaz sözlerle yardım isteyip ağlarken buldular. Annem çok geçmeden yeniden bayıldı ve onu kaldırıp ranzasına taşımaları gerekti. Tren yoluna devam ederken üç sağlık görevlisi annemin yanında kaldı.

Bu arada ben makasçının yaşadığı barakadaydım çoktan. Yirmi bir yaşında bir anda baba olan bu genç adam, dehşet içinde bana bakıyordu. Mor-kırmızı lekelerle kaplı ben, çatlayacakmış gibi ağlıyordum, o da ağlayışımla eş zamanlı titreyen göbek bağıma bakarak kuyruğum mu var diye merak ediyordu. Ağlamam dinerken karnımın aç olabileceği kafasına dank etti. Gecenin geç saatleriydi ve bütün dükkânlar kapalıydı, dolayısıyla

benim için mama bulamazdı. O telaş içinde Hao Qiangsheng adında bir iş arkadaşının karısının üç gün önce bir kız bebek doğurduğunu hatırladı, beni pamuklu paltosuna sarmalayıp Hao'nun evinin yolunu tuttu.

Hao Qiangsheng, kapısının vurulmasıyla uykusundan uyandı ve kapıyı açtığında kollarında bir şey taşıyarak çaresizce "Süt! Süt!" diye bağıran Yang'ı gördü.

Hâlâ yarı uykuda olan Hao gözlerini ovuşturarak, "Ne sütü?" diye sordu.

Yang paltosunu açıp ağlayan bebeği gösterdi, sonra da beni hemen ev sahibinin eline tutuşturdu. Hao irkilip beni fırından yeni çıkmış bir patates tutar gibi dikkatlice kabul ederek, yüzünde tam bir büyülenme ifadesiyle içerideki odaya götürdü. Kendi de az önce uyanan karısı Li Yuezhen'e, "Yang Jinbiao'nun," dedi. Li Yuezhen bir bakışta benim yeni doğduğumu anladı, beni kollarına aldı ve göğsünü açtığında ben sakinleyip ilk sütümü emmeye başladım.

Yang, kaşlarını çatarak dışarıdaki odada Hao'yla birlikte oturdu ve olanları anlattı. Hao ancak şimdi neler olup bittiğini anlıyordu. Kız arkadaşı bile olmayan babamın bir anda çocuğu olduğunu görünce nasıl hayrete düştüğünü söyledi. Babam buna yüksek sesle güldü ama bundan hemen sonra Hao'ya benim bir ucube olabileceğimden şüphelendiğini söyledi. Sonuçta bir kuyruğum vardı, hem de önümden çıkıyordu, içeride, Li Yuezhen iki yeni babanın bu konuşmasına kulak misafiri oldu ve ben sütümü içip uykuya daldıktan sonra bana kızının el işi bebek kıyafetlerini giydirip elinde kullanılmış bir kumaş parçasıyla dışarıdaki odaya çıktı.

Li Yuezhen beni babamın kollarına geri vererek ona nasıl alt değiştireceğini, eski bezleri nasıl kesip alt bezi yapacağını açıkladı. Bez ne kadar eski olursa o kadar iyiydi çünkü o kadar yumuşak olurdu. En sonunda göbeğimden çıkan şeyi gösterdi. "Bu göbek bağı," dedi. "Yarın kliniğe gidip doktora bunu kestirmen lazım. Kendin yapmaya kalkma, bebek enfeksiyon kapabilir."

* * *

Işına benzeyen rayları takip ederek, hayattaki ilk yıllarımın pek çok hikâyesine ev sahipliği yapmış o köhne barakayı arayarak yürümeye devam ettim. Önümde yağmur ve kar, yağmurla karın önünde de sıra sıra karanlık

pencereli yüksek binalar vardı. Ben onlara doğru yürüdükçe onlar geri çekiliyordu. Dünyanın benden adım adım uzaklaştığını fark ettim.

Babamın dünyanın haline hayıflandığını belli belirsiz duyar gibi oldum. Çok uzak ama bir o kadar yakın bir sesti. Şikâyetleri, uzaktaki o yüksek binalar gibi kulaklarımda yığılmaya başladı ve yüzüme bir gülümseme getirdi.

* * *

Yang Jinbiao, uzun bir süre boyunca gerçek anne babamın beni ezileyim diye tren raylarına terk etmiş olduğundan emindi ve bu yüzden sıklıkla kendi kendine, "Dünyada bu kadar kalpsiz insanlar olabileceğine asla inanmazdım," diye söylenirdi.

Bu sarsılmaz inanç, kendini bana daha da adamasına neden oldu. Beni rayların arasından kucağına aldığı andan itibaren asla gözünün önünden ayırmadı. Başlarda günlerimi keten bir askıda geçiriyordum. İlk askımı Li Yuezhen mavi ketenden yapmıştı, yine mavi olan daha sonrakileri babam kendi yaptı. Her gün işe giderken bebek mamasını hazırlayıp bir biberona boşaltır, sonra biberonu sıcak kalsın diye kıyafetinin içine, güm güm atan kalbinin üstüne sıkıştırırdı. Sonra beni boynuna geçirdiği askıya oturturdu. Bir yanından bir matara sarkar; sırtında da biri temiz, biri kirli bezler için iki torba taşırdı.

Tren raylarındaki makasları değiştirmesi gerektiğinde ileri geri yürüyünce ben de göğsünde sağa sola sallanırdım. Şüphesiz bundan iyi bir beşik olamazdı, dolayısıyla hayatımın en iyi uykuları bebekken uyuduklarımdı. Karnım da acıkmasa, babamın kucağındayken asla uyanacağımı sanmıyorum. Yaygarayı bastığımda babam karnımın acıktığını anlar, biberonu aldığı gibi ağzıma dayardı. Babamın vücudunun sıcaklığında, o biberonu emerek günbegün büyüdüm. Daha sonraları, karnım aç uyandığımda artık bağırmamaya, elimle biberonu kendim aramaya başladım. Bunu ilk yaptığımda babam inanılmaz keyiflendi, koşa koşa gidip Hao Qiangsheng'le Li Yuezhen'e ne kadar zeki olduğumu anlattı.

Babam kendini benim gereksinimlerime çabucak uyarladı. Ne zaman aç, ne zaman susamış olduğumu anlamaya başladı. Susadığımda matarasından bir yudum su alır, usulca benim ağzıma boşaltırdı. Açken çıkardığım sesle

susadığımda çıkardığım ses arasındaki ince farkı ayırt edebiliyordu–en azından Li Yuezhen'e böyle demişti. Li Yuezhen ona inansa mı inanmasa mı bilemedi çünkü kendisi kızının aç mı susuz mu olduğunu ancak günün saatinden anlıyordu.

Babam raylarda dolaşırken burnuna kötü bir koku gelirse altımı değiştirmesi gerektiğini anlardı. Rayların yanına diz çöker, beni yere yatırır, trenler yanımızdan gelip geçerken popomu çimlere siler ve altıma temiz bez bağlardı. Sonra kirli bezimin üstündeki pisliğin çoğunu bir tutam toprakla siler, sonra bezi katlayıp kirli bez torbasına koyardı. Günün sonunda eve döndüğünde, beni yatağa oturtur, kirli bezleri sabunla suyun altında yıkardı.

Evimiz tren raylarının on beş-yirmi metre uzağında küçük bir barakaydı. Kapının önünde bir ağacın yaprakları gibi farklı yüksekliklerde ıslak bebek bezleri asılı olurdu hep. Tren seslerinin içinde, gelip geçen trenlerin sallayıp titrettiği küçük evde büyüdüm.

Biraz daha büyüdüğümde, babamın göğsündeki keten askı, sırtında bir keten askıya dönüştü, ben büyüdükçe askı da büyüdü.

Babamın eli her şeye yatkındı, çok geçmeden kendi başına kıyafet dikip kazak örmeyi öğrendi. Çalışma saatleri sırasında iş arkadaşları onu görünce gülmeden edemiyorlardı çünkü rayların arasında dolaşırken bana kazak örüyordu. Elleri artık o kadar uzmanlaşmıştı ki yaptığı işe bakması bile gerekmiyordu.

Ben yürümeyi öğrendikten sonra el ele dolaşmaya başladık. Hafta sonları babam beni oynamaya parka götürürdü. Orada, emniyetli çevreye güvenerek elimi bırakır, ben sağa sola koşuştururken o da peşim sıra takip ederdi beni. Birbirimizin ihtiyaçlarına çok uyum sağlamıştık ve küçük bir yola girdiğimizde bakmadan hemen hisseder, babam elini uzattığında hemen küçük elimle onu tutardım.

Rayların yanındaki eve döndükten sonra, babam beni tehlikelerden koruma konusunda çok temkinli davranır; o içeride yemek yaparken ben dışarıda oyun oynamak istediğimde bir ucu kendi ayağına, bir ucu benim ayağıma bağlı bir iple bizi birbirimize bağlardı. Böylelikle onun tanımladığı güvenlik bölgesinde büyüdüm. Sokak kapısının yakınlarında dolaşmaya iznim vardı ama eğer bir trenin yaklaştığını gördüğümde içimdeki raylara yaklaşma dürtüsüne direnemezsem babamın evin içinden bağırışını duyardım: "Yang Fei, gel buraya!"

⁎ ⁎ ⁎

İki ray tam uzaklara doğru kaybolurken aradığım küçük ev göründü. Bir saniye önce orada değildi, bir saniye sonra birdenbire yerden bitmişti. Kendi küçüklüğümü, babamın gençliğini ve uzun saçları örgülü genç kadını gördüm. Üçümüz evden dışarı çıktık. Kendi yüzüm hayal meyal tanıdık geliyordu, babamın yüzünü dün gibi hatırlıyordum ama kızın yüzü belirsizdi.

⁎ ⁎ ⁎

Küçükken, babamın hayatını mahvettiğimden habersiz, mutlu bir çocuktum. Tren raylarında doğumum onun hayatını ciddi ölçüde kısıtlamıştı. Kız arkadaşı yoktu ve evlilik artık onun için çok uzak bir olasılıktı. En yakın arkadaşları Hao Qiangsheng ve Li Yuezhen onu birkaç gelin adayıyla tanıştırmış, babamın ne kadar iyi kalpli ve güvenilir bir adam olduğunu belirtmek için kızlara önceden benim terkedilmiş bir bebek olduğum hikâyesini anlatmışlardı. Ama o genç kadınlar babamla ilk defa karşılaştıklarında ya altımı değiştiriyor ya da bana kazak örüyor oluyordu ve onu böyle ev kadını modunda görmek kızları gülümsetiyorsa da aynı zamanda geldikleri gibi arkalarını dönüp gitmelerine neden oluyordu.

Saçları örgülü genç kadınla tanıştığımda daha dört yaşındaydım. Kadın babamdan üç yaş büyüktü. Alt değiştirme ve kazak örme sahnelerini kaçırmıştı, dolayısıyla tek gördüğü sevimli bir oğlan çocuğuydu. Saçımı ve yüzümü okşamak için elini uzattı ve ona “Teyze” dedikten sonra beni mutlulukla kucağına alıp dizinde hoplattı. Bu canayakın hareketler babamın sinirlerini yatıştırıp ona mutlu bir evlilik hayatı hakkında bir fikir verdi.

Çıkmaya başladılar. Onlar buluştuğunda ben Hao Qiangsheng’le Li Yuezhen’e bırakılmış oluyordum. Bu randevular, tren yolu boyunca akşam yürüyüşleri şeklindeydi. Babam çekingen, içine dönük bir adamdı ve partnerine tek bir kelime etmeden sağda solda eşlik ediyordu. Genelde bir iki yorumla sessizliği bozan kadın oluyor, babam ancak o zaman bir şey diyordu ama sözcükleri yaklaşmakta olan bir trenin sesinde boğuluyordu sıklıkla.

İlk başta randevuları kısa sürüyordu; tren rayları boyunca bir iki tur döndükten sonra ayrılıyorlar, babam da beni almaya geliyordu. Daha

sonraları, çift beş-altı tur atmaya ve gece yarısına kadar dolaşmaya başladı. Babam dönene kadar benden üç gün büyük olan küçük Hao Xia'nın yanında uyuyakalmış oluyordum. Gözlerini açık tutmayı başaramayan Hao Qiangsheng de yatağa uzanıp horlamaya başlıyordu. Yalnızca Li Yuezhen dışarıdaki odada sabırla oturup babamın gelmesini bekliyordu. Babam beni alıp gitmeden önce kısaca ilişkinin ne durumda olduğunu soruyordu. O günlerde sık sık Hao Qiangshengler'deki yatakta uyuyakalıp kendi evimde yatağımda uyanıyordum.

Bu durum iki ay kadar sürmüştü ki Li Yuezhen babamla genç kadının pek bir ilerleme kaydetmediğini, sadece birlikte yürüyerek daha fazla zaman geçirdiklerini hissetti. Babamı neler konuştuklarıyla ilgili sıkı bir sorguya çektikten sonra sorunun nerede olduğunu buldu. Akşamın sonunda, yürüyüşlerinin sonunda kız çok yoruluyor, durup, "İyi geceler," diyordu. Ne diyeceğini bilemeyen babam da başını eğmekle yetiniyor, sonra arkasını dönüp hızla beni almaya Hao Qiangsheng'in evine gidiyordu.

Li Yuezhen babama, "Neden onu eve bırakmıyorsun?" diye sordu.

"İyi geceler demiş oluyor zaten," diye yanıtladı babam.

Li Yuezhen başını iki yana sallayıp iç çekti. Kız iyi geceler diyorsa, aslında onu eve bırakmanı umuyordur, diye açıkladı babama. Li Yuezhen babamın kafasının karıştığını görünce daha net bir tavır takındı. "Yarın gece onu evine bırak," diye tembihledi.

Babam, doğduğumdan beri ikimize yardım etmekten bir an olsun vazgeçmeyen Li Yuezhen ve kocasına inanılmaz minnettardı. Dolayısıyla Li Yuezhen'in tavsiyesine uyarak genç kadını–iyi geceler dedikten sonra–sessizce evine bıraktı. Kapısının önünde, ay ışığında, kadın bir kez daha, "İyi geceler," dedi ve bu defa ışıl ışıl görünüyordu.

İlişkileri ilerledi, artık kaçamak buluşmaları için havanın kararmasını beklemiyorlar, pazar günleri yan yana parka gidiyorlardı. Artık resmen aşıktılar, hem de epey tutkulu biçimde. Tren geçerken sallanıp titreyen evde buluşmaya başladılar. Muhtemelen sarılıp öpüşüyorlardı ama daha ileri gittiklerini sanmam.

Çıkma günlerinden dolu dizgin aşka kadar, ben ortalarda yoktum. Li Yuezhen, eğer yanlarında olursam ilişkilerinin normal seyrini sekteye uğratacağımı düşünüyordu ve sular durulana kadar ortalarda görünmemeliydim. Kızın babamı gerçekten sevdikten sonra, benim varlığımı doğal olarak kabulleneceğine inanıyordu. Bu süre boyunca

neredeyse Li Yuezhenler'de yaşadım. Bu aileyi seviyordum: Hao Xia'yla yakın bir bağımız vardı ve Li Yuezhen annem gibiydi.

Babamla kadın evlilikten konuşma noktasına geldiklerinde beni de konuya dahil etmeleri gerekti. Daha önce, hevesle flörtleşirken beni pek düşünmemişlerdi. Şimdi babam benden ayrıntılı biçimde bahsetmeye başladı. Ağlamamı duyup beni raylardan alışından başlayarak bu dört yıl içindeki gelişimimi ana hatlarıyla paylaştı. Mutlu ve gururlu bir baba gibi konuşuyor, benim dünyanın en zeki çocuğu olduğumu düşündüğünden zekâmı gözler önüne seren olayları anlatıyordu.

Daha önce hiç bu kadar uzun, bu kadar hararetle konuşmamıştı. Yaklaşık bir saatin sonunda, müstakbel eşi ona soğuk bir tavırla, "Bu çocuğu evlat edinmemeliydin. Onu yetimhaneye bırakmalıydın," dedi.

Babamın nutku tutuldu. Yüzünü aydınlatan neşeli ışıltı, yerini katı, acı dolu bir ifadeye bıraktı ve o sıkıntılı ifade çabucak geçmek yerine yüzüne çöktü, kaldı. Kıza çok aşıktı ama tabii ki beni de sevdiğinden karmakarışık duygular içindeydi. Bu ikisi farklı tipte sevgiydi ve birini seçip diğerinden vazgeçmesi gerekiyordu.

Aslında kadın beni elinin tersiyle itmiyordu, sadece pragmatik davranıyordu. O günlerde evlenmemiş olmak için hayli geç bir yaş sayılan yirmi sekiz yaşındaydı ve bu da erkeklerde fazla seçeneği olmadığı anlamına geliyordu. Onun gözünde babam her açıdan sağlamdı, tek dezavantajı terkedilmiş bir çocuğu evlat edinmiş olmasıydı. Gelecekte kendi çocuklarının olacağını hayal ediyor ve beni aileye dahil etmenin zor bir durum olacağını düşünüyordu. İşte bu yüzden böyle konuşmuştu: eğer beni dert etmek zorunda olmasalardı her şey daha kolay olacaktı. Böyle düşünmekte çok da haksız sayılmazdı: İkiden fazla çocukları olabilirdi ve bir de üstüne bir yetime bakmak kısıtlı geliri olan bir çifte ağır bir yük olacaktı. Yine de, varlığımı kabul ediyordu, yalnızca babamın zamanında beni bir yetimhaneye bırakması gerektiğini söylüyordu. Hepsi bu.

Babamın aklı tek şeritliydi. Bir fikri yolda bir engelle karşılaştığında alternatif bir çözüm düşünemiyordu. Dolayısıyla aklında kadının asla ikimizi birden kabul etmeyeceği fikri sabitlendi. Belki de haklıydı. Kadın kendini beni kabul etmeye zorlasaydı bile uzun vadede sürekli bir kavga sebebi olacaktım. Babam duygudan sırılsıklam olmuş bir havlu gibiydi. Havlunun bir ucunda ben, bir ucunda kadın vardı ve ikimiz de var gücümüzle havluyu buruyorduk; kalbi işkence çekiyordu.

Neler çektiğiyle ilgili en ufak bir fikrim yoktu, artık bana neşeyle değil, acımayla baktığının da farkında değildim. Farkında olduğum bir şey varsa o da kendini bana daha fazla adamış olmasıydı. Her ne kadar şimdi ayaklarımın üstünde sağlam duruyorsam da babam beni kucağında, yüzüne yakın taşıyordu. Her zaman pinti olmuştu ama şimdi her gün bana iki şeker alıyor, birini ağzıma sokup diğerini cebime sıkıştırıyordu.

Benden ayrılmak onun için duygusal açıdan ne kadar zor olsa da zihninde istikrarlı biçimde farklı bir yöne doğru ilerliyordu. Şimdi yirmi beş yaşında olan babamın hayatında bir şekilde bir kadına ihtiyacı vardı. Beni seviyordu ama bir kadının sevgisine daha çok gereksinim duyuyordu. Istıraplı bir süre sonunda onu seçerek beni terk etti.

Erkenden kalktığım bir sabah babamı yatakta oturur buldum. Bana eğilip usulca, “Yang Fei, haydi gel trene binelim seninle” dedi.

Dört yıl boyunca yoğun bir demiryolunun yanı başında yaşamış olmama rağmen hiç trene binmemiştim. Burnumu cama dayadım. Trenin hareket edip platformdaki insanların hızla geride kaldığını gördüğümde bastım yaygarayı. Sonra evlerin ve sokakların da hızla geride kaldığını gördüm, tarlalarla göllerin de. Ama daha uzakta olan şeylerin daha yavaş gerilediğini fark ettim.

“Neden böyle?” diye sordum babama.

“Bilmiyorum,” dedi somurtuk bir ifadeyle.

O gün öğleyin küçük bir kasabada trenden indik ve garın karşısındaki küçük bir lokantada makarna yedik. Babam bana bir tabak domuz etli, kendine de bir tabak sade makarna söyledi. O kadar büyük tabağı bitiremedim, tabağımı babam sıyırdı. Sonra beni oturur halde bırakıp yetimhanenin adresini sormaya gitti. Konuştuğu ilk üç kişi emin olmadıklarını söyledi; dördüncüsü bir an düşündükten sonra yetimhaneye nasıl gideceğini tarif etti.

Kuru bir dere yatağının üstündeki taş köprüye ulaşana kadar beni uzun yol boyunca kucağında taşıdı. Derenin karşısındaki bir binada çocukların şarkı söylediğini duyunca yetimhanenin orası olduğunu varsaydı (aslında bir anaokuluydu). Kollarına kenetlenmiş haldeki ben de şarkıyı duydum. “Baba, orada bir sürü çocuk var,” dedim neşeyle.

Babam başını eğip etrafına bakındı. Köprünün yanında kayalarla çimlik alanların aralarına serpiştirilmiş ağaçlardan oluşan bir koruluk vardı. En büyük kaya, koyu renkli ve düzdü, eliyle kayanın üstünü zımpara kâğıdıyla bir metal parçasını parlatır gibi silip tozunu aldı. Kayanın yüzeyi temizlenip

parlayınca beni kaldırıp kayanın üstüne oturttu, sonra cebinden bir avuç şeker çıkarıp cebime sıkıştırdı. Bu kadar çok şekeri bir arada görmek beni çok mutlu etmişti, öteki cebimi de bisküvilerle doldurduğunda ağzım kulaklarıma vardı. Sonra matarasını çıkarıp boynuma astı. Gözlerini yere dikip önümde durarak, “Ben şimdi gidiyorum,” dedi.

“Peki,” dedim.

Babam arkasını dönüp geriye bakmaya cesaret edemeyerek gitti. Köşeden kaybolmak üzereydi ki kendini daha fazla tutamayıp arkasına, kayanın üstünde oturup mutlu mesut bacaklarımı sallayan bana baktı.

Babam şehrimize geri döndüğünde akşam olmuştu. Trenden indikten sonra kendi evine değil de kadının evine gitti. Onu dışarı çağırıp başka bir söz etmeden parka doğru yönlendi. Babamın suskunluğuna alışkın olan kadın da peşinden gidiyordu. Parkın kapanmış olduğunu görünce kadın hâlâ arkasında olduğu halde çevresinden dolandı. Nihayet, tenha bir köşeye vardıklarında durup o gün yaptığı her şeyi kadına anlattı. Genç kadın beni öylece bırakıvermesine inanamayarak afallamış, hatta biraz da korkmuştu. Sonra bunu ona olan aşkından yaptığını fark etti ve babama sımsıkı sarılarak onu kendinden geçmişçesine öptü. Babam da ona bir o kadar sıkı sarıldı. Alev bacayı sardı ve ertesi gün evlenmeyi kararlaştırdılar. Biraz öpüşmeden sonra babam yorgun olduğunu söyleyerek demiryolunun yanındaki barakasına döndü.

O gece gözüne uyku girmedi. Bu ikimizin ilk ayrılışıydı ve o an nerede olduğumdan, yetimhanedekilerin beni bulup bulmadığından habersiz, endişelenip korkuya kapılmaya başladı. Eğer beni bulmadılarsa hâlâ o kayanın üstünde oturuyorum demekti, belki de gecenin ilerlemesiyle vahşi bir köpek kokumu alabilirdi…

Ertesi gün, üzüntüden harap olmuş babam nişanlısıyla birlikte evlenme dairesine doğru yürüdü. Kadın, babamın beyninde ne kadar ciddi bir değişimin gerçekleşmekte olduğunun farkında değildi. Yalnızca babamın sıradışı biçimde bitap göründüğünü düşünüyordu. Nazikçe neden öyle göründüğünü sorunca babam gece gözünü kırpmadığını söylemiş, kadın da bunu heyecanına yorup tatlı bir gülümsemeyle karşılık vermişti.

Evlenme dairesinin yolunu yarılamışken, babam dinlenmesi gerektiğini söyledi. Kaldırıma oturup ellerini dizlerine dayadı. Sonra başını kollarına gömüp başladı ağlamaya. Genç kadın bunu beklemiyordu. Orada öylece kalakaldı, içine derin bir huzursuzluk çökmeye başladı. Babam aniden ayağa kalktı. “Gitmem gerek,” dedi. “Yang Fei için oraya dönmem gerek.”

Ben terk edildiğimin farkında bile değildim–babam bu sahnelerin hepsini bana sonradan anlattı ve ancak daha sonra hafızamda bu olayın derin izlerine rastladım. Başlangıçta çok mutlu olduğumu, bütün öğleden sonra o kayanın üstünde oturup bisküvi ve şeker yediğimi hatırlıyorum. Anaokulundaki çocuklar okul çıkışı yanımdan geçtiğinde ben hâlâ tıkınıyordum. Kıskançlıktan renkten renge giren çocukların anne babalarına, "Ben de şeker istiyorum", "Ben de bisküvi istiyorum" dediğini duydum. Daha sonra hava kararդı, yakınlarda bir köpek havlaması duydum ve korkmaya başladım. Kayadan aşağı inip arkasına saklandım ama hâlâ korkuyordum, bu yüzden yere düşen yaprakları toplayıp kendimi onlarla kamufle ettim. Ancak o zaman kendimi güvende hissedebildim. Yaprakların koruması altında uyudum ve sabah anaokul yolundaki çocukların sesine uyandım. Yaprakların arasındaki boşluktan güneşin yükseldiğini gördüm; sonra tekrar kayaya tırmanıp babamı beklemeye başladım. Orada uzun süre oturduktan sonra biri yanıma gelip benimle konuştu ama ne dediğini hatırlamıyorum. Şimdi ne şekerim kalmıştı ne bisküvim. Mataradaki su da azalmıştı, dolayısıyla karnım acıktığında tek yapabildiğim birkaç yudum su içmekti. Sonra suyum da bitti. Acıkmış, susamış ve yorulmuştum. Kayadan aşağıya indim, uzun çimlerin üstüne uzandım, köpeklerin havladığını duydum ve bir kez daha tepeden tırnağa yapraklarla örtündüm, sonra da uyuyakaldım.

Babam şehre öğleyin vardı ve beni bıraktığı yere kadar koştu. Uzaktan baktığında beni göremedi. Koşarken adımlarını yavaşlatarak kayadan çok uzak olmayan bir yerde durup çaresizce etrafına bakındı. Tam endişeye kapılmak üzereyken uykumda sayıkladığımı duydu:

"Babam neden hâlâ gelmedi?"

Babam yapraklardan kendime bir battaniye yaptığımı görünce önce güldüğünü, sonra ağladığını daha sonradan anlattı bana. Yaprakları kenara itip beni çimlerden kaldırdığında ben çoktan uyanmış, mutlu mesut bağırıyordum: "Baba, işte geldin! Babacığım, en sonunda buradasın!"

Babamın hayatıyla benimki bir kez daha iç içe geçmişti. Bu olaydan sonra evlilik işinden toptan vazgeçti–yani, öncelikle uzun saçları örgülü kızdan. Kadın çok üzülmüştü ve olanlara anlam veremiyordu. Koşa koşa dert yanmaya Li Yuezhen'e gitti. Li Yuezhen ne olup bittiğini ancak o zaman anladı. Babamla adamakıllı bir konuştu. Hao Qiansheng'le birlikte ikisinin beni seve seve evlat edinebileceklerini, bana süt verdiği için beni kendi oğlu gibi gördüğünü söyledi. Babam mahcup bir biçimde başını

salladı ve bir hata yaptığını kabul etti. Ama Li Yuezhen genç kadınla barışmasında ısrar edince babam ikimiz arasında bir seçim yapmak zorunda olduğunu düşünerek ayak diredi. “Benim tek istediğim Yang Fei,” diye diretti.

Li Yuezhen onu ikna etmeye çalıştıkça, babam tam bir sessizlikle karşılık verdi. Kızgın ama çaresiz Li Yuezhen’in tüm yapabildiği bir daha babamın işlerine karışmamaya yemin etmek oldu.

Daha sonra, uzun saç örgülü o kadını birkaç kez daha gördüm. Babamla sokakta yürürken ne zaman onu görsem babamın eline asılıp neşeyle, “Teyze!” diye bağırıyordum. Babam başını öne eğip elimi sıkı sıkı tutarak yürümeye devam ediyordu. İlk zamanlar kadın bana hâlâ gülümsüyordu ama daha sonraları bizi görmezden gelerek benim seslenmemi de duymamış gibi yapmaya başladı. Üç yıl sonra, kendinden on yaş büyük bir Halk Kurtuluş Ordusu mensubuyla evlenip kuzeyde bir ordu karargâhına taşındı.

Babam bundan sonra daha fazla bir romantik beklentiden vazgeçerek kendini tamamen beni yetiştirmeye adadı. Her şeyi bendim. Birbirimize dayanarak zamanında yavaş geçiyor gibi görünen ama geri dönüp baktığımda çok çabuk biten bir hayat sürdük. Altı ayda bir beni duvara yaslayıp başımın üstünden kurşun kalemle boyumu işaretlerdi. Ben ortaokuldayken boyum hızla uzuyordu, kalem işaretlerinin arasının gittikçe açıldığını görünce yüzünde güller açardı.

Liseye başladığımda, neredeyse babamla aynı boya gelmiştim ve ara ara onu gülümseyerek yanıma çağırırdım. Sırıtarak yanıma gelince ayağa kalkıp boylarımızı kıyaslardım. Ben sürekli uzadığım o da sürekli kısaldığı için, bu uygulamaya lise son sınıfa, saçındaki beyaz tutamları ve yüzündeki kırışıkları barizleşmeye başlayıncaya kadar devam ettim. Benimle uğraşmaktan, olduğundan on yaş daha yaşlı gösteriyordu.

Ama o zamanlarda babam artık makasçılık yapmıyordu. Makaslar artık manüel olarak değil, elektronik noktalarla değiştiriliyordu ve demir yolları otomatikleştirilmişti. Babamın istasyon görevlisi olan yeni işine alışması epey bir zaman aldı. Sorumluluk almak hoşuna gidiyordu. Makasçılık yaparken tüm dikkatini işine adardı çünkü eğer en ufak bir yanlış yaparsa büyük bir kazaya sebebiyet verebilirdi. İstasyon görevlisi olunca omzundaki yük azalmıştı ama yeni işin sıkıcı rutini, sıklıkla yeteneklerinin boşa gittiğini hissettiriyordu ona.

⁎ ⁎ ⁎

Baraka yavaş yavaş gözden kayboldu ve titreşen iki ray geri dönmedi. Kendi izlerimde takılmaya devam ettim; kendimi yorgun hissediyordum, bir kayaya oturdum. Bedenim sessiz bir ağaç gibiydi. Hatıram, geride bıraktığım o dünyanın içinden bir maratondaymışçasına geçiyordu.

⁎ ⁎ ⁎

Babam bana yemeyip yedirdi, giymeyip giydirdi ve kendi ihtiyaçlarını göz ardı ederek beni ilkokuldan üniversiteye kadar okuttu. Maddi bakımdan yoksul olsak da, manevi anlamda sıcak ve sakin bir hayatımız vardı. Gelgelelim bir gün, gerçek annem uzaklardan çıkıp beni aramaya geldi ve kendi halindeki hayatımız yerle bir oldu. O zaman üniversite son sınıftaydım; annem yol üstündeki tüm kasabalarda durarak ilk tren yolculuğunun izini sürmüştü. Bu, beni bulmak için ikinci girişimiydi. Kırk bir yıl önceki o gün, ben doğduktan sonra kendine geldiğinde tren birkaç yüz kilometre ilerlemişti. Tüm hatırlayabildiği, beni doğurduğunda trenin bir istasyonu yeni terk etmiş olduğuydu ama hangi istasyon olduğunu bir türlü çıkaramıyordu. Geçtiği üç istasyondaki insanlardan soruşturma yapmalarını istemişti ancak bu insanlar da benim izimi bulamamışlardı. Uzunca bir süre benim trenin altında ezildiğimi, raylarda açlıktan öldüğümü ya da vahşi bir köpek tarafından götürüldüğümü düşünmüş, çaresizlik içinde ağlamıştı. Daha sonra beni aramaktan vazgeçti ama kalbinde hep bir umut kırıntısı vardı–iyi kalpli bir insanın beni bulup evlat edinmiş, yetiştirmiş olduğuna dair bir umut. Elli beş yaşında, emekli olduğunda, güneye kendi inip beni aramaya karar verdi. Eğer beni bu sefer de bulamasaydı bu düşünceyi tamamen bir kenara bırakacaktı. Doğum hikâyem tam bir manşet malzemesi olduğundan, televizyon ve gazeteler de arayışına destek oldu. Doğum hikâyemi abartarak bir manşette beni “Trenin Doğan Çocuk” ilan ederek ortalığı velveleye verdiler.

Gazetede annemin gözü yaşlı bir fotoğrafını ve televizyonda ağlayarak hikâyesini anlattığını gördüm. Aradığı çocuğun ben olduğuma dair içimde bir his vardı çünkü bahsettiği tarih tam olarak benim doğduğum gündü. Ama duygusal açıdan bu gelişme beni özellikle etkilemedi, sanki başkasının hikâyesini dinliyor gibiydim. Aslında merakımı celp eden şey, gazetede

gördüğüm fotoğraftaki gözyaşlarıyla televizyondakiler arasındaki farktı: Fotoğrafta gözyaşları statikti, yanaklarına yapışmıştı. Oysa televizyonda gözyaşları hareket halindeydi, ağzının kenarlarından aşağı süzülüyordu. Yirmi iki yıl boyunca Yang Jinbiao'yla birbirimize sıkı sıkıya kenetlenmiş, her türlü zorluğu yaşamıştık ve anne bildiğim tek kişi Li Yuezhen'di. Şimdi başka, yabancı bir anne ortaya çıkınca tuhaf bir ahenksizlik hissiyle doldum.

Babam gazeteleri okuyup, televizyonu izleyip kadının anlattıklarını dikkatle inceleyince aradığı çocuğun ben olduğumdan emin oldu. Gazetelerden kadının hangi otelde kaldığını öğrenmişti ve tren istasyonundan otele telefon ederek anında kadınla konuşmaya başladı. Kısa bir bilgi alışverişinin ardından tüm detayların birbirine uyduğunu fark ettiler. Kadın da, babam da ağlamaya başladı ama telefonda bir saatten fazla konuşmayı başardılar. Babam benim hakkımda soru yağmuruna tutuldu. O öğleden sonra kadının otelinde randevulaştılar ve babam eve geldiğinde bana heyecan içinde, "Annen seni aramaya gelmiş," dedi.

Bankaya gidip tüm birikimi olan üç bin yuanı çektikten sonra beni şehrin yeni açılan en büyük alışveriş merkezine götürdü. Annemle tanıştığımda, bir televizyon yıldızı gibi şık görünmeliydim ki annem bana iyi bakmadığını sanmasın. Son yıllarda tren istasyonunun yakın çevresinden pek uzaklaşmamıştı, dolayısıyla altı katlı devasa alışveriş merkezine ilk defa girdiğinde büyülenmiş gözlerle etrafa bakınarak kendi kendine, "Ne harika bir yer!" diye mırıldanıp durdu.

Giriş katı kozmetiğe ayrılmıştı. Babam havayı hayran hayran kokladı. "Burada hava bile güzel kokuyor," dedi.

Tezgâhlardan birine yaklaştı. Kıza, "Markalı takım elbiseleri nerede bulabiliriz?" diye sordu.

"İkinci kat," diye yanıtladı kız.

Babam kolumdan tutarak yürüyen merdivenlere doğru ilerledi. Cepleri parayla doluymuş gibi gururlu ve kendine güvenli bir havayla yürüyordu. İkinci kata çıkınca iyi bir yabancı markanın mağazasını tam karşımızda bulduk. Girişte sergilenen birkaç sıra kravatın fiyatlarını incelemek üzere durunca afalladı. "Bir kravata iki yüz seksen istiyorlar," dedi.

"Baba," dedim, "yanlış gördün. İki bin sekiz yüz yazıyor."

Yüzündeki hayret ifadesi dehşete dönüştü. Ansızın bütçesinin sınırlarının farkına vararak öylece kalakaldı. Her zaman idareli bir hayat sürmüş olduğu için cılız bir maaşı olmasına rağmen rahat olduğu yanılsamasını yaşıyordu

ve yoksulluğunun gerçek boyutlarıyla ancak şimdi yüz yüze gelmişti. Bu marka mağazadan içeri adım atmaya cesaret edemeyerek etrafında dolaşıp duran tezgâhtara yeni bir aşağılık hissiyle, “Nerede ucuz takım elbise bulabiliriz?” diye sordu.

“Dördüncü katta bulabilirsiniz.”

Başı önde, yürüyen merdivenlere doğru yürüdü ve birlikte yukarı çıkarken, trenden düşmemiş olsaydım çok daha iyi bir hayatım olacağını mırıldandığını duydum. Gazetelerden biyolojik annemin müdür yardımcılığından emekli ve biyolojik babamın da bölüm şefi olduğunu okumuştu. Biyolojik babam aslında kuzeydeki o şehirde düşük seviye bir memurdu ama Yang Jinbiao’nun gözünde güçlü, nüfuzlu bir kişilikti.

Dördüncü katta tamamen yerli markalar vardı. Bana oradan bir takım elbise, bir gömlek, bir kravat, bir çift ayakkabı aldı ve yalnızca iki bin altı yüz yuan ödedi–bu, o ithal kravatın fiyatının iki yüz yuan altındaydı. Batı tarzı kıyafetlerimin içinde ne kadar şık olduğumu görünce birkaç dakika önceki yumuşak başlı görünüşünden kurtularak yanlış yönlendirilmiş halinden memnuniyetini geri kazandı. Yeniden morali yüksek bir halde, yürüyen merdiven alçalırken ikinci katta bir reklam afişinde sergilenen Batılı kıyafetli mankeni mağrur bir ifadeyle süzdü. Benim kıyafetimin şu yabancınınkinden daha tarz sahibi olduğunu iddia etti. “Dedikleri doğru,” diye ekledi, “adamı adam yapan kıyafeti.”

O öğleden sonra saat ikide, yepyeni bir üniforma giymiş olan babamla takım elbiseli ben, gerçek annemin kaldığı üç yıldızlı otele vardık. Resepsiyondan aldığımız bilgiye göre annem o sabah çıkmış ve daha dönmemişti, belki televizyon stüdyosuna gitmişti. Resepsiyondaki kız annemin hikâyesini biliyordu belli ki. O hikâyenin başkahramanı olduğumdan habersiz, bana bir bakış attı. Lobide oturup annemi beklemeye koyulduk. Kahverengi kanepe fazla kullanılmaktan kirlenmişti, biz de gıcır gıcır kıyafetlerimizi buruşturmaktan korkarak kanepeye sopa yutmuş gibi oturduk.

Çok geçmeden orta yaşlı bir kadın girdi içeri. Bizim tarafımıza bakınca onu hemen tanıyıp ayağa kalktık. İkimizi de fark ederek resepsiyon görevlisi ziyaretçisi olduğumuzu söyleyince bana çok yoğun bir biçimde baktı. Öğleden sonra buluşmayı kararlaştırmış olmamıza rağmen annem o kadar bekleyemeyeceğini fark edip o sabah babamı bulmaya istasyona gitmişti, tam bizim alışveriş merkezinde olduğumuz sırada. Hao Qiangsheng’le konuşmuş, hatta üniversiteme kadar yol yapıp durumumla

ilgili sınıf arkadaşlarımdan bazılarını sorguya çekmişti. Şimdi, tepeden tırnağa titrer halde yanımıza geldi, bana o kadar sabit biçimde bakıyordu ki gözlerinin yüzümü deldiğini hissettim. Ağzını açtığında bir kelime çıkmadı ağzından, yalnızca gözleri yaşardı. Nihayet, büyük bir çabayla konuştu. “Sen Yang Fei misin?” diye sordu.

Başımı salladım.

Babama “Sen de Yang Jinbiao olmalısın,” dedi.

Babam da başını salladı.

Kadının omuzları sarsılmaya başladı. “Ağabeyine o kadar benziyorsun ki,” dedi bana gözyaşları içinde. “Ama ondan daha uzunsun.”

Sonra babamın önünde çömelip, “Size o kadar çok şey borçluyum ki! Size nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum,” diyerek ağlamaya başladı. Babam kadını kolundan tutup kaldırarak kanepeye doğru yöneltti. Kadının ağlaması dinmek bilmiyordu; babamın da gözyaşları sicim gibi akıyordu yanaklarından. Babama tekrar tekrar teşekkür etti, her “çok minnettarım”ın ardından, “Yang Fei için yaptığınız her şey için sizin hakkınızı nasıl öderim bilmiyorum,” diyordu. Benim hatırıma evlilikten de vazgeçtiğini duyunca yeniden gözyaşlarına boğuldu. “Oğlum için ne kadar çok şeyden fedakârlık etmişsiniz–ne kadar çok” dedi.

Konuya bu açıdan yaklaşmak babama doğru gelmiyordu. “Yang Fei benim de oğlum,” dedi bana bakarak.

“Doğru, doğru,” dedi annem gözyaşlarını silerek. “O sizin de oğlunuz, her zaman öyle olacak.”

İkisi biraz kendine geldikten sonra annem elimi kavrayıp karmakarışık bir yorum ve soru sağanağına tuttu beni. Ne cevap verirsem vereyim Yang Jinbiao’ya dönüp sevinçle, “Sesi aynı ağabeyi,” diye bağırıyordu.

Görünüşüm ve sesim sayesinde, annem yirmi iki yıl önce hareket halindeki bir trenin tuvaletinde doğurduğu çocuğun ben olduğumdan emin oldu.

Daha sonra yaptırdığımız DNA testi de onun oğlu olduğumu doğruladı. Daha önce hiç görmediğim akrabalar beni görmeye koştu: biyolojik babam, eşleriyle birlikte ağabeyim ve ablam. Yerel basın “Trenin Doğurduğu Çocuk” hikâyesinin tüm yorumcuların ideal sonuç olarak yorumladığı aile birleşmesiyle coştu. Televizyonda sinirli, gergin bir görüntü verdim ve gazetede de yüzümde zoraki bir gülümsemeyle çıktım.

Neyse ki heyecan yalnızca iki gün sürdü; üçüncü gün televizyon ve gazetelerin drama merakı, polisin yaptığı bir fuhuş baskınına yöneldi. Polis

güçleri gecenin karanlığında şehirdeki masaj salonlarına baskın yaparak fuhuş yaptığı iddiasıyla yetmiş sekiz kişiyi gözaltına almış ve fahişelerden birinin erkek olduğu ortaya çıkmıştı. Li adındaki bu kişi, o kadar iyi bir iş çıkarıyordu ki yıl içinde hizmet verdiği yüzün üstünde müşterisi içinde kimse erkek olduğunu anlamamıştı. Bu sansasyon medyanın enerjisinin yeni odağı oldu ve çeşitli haber platformları “Trenin Doğurduğu Çocuk” hikâyesini bir kenara bırakıp kadın kılığındaki erkek fahişe maskaralığına konsantre oldular. Cinsel haz verme tekniğinin inceliklerine özel bir ilgi gösteriyorlar ama ayrıntıların üstünü örtüyorlardı. Dolayısıyla şehrin insanları bu tekniklerin neler olabileceğine dair memnuniyet içinde spekülasyon yapmaya başladılar.

⁎ ⁎ ⁎

Gözlerimin önünde sulusepken kar pır pır ediyor ama üstüme düşmüyordu. Biliyordum, o da beni terk ediyordu. Ben kayanın üstünde otururken hafızam da o karmakarışık dünyada dolaşmayı sürdürdü.

⁎ ⁎ ⁎

Yeni akrabalarım kuzeydeki şehirlerine döndükten iki ay sonra üniversiteden mezun oldum. Görüştüğümüzde, biyolojik anne babam mezuniyetimden sonra onların şehrine çalışmaya gideceğimi umduklarını söylemişlerdi. Biyolojik babam bölüm şefi olarak bir dört yıl daha çalışabileceğini, ondan sonra emekliye ayrılacağını söylemişti. Hâlâ sahip olduğu nüfuzundan faydalanarak benim için birkaç iyi iş fırsatı bulmuştu. Bana hayalimdeki işi bulmak için ne tanıdığı ne de nüfuzu olan, önemsiz bir kişilik olduğunun bilincindeki Yang Jinbiao da bu öneriyi onayladı. Öte yandan kuzeydeki o şehre taşınırsam harika bir geleceğim olacağına inanıyordu. Biyolojik babam Yang Jinbiao’nun hoşuna gitmeyeceğinden korktuğu için bu seçeneği çekinerek önermiş, kendi kasabamda da kalabileceğimi belirtmişti–burada da tanıdık bulmaya çalışarak iyi bir iş bulmamı sağlayacaktı. Ama Yang Jinbiao, babamı şaşırtan bir şekilde ilk önerisini kabul etti ve benim için yaptığı şeylere samimi teşekkürlerini iletti. Biyolojik babam, Yang Jinbiao’nun bu tavrı karşısında ne diyeceğini

bilemedi ve Yang Jinbiao onun mahcubiyetini fark edince düzeltti: “Gerçi size teşekkür etmeme gerek yok, Yang Fei sizin de oğlunuz.”

Biyolojik annem çok duygulanmıştı ve daha sonra baş başa kaldığımızda o anı hatırladığında gözleri doldu. Yang Jinbiao için, “İyi bir adam, çok iyi bir adam,” dedi.

Babam gittiğim yerde kışların ne kadar zorlu geçtiğini bildiğinden, bana kalın bir kazakla yünden içlik ördü ve bir paltoyla büyük bir valiz satın aldı. Valize dört mevsimlik kıyafet doldurmaya başladı ama çok geçmeden eski eşyaları çıkarıp bana yenilerini almak için kasabaya indi. Bana bunları almak için Hao Qiangsheng ve Li Yuezhen’den borç aldığını bilmiyordum o zaman. Sonra, bir yaz sabahı, kış kıyafetleriyle dolu bu valizi–o Batı tarzı takım elbise de valizdeydi–sürükleyerek Yang Jinbiao’nun peşinden tren istasyonuna gittim. Bilet kontrolünden geçtikten sonra biletimi bana uzattı, trende bir kontrol daha olacağını söyleyerek onu kaybetmememi tembihledi. Düşünceli görünüyordu ve peronda beklediğimiz sırada ağzından tek kelime çıkmadı. Ama tren perona yanaşınca elini kaldırıp omzuma vurdu. “Fırsat bulursan bana telefon edip ya da mektup yazıp nasıl olduğunu haber ver. Beni merakta bırakma,” dedi.

Trenim istasyondan ayrılırken orada dikilip bana el salladı. Peronda bir sürü insan olmasına rağmen bana sanki orada tek başına dikiliyormuş gibi geldi.

Daha sonra babamın beni terk ettiği o yaz sabahı perondaki o kasvetli sahneyi hatırladım. O yirmi bir yaşındayken hayatına aniden girmiş, anında tamamen doldurarak mutluluğun içeri sızması için hiçbir boşluk bırakmamıştım ona. En sonunda, onun emekleri sayesinde yetişkin olmuştum ama gelin görün ki onu arkama bile bakmadan peronda terk ediyordum.

Kuzeydeki o şehirde hayatımın kısa ve rahatsız bir bölümüne başladım. İşiyle ve sosyal programlarıyla fazlasıyla meşgul olan biyolojik babamı çok az gördüm. Ama şimdi emekli olan annem sabah akşam yanımdaydı. Beni görmeye değer tüm turistik mekânlara götürdü, uzun zamandır kayıp oğlunu sergilemek için on-on iki iş arkadaşına ev ziyaretlerini de bu gezilerle birleştirdi. Bizi kavuşmuş gördüklerine memnunlardı şüphesiz ama ilk tepkileri yalnızca merak oluyordu. Sevinçten uçan annem ev sahiplerine hikâyesini adım adım anlatıyor, daha dokunaklı yerlere geldiğinde gözleri yaşlarla dolup taşıyordu. İlk birkaç seferinde utanıp sıkıldım ama daha sonra yavaş yavaş alıştım. Kendimi önce kaybolup sonra

bulunmuş bir eşya gibi hissediyor, annem beni kaybederkenki acısıyla beni bulduğundaki sevincini anlatırken duygusuzca dinliyordum.

Yeni evime ilk geldiğimde, şeref konuğu gibiydim. Annemle babam, ağabeyimle karısı ve ablamla kocası sürekli olarak nasıl olduğumu soruyorlardı. Ama ikinci haftanın sonunda misafirliğim gereğinden fazla sürmüş gibiydi. Üç yatak odalı bir daireye sıkışmıştık ve daha önceden orada olan aile üyeleri yatak odalarını dolduruyordu zaten. Tıkış tıkış salonda açılır kapanır bir yatakta yatıyordum, yatağı açmak için yemek masasını duvara doğru itmem gerekiyordu. Her sabah annem beni uyandırarak yatağı katlamamı ve masayı odanın ortasına geri taşımamı istiyordu. Başka türlü insanlara kahvaltı edecek yer yoktu. Zahmet için özür dileterek ağabeyimin çalışma grubunun daire dağıtmak üzere olduğunu ve eniştemin çalışma grubunun da aynısını yapmak üzere olduğunu söyledi. Onlar taşındıktan sonra kendime ait bir odam olacaktı.

Yeni ailem sık sık tartışıyordu. Ağabeyimle yengem, ablamla eniştem ve annemle babam tartışıyordu. Hatta bazen her şey öylesine birbirine giriyordu ki kim kiminle tartışıyor anlamıyordum. Bir keresinde benimle ilgili bir tartışma çıktı. Bir iş görüşmesine gitmek üzereydim. Ağabeyim salonda uyumakla başlayıp bu gidişle yakında eve iyice yerleşeceğimi ve iş bulup maaş almaya başlar başlamaz kendime bir ev tutmam gerektiğini söyledi, ablam da öyle. Annem onlara kızdı. Onlara işaret parmağını sallayarak, “Sizin ikinizin de işi ve maaşı var,” diye bağırdı, “siz neden eve çıkmıyorsunuz?”

Babam da kardeşlerimin kaç yıldır çalıştığını, bankada paraları olduğunu, dolayısıyla kendi evlerine çıkmaları gerektiğini söyleyerek annemden yana çıktı. Sonra ağabeyimle ablam da sınıf arkadaşlarının ailelerinin onlara nasıl yıllar öncesinden evlerini aldığını söyleyerek itiraz etti. Öfkeden çılgına dönen babam ağabeyimle ablamı kötü kalpli ve açgözlü olmakla suçladı. Annem de benzer bir suçlamada bulundu ama daha yumuşak bir dille. Onlara insafsız davrandıklarını, babaları torpil yaptırmasaydı bugünkü işlerini bulamayacaklarını söyledi. Ben de bir köşede kendi halimde oturup tartışmalarının alevlenmesini izledim. Ardından ağabeyim karısıyla ablam da kocasıyla kavgaya tutuştu. Kadınlar, falancanın kocasıyla filancanın kocası işlerinde ne kadar başarılı, ev parasıyla araba parasını nasıl da kısa sürede topladılar, diye söylenerek kocalarını yeterince becerikli olmadıkları için azarladılar. Adamlar da bunun altında kalmadı: karıları isterlerse boşanmakta özgürdüler, o zaman ev parası, araba parası olan birer adam

bulmakta şanslarını deneyebilirlerdi. Ablam odasına koşup boşanma anlaşması karalamaya koyulurken yengem de aynı şeyi yaptı. Enişte mle ağabeyim de koşa koşa belgeleri imzalamaya gittiler. Bunu daha da fazla bağırış, çağırış, intihar tehdidi izledi. İlk balkona koşup kendini aşağıya atmaya yeltenen yengem oldu, onun ardından da ablam aynı şeyi yaptı. Ağabeyimle enişte m bu noktada yumuşayıp iki kadını kucakladı, onlarla mantık çerçevesinde konuşup kendi hatalarını kabul etti. Adamlardan biri gözümün önünde dizlerinin üstüne çöktü, diğeri de kendi suratını tokatlamaya başladı. Bu noktada annemle babam odalarına çekilmiş, kapılarını kapatmıştı bile, bu tarz gösterilere fazlasıyla alışıktılar.

Bütün yaygara dindikten sonra gecenin sessizliğinde balkonda dikilip bu kuzey şehrinin muhteşem manzarasını içime çektim ve Yang Jinbiao'yu özlemeye başladım. Hayatında bir kere olsun bana ne küfür etmiş ne de bir tokat atmıştı. Eğer haddimi aşarsam bana nazikçe sitem eder ve sanki yanlış bir şey yapan kendisiymiş gibi iç geçirirdi.

Ertesi sabah aile sakinledi, bir önceki gece hiçbir şey olmamış gibiydi. Ailenin çalışan üyeleri kahvaltılarını edip işyerlerine doğru yola çıktıktan sonra masada annemle baş başa kaldık. Dün geceki kavga gürültüden dolayı mahcuptu ama daha da önemlisi kendini kullanılmış hissediyordu. Ağabeyimle ablam ve eşlerinin onun parasıyla yiyip içtiğinden, yemekleri için asla bir kuruş para ödemediklerinden şikâyet etti; sonra babamın iş çıkışı gereğinden fazla kutlama yaptığından, neredeyse her Allahın akşamı eve sarhoş geldiğinden yakındı.

Söylenip durdu. "Ne aile ama!" dedi. "Böyle bir aileyi idare etmek çok yorucu!"

Sözlerini bitirmesini bekledim. Sona ona kibarca, "Ben eve gitmek istiyorum," dedim.

Bir an bomboş gözlerle bakakaldıktan sonra onun evinden değil de diğerinden bahsettiğimi anladı. Gözlerinden iplik iplik yaş aktı ama beni kararımdan vazgeçirmeye çalışmadı. Yanaklarını silerek, "Beni görmeye gelecek misin?" diye sordu.

Başımı salladım.

"Burada işler pek rast gitmedi senin için," dedi üzgünce.

Bir şey demedim.

Bu yeni evimde geçirdiğim yirmi yedi günün ardından eski evime gitmek üzere trene bindim. Trenden inince istasyondan çıkmadım, valizimi altgeçitten sürükleyip peronlar arasında babamı aradım. En sonunda onu 4

numaralı peronun en uzak ucunda seçtim ve yanına yaklaştığımda kaybolmuş bir yolcuya yol gösterdiğini gördüm. Adam, “Teşekkürler,” deyip trenini yakalamak üzere koşunca babama seslendim.

Donakaldı. Ancak ikinci bağırmamdan sonra arkasını dönüp hayretler içerisinde bana ve aynı büyülenmeyle çektiğim valize baktı. Ondan ayrıldığım gün üzerimde olan kıyafetleri giydiğimi gördü. Onu bıraktığım gibi dönmüştüm.

“Baba ben geldim,” dedim.

Bunun ne anlama geldiğini anladı. Başını hafifçe salladı ve gözleri kızardı. Sonra çabucak arkasını dönüp işini yapmaya devam etti. Perondaki saate bakınca daha paydos etmesine yirmi dakika olduğunu fark ettim, çantamı altgeçide inen merdivenlere kadar sürükleyip babamın farklı farklı işler yapmasını izledim. Birkaç yolcuya trenlerinin nerede olduğunu göstererek yardım etti, yaşlı bir yolcunun çantalarını taşıyıp onu trene bindirdi. Tren perondan ayrılınca başını kaldırıp saate baktı ve paydos saatinin geldiğini gördü. Yanıma gelip çantalarımı aldı, merdivenlerden inmeye başladı. Çantaları almak için uzandım ama beni sol eliyle tersledi. Onun gözünde hâlâ çocuktum, bu kadar büyük bir valizi taşıyacak kadar güçlü olmayan bir çocuk.

Kendi evimdeydim. O zamana kadar tren yolunun yanındaki barakadan çıkmış, demiryolu çalışanlarının kaldığı lojmana taşınmıştık. Yalnızca iki odamız vardı ama kavgasız gürültüsüz odalardı bunlar.

Babam, ani dönüşüme rağmen oldukça sakin görünüyordu. Geri dönmemi beklemediği için evde yiyecek pek fazla şey yoktu. O yakınlardaki bir lokantaya gidip paket bir şeyler alırken benim duş almamı önerdi. Dışarıda nadiren yemek yerdi ve eve elinde dört ayrı yemekle dönmesi epey yeni bir şeydi. Yemek yerken pek bir şey demedi, yemek çubuklarıyla benim kâseme yemek koymaya odaklandı daha çok. Ben de çok konuşmadım, yalnızca bu evin benim için doğru yer olduğunu söylemekle yetindim. Üniversite mezunlarının iş bulmasının zor olmadığını ve burada bulduğum bir işin gerçek babamın aklındaki işten çok da düşük bir seviyede olmayacağını söyledim. Babam dinlerken başını salladı ama ertesi gün iş aramaya başlayacağımı söylediğimde konuştu. “Ne acelen var?” dedi. “Şimdilik ağırdan al.”

Daha sonra Hao Qiangsheng’den öğrendiğime göre o gece, ben yattıktan sonra babam onlara uğramış, ona ve Li Yuezhen’e, “Yang Fei geri döndü! Oğlum geri döndü!” diyerek gözyaşlarına boğulmuş.

Babam son günlerinde, hayatında yaptığı en iyi şeyin Yang Fei adında bir çocuğu evlat edinmek olduğuna inanıyordu. O zaman emekli olmuştu ve ben de şirkette bölüm şefiydim. Para biriktirmiştim ve iki odalı yeni bir daire almayı düşünüyordum. Bir hafta sonu babamla inşaat halinde on iki siteye baktık ve içlerinden biri hoşumuza gitti, biz de babamın demiryolu lojmanını satmayı planladık. İşinin bir ikramiyesi olarak bu ev ona verilmişti ve şimdi onu istediği gibi kullanabilirdi. Satışından kazandığı parayla benim yıllar boyunca kenara koyduğum parayı birleştirerek yeni bir daireyi peşin parayla, ev kredisine gerek kalmadan satın alabilirdik. Kariyerimdeki başarım, başarısız evliliğimin babamda yarattığı hayal kırıklığını teselli ediyordu.

Bu süre boyunca akşamları işle ilgili birçok görüşmem oluyordu. Geç saatte eve döndüğümde babamı masanın üstünde eksiksiz bir akşam yemeğiyle beni beklerken buluyordum. Ben eve gelmeden yemek yemiyordu ve gözüne de uyku girmiyordu. Ben de davetleri mümkün olduğunca reddetmeye başladım. İş yemeklerine gitmek yerine eve gidiyor, yemek yiyip televizyon izleyen babama eşlik ediyordum. Yıllık iznimde onu Huangshan'a tatile götürdüm–evden ayrılıp seyahate çıktığı ilk ve son defaydı. Babam altmış yaşında hâlâ son derece dinçti. Dağa tırmanırken ben çok geçmeden nefes nefese kalmıştım, oysa o çevik hareketlerle ilerliyor, dik yerlerde bana yardım ediyordu.

Hao Qiangsheng ile Li Yuezhen de emekli olmuştu. Kızları Hao Xia, Pekin'de üniversiteyi bitirdikten sonra Amerika'ya master yapmaya gitmiş, sonra iş bulup Amerika'da kalmış, bir Amerikalıyla evlenmiş ve iki güzel çocuk dünyaya getirmişti. Hao ve Li de emekli olduktan sonra Amerika'ya yerleşmeyi düşünüyorlar, yeşil kart başvurularının onaylanmasını beklerken de sık sık babamı ziyarete geliyorlardı–bu ziyaretler babamın en mutlu olduğu anlardı. İş dönüşü evin kapısını açıp içeriden yükselen kahkahaları duyduğumda orada olduklarını anlıyordum. İçeri girdiğimde Li Yuezhen beni neşe içinde, "Merhaba oğlum," diyerek karşılıyordu.

Li Yuezhen hep bana "Oğlum" demişti ve büyürken aklımdaki tek anne oydu. Daha Yang Jinbiao'nun sırtındaki keten askıda başparmağımı emerken neredeyse her gün tren yolunun yanındaki barakamıza beni emzirmeye gelirdi. "Hazır mama anne sütünün yerini tutmaz," derdi Yang Jinbiao'ya. Hatıralarımda her zaman zayıftı ama babama göre bir zamanlar epeyce etli butluymuş, beni emzirmek onu zayıflatmış. Babamın bu iddiası

benim de aklıma yatmıştı çünkü o beş kuruşsuz günlerde, zayıf beslenen Li Yuezhen aynı anda iki bebek emziriyordu.

Onların ailesine her zaman kendi aileme olduğu kadar yakın olmuştum. Küçükken zamanının çoğunu onların evinde geçiren babam gece vardiyasında çalışırken orada yemek yiyip orada uyurdum. Li Yuezhen bana ve Hao Xia'ya kardeşmişiz gibi davranırdı. Akşam yemeğinde et olduğu nadir zamanlarda, son domuz ya da tavuk parçasını Hao Xia'nın değil, benim kâseme koyardı. Hao Xia bir keresinde, "Anne, senin çocuğun benim!" diyerek ağlamaya başlamıştı.

Li Yuezhen, "Bir dahaki sefere sıra sende," demişti.

Hao Xia'yla ben birbirimizin çocukluk aşkıydık ve büyüyünce de hep beraber olmak için evleneceğimize dair kendi aramızda yemin etmiştik. Hao Xia bunu, "Sen baba olursun ben de anne," şeklinde ifade etmişti. O zamanlar evliliğin bir anneyle bir baba kombinasyonu olduğunu sanıyorduk ama evliliğin karı koca arasında bir ortaklık olduğunu anladığımızda ikimiz de gizli anlaşmamızın konusunu bir daha açmadık ve ikimiz de onu aynı hızla unuttuk.

Kuzeydeki ailemi bir daha görmeye gitmedim, yalnızca önemli günlerde telefonla arıyordum. Genelde telefonu annem açıyor, işlerimle ilgili beni sorguya çektikten sonra mutlaka Yang Jinbiao'ya iyi bakmamı tembihleyip içten bir şekilde, "O öyle iyi bir adam ki," diyordu.

Babam, emekli olduktan bir yıl sonra hastalandı. İştahını kaybetti ve hızla kilo verdi; kendini gün boyunca halsiz hissediyordu. Yavaş yavaş iyileşeceğini umarak, hastalıkla mücadele ettiğini benden gizledi. Geçmişte hastalandığı zaman doktora gitmez, ilaç kullanmayı reddederdi. İyileşmek için güçlü bünyesine güvenirdi ve bu sefer de hastalığı alt edeceğinden fazlasıyla emindi. O günlerde işlerim çok yoğundu ve babamın kilo vermekte olduğunu fark etmedim, ta ki günün birinde bir deri bir kemik kaldığını görüp altı aydır hasta olduğunu öğreninceye kadar. Kontroller için hastaneye gitmesinde ısrar ettim. Test sonuçları geldiğinde sonuçları okurken ellerim titredi, babam lenf kanseri olmuştu.

Habis hücrelerin babamın hayatını yavaş yavaş tüketmesini çaresizce izledim. Radyasyon tedavisi, ameliyat, kemoterapi–bütün bunlar bir zamanlar kuvvetli olan babama öylesine acı veriyordu ki eğri büğrü yürüyor, rüzgâr esse uçacakmış gibi görünüyordu. Emekli bir demiryolu işçisi olarak sağlık masraflarının bir kısmını geri alabilirdi ama masraflar o kadar devasaydı ki esas kısmını biz yükleniyorduk; ben de sessiz sedasız

lojmanı sattım. Babamla ilgilenebilmek için işimi bırakıp hastanenin yakınlarında küçük bir dükkân satın aldım. Ben ön odada, bir şeyler kazanmak için gelip geçenlere ufak tefek şeyler satarken babam arka odada uyuyordu.

Babam, işimi bırakmadan ve evi satmadan önce ona danışmadığım için bozulmuştu. Bunun bir emrivaki olduğunu düşünüyordu ve sık sık iç geçirip homurdanıyor, bana sıkıntıyla "Ne evin var ne işin–gelecekte ne yapacaksın?" diyordu.

O iyileşir iyileşmez işime geri döneceğimi, yeniden para biriktirmeye başlayacağımı ve günlerini huzur içinde geçirebileceği yeni bir daire alacağımı söyleyerek onu rahatlatmaya çalıştım. Başını iki yana salladı. "Bunu yapacak parayı nereden bulacaksın?" dedi.

"Tamamını peşin alamazsak kredi alırız," dedim.

Başını daha da inatla iki yana salladı. "Daire alma. Borca girme," dedi.

Kararının kesin olduğunu bildiğimden başka bir şey demedim. Emlak fiyatları fırlamadan önce kredi almayı aklımdan geçirmiştim ama babamın bankaya borçlanma fikrinden o kadar yüreği kalkıyordu ki bu plandan vazgeçmek zorunda kalmıştım.

Tren yolunun yanındaki köhne barakamızdaki hayatımıza geri dönmüş gibiydik. Akşam, dükkânı kapadıktan sonra ikimiz tek kişilik bir yatağa sığışıyorduk. Her gece babamın–benim korkunç geleceğimle ilgili–iç çekmelerini ve–duyduğu acı yüzünden–inlemelerini duyabiliyordum. Acısı çok şiddetli olmadığı zamanlarda eski günlerin hatıralarından konuşuyorduk. Böyle anlarda sesi mutlu bir tona bürünüyordu. Çocukluğumdan anekdotlar anlatıyordu. Yanıma yatsın ve beni uyurken seyretsin diye tutturduğumu, bazen yatakta pozisyon değiştirip bana arkasını döndüğünde nasıl, "Baba, bana bak, bana bak…" diye tekrar tekrar seslendiğimi anlatıyordu.

Babama, küçükken gece yarısı uyandığımda horlamasını duyduğumu hatırladığımı söyledim. Birkaç defa horlamasını duymamıştım ve o kadar korkmuştum ki ölmüş olduğunu düşünerek ağlamaya başlamıştım. Onu sarsıp durmuştum, kalktığında gözyaşlarını gülümsemeye dönüşmüştü ve ona "Ölmemişsin demek ki!" demiştim.

Bir gece babam ne iç geçirdi ne de inledi. Onun yerine hayatlarımızın birkaç önemli anından bahsetti alçak sesle. Tren yolunda ağlayışımı duyduğunu, beni kucağına alıp Li Yuezhen'in evine koştuğunu anlattı. Dört yaşımdayken evlenmek için beni terk ettiğini de o gece öğrendim. Bu

konuya gelince gözlerinden yaşlar süzülmeye başladı ve tekrar tekrar, “Nasıl o kadar kalpsiz olabildim?” diyerek kendine kızdı.

Benim de kuzeydeki o aileye giderek onu terk ettiğimi, dolayısıyla berabere olduğumuzu söyledim. Karanlıkta elimi okşayarak gerçek anne babamın evine gitmemin onu terk etmek sayılmayacağını söyledi.

Güldü. Beni o karanlık kayanın orada bıraktığında ısınmak için üstümü yapraklarla örterek ne kadar akıllılık ettiğimi anlattı. Bu yorum bir şekilde benim hafızamı da tazeledi ve birdenbire taşları, ağaçları, çimleri ve beni korkutan o köpeği hatırladım. Aslında o kadar üşümediğimi, sürekli havlayan bir köpekten korktuğumu söyledim.

“Tevekkeli başının üstünde de yapraklar vardı,” dedi.

Kıkırdadım, sonra o da güldü. “Ölümden korkmuyorum,” dedi sakin bir biçimde. “Hem de hiç korkmuyorum. Benim korktuğum, seni görememek.”

Ertesi gün veda bile etmeden gitti. İçinde kalan azıcık hayatı sürükleyerek giderken hiçbir şey demedi, bir not bile bırakmadı. Takip eden günlerde o kadar dikkatsiz olduğum için kendime çok yüklendim. Bu olaydan kısa bir süre önce, babam bana gardroptan yeni bir demiryolları üniforması çıkarttırmış, yastığının yanına koydurmuştu. Bunu neden yaptığını düşünmedim bile, emekliliğinden önce ona verilen son üniformasının tadını çıkarmak istediğini varsaydım sadece. Ama o çok eski âdetini, önemli bir görev yerine getirecekken yeni üniforma giymeyi sevdiği gerçeğini göz ardı ettim.

Babamın evi terk ettiği gün şehrimizde, benim küçük dükkânımın yalnızca bir kilometre uzağındaki alışveriş merkezinde bir yangın çıkmıştı. Bu felâket haberini aldığımda öğleden sonraydı ama o zaman çok endişeli bir haldeydim çünkü babam eve dönmemişti. Aklıma korkunç bir olasılık geliyordu–alışveriş merkezine gitmiş olabilir miydi? Gayet mümkün görünüyordu. Doğumgünüm yaklaşıyordu ve babam bana hediye almak istemiş olabilirdi.

Dükkânı kapayıp hışımla alışveriş merkezine gittim. Gümüş rengi bina bir kömür yığınına dönmüştü; kalın bir duman tabakası yukarı yükseliyordu. Alevler büyük ölçüde söndürülmüştü ama on-on iki itfaiye arabası hâlâ kömürleşmiş enkaza su püskürtüyordu. Caddeye boylu boyunca ambulansla polis arabası dizilmişti. Binaya yangın merdivenleri dayanmış, itfaiyeciler şimdiden içeride kurtarılmayı bekleyen insanları arıyordu. Yaralılardan bazıları dışarı çıkarılmıştı, ambulanslar sirenlerini çalarak hızla uzaklaşıyordu.

Alışveriş merkezinin yakınındaki her kavşak insanlarla doluydu ve herkes yangını konuşuyordu. Onların arasında dikilerek konuşmaların bir kısmına kulak misafiri oldum: bazıları yangının sabah saat on civarı başladığını söylerken diğerleri öğleyin başladığını iddia ediyordu. Seyircilerin arasında dolaşarak yangının çıkış nedeni ve ölü sayısına dair tahminlerini dinledim; eve döndüğümde hava kararmıştı.

O akşam televizyondaki haberlerde alışveriş merkezindeki yangını gösterdiler. Resmi bir kaynağa göre, felakete o sabah saat dokuz buçuktaki bir elektrik kısa devresi neden olmuştu. Spiker, alışveriş merkezinin olay anında daha yeni açılmış olduğunu ve içeride az sayıda müşteri olduğunu söyledi, içeridekilerin çoğunluğu başarıyla dışarı çıkarılmıştı ve yalnızca birkaç kişi binada mahsur kalmıştı. Habere göre tam ölü sayısı halen araştırılıyordu.

Babam o akşam eve dönmedi, ben de bütün gece diken üstündeydim. Sabah haberlerde alışveriş merkezi yangınıyla ilgili son bilançoyu verdiler: yedi ölü, ikisi ağır, yirmi bir yaralı. Öğlen ölülerin kimliklerini açıkladılar; babam aralarında değildi.

Ama internette başka bilgiler dolaşıyordu. Kimisi ellinin üstünde ölü olduğunu söylüyor, kimisi onun iki katı olduğunu iddia ediyordu. İnternetteki pek çok kişi, yetkilileri ölü sayısını olduğundan az göstermekle suçluyor, bazıları İş Güvenliği İdaresi'nin kaza tanımlarına dikkat çekiyordu: üç ila dokuz kişinin ölümüne neden olan tek bir olay "hafif ciddi" bir kaza; ondan fazla kişinin ölümüne neden olan "ciddi" kaza; otuzun üstünde kişinin ölümüyle sonuçlanan bir olay ise "çok ciddi" bir kaza olarak tanımlanıyordu. Herkes, ölü sayısını yedi olarak açıklayarak felâketin boyutunu azımsamaya çalışan yetkililere öfke püskürtüyordu. Ağır yaralı iki kişi ölse bile, toplam ölü sayısı dokuz olacak, bu yangını "hafif ciddi" kaza kategorisine sokacaktı ve bu şekilde belediye başkanı, Komünist Parti Genel Sekreteri ve diğer büyükbaşların kariyerlerine nahoş bir etkisi olmayacaktı.

İnternette dedikodular kontrolsüz biçimde yayılıyordu. Bazıları öldüğü resmi kayıtlarda açıklanmayanların akrabalarının tehdit edildiğini, diğerleri büyük miktarlarda sus payı aldığını öne sürüyor, bazıları da resmi olarak açıklanmayan ölülerin listesini yayınlıyordu–babamın adı bu listelerde de yoktu.

Babam iki gündür ortalıkta yoktu, ben de bir araştırma başlattım. Önce, personelin babamı görmüş olabileceğini düşünerek tren istasyonunda

soruşturdum, oradan bir şey çıkmadı. Zaten o kadar zayıflamıştı ki onu tanıyan insanlar bile çıkaramayabilirdi. Sonra Guangzhou'dan yeni dönen Hao Qiangsheng'le Li Yuezhen'i görmeye gittim. Oradaki Amerikan Konsolosluğunda vize işlerini halletmiş, şimdi daireyi satıp kızlarının yanına gitmek üzere Pasifik Okyanusu üzerinden uzun uçuşlarına hazırlanmakla uğraşıyorlardı. Onlara verdiğim haberle şoke oldular. Hao Qiangsheng iç geçirip duruyordu, Li Yuezhen de ağlamaya başladı. "Oğlum," dedi, "sana yük olmak istemiyor."

Onlara göre en olası açıklama, babamın köklerine–doğup büyüdüğü baba köyüne–dönmeye hazırlandığıydı. Onu orada aramayı denemem gerektiğini düşünüyorlardı.

Dükkânı başka birine devredip babamın eski evine doğru bir otobüse bindim. Oraya bir kere küçükken gitmiştim ama babamın anne babasının bana karşı çok da iyi hisleri yoktu, onun hayatını mahvettiğimi düşünüyorlardı. Babamın beş kardeşi vardı ama araları açıktı. Büyükbabam demiryollarında çalışmıştı ve o zamanki devlet politikasına göre çalışan erken emekli olursa bir çocuğuna demiryollarında iş veriliyordu. Büyükbabam, işini devralması için altı çocuğu arasından en küçüğünü–babamı–seçmişti ve bu yüzden diğer beş çocuğunu kızdırmıştı. Belki de bu yüzden babam beni evine ikinci bir defa götürmemişti.

Artık büyükannemle büyükbabam sahneden çekilmişti. Babamın beş kardeşi her zamanki yerde yaşıyorlardı ama onların çocukları yıllar önce başka yerlere taşınmıştı. Farklı şehirlerde göçmen işçi olarak çalışıyor, başka yerlerde kök salıyorlardı.

Hareketli bir kasaba merkezinde otobüsten inip babamın köyüne gitmek üzere taksiye bindim. Geniş ve düzgün, asfalt kaplı bir yolda gidiyorduk; bir önceki ziyaretimle tam bir çelişki oluşturuyordu bu. O zaman takip ettiğimiz çamurlu patikada öyle kocaman çukurlar vardı ki arabamız sürekli hoplayıp durmuştu. Ben bu gelişmelere hayret etmekle meşgulken taksi aniden durdu. Asfalt yol sona ermiş, geçmişteki ilkel, delik deşik yol önümde yeniden belirmişti. Taşranın bu kadar derinliklerine hiçbir devlet yetkilisi gelmez, o yüzden asfalt burada bitiyor, dedi taksi şoförü. Afallamış şehirli çocuk ifademi görünce, köy yollarının yalnızca teftişe gelen yöneticilerin konforu için yapıldığını açıkladı. Benim gitmek istediğim köye daha beş-altı kilometre vardı. Önümüzdeki dar yola işaret etti. "Allahın unuttuğu böyle bir yere gitmek hiçbir yöneticinin aklından geçmez," dedi.

En sonunda babamın köyüne vardığımda, köyün çocukken gittiğim köyle alâkası olmadığını gördüm. Hatırladığım o köy ağaçlarla, bambu öbekleriyle ve birkaç göletle çevriliydi. Kuzenlerimle birlikte sapanla ağaçlardaki kuşları vurmuş, paçalarımızı sıyırıp karides yakalamaya gölete girmiştik. O günlerde tarlalar kolza çiçekleriyle ışıldıyor, genç yaşlı kadın ve erkek sesleri tavuk, ördek, öküz ve koyun seslerine karışıyor, domuzlar tarlalar arasındaki patikalarda yuvarlanıyordu. Şimdiyse köy ıssızdı. Tarlalar bomboş uzanıyordu, ağaçlarla bambular kesilmişti. Göletler ortadan kaybolmuştu. Genç ve becerikli bedenlerin hepsi köyden ayrılıp iş bulmaya şehre göç etmişti. Tek gördüğüm insanlar, evlerinin önünde oturan birkaç ihtiyarla arada bir ortalarda gezinen çocuklardı. Babamın kardeşlerini görsem de tanıyacağımdan şüpheliydim. Evinin kapısının önünde sigara içen kamburu çıkmış yaşlı bir adama Yang Jinbiao'nun kardeşlerini nerede bulabileceğimi sordum. Kendi kendine birkaç kere, "Yang Jinbiao," diye mırıldandıktan sonra hatırladı. Yolun karşısında bakla ayıklayan başka bir ihtiyara, "Biri seni arıyor," diye seslendi.

İhtiyar komşu ayağa kalktı, ben ona doğru yürürken beni tepeden tırnağa süzerek karşılamaya hazırlanmak için ellerini pantolonuna sildi. Yanına gidip kendimi Yang Fei olarak tanıttım. Bu ona hiçbir etkide bulunmadı, ben de Yang Jinbiao'nun oğlu olduğumu söyledim. "Ha," dedi, sonra dişsiz ağzını açarak kardeşlerine seslendi: "Yang Jinbiao'nun oğlu gelmiş!"

Ardından bana döndü. "O kadar uzamışsın ki kim olduğunu söylemesen hayatta tanımazdım seni."

Dört yaşlı adam daha çıkıp kardeşlerinin yanına geldi. Beş kardeşin hepsi de ucuz, polyester kıyafetler giymişti ve bir arada dururken birbirlerine çok benziyorlardı. Yalnızca boyları biraz farklıydı, tıpkı bir elin parmakları gibi.

Beni gördüklerine çok sevinmişlerdi. Bana koydukları bir bardak çayı kabul ettim ama ikram ettikleri sigaralara hayır dedim. Neredeyse hiç zaman kaybetmeden sebze yıkayıp doğramaya, şarap getirmeye koyuldular. Daha saatin öğleden sonra üç bile olmadığını görünce akşam yemeği hazırlığı için daha erken olduğunu söyledim ama bana karşı çıktılar.

Aradan geçen yılların ardından babama olan kıskançlıkları geçmişti ve ağır bir hastalığa yakalandıktan sonra ortadan kaybolduğunu öğrendiklerinde hepsinin gözleri doldu. Gözyaşlarını, belki de parmakları ve avuç içleri sertleşmiş olduğundan ellerinin tersiyle sildiler. Onlara babamı aradığımı ve belki doğduğu yerde ölmek isteyebileceğini

düşündüğümü söyledim ama başlarını iki yana sallayıp babamın oraya asla geri dönmeyeceğini söylediler.

* * *

Sessizlikte, ayağa kalkıp oturmakta olduğum kayayı terk ettim. Sulu kar atıştırmaya devam ediyordu ama benim üstüme düşmüyordu hâlâ–yalnızca çevremi sarıyordu. Sulu kar, yürümeye devam ederken bana yol açıyor, arkamı döndüğümde geçit kapanmış oluyordu.

Hatıralar patikasında Li Yuezhen'e doğru yol alıyordum.

* * *

Babamın köyünden şehre döndüğümde, Li Yuezhen artık yoktu. Akşam üzeri karşıdan karşıya geçerken hızla gelen bir BMW onu yerden havalandırmış; yolun üstünde yatarken önce bir kamyon, sonra da bir nakliye arabası tarafından ezilmişti. Uzakta olduğum üç gün içinde canımdan çok sevdiğim annemi kaybetmiştim.

Hao Qiangsheng şok ve acı içinde kıvranıyordu, kızı da Amerika'dan eve dönüş yolundaydı. Evlerine vardığımda Budist rahipler, bedenden ayrılmış ruhun geçişini rahatlatmak için bir ayin yapıyorlardı. Odayı tütsü kokusu sarmıştı. Masanın üzerinde sarı bir örtü, onun üzerinde meyvelerle kekler, bir de Li Yuezhen'in adının yazılı olduğu bir tablet duruyordu. Birkaç rahip gözleri yarı kapalı halde masanın önünde durmuş, sivrisineklerinkine benzer sürekli bir uğultu eşliğinde bir sutra söylüyorlardı. Hao Qiangsheng gözlerinde donuk bir ifadeyle bir köşede oturuyordu, ben de onun yanına oturdum.

Rahipler Li Yuezhen'in Amerika'ya yerleşme planından haberdarlardı belki de, çünkü sutranın ardından Hao'ya Li Yuezhen'in ruhunun ayin sırasında Hao'nun dizlerinin, omuzlarının üstüne tırmanarak yukarı, cennete yükseldiğini söylediler. Cenaze töreninin üç bin yuan olduğunu ama eğer bir beş yüz yuan daha öderse Li Yuezhen'in Amerika'da yeni bir bedende reenkarne olmasını sağlayabileceklerini söylediler. Hao Qiangsheng kazık gibi bir halde başını salladı; rahipler gözlerini bir kere daha kapayıp şarkılarına kaldıkları yerden devam ettiler. Ayin bu defa kısa sürdü ve

sözlerin çoğunu anlamamama rağmen Amerika'ya–Çince adına değil, "USA" kısaltmasına–gönderme yaptıklarını duydum. Rahipler, Li Yuezhen'in USA yolculuğuna başladığını, oraya bir Boeing jetten daha kısa zamanda varacağını söylediler.

Hao Qiangsheng benim geldiğimin farkında değil gibiydi. Uzunca bir süre orada oturduktan sonra, en sonunda kim olduğumu fark etti. Gözyaşlarına boğularak elime sarıldı. "Yang Fei," diye bağırdı, "gidip anneni görmen gerek!"

Li Yuezhen ölümünden üç gün önce–diğer bir deyişle babamı aramaya köye gittiğim sabah–bir skandala denk gelmişti. Marketten eve dönüş yolunda bir köprüden geçerken aşağıdaki nehrin yüzeyinde bir sürü insan fetüsünün sürüklendiğini gördü. Onları ilk başta ölü balık sandı ama neden kolları bacakları olduğunu anlayamadı. Gözlerinin ona oyun oynadığından şüphelenerek yakınlarındaki birkaç gence seslendi. Suyun yüzeyindekilerin balığa değil, bebeğe benzediğini söylediler. Li Yuezhen merdivenlerden koşar adım nehir kıyısına indiğinde gençlerin haklı olduğunu gördü. Minik bebekler dallar, yapraklar arasında akıntıyla beraber sürükleniyorlardı. Çok geçmeden köprünün altındaki gölgelerden birkaç bebek daha çıkıp güneş vuran yüzeyde savrulmaya başladı. Li Yuezhen bebekleri ayırt etmeye çalışırken ayağı bir engele takılıp tökezledi. Yere baktığında üç fetüsün kıyıya vurduğunu gördü.

Li Yuezhen bu gördüğünü yetkililere bildirmesi gerektiğini düşündü. Kolunun altında market poşetleriyle eve gitmek yerine, doğrudan yerel gazete binasına doğru yollandı. Li Yuezhen'in huzursuz görünümünden huylanan ve yetkililere şikayet etmeye geldiğinden şüphelenen koruma, ona belediyenin Mektuplar ve Ziyaretler Bürosuna gitmesi gerektiğini söyledi. Li Yuezhen de binanın dışında bekleyerek işe yeni gelen iki muhabirin yolunu kesmeyi başardı. Muhabirler olay yerine koştuğunda hem köprü hem de nehir kıyısı insanlarla dolmuştu. İnsanların bazıları ölü bebekleri kıyıya çıkarmak için bambu dallarıyla müdahale etmeye çalışıyordu.

O sabah, iki muhabir ve on-on iki şehir sakini, yirmi yedi bebek–bebek ve fetüs–buldu. Sekiz bebeğin ayaklarında şehir hastanesinin adının yazılı olduğu etiketler takılıydı; on dokuz fetüste herhangi bir tanımlama yoktu. Muhabirler cep telefonlarıyla fotoğraf çektikten sonra hastaneye gittiler. Tıbbi tedavileri sağlamakta karşılaşılan zorlukları ve masrafları azaltmak amacıyla tasarlanan yeni hastane prosedürleriyle ilgili röportaj yapmaya geldiklerini varsayan hastane müdürü onları sıcak bir biçimde karşıladı.

Müdürün yüzündeki gülümseme, ölü bebeklerin fotoğraflarını görür görmez silindi. Acilen, önemli bir toplantıya gitmesi gerektiğini söyleyerek muhabirlerle baş etmesi için yardımcılarından birini çağırdı. Müdür yardımcısı fotoğrafları görünce muhabirlere Sağlık Bakanlığı'nda toplantısı olduğunu söyleyip onları hastane ofis müdürüne yönlendirdi. Ofis müdürü fotoğraflara ters ters baktıktan sonra ayak etiketlerini tanımladı. Bu bebekler tedaviye cevap vermedikleri için öldüler, dedi. Anne babaları hastane masraflarını ödeyemediği için kaçmışlardı. Hastaların aileleri her zaman faturaları ödememenin bir yolunu bulmaya çalışıyorlar, hastaneyi her yıl bir milyon yuanın üstünde zarara uğratıyorlar, diyerek yakındı. Etiketsiz on dokuz fetüs, yılın ikinci çeyreğinin sonunda nüfus kontrol prosedürleri çerçevesinde kürtajla alınmıştı. Nüfus kontrolü ulusal bir politika sonuçta, diyerek hatırlattı ofis müdürü aşağılar bir ifadeyle. Yirmi yedi bebeğin tıbbi atık olduğunu ve hastanenin yanlış bir şey yapmadığını açıkladı: çöpü bir yere atmak gerekti sonuçta.

Tepeden bir talimat geldi ve gazete haberi geri çekti. Ama iki muhabir öylece pes etmeyeceklerdi: haberi ve fotoğrafları internette yayınladılar. Halk ayağa kalktı, sosyal medyadaki eleştiriler şehir yetkililerinin üstüne mermi yağmuru gibi yağdı. Hastane ancak şimdi, tıbbi atıkları atmakla iyi bir iş yapmadıklarını kabul ederek bir hata yaptığını itiraf etti ve sorumluları cezalandırdığını açıkladı. Hastanenin ölü bebeklerden ısrarla "tıbbi atık" diye bahsetmesi internet kullanıcılarını öfkelendirdi ve daha da şiddetli bir yorum karşısında belediyenin basın sözcüsü yirmi yedi tıbbi atık nesnesinin uygun biçimde atılacağını açıklayan bir bildiri yayınladı. İnsan muamelesi görerek yakılacaklar, külleri daha sonra gömülecekti.

Li Yuezhen'i görmek için morga gittim. Tören salonunda sağlı sollu çelenkler diziliydi. Çelenklerin üstündeki beyaz kurdelelerde "Liu Xincheng için derin yas duyuyoruz" yazıyordu. Liu Xincheng'in kim olduğunu bilmiyordum ama bu kadar insan çelenk gönderdiğine göre ya çok zengin ya da üst düzey biriydi. Li Yuezhen'i görmedim, dizi dizi çelenk bir şekilde salonu çıplak ve boş gösteriyordu. Doğru yere gelip gelmediğimi merak ettim.

Bu noktada bir tarafta küçük bir oda fark ettim. Odaya girerken yere geniş beyaz bir bez atıldığını gördüm. Bezin yerdeki şekli altında bir ceset olabileceğini düşündürdü bana. Çömelip bezi kaldırdım: Li Yuezhen oradaydı. Etrafında bir sürü ölü bebekle birlikte, beyaz bir elbise içinde yatıyordu, sanki bebeklerin annesiymiş gibi.

Yanaklarımdan gözyaşları süzüldü. Büyüme çağımda bana annelik eden bu kadın oracıkta huzur içinde uzanıyor, yüzünde hâlâ o tanıdık ifadesini koruyordu. Şimdi donmuş ifadesine mahzun mahzun bakıp gözyaşlarımı silerek içimden, “Anne!” diye inledim.

O gece geç saatte yerde ansızın bir çukur açıldı. O saatte nöbetçi olan hastane personeli, hastaların bazıları ve şehir sakinleriyle birlikte muazzam bir gürültü duydu. İnsanlar deprem olduğunu sanarak panik içinde sokağa fırladığında morgun devasa bir çukurun içine çekildiğini gördüler. Yerin birdenbire yarılması genel bir paniğe neden oldu. İçeride mahsur kalmaktan korkan hastalar ve sakinler sokaklara doluştular; yalnızca ağır hasta olanlar yataklarından ayrılmayarak kendilerini kaderlerine emanet ettiler.

Hâlâ şok halindeki tahliye edilenler, morgun göçmesine izin verip çevredeki daha uzun binalara dokunmayan cennetteki yaşlı adama şükretmeye başladılar. Eğer o yarık yüz metre sağda ya da solda olsaydı büyük bir bina çökecekti ve ölü sayısı kesin korkunç rakamlara ulaşacaktı. İnsanlar, “Ah, çok şükür Tanrım,” diye mırıldanırken gözü yaşlı bir ihtiyar, “çökmesi gereken şey çöktü, çökmemesi gereken çökmedi. Cennetteki yaşlı adam gerçekten bizim tarafımızda,” diye ekledi.

Gece boyunca yayılan panik, gündoğumuyla birlikte dinmeye başladı. Belediye, otuz metre genişliğinde, on beş metre derinliğindeki yarığı yeraltı sularının gereğinden fazla pompalanmasına bağladı. Beş müfettiş iplerle çukura indirildi ve bir saat sonra yukarı çıktıklarında morgun içinin zarar görmediğini ama duvarlarla tavanın çatlaklarla dolu olduğunu bildirdiler.

Öbek öbek izleyiciler geldi. Bir zamanlar morgun olduğu yerin yanında dikilerek çukuru takdir ettiler. “Mükemmel bir daire,” diyerek hayret ettiler, “sanki önceden pergelle çizilmiş gibi! Eski kuyular bile böyle yuvarlak değil.”

İnsanların Li Yuezhen’le yirmi yedi bebeğin morgun zemininde uzandığını hatırlaması birkaç gün aldı ama müfettişler morgun içinde tek bir ceset bile bulmadıklarını söylediler. Li Yuezhen ve bebekler gizemli bir biçimde ortadan kaybolmuştu.

Bir gazete muhabiri, morgun temizliğinden sorumlu çalışanla görüştü ve o öğleden sonra işten ayrıldığında hâlâ o odada uzandıklarını söyledi. Yakılmışlar mıydı, diye sordu muhabir. Temizlik elemanı hayır dedi, cenaze evi akşamları çalışmıyordu ve yakma planlanmıyordu. Muhabir daha sonra hastane yönetim bürosuna gitti ve oradaki insanlar da Li Yuezhen’le bebeklerin nasıl ortadan kaybolduğunu açıklayamadı. Çok tuhaf, dediler:

cesetler kendi başlarına bir çukurdan yukarı tırmanıp kaçamazlardı şüphesiz.

Uçaktan az önce inmiş, hem ölüm acısı hem de jetlag ile boğuşan Hao Xia, annesini son bir defa görme umudu içinde babasıyla hastaneye geldi ama hastane çalışanları ona annesinin nerede olduğunu bilmediklerini söyledi.

Li Yuezhen ve yirmi yedi bebeğin gizemli ortadan kayboluş haberi şehre yayılarak birkaç internet sitesinin baş sayfasında yer aldı. Olaya olan ilgi arttıkça, dedikodular da aldı başını gitti ve insanlar internette, tüm bunların altında korkunç bir sır olması gerektiği hakkında spekülasyon yapmaya başladı. Herhangi bir yorum yapmaktan kaçınmaları talimatını alan yerel basın sessizliğini korurken bu hikâyeden çok ekmek çıkarma niyetindeki başka yerlerde kurulu medya grupları uçakla, trenle ve arabayla muhabirlerini gönderip enine boyuna bir haber yapmak için hiçbir zahmetten çekinmiyorlardı.

Sağlık Bakanlığı'ndan bir yetkili, alelacele düzenlenmiş bir basın toplantısında, Li ve bebeklerin göçüşten önceki öğleden sonra yakılmak üzere cenaze evine gönderildiğini açıkladı.

Muhabirlerden biri, "Akrabalara bilgi verildi mi?" diye sordu.

"Bebeklerin akrabalarına ulaşmak mümkün olmadı," dedi yetkili.

"Peki ya Li Yuezhen'in akrabaları? Onlara da mı ulaşamadınız?" diye sordu muhabir.

Yetkili buna verecek yanıt bulamadı. "Herkese teşekkürler," dedi. Basın toplantısı son bulmuştu.

O öğleden sonra ilerleyen saatlerde bakanlık yetkilisi ve hastane temsilcisi, Hao ailesine bir vazo sunarken hava sıcak olduğu ve Li Yuezhen'in bedenini saklamak kolay olmadığı için cesedi bir an önce yakmaları gerektiğini söylediler. Hao Xia, otuz saattir uyumuyor olmasına rağmen zekâsı kıvraktı. "Daha ilkbahardayız!" diye bağırdı öfkeyle.

Morg görevlisi bunun üstüne hikâyesini değiştirdi. Li Yuezhen'le bebeklerin yakılmak üzere cenaze evine gönderildiğini ve kendisinin de onları cenaze arabasına bizzat kendisinin yüklediğini söyledi. Çok geçmeden bankada çalıştığını söyleyen biri internete bir yazı yükledi, bu yazıya göre morg görevlisinin kişisel hesabına o gün içinde beş bin yuan yatırılmıştı–sus payı olduğundan şüpheleniliyordu.

Belediye, bu yöndeki söylentileri susturmak için gazetecileri cenaze evine gelerek bütün bebeklerin yakılıp yakında defnedileceğini gösteren

yirmi yedi minik vazoyu incelemeye davet etti. Ama tam konu kapandı derken bir pürüz daha çıktı. Hemen birisi çıkıp Li Yuezhen ve bebeklerin vazolarının aslında o gün yakılan başka insanların külleriyle dolu olduğunu öne sürdü. Bu haber o gün yakılanların akrabalarının kulağına gittiğinde, insanlar alelacele vazolarını açıp küllerin çoğunun eksik olduğuna emin oldular, her ne kadar ne miktarda külün normal olduğunu bilmeseler de. Bir muhabir, çalışanlardan birinin cesaret edip küllerle oynandığını itiraf edeceğini umarak cenaze evine gitti. Ama bütün çalışanlar bunu kesin bir dille reddettiler, müdürleri de internet dedikodusu diye savuşturdu. Siber ortamda dolaşan şakalardan biri de cenaze evi çalışanlarının bu ay kesinlikle dev primler alacağı yönündeydi.

* * *

Kendimi, yoğun bir ormanın içinde yolumu bulmaya çalışırcasına, artık sıkılaşıp yoğunlaşan anılardan kurtardım. Yorucu düşünceler uzanıp dinleniyor ama bedenim uçsuz bucaksız bir boşlukta, boş bir sessizliğin içinde hareket etmeyi sürdürüyordu. Havada kuşlar uçmuyor, suda balıklar yüzmüyor ve toprakta hiçbir şey yetişmiyordu.

DÖRDÜNCÜ GÜN

Ne mezar yerim ne bir kül vazom ne de yatacak bir yer için net bir istikâmetim olduğundan, gündüzle gece arasında dolaşıp durmaya devam ediyordum. Yağmur da kar da yağmıyordu, tek gördüğüm sağa sola esen rüzgâr gibi, hareket halindeki havaydı.

Görünüşe göre benim gibi gezgin olan genç bir kadın yanımdan geçerek benim geldiğim yöne doğru ilerledi. Dönüp ona baktım, o da dönüp bana baktı. Sonra geri dönüp yüzümü inceledi. Sesi buğu gibi uçucu ve gerçek dışıydı. “Seni daha önce nerede gördüm?” diye sordu.

Benim aklımdaki soru da buydu. Bir yerlerden aşina olan yüzünü inceledim. Saçı uçuşuyordu ama havada esinti yoktu. Kulaklarının etrafındaki kan lekeleri gözüme çarptı.

“Seni bir yerlerde gördüm,” dedi.

Sorusu bir açıklama olmuştu ve hafızamda yüzü daha tanıdık gelmeye başladı. Hatırlamaya çalıştım ama geçmişimden anıları bulup çıkarmak daha da yorucu hale gelmişti, dağa tırmanmak gibiydi.

“Ranza,” diye hatırlattı bana.

Hatıranın zirvesine ulaştığımda rahatladım ve tamamı görünür oldu.

Bir yıldan fazla bir süre önce, kiralık odaya taşınmamdan kısa süre sonra, yan dairede saçları cafcaflı renklere boyalı genç bir çift sevgili oturuyordu. Her gün erkenden evden çıkıp geç saatlerde dönüyorlardı. Ne isimlerini biliyordum ne de ne iş yaptıklarını. Saç renkleri neredeyse her gün değişiyordu: yeşil, sarı, kırmızı, kahverengi, çok renkli… Bir tek siyah rengini görmemiştim. Saçları ne renk olursa olsun, ikisininki de aynı tonda, kendi deyimleriyle “sevgili rengi”ndeydi. Bir ay sonra kuaför salonunda çalıştıklarını öğrendim. Ev sahibime göre tam olarak kuaför değillerdi, sadece saç yıkıyorlardı. Odadaki üçüncü ayımda taşındılar.

Yan odada yaptıkları, söyledikleri her şeyi duyuyordum. Duvar görüşümü engelliyordu ama sesle ilgili pek bir şey yapmıyordu. Seviştiklerinde yatakları takırdayıp sallanıyordu; inlemelerini, nefeslerini, çığlıklarını duyuyordum; yandaki odada hemen hemen her gece gürültü patırtı vardı.

Hassas maddi durumları sık sık tartışmalarına neden oluyordu. Bir keresinde kızın gözyaşları içinde, onun gibi bir sefille yaşamaya devam

etmeyeceğini bağırdığını duymuştum. Varlıklı bir ailenin oğluyla evlenmek istiyordu, böylece canını dişine takarak çalışmak zorunda kalmayacak, bunun yerine her gün canının istediği kadar Çin dominosu oynayacaktı. Çocuk da kıza, onunla para sıkıntısı içinde yaşamaktan bıktığını söylüyordu. Zengin bir kadınla beraber olup villada yaşamak, spor bir araba kullanmak istiyordu. İkisi de birbirini incitmek için kendi parlak geleceklerini anlatıp duruyor, o ihtişamlı geleceğe bir an önce adım atmak için ertesi gün işi bırakacaklarına yeminler ediyordu. Ama ertesi sabah hiçbir şey olmamış gibi hayatlarına devam ediyor, odadan el ele çıkıp kuaför salonundaki yorucu, düşük maaşlı işlerinde bir başka uzun güne doğru yollanıyorlardı.

En ateşli tartışmalarından birinde, çocuk kıza tokat attı. Kız, kendisiyle aynı zamanda taşradan ayrılan bir kız arkadaşından bahsediyordu. Anlaşılan aynı köydendiler; bu öteki kız bir gece kulübünde çalışıyordu. Müşterilerden biri onu beğenirse seks için bin yuan alıyordu, eğer tüm geceyi adamla geçirirse tarife iki bin yuandı. Kazancın yüzde altmışını kendi alıyor, geri kalanını gece kulübüne veriyordu. Böylelikle ayda otuz-kırk bin yuan kazanıyordu. Piyasada geçirdiği üç yılın sonunda belli sayıda müdavimi olmuştu, zaman zaman doğrudan onu arıyorlardı, bu sayede kazancını kulüple paylaşmak zorunda kalmıyordu. Bazı aylar yetmiş bin kazandığı oluyordu. Kız, arkadaşının onu kulübe tavsiye ettiğini ve gece kulübünün patronunun onunla görüşmeye hazır olduğunu söyledi.

“Senin için uygun mu?” diye sordu.

Çocuk cevap vermedi. Kız bunu yapmak istediğini söyledi. Böylece çok para kazanabilirdi, çocuk da çalışmak zorunda kalmazdı. Birkaç yıl sonunda işi bırakmaya yetecek kadar para koyabilirdi kenara. Memleketlerine dönüp ev alabilir, bir dükkân açabilirlerdi.

“Uyar mı?” diye sordu tekrar.

Çocuk bu defa konuştu. “Frengi ya da AIDS kaparsın,” dedi.

“Kapmam,” dedi kız. “Müşterilerime prezervatif kullandırırım.”

“Pislikler, muhtemelen kullanmayı reddederler.”

“Reddederlerse ben de onlarla yatmam. Dünyada prezervatifsiz birlikte olacağım tek erkek sensin.”

“Bunu hayatta yapamazsın! Açlıktan ölsem bile gece kulübünde çalışmana izin vermem.”

“Eh, istersen sen açlıktan öl ama ben ölmeyeceğim.”

“Ben hayır diyorsam hayırdır.”

“Kim olduğunu sanıyorsun? Evli değiliz biliyorsun. Evli olsaydık bile boşanabilirdim.”

“Bu konuyla ilgili bir kelime daha duymak istemiyorum.”

“Bu fikre alışsan iyi edersin. Arkadaşımın da sevgilisi var ama o izin veriyor, sen neden vermiyorsun?”

“Sevgilisi pisliğin teki.”

“Hayır, değil! Bir defasında bir müşterisi arkadaşımı ısırmış, sevgilisi adamın peşinden gidip sapığa ağzına geleni söylemiş ve ağzını burnunu dağıtmış.”

“İnsanın kız arkadaşını fahişe olarak çalıştırması için harbi boktan biri olması lazım. Öteki adama istediği kadar küfretsin, kendisi pezevenkten başka bir şey değil.”

“Böyle yaşamaya devam etmek istemiyorum, canıma yetti artık! iPhone 3 çıktığı zaman arkadaşım hemen almıştı, iPhone 3s çıktığında hemen değiştirdi. Geçen sene iPhone 4 aldı, şimdi de iPhone 4s kullanıyor. Benim kullandığım şu dandik telefona bak–iki yüz yuan bile etmez!”

“Ben sana iPhone 4s alırım, merak etme.”

“Günde üç öğün yemek parasını bile bir araya getiremiyorsun! Sen iPhone 4s alacak parayı biriktirene kadar iPhone 40 çıkacak.”

“Sana iPhone 4s alacağım, dedim.”

“Ciddi değilsin, değil mi? Dalga geçiyorsun benimle.”

“Gayet ciddiyim.”

“Seninle tartışmayacağım. Yarın kulübe gidiyorum.”

Bundan sonra bir dizi tokat sesi duydum–*şak, şak, şak.*

“Döv beni” diyerek ağlıyordu. “Öldürene kadar döv, tamam mı?”

Çocuk da ağlamaya başladı. “Üzgünüm, üzgünüm!”

“Ne cüretle beni döversin?” diye bağırdı. “Hep çulsuzsun ama seni bırakmıyorum çünkü bana iyi davrandığını düşünüyordum. Şimdi de dövmeye başladın! Hayvan!”

“Üzgünüm, bunu yapmamalıydım,” diye zırlıyordu çocuk.

Sonra yeniden bir dizi hızlı tokat sesi duydum–bu defa kendi yüzüne vuruyor gibiydi. Sonra bir kafanın duvara vurma sesini duydum–*güm, güm, güm.*

Kız ağlamayı sürdürerek, “Yapma! Yapma!” diye yalvarıyordu. “Dur, lütfen. Gece kulübüne gitmeyeceğim. Açlıktan ölsem bile gitmeyeceğim.”

* * *

Hafızam bu noktada durdu. Yüzündeki kimsesizlik ifadesi olan bu genç kadına bakarak başımı salladım. “Evet, seni daha önce gördüm, kiralık odalarda.”

Belli belirsiz gülümsedi ama gözleri endişeliydi. “Ne zamandır buradasın?” diye sordu.

“Üç gün oldu,” dedim. Başımı iki yana salladım. “Belki dört.”

Yüzü düştü. “Ben üç haftadır buradayım.”

“Mezar yerin yok mu?” diye sordum.

“Yok. Senin?”

“Benim de yok.”

Başını kaldırıp dikkatlice yüzümü inceledi. “Gözlerinle burnuna bir şey mi yaptın?”

“Evet, çeneme de,” dedim.

“Çenen o kadar belli olmuyor,” dedi.

Kolumdaki bandı fark etti. “Bunu kendin için takmışsın.”

Bu beni afallattı. Bunu nereden bildiğini merak ettim.

“Şurada da bant takan insanlar var,” dedi.

“Nerede?” diye sordum.

“Gel seni götüreyim,” dedi. “Hiçbirinin mezarı yok.”

Daha önce gitmediğim bir yere doğru onu izledim. Şimdi adını biliyordum–bana söylediği için değil, hafızam uzaklaşan dünyayla arayı kapattığı için.

* * *

Erkek arkadaşı doğumgününde orijinal değil de çakma bir iPhone 4s aldığı için üzülen Liu Mei adında bir genç kadın bir binadan atlayarak intihar etti. Haber üç hafta önce manşetlerdeydi.

Yerel gazeteler üç gün art arda Liu Mei’nin intiharını–kendi deyişleriyle derinlemesine raporlarla–haber yaptı. Gazeteciler Liu Mei’in hayat hikâyesinin pek çok detayını ortaya çıkarmıştı: kuaför salonunda çalışırken erkek arkadaşıyla nasıl tanıştığını, ikisinin iki yıldır iki düzenli işte–kuaförde saç yıkayıcı, bir restoranda garson olarak, ayrıca birkaç geçici işte–çalıştığını; gittikçe daha düşük kiralı beş ayrı yer kiraladıklarını, en son

olarak daha sonradan şehrin en büyük yer altı rezidansı haline getirilen bir bodrumda Devrim sırasında inşa edilmiş eski bir bomba sığınağını kiraladıklarını. Gazetelere göre şehrin hava saldırısı sığınaklarında en az yirmi bin kişi yaşıyordu. Bu insanlar "fare kabilesi" olarak biliniyordu çünkü tıpkı fareler gibi deliklerden ve çatlaklardan çıkıp bütün gün dışarıda dolaştıktan sonra gece yeraltındaki yuvalarına dönüyorlardı. Gazeteler Liu Mei'le erkek arkadaşının yaşadığı, komşulardan yalnızca bir bez parçasıyla ayrılan odanın fotoğraflarını yayınladı. Gazeteler fare kabilesinin sığınaklarda yemek yapıp tuvalete gitmesiyle ortalığın fena halde kirlendiğini söylüyordu. Gazetecilere göre içerideki hava o kadar ağırdı ki havaya benzemiyordu.

Birisi Liu Mei'in anlık mesaj servisi QQ'daki sayfasını keşfedip kullanıcı adının Fare Kız olduğunu öğrenmişti. İntiharından hemen önce erkek arkadaşından bir doğumgünü hediyesi aldığını yazmıştı. Erkek arkadaşı hediyeye beş bin yuandan fazla para saydığını söylemişti. Doğumgününü ikisi birlikte bir yemek standında akşam yemeği yiyerek kutlamışlardı ama ertesi gün erkek arkadaşı alelacele ağır hasta olan babasını görmeye gitmişti. Liu Mei de orijinal iPhone 4s'i olan bir kız arkadaşıyla buluşmuştu ve telefonunu onunkiyle karşılaştırmıştı. Bir de ne görsün, kendi telefonundaki ısırılmış elma arkadaşınınkinden bir parça daha büyüktü ve kendi telefonu bariz biçimde daha ağırdı. Dokunmatik ekranın netliği aynı gibiydi gerçi. İşte o zaman erkek arkadaşının onu kandırdığını anladı. Telefon çakmaydı ve taş çatlasa bin yuan ederdi. Bu işlerden iyi anlayan biri sayfasına bir yazı yüklemiş, dokunmatik ekranın çözünürlüğü yüksekse Sharp markası olabileceğini yazmıştı. "Netlik" yerine "çözünürlük" terimini kullanmıştı ve eğer Sharp marka ekranı varsa "çakma telefon" değil "üstün bir taklit" ve bin yuandan daha pahalı olduğunu söylemişti.

Fare Kız'ın erkek arkadaşının cep telefonu, faturayı geciktirdiği için kesilmişti, bu yüzden ona ulaşamıyordu. Tek yapabildiği bir internet kafede oturup ardı ardına beş gün QQ sayfasından ona bir an önce kıçını toplayıp geri gelmesini söylemek oldu. Beşinci gün erkek arkadaşı hâlâ cevap vermemişti, Liu Mei de sayfasında onu omurgasız bir korkak ilan etmiş, sonra ölmek istediğini yazmış ve planladığı intiharının saatini ve yerini duyurmuştu: ertesi gün öğlen, nehrin üstündeki köprülerden birinde. Ama internetten biri başka bir yol düşünmesini söyledi. Kışın ortasındaydılar ve nehir o kadar soğuktu ki bu çok acı verici olabilirdi; intihar etmek için sıcak bir yer bulmalıydı. Sonuçta intihar ederken bile kendinize iyi

davranmalıydınız. Liu Mei ne tavsiye ettiğini sordu ve bu kişi ona birkaç kutu uyku hapı alıp hepsini bir çırpıda yutmasını önderdi. Hapları içtikten sonra battaniyesine sarılıp mutlu mesut rüyalar içinde ölebilirdi. Diğer yorumcular bunun kötü bir fikir olduğunu çünkü doktorunun ona reçete başına en fazla bir düzine uyku hapı vereceğini, eğer iki kutu hap almak istiyorsa intiharını nereden baksanız altı ay ertelemesi gerektiğini söyledi. Liu Mei intiharını ertelemeyeceğini açıkladı; bunun yerine kendini bir binanın–yeraltındaki evinin karşısındaki apartmanın–tepesinden atmaya karar vermişti. Binanın adresini verdiğinde apartmanda oturan iki kişi sokak kapılarının önünde ölmesinin kendilerine uğursuzluk getireceğini söyleyerek bunu yapmamasını istedi. İçlerinden biri vilayet binasının çatısına çıkmanın bir yolunu bulup oradan atlamasını önerdi, bu hareket tam bir protesto olurdu. Ama diğerleri vilayet binasının girişinde askerlerin olduğunu, Liu Mei'nin daha ön kapıdan girmeden tutuklanacağını söyleyerek bu seçeneği eledi. Sonunda ölüm atlayışını elli sekiz katlı, şehrin en uzun binası Pengfei Kulesi'nden yapmaya karar verdi. Bu defa internettekilerden hiçbiri planına itiraz etmedi. Hatta bazıları ölmeden önce büyüleyici bir manzaranın keyfini çıkarabileceğini, bunun harika bir seçim olduğunu söyledi. İnternet ortamına bıraktığı son satır, erkek arkadaşına hitabendi. "Senden nefret ediyorum," yazdı.

Fare Kız öğleden sonra kendini öldürdü. Ben de tam o esnada üniversite diplomam cebimde, Pengfei Kulesi'ndeydim. Çünkü Pengfei Kulesi'nde İngilizce dersi veren birkaç şirket olduğunu duymuştum ve kendime öğretmenlik işi arıyordum.

Binanın önünde büyük bir kalabalık vardı. Polis arabaları ve ambulanslar da oradaydı, insanlar ağızları bir karış açık, gökdelenin tepesine bakıyordu. Bu, kışın ilk şiddetli karından hemen sonraydı; kar parlak güneşin, mavi gökyüzünün altında ışıldıyordu. Otuz kat kadar yüksekte, bir duvara tünemiş minik bir siluet seçiliyordu. Çok geçmeden, uzun süre güneşli gökyüzüne bakmak rahatsız edici bir hal aldı, ben de gözlerimi binadan ayırıp ovuşturdum. Diğerleri de aynı şeyi yaptı; boyunlarını kütleterek başlarını indirip gözlerini sildiler, sonra tekrar yukarı bakmaya başladılar. Etrafımdaki insanlarının yorum karmaşasının içinde kızın iki saatten fazla süredir orada dikildiğini öğrendim.

"Neden orada duruyor?" diye sordu biri. "Aşağıya atlayacak," dedi bir başkası.

"Neden atlamak istiyormuş?"

“Yaşamaktan yorulmuş herhalde.”

“Neden?”

“Eh, anlaması o kadar zor değil aslında. Bugünlerde o kadar çok insan yaşamaktan bitap düşmüş durumda ki.”

Çevredeki esnaf ve sokak satıcıları da kalabalığın içine karışarak çanta, kolye, eşarp, ne varsa, ünlü markaların çakmalarını satmaya başladı. Bazıları ‘mutluluk yağı’ satıyordu.

“Mutluluk yağı ne?” diye sordu biri.

“Kısa bir masajla tahrik oluyorsun” diye bir yanıt geldi. “Demir gibi, çelik gibi uyarılıyorsun, Viagra’dan daha etkili.”

Kimisi gözetleme araç gereci satıyordu. Alçak bir sesle, “Dinleme cihazı ister misin?” diye soruyorlardı.

“Ne yapacağım dinleme cihazını?” diye sordu biri.

“Karının sevgilisi var mı, öğrenmek için kullanabilirsin.” Bir başka satıcı güneş gözlüğü satıyordu. “On yuana!” diye bağırıyor, ilaveten küçük bir şarkı söylüyordu: “Gözüne güneş girmesinden korkmadan uzaklara, yükseklere bak.”

Bazıları, Pengfei Kulesi’ndeki minik silueti daha iyi görebilmek için güneş gözlüğü satın alıp hemen takıyordu. Onlardan kızın yanındaki bir pencereden bir polis memurunun kafasını çıkardığını duydum. Kızı ikna etmeye çalışıyor olmalıydı. Bir dakika sonra, on yuanlık güneş gözlüklü izleyiciler bağırmaya başladı: “Polis elini uzatıyor!” “Kız da elini uzattı!” “Fikrini değiştirdi galiba.” Ama neredeyse hemen, tek bir ağızdan bir “Ah!” Sonra ani bir sessizlik, bundan birkaç saniye sonra da kızın vücudunun yere güm diye çarpma sesi duyuldu.

Liu Mei’in dünyaya verdiği son görüntü, ağzından ve kulaklarından fışkıran kan oldu. Düşüşün etkisiyle kotunun bacakları da ayrılmıştı.

⁎ ⁎ ⁎

“Bana yine Fare Kız diyebilirsin,” dedi. “Atladığımda orada mıydın?”

Başımla onayladım.

“Birisi felaket göründüğümü, yüzümün kan revan içinde olduğunu söyledi. Doğru mu?”

“Kim söyledi bunu?”

“Daha sonra gelen biri.”

Bir şey söylemedim.

“Gerçekten o kadar korkunç muydum?”

Başımı iki yana salladım. “Seni gördüğümde melek gibi uyuyordun.”

“Kan gördün mü?”

Kandan bahsetmekten kaçınarak bir an duraksadım. “Kotun yırtılmıştı,” dedim.

Afalladı. “Bana bunu söylemedi.”

“Kim söylemedi?”

“Sonradan gelen adam işte.”

Başımı salladım.

“Kotum yırtılmış,” diye mırıldandı. “Nasıl yırtılmıştı?”

“İplik iplik olmuştu.”

“Ne demek istiyorsun?”

Bir an düşündüm. “Yer bezi gibi.”

Üstündeki uzun, geniş erkek pantolonuna baktı.

“Biri pantolonumu değiştirmiş,” dedi.

“Senin gibi durmuyor.”

“Haklısın,” dedi, “böyle bir pantolonum yok.”

“İyi kalpli biri yapmış olmalı,” dedim.

Başını salladı. “Buraya nasıl geldin?” diye sordu.

Tan Aile Lokantası’ndaki son sahneyi düşündüm. “Bir restoranda makarna yiyerek gazete okuduğum sırada mutfakta yangın çıktı. Bir patlama oldu, sonrasını hatırlamıyorum.”

“Gerisini senden sonra gelecek birinden öğrenirsin,” dedi bilmiş bilmiş. “Ölmek istemiyordum aslında,” diye ekledi. “Kızgındım sadece.”

“Biliyorum,” diye yanıtladım. “Polis sana elini uzatınca sen de elini uzattın.”

“Sen gördün mü?”

Ben görmemiştim ama on yuanlık güneş gözlüğü olanlardan biri görmüştü. Yine de başımı sallayarak gördüğümü onayladım.

“Uzun süredir orada dikiliyordum, rüzgâr da çok kuvvetli ve soğuk esiyordu, belki de dondum kaldım. Elini tutmak istedim ama ayağım kaydı– buza bastım herhalde… Gazeteler benden epey bahsetmiş diye duydum.”

“Üç gün,” dedim. “Daha fazla değil.”

“Üç gün de az değil. Ne yazdılar?”

“Erkek arkadaşının sana çakma bir iPhone aldığını, senin de intihar ettiğini yazdılar.”

“Bu doğru değil,” dedi. “Asıl olay beni kandırmasıydı. Çakma olduğu halde gerçek iPhone olduğunu söylemesi. Bana hiçbir şey almasaydı kızmazdım. Bana yalan söylemesine dayanamadım. Gazeteler kafalarına göre uyduruyor. Başka ne dediler?”

“Erkek arkadaşın sana çakma iPhone’u verdikten sonra babasına bakmak için memleketine dönmüş.”

“Evet, burası doğru.” Başını salladı. “Ama kendimi çakma bir telefon yüzünden öldürmedim.”

“QQ sitesindeki sayfan da gazetelerdeydi.”

İç geçirdi. “O okusun diye yazmıştım. Mahsus öyle yazdım çünkü bir an önce geri gelmesini istiyordum. Özür dileseydi onu affederdim.”

“Ama onun yerine Pengfei Kulesi’ne tırmandın.”

“Bana cevap verecek yüzü yoktu. Tek aklıma gelen Pengfei Kulesi’ne çıkmak oldu. Bu ona gününü gösterir, diye düşündüm.”

Bir an duraksadı. “Öldüğümde üzülmüş mü, gazeteler bir şey yazdı mı?”

Başımı iki yana salladım. “Onunla ilgili bir haber yoktu.”

“Polis memuru erkek arkadaşımın telaşla koşup geldiğini, aşağıda perişan halde olduğunu söyledi.” Kafası karışmış halde bana baktı. “Bu yüzden polisin elini tutmaya uzandım.”

Bir an duraksadım. “Gelmemişti, sanmıyorum. En azından gazetelerin hiçbiri geldiğini yazmadı.”

“O zaman polis de bana yalan söylemiş.”

“Seni kurtarmak için söylemiştir.”

“Biliyorum.” Başını hafifçe salladı. “Gazeteler ondan bahsetti mi sonra?”

“Hayır.”

“Bütün olay boyunca başı öndeydi, ucube,” dedi acı acı.

“Belki de duymamıştır,” dedim. “Belki internete girmemiştir, yazdıklarını hiç görmemiştir. Memlekette bizim gazeteler de yoktur.”

“Doğru,” diye kabul etti. “Bilemezdi.”

“Şimdiye duymuştur,” dedi.

⁎ ⁎ ⁎

Uzun bir yol boyunca birlikte yürüdük. “Yorgunum,” dedi. “Sandalyeye oturmak istiyorum.”

Dört bir yanımızdaki açık alan etrafımızda devasa bir boşluk yaratıyordu. Tüm gördüğümüz yeryüzüyle gökyüzüydü. Uzaklarda hiçbir ağaç, hiçbir nehir görünmüyordu; ne çimlere değen rüzgârın hışırtısını ne de ayak seslerini duyuyorduk.

“Burada sandalye yok,” dedim.

“Ahşap bir sandalyeye oturmak istiyorum,” diye devam etti. “Beton ya da metal değil.”

“İstediğin gibi bir sandalyeye oturabilirsin,” dedim.

“Aklımda bir sandalye var zaten,” dedi, “ve ona oturuyorum zaten. Ahşap bir bank. Sen de otur.”

“Peki,” dedim.

Yürümeyi sürdürürken hayalimizdeki ahşap banka oturduk. Bir uçta o, bir uçta ben oturuyordum, bana baktığını hissedebiliyordum.

“Yorgunum,” dedi. “Omzuna yaslanmak geliyor içimden… Boşver, sen o değilsin. Senin omzuna yaslanamam.”

“Bankın arkasına dayanabilirsin,” dedim.

Yürürken arkasına yaslandı. “Bankın arkasına yaslanıyorum,” dedi.

“Şimdi daha iyi misin?”

“Evet.”

Sessizlik içinde yürümeye devam ederken bir yandan da ahşap bir bankta dinleniyor gibiydik.

Uzunca bir süre geçmişe benziyordu ve hayalinde banktan kalkıp, “Gidelim,” dedi.

Başımı salladım, ikimiz birlikte hayalimizdeki banktan kalktık. Sanki daha hızlı bir tempoda yürüyor gibiydik.

“Bütün bu zaman boyunca onu aradım,” dedi somurtarak. “Ama hiçbir yerde bulamıyorum. Şimdiye kadar bana ne olduğunu duymuş olması lazım. Saklanmıyordur artık. Beni arıyordur.”

“Ama şimdi ayrısınız ikiniz,” dedim.

“Ne demek istiyorsun?”

“O orada, sen buradasın.”

Başını öne eğdi. “Doğru,” dedi.

“Kendini berbat hissediyor olmalı,” dedim.

“Mutlaka,” dedi. “Beni çok seviyordu. İyi bir yerde dinleneyim diye benim için mezar yeri arıyordur şimdi muhtemelen.”

Bunu dedikten sonra iç çekti. “Parası yok,” diye devam etti. “Arkadaşları da onun kadar fakir. Bana mezar yeri alacak parayı nereden bulacak?”

“Bir yolunu bulacaktır.”

“Doğru,” dedi. “Benim için her şeyi yapar, bir çaresini bulur.”

Yüzünde rahatlamanın verdiği bir gülümseme belirdi, o geride kalan dünyadan tatlı bir anı hatırlamış gibi.

“Benim dünyanın en güzel kızı olduğumu söylerdi” diye mırıldandı. “Gerçekten güzel miyim?”

“Çok güzelsin.” Samimiydim.

Mutlu bir halde gülümsedi, sonra yüzünü sıkkın bir ifade bürüdü. “Endişeliyim,” dedi. “Bahar yaklaşıyor, sonra da yaz gelecek. Vücudum çürüyecek, o zaman bir avuç kemikten ibaret olacağım.”

“Sana yakında bir mezar bulacak,” diye güvence verdim ona. “Böylece bahar gelmeden dinlenecek bir yerin olacak.”

“Haklısın.” Başını salladı. “Öyle yapacak.”

Sessizlik içinde, ölüm sessizliği içinde yürümeye devam ettik. Başka bir şey söylemedik çünkü hatıralarımız ilerlemiyordu. O uzaktaki dünyanın hatıraları çok renkliydi, boştu ama gerçekti de. Yanımdaki kimsesiz genç kadının sessiz hareketlerini hissederek öbür dünyanın ona bıraktığı kalp acısına iç geçirdim.

Görünüşe göre açık alanın sonuna ulaşmıştık. Durdu. “Buradayız,” dedi.

Şimdi şaşkınlık içinde başka bir dünya görüyordum, nehirlerin aktığı, yerlerin çim kaplı, ağaçların yaprak ve meyveyle dolu olduğu bir dünya. Yapraklar kalp şeklindeydi, sallandıklarında nabız atması gibiydi. İleri geri yürüyen birçok insan gördüm, kimi sadece kemik, kimi hâlâ et kaplıydı.

“Neredeyiz?” diye sordum.

“Burası gömülmeyenlerin ülkesi.”

⁎ ⁎ ⁎

Yerde oturmuş satranç oynayan iki iskelet, yolun üstünde bir kapı gibi yolumuzu tıkıyordu. Birbirlerini son hamleyi geri almaya çalışmakla suçlayıp tartışırlarken önlerinde dikildik. Tartışmalarının sesi, atladıkça yükselen alevler gibi yükseldi.

Soldaki iskelet piyonları kenara atar gibi yapıp, “Oynamıyorum!” dedi.

Sağdaki iskelet de aynı hareketi yaptı. “Ben de seninle oynamıyorum!”

Fare Kız konuştu. “Tartışmayı bırakın! İkiniz de hamlenizi değiştirmeye çalışıyordunuz.”

Atışmayı bırakıp ağız boşluklarını açarak ona baktılar. Bu herhalde gülümsedikleri anlamına geliyor, diye düşündüm. Sonra Fare Kız'ın yanında birinin olduğunu fark ettiler ve iki çift göz beni değerlendirmeye başladı.

"Bu erkek arkadaşın mı?" diye sordu soldaki.

"Erkek arkadaşın senin için çok yaşlı," dedi sağdaki.

"Erkek arkadaşım değil," dedi Fare Kız. "Ayrıca yaşlı da değil. Buraya yeni geldi."

"Etlerinden anladım," dedi sağdaki.

"Elli yaşlarındasın, değil mi?" dedi soldaki.

"Kırk bir," diye cevapladım.

"İmkânsız!" dedi sağdaki. "En az elli varsın."

"Hayır, gerçekten kırk bir yaşındayım," dedim.

"Bizim hikâyemizi biliyor, değil mi?" dedi Sol Kemik Sağ Kemiğe.

"Bilmesi lazım, eğer kırk bir yaşındaysa," dedi Sağ Kemik.

"Hikâyemizi biliyor musun?" diye sordu Sol Kemik.

"Ne hikâyesi?"

"Öbür taraftaki hikâyemizi."

"Öbür tarafta çok hikâye var."

"Evet ama bizimki en ünlüsü."

"Hangi hikâyeymiş o?"

Bana hikâyelerini anlatmalarını bekledim ama konuşmayı bırakıp satranç oyunlarına konsantre oldular. Fare Kız'la ben bir eşikten geçiyormuş gibi aralarındaki boşluğun üstünden bir adım attık.

* * *

Fare Kız'la birlikte yürüdük. İlerlerken etrafıma bakındım, sanki yapraklar beni çağırıyor, taşlar gülümsüyor, nehir selam veriyor gibiydi.

Nehirden, çimli tepelerden ve ormandan iskelet insanlar bize doğru yaklaştı. Bize başlarıyla kibarca selam verdiler. Yanımızdan durmadan geçmelerine rağmen tavırlarının kibar olduğunu görebiliyordum. Bazıları bizi candan biçimde karşıladı, biri Fare Kız'a erkek arkadaşını bulup bulmadığını, bir diğeri bana yeni mi geldiğimi sordu. Sesleri kulaklarıma ulaşmadan önce kıvrılıyor, nehrin rutubetini, çimin tazeliğini ve yaprakların sallanmasını da beraberinde getiriyor gibiydi.

Şimdi satranç oyuncuları arasında bir kez daha bir tartışmanın başladığını duyduk. Havada bir havai fişek gibi patladı ama kulağa boş geliyordu, yalnızca bir ağız dalaşı gibi.

Fare Kız bana satranç oynarken ikisinin de mantıksız davrandığını, sürekli hamlelerini geri çektiklerini, sonra da kavgaya tutuştuklarını söyledi. Oyunu bırakacaklarına, krematoryuma gidip yakılacaklarına ve kendi mezarlarına gideceklerine tekrar tekrar yeminler ediyorlardı ama ikisi de bunu söyledikten sonra yerinden kalkmıyordu.

“Mezar yerleri var mı?”

“Evet, ikisinin de var,” dedi Fare Kız.

“Neden gitmiyorlar?”

Fare Kız’ın tek bildiği en az on yıldır orada olduklarıydı. Soyadı Zhang olan önceden bir polis memuruydu. Krematoryuma da, mezarına da gitmiyordu çünkü öbür taraftaki anne babasının onun için “şehit” makamını garanti etmelerini bekliyordu. Diğeri, soyadı Li olan da Zhang’ı yalnız bırakmamak için krematoryuma ya da mezarına gitmiyordu. Li bir keresinde Zhang’ın şehitliği onaylanır onaylanmaz, krematoryum fırınına ikisinin birlikte–çünkü kardeş kadar yakındılar artık–gideceğini, sonra kendi dinlenme yerlerine geçeceklerini söylemişti.

“Birinin diğerini öldürdüğünü duydum,” dedi Fare Kız.

“Hikâyelerini biliyorum,” dedim.

* * *

On yıldan fazla bir süre önce, biyolojik anne babam o kuzey şehrinden gelip benim oğulları olduğumu söylediğinde ve “Trenin Doğurduğu Çocuk” hikâyesi tatmin edici bir sona ulaştığında, başka bir hikâye patlak vermişti. Polisin şehirdeki fuhuşa karşı yürüttüğü “Gök Gürültüsü” operasyonu sırasında, yakalanan fahişelerden biri erkek çıkmıştı. Soyadı Li olan adam kadın kılığında dolaşıyor, müşterileri kandırıyordu.

Li’nin yakalandığı akşam sorguyu, “Gök Gürültüsü Operasyonu”nda yer alan, Polis Akademisi’nden yeni mezun olmuş genç polis Zhang Gang yönetiyordu. Li’nin kadın kılığına girmiş olmaktan ve kendi vücudunu satmaktan dolayı en ufak bir pişmanlığı olmadığı gibi, dahiyane tekniğinden de iğrenç bir gurur duyuyordu. Ona göre müşterilerini idare etmekte ustaydı ve eğer polis onu yakalamamış olsaydı kimse erkek

olduğunu anlayamazdı. Maalesef, enerjisinin çok büyük kısmını müşterilerine adamış ve polise karşı korunmak için yeterince önlem almamıştı. Bu yüzden de kendini–kendi deyişiyle–bu lağım çukurunda bulmuştu.

Zhang Gang ilk sorgusunda pek hoşgörülü modda değildi. Bu çakma fahişe, alçakgönüllü ve yumuşak başlı olmamakla kalmıyor, Zhang Gang'ın yalnızca Polis Akademisi öğretmenlerine has sandığı kendini beğenmişliği sergileme yüzsüzlüğünü de gösteriyordu. Zhang Gang zaten haklı bir öfkeyle dolup taşıyordu, şimdi bir de polis karakolu lağım çukuruna benzetilince sabrı taştı. Botunu kaldırıp Li'nin kasıklarına sağlam bir tekme savurdu. Li apışarasını tutup acı içinde bağırarak, dakikalarca yerde kıvrandı. "Hayalarım!" diye bağırdı. "Hayalarımı ezdin!"

Zhang Gang etkilenmemişti. "Hayalarına neden ihtiyacın var ki?"

Li on beş gün gözaltında tutuldu ve serbest bırakıldıktan sonra üç yıl sürecek protestosuna başladı. İlk başta aksatmaksızın her gün emniyet bürosunun ana kapısının önüne geliyor, "Bana hayalarımı geri verin!" yazılı bir pankart tutuyordu. Bu uzantıların yalnız süs amaçlı olmadığını, onları kullandığını da anlatmak için yoldan geçenlere, kazandığı paraları telekızlarla beraber olmak için kullandığını söylüyordu.

Birisi pankarta "haya" kelimesini yazmanın biraz ayıp olduğuna dikkat çekti. Li bu düzeltmeyi neşeyle kabul ederek pankartı "Bana testislerimi geri verin!" şeklinde değiştirdi.

Yoldan geçenlere, "Gördünüz mü, kültürlü bir dil kullanıyorum," diye açıkladı.

Li'nin uzayan protestosu emniyet müdürü ve çalışanları için büyük başağrısına neden oldu. Li'nin her gün ana kapının önünde pankartını tutması tam bir belaydı, özellikle de üstleri denetime geldiği zaman, "Şu testis meselesi nedir?" diye sorunca.

Emniyet müdürü ve yardımcıları, ne yapacaklarıyla ilgili bir toplantı yaptıktan sonra, Zhang Gang'ı merkezden alıp yerel bir karakola atadılar. Li ve testis şikayeti burada da peşini bırakmadı. Bir yıl sonra, sızlanma sırası karakol amiri ve yardımcılarındaydı. Haftada en az birkaç defa emniyet müdürü ve yardımcılarına hediyelerini sunup sıkıntılarını anlatmak üzere emniyet müdürlüğüne giderek karakollarının normal bir biçimde çalışmasının imkânsız olduğunu iddia ediyorlardı. Emniyet müdürü ve yardımcıları astlarının sıkıntısına anlayış göstererek Zhang Gang'ı ıslahevine transfer ettiler, çok geçmeden Li ve "testisleri" de Gang'ın

peşinden gitti. Islahevinin müdürü ve yardımcıları iki sene saçlarını yolduktan sonra durumlarını emniyet müdürü ve yardımcılarına anlattı. Her gün o testisler bürolarının dışında dolaşıyor, ıslahevinin tüm yasal ağırlığına zarar veriyordu. Buna iki yıl dayanmışlardı, şimdi “testislerin” başka bir yere taşınmasının vakti gelmişti. Emniyet müdürü ve yardımcıları ıslahevinin yeterince sıkıntı çektiğini ve Li ile “testisleri”nin başka bir yer bulması gerektiğini kabul etti. Ama Zhang Gang’ı kabul edecek tek bir karakol yoktu; adımını atar atmaz nahoş gölgesinin de peşinden geleceğinin herkes farkındaydı.

Zhang Gang, ıslahevinin kendisinden kurtulmak istediğini ve hiçbir karakolun onu kabul etmediğini biliyordu. Kendisi de ıslahevinde kalma fikrine bayılmıyordu, bu yüzden emniyet müdürünü görmeye giderek emniyet müdürlüğüne geri transfer için başvurdu. Emniyet müdürü Gang’ı dinledikten sonra aklında bir sahne belirdi: gece gündüz orada takılacak “testisler”. Durumu kısaca değerlendirip Zhang Gang’a meslek değiştirmeyi düşünüp düşünmediğini sordu. Zhang Gang da emniyet müdürüne aklında ne olduğunu sordu. Müdür, istifa edip küçük bir dükkân filan açmasını önerdi. Polisliği bıraktıktan sonra “testisler”in yakasından düşeceğini söyledi. Zhang Gang hafifçe gülümsedi ve müdüre önünde yalnızca iki seçenek olduğunu söyledi: ya Li’yi öldürüp sorunu kökten çözecekti ya da ana kapının önünde, öbür protestocunun yanında dikilip emniyet müdürlüğüne dönmek için pankart tutacaktı. Konuşurken gözleri doldu. Müdür, Zhang Gang’ın durumuna acıdı; zaten yakında emekli olacaktı, emekli olduktan sonra kapının önünde “testisler” olmuş olmamış umurunda değildi. Ayağa kalkıp Zhang Gang’ın yanına gitti ve elini omzuna koydu. “Geri gel,” dedi.

Zhang Gang böylece emniyet müdürlüğüne döndü ama nedense Li bu sefer peşinden gelmedi. Zhang Gang müdürlükte çalışmaya başlayalı bir ay olduğunda bile, diğer departmanlardaki insanlar ziyaret ettiğini varsayıyordu. Neden sürekli buraya geliyor, diye merak ediyorlardı, ıslahevinde ne olmuştu? Zhang Gang onlara tekrar Emniyet müdürlüğüne tayin olduğunu söyledi. Şaşkınlıkla, neden “Testisler”i girişte görmediklerini sordular. Aslına bakılırsa Emniyet müdür ve yardımcıları da bunu şaşırtıcı buluyordu. Hatta bir keresinde bir toplantı sırasında müdür yardımcılarından biri, “Nasıl oldu da testisler kapıya dayanmadı?” diye ağzından kaçırdı.

Zhang Gang, testislerin yokluğunda bile diken üstündeydi ve her işgününün başında ve sonunda gözleri ister istemez ana kapıya yönleniyordu. Ancak Li'nin görünürde olmadığından emin olunca içi rahat ediyordu. İlk başta Li'nin gelmeme sebebi yalnızca hasta olmasından kaynaklanıyor, iyileşir iyileşmez yine binanın dışında boy göstermeye devam edecek, diye endişeleniyordu. Ama aradan üç ay, sonra altı ay geçti, "testisler"den hâlâ eser yoktu. Zhang Gang nihayet işine konsantre olup normal hayatına kaldığı yerden devam edebileceğini hissedince omuzlarından büyük bir yük kalkmış gibi derin bir iç çekti.

Li'nin tekrar ortaya çıkması bir yıldan fazla sürdü. O zamana kadar emniyet müdürlüğündeki herkes onu tamamen unutmuştu. Bu kez elinde meşhur pankartını taşımıyor, sırtında siyah bir çantayla yaylana yaylana yürüyordu. Girişteki koruma, binadan bir minibüs çıktığı sırada yanından bir siluetin sıyırıp geçtiğini fark edip ona bağırdı. Ziyaretçi başını çevirmeden, "İşim var," diye yanıtladı.

"Gelip imza atın," dedi koruma.

Ama Li çoktan ana binaya girmişti bile. Koridorda bir polis memuruna Zhang Gang'ı nerede bulabileceğini sordu. Polis ona cevap verdikten sonra bu ziyaretçiyi gözünün bir yerden ısırdığını fark etti ama dört yıl önceki meşhur "testis" meselesiyle bağlantısını çıkaramadı. Li, bir tanıyan olur korkusuyla asansöre binmeyip beşinci kata merdivenlerden çıktı. 503 numaralı odaya girdiğinde, dört polis memurunu orada otururken buldu. Li, Zhang Gang'ı anında tanıdı ve ona doğru yaklaşarak siyah çantasını açtı. "Zhang Gang," dedi.

Zhang Gang başını yazmakta olduğu dosyadan kaldırıp baktığında Li'yi tanıdı. Afallamış halde ona bakarken Li çantasından uzun bir bıçak çıkarıp Zhang Gang'ın gırtlağını kesti. Kan fışkırdı, Zhang Gang elini boğazına götürüp güçsüzce koltuğuna yaslandı. Li bıçağı göğsüne sokmadan Gang'ın inlemeye bile zor vakti oldu. Öteki üç polis ancak o zaman tepki vererek Li'nin üstüne çullanınca Li de bıçağı Zhang Gang'ın göğsünden çekip saldırganlarına karşılık verdi. Polisler kendilerini savunmak için yalnızca kollarını kullanabiliyorlardı ve çok geçmeden yaralanmış, kan revan içinde kalmışlardı. Koridora kaçarak, "İmdat! Katil var!" diye bağırdılar.

Emniyet müdürlüğünün beşinci katında ortalık birbirine girdi. Kan revan içindeki nefes nefese kalmış Li, önüne çıkan herkese rasgele bıçak savuruyordu. Diğer kattan polisler de olay yerine koştu ve ancak yirmisi birden Li'ye elektrik şoku uygulayınca onu zapt etmeyi başarabildiler. O

zamana kadar daha fazla direnemeyecek kadar güçsüz halde bir duvara dayanmıştı zaten.

Zhang Gang hastaneye yetişemeden ambulansta öldü. Li de altı ay sonra idam edildi.

Dava anında manşetlere taşındı. Herkes bu olayı konuşuyor, polisin güç gösterisi yaptığını ama iş ciddiye binince nasıl da bir işe yaramadıklarını söylüyordu. Hayaları olmayan bir adam bile bir polisi öldürüp ikisi ağır dokuz kişiyi yaralayabiliyordu. Eğer onun yerine bir sürü hayalı adam gelmiş olsaydı kesin emniyet müdürlüğünün tamamını kılıçtan geçirirlerdi. Bu yorumları duyan polis memurları kendilerinin hatalı olduğunu reddediyor, Li'nin insan öldürme niyetinde olduğunu bilselerdi onu en başından alt edeceklerini öne sürüyorlardı. Polislerden biri, emniyet müdürlüğüne sırt çantasıyla girenlerin genelde rüşvet vermek için geldiğine dikkat çekti. Bu adamın çantasından hediye değil de bıçak çıkaracağını kim bilebilirdi ki sonuçta?

Zhang Gang'ın anne babası on yıldan uzun bir süre oğullarına "şehit" unvanı verilmesi için uğraşmıştı. Şehrin Emniyet Müdürlüğü, Zhang Gang'ın görev başında ölmediğini söyleyerek buna karşı çıktı. Anneyle baba daha sonra uzun bir imza toplama kampanyası başlatarak girişerek önce Bölge Emniyet Müdürlüğü'ne, sonra da Pekin'deki içişleri Bakanlığı'na başvurdu. İl Emniyet Müdürlüğü anne babanın kampanyasıyla dağılmıştı. Anneyle baba bir sene, Pekin'de, Çin'in iki büyük politik kongresi yapıldığı sırada Tiananmen Meydanı'nda bir pankart açarak oğullarının ölümünden sonra şehit ilan edilmesini talep etti. Pekin'deki yetkililer küplere bindi, Bölge ve İl Emniyet Müdürlükleri'nin çalışanlarını payladılar. İl Emniyet Müdürlüğü taktik değiştirerek Zhang Gang'a şehit statüsü verilmesi için başvuruda bulundu. Bölge Müdürlüğü başvuruyu Pekin'e iletti iletmesine ama talep reddedildi. Zhang Gang'ın annesiyle babası başvurularında ısrar etti, iki meclis ve Komünist Parti Kongresi toplantı halindeyken Pekin trenine binerek isabetli bir harekette bulundular ama gelirken sürekli yolları kesildi.

Sonra küçük bir otelde gözaltında tutulup toplantılar bitene kadar salıverilmediler. Zhang Gang'ın anne babasının imza kampanyası internette duyulduğunda valilik yollarını kesip alıkoymak için ajan göndermekten vazgeçerek taktik değiştirdi. Yeni taktikleri, parti kongresi ya da toplantı sürerken Zhang Gang'ın anne babasına turistik gezilerinde göz kulak olması için adamlar göndermekti. Gang'ın annesiyle babası her sene, normalde

yalnızca parti liderlerinin faydalanabildiği bedava turistik gezilerin tadını çıkarıyorlardı. Sonuç vermeyen bu imza kampanyasının sonunda, çaresizlikleri yerini yenilik düşkünlüğü aldı. Ne zaman önemli bir tarih yaklaşsa, görmedikleri meşhur bir yer kaldı mı diye soruyor, varsa orayı gidip görmek istediklerini ima ediyorlardı. Valilik ne yapacağını şaşırmıştı. Bu on yıl içinde Zhang Gang'ın annesiyle babasına bir milyon yuan harcadıkları söyleniyordu.

BEŞİNCİ GÜN

İskelet kalabalığının içinde babamı arıyordum. İçimde, burada hayal meyal de olsa bir iz bırakmış olduğuna dair bir his vardı. Bıraktığı izleri, tıpkı insanın saçını karıştıran rüzgârı hissetmesi gibi mutlaka ayırt edecektim. Babam gözümün önünde dursa tanıyamayabilirdim, bunu biliyordum ama o beni bir bakışta tanırdı. Bazen büyük bir kalabalık, bazen küçük bir grup halindeki iskeletlere doğru ilerliyor, sanki vitrine bakıyormuşçasına önlerinde duruyor, içlerinden birinin adımı seslenmesini umuyordum.

Böyle bir sesin bana yabancı geleceğini biliyordum, tıpkı Li Qing'in sesinin tanıdık gelmemesi gibi. Ama babam seslense tonundan bile tanırdım. Geride kalan dünyada babamın selamlamasının samimi bir tonu olmuştu hep ve bu yeni dünyada da aynı olmalıydı.

Burada her yerde mezarı olmayanlar dolaşıyordu. Dinlenme yeri olmayan bu şekiller hareket eden ağaçlar–bazen dağılmış, birbirinden ayrı ağaçlar, bazen de yoğun kereste demetleri gibiydi. Aralarında yürürken, sanki bakımlı bir ormanda yürüyormuş hissine kapılıyordum. Babamın sesini duymak için sabırsızlanıyordum. Önümden ya da arkamdan, solumdan ya da sağımdan, o "Yang Fei!" sesini duymayı iple çekiyordum.

Sık sık siyah kol bandı takan insanlarla karşılaşıyordum. Sıkılmış siyah bez kollarını boş gösteriyordu. Derilerinin, etlerinin olmayışı bana uzun zamandır burada olduklarını düşündürüyordu. Bana bakıp–yüz ifadeleriyle değil, boş gözleri aracılığıyla gülümsüyorlardı. Anlayış dolu gülümsemelerdi bunlar çünkü hepimiz aynı yolun yolcusuyduk. Öteki dünyada kimse bizim için siyah kol bandı takmıyordu, hepimiz kendi yasımızı kendimiz tutuyorduk.

Böyle kendi yasını kendi tutanlardan biri benim aranan bakışlarımı fark etti. Önümde durunca kemikli yüzüne baktım. Alnında küçük bir delik vardı. Beni dostça selamladı.

"Birini mi arıyorsun?" diye sordu. "Ya da birilerini?"

"Sadece bir kişiyi arıyorum," dedim. "Babam, burada olabilir."

"Baban mı?"

"Adı Yang Jinbiao."

“Burada isimlerin bir anlamı yok.”

“Altmış yaşlarındaydı–”

“Burada insanların yaşını anlamak da imkânsız.”

Uzakta ve yakında yürüyen iskeletlere baktım, yaşlarının belli olmadığı doğruydu. Gözlerim yalnızca uzunla kısayı, genişle darı ve kulaklarım da kadınla erkeği ve gençle yaşlıyı ayırt edebiliyordu.

Babamın son günlerinde nasıl kuvvetten düştüğünü anımsayarak, birkaç detay daha ekledim: “1.70 boylarında, çok zayıf–”

“Burada herkes zayıf.”

Yalnızca kemikleri kalacak kadar zayıflamış bu insanlara bakıp babamı daha başka nasıl tarif edebileceğimi düşündüm.

“Buraya geldiğinde üzerinde ne vardı, biliyor musun?” diye sordu.

“Demiryolu üniforması,” dedim. “Yepyeni bir demiryolu üniforması.”

“Geleli ne kadar oldu?”

“Bir yılı geçti.”

“Başka üniforma giymiş insanlar gördüm ama demiryolu üniforması giymiş kimseyi görmedim.”

“Belki başka bir gören vardır.”

“Ben uzun süredir buradayım. Ben görmediysem kimse görmemiştir.”

“Belki kıyafetini değiştirmiştir.”

“Birçok kişi buraya gelirken üstünü değiştiriyor, doğru.”

“Buralarda bir yerde gibime geliyor.”

“Onu bulamıyorsan, belki de mezar yerine gitmiştir.”

“Mezarı yok.”

“Mezarı yoksa o zaman burada olması lazım.”

Babamın peşinde orada burada dolanırken kendimi yeniden iki hırslı satranç oyuncusuna yaklaşırken buldum. Çimlerin üstünde karşılıklı bağdaş kurmuş, iki heykel gibi hareketsiz oturuyorlardı. Vücutları tamamen hareketsizdi, sürekli oynayan yalnızca elleriydi. Görünürde ne satranç tahtası ne de taşları vardı, ileri geri ya da sağa sola gidip gelen bir tek elleriydi. Bu yüzden Çin satrancı mı yoksa Go mu oynadıklarını anlamadım.

İskeletlerden birinin eli bir taşı tam yerine koymuştu ki koyar koymaz yeniden kaldırdı. İki iskelet eli çabucak bu eli tuttu ve iki elin sahibi, “Hamleni geri alamazsın!” diye bağırdı.

Tek elin sahibi, “Ama sen de az önce bir hamleni geri aldın,” diye bağırdı.

“Geri aldım çünkü ondan önce aynısını sen yapmıştın.”

“Bir önceki hamleni geri aldın diye yaptım.”

“Ben o hamleyi geri aldım çünkü sen de dün geri almıştın.”

“Dün ilk olarak sen bir hamleni geri almıştın–ben de o yüzden yaptım.”

“Evvelsi gün sen başlatmıştın.”

“Peki ondan önceki gün kim başlattı?”

Birbirlerini hamlelerini geri almak ve karşıdakinin geçmişte, önceki günlerde, aylarda ve yıllarda işlediği bu tarz suçlarının hesabını tutmakla suçlayarak sonu gelmeyen bir münakaşaya tutuştular.

İki elin sahibi, “Bu hamleyi geri almana izin veremem,” diye bağırdı. “Kazanmak üzereyim.”

Tek elin sahibi, “Hayır, bu hamleyi geri alıyorum,” diye bağırdı.

“Oynamıyorum.”

“Asıl ben oynamıyorum.”

“Bir daha asla seninle oynamayacağım.”

“Ben zaten ne zamandır seninle oynamayı bırakmak istiyordum.”

“Bak ne diyeceğim: Ben gidiyorum. Yarın krematoryumda yakılacağım sonra da mezar yerime gideceğim.”

“Ben zaten ne zamandır yakılmak istiyordum–mezar yerime gitmek için sabırsızlanıyorum.”

Didişmelerinin arasına girdim. “Hikâyenizi biliyorum,” dedim.

“Buradaki herkes biliyor hikâyemizi,” dedi biri.

“Yeni gelenler belki bilmiyordur,” dedi diğeri.

“Bilmeseler de bizim hikâyemiz onlara dünyanın kaç bucak olduğunu gösteriyor.”

“Ya da daha nazik biçimde söylemek gerekirse, hikâyemiz herkesin dilinde.”

“Dostluğunuzu da biliyorum,” dedim.

“Dostluk mu?”

İkisi birden kıkırdamaya başladı.

“Dostluk ne ki?” diye sordu biri diğerine.

“Hiçbir fikrim yok,” dedi öteki.

Gülmeyi sürdürerek başlarını kaldırdılar ve iki çift göz çukuru bana baktı. “Sen çaylaksın, değil mi?” diye sordu biri.

“O güzel kızla geldi,” dedi diğeri, ben daha yanıtlama fırsatı bulamadan.

İki iskelet başlarını eğip kıkırdayarak oyunlarına devam ettiler. Sanki az önce tartışmıyorlarmış, sanki hiçbiri hamlesini geri almaya çalışmamış gibi.

Kısa bir süre oynadıktan sonra bir tanesi başını oyundan kaldırdı. “Hangi oyun tahtasında oynadığımızı biliyor musun?”

Ellerinin hareketlerini inceledim. “Çin satrancı.”

“Yanlış. Go.”

Hemen diğeri bana döndü. “Şimdi ne oynadığımızı biliyorsun, değil mi?”

“Tabii ki,” dedim. “Go oynuyorsunuz.”

“Yanlış! Çin satrancı oynuyoruz.”

Sonra ikisi aynı anda bana, “Peki şimdi ne oynuyoruz?” diye sordular.

“Go değilse Çin satrancı olmalı.”

“Yine yanlış,” dediler. “Şimdi Beşi Bir Yerde oynuyoruz.”

İkisi de bir eli kendi karnında öbür eli ötekinin omzunda, birbirinin tıpatıp aynı hareketleri yaparak kahkahaya boğuldular. İki iskelet, kurumuş ağaçların rüzgârda birlikte titreyen birbirine geçmiş dalları gibi sarsılarak güldüler.

Daha sonra iki iskelet oyunlarına devam etti ama çok geçmeden yeniden tartışmaya başladılar çünkü yine bir tanesi hamlesini geri aldı. Sanki bu oyunları birbirlerini geri aldığı hamlelerle suçlayarak, sırf kavga edebilmek için oynuyorlardı. Orada dikilerek mutlu satranç oynama ve mutlu tartışma hikâyelerini dinledim. Her biri neşe içinde diğerinin rezil hamle geri alma sabıkasına verip veriştiriyordu. Geçmişteki vukuatları yedi yıl öncesine kadar gidince, daha anlatacakları yedi-sekiz yıl daha olduğunu bildiğimden sabrım taştı.

“Hanginiz Zhang Gang?” diye sordum. Bir anda, öteki adamdan zamanında gazetelerin dediği gibi “Li soyadlı erkek” olarak bahsetmenin ne kadar uygunsuz kaçacağını fark ederek duraksadım. “Ve hanginiz Bay Li?”

“Bay Li mi?”

Birbirlerine bakıp kahkahaya boğuldular.

“Neden tahmin etmiyorsun?” dedi ikisi birden.

İkisini de dikkatlice inceledim. Bana iki iskelet de birbirinin aynısı gibi görünüyordu. “Hiçbir fikrim yok,” dedim. “Bana kalsa ikiz bile olabilirsiniz.”

“İkiz mi?” Yine gülmekten kırıldılar. Sonra, bir kez daha, son derece neşeli bir biçimde oyunlarına kaldıkları yerden devam ettiler. Daha demin tutuştukları şiddetli tartışma benim araya girmemle bir anda yok olmuştu.

Çok geçmeden yine eski numaralarına dönüp bana, “Ne oyun oynadığımızı biliyor musun?” diye sordular.

“Çin satrancı, Go, Beşi bir Yerde.” Tüm olasılıkları saydım.

“Yanlış!” diyerek kıkırdadılar. “Çin daması oynuyoruz.” Yeniden kahkahaya boğuldular ve yine bir elleriyle karınlarını tutup ötekiyle rakibinin omzuna dokunduğunu gördüm. İki iskelet düzenli bir tempoyla sallanıyordu.

Ben de güldüm. İkisi buraya on yıldan uzun bir süre önce, altı ay arayla gelmişti. Aralarındaki husumet yaşamla ölüm arasındaki sınırdan öteye geçmemişti. Kin, geride kalan o dünyada bırakılmıştı.

* * *

Arayışım sürekli devam ediyordu, tıpkı dönüp duran ama kadrandan asla çıkamayan akreple yelkovan gibi babamın izini sürüyordum. Babam görünürde yoktu.

Birkaç defa onlarca iskeletten oluşan bir kalabalığa rastladım. Arada birleşip sonra dağılan diğer iskeletler gibi değillerdi. Bu kalabalık devamlı bir arada yürüyordu, ayın, su üstündeki dalga ne kadar büyük olursa olsun bariz bir şekilde yüzmeyi sürdüren yansıması gibi.

Bu gruba dördüncü defa rastladığımda durdum, onlar da durdu. Karşılıklı birbirimizi süzdük. Elleri birleşmiş, bedenleri birbirine yaslanmış ve dalları aşağı yukarı uzanan çiçek açmış bir ağaç gibi bir araya gelmişlerdi. Aralarında kadını erkeği, genci yaşlısı olduğunu biliyordum. Onları gülümseyerek selamladım.

Hep bir ağızdan, erkeği kadını, kısık yaşlı ve yumuşak genç sesleri olan bir koro halinde “Merhaba,” diyerek yanıtladılar. Göz çukurlarında neşeli bir ifade gördüm.

“Kaç kişisiniz?” diye sordum.

“Otuz sekiz,” diye yanıtladılar.

“Neden hep bir aradasınız?”

“Çünkü aynı anda geldik,” dedi bir erkek sesi.

“Biz bir aileyiz,” diye ekledi bir kadın sesi.

Sonra bir oğlan çocuğunun sesini duydum. “Sen neden tek başınasın?”

“Tam olarak tek başıma sayılmam.” Sol kolumdaki siyah banda baktım. “Babamı arıyorum. Demiryolu üniforması giyiyor.”

Önümdeki iskeletlerin arasından bir ses konuştu. “Demiryolu üniforması giymiş kimseyi görmedik.”

“Buraya gelmeden üstünü değiştirmiş olabilir,” dedim.

Küçük bir kızın kıpır kıpır sesi çınladı. “Babacığım, buraya yeni mi gelmiş?”

“Evet,” dedi erkek sesleri.

“Anne, burada yeni miymiş?”

“Doğru,” dedi kadın sesleri.

Küçük kıza, “Bunların hepsi senin anne baban mı?” diye sordum.

“Aynen,” dedi. “Eskiden bir annem, bir babam vardı ama şimdi birçok annem ve babam var.”

Benimle daha önce konuşan çocuk, “Buraya nasıl geldin?” diye sordu.

“Sanırım bir yangın oldu,” dedim.

Yanındaki iskeletlerden birine, “Nasıl olup da yanmamış?” diye sordu.

Sessiz, delip geçen bakışlarını üzerimde hissedebiliyordum. “Yangını gördükten sonra bir patlama duydum, herhalde bina çöktü,” dedim.

Küçük kız, “Ezilerek mi öldün?” diye sordu.

“Sanırım öyle oldu, evet.”

Küçük oğlan, “Yüzüyle oynanmış,” dedi.

“Haklısın.”

“Biz güzel miyiz?” diye sordu küçük kız.

Karşımda dizilmiş otuz sekiz iskelete afallamış halde bakakaldım. Kızın patavatsız sorusuna nasıl cevap vereceğimden emin değildim.

Küçük kız, “Buradaki herkes benim gittikçe güzelleştiğimi söylüyor,” dedi.

“Doğru,” dedi oğlan. “Buraya gelen herkesin çirkinleştiğini ama bir tek bizim güzelleştiğimizi söylüyorlar.”

Bir an duraksadım. “Ben bilemem,” dedim en sonunda.

Aralarından yaşlı bir kişinin sesi duyuldu. “Yangında öyle bir yandık ki buraya geldiğimizde otuz sekiz kömür parçasına dönmüştük. Daha sonra yanan parçalarımız soyuldu, böyle kaldık. İnsanlar bu yüzden böyle diyor.”

Diğer otuz yedi kişi çıt çıkarmadan dinlerken hikâyelerini anlattı. Artık hikâyelerini, babamın ortadan kaybolduğu gün benim küçük dükkânımın bir kilometre uzağındaki alışveriş merkezinin nasıl yanarak bir kara enkaz yığınına dönüştüğünü biliyordum. Valilik, yangında yedi kişinin öldüğünü ve ikisi ağır yirmi bir yaralı olduğunu açıklamıştı. İnternette kimi kullanıcılar ellinin üstünde ölü olduğunu söylüyor, hatta bazıları ölü sayısının yüzden fazla olduğunu iddia ediyordu. Karşımda duran otuz sekiz iskelete baktım: bunlar resmi kayıtlarda olmayan ölülerdi. Peki ya akrabaları?

“Aileleriniz neden itiraz etmedi?”

“Tehdit aldılar, sus payı olarak verilen parayı da kabul ettiler,” diye yanıtladı yaşlı olan. “Biz zaten öldük, akrabalarımız rahat bir hayat sürdürdükçe memnun oluruz.”

“Ama çocuklar? Anne babaları–”

Yaşlı adam, “Çocukların anne babası biziz artık,” diye sözümü kesti.

El ele tutuşarak, yan yana, yanımdan sessizce geçip yollarına devam ettiler. Birbirlerine sıkı sıkı kenetlenmişlerdi, kuvvetli bir rüzgâr bile ayıramazdı onları.

* * *

Uzakta, sıkı bir dutluğun içinden fırlayan, hâlâ etleri yerinde bir çift gördüm. Sade giyimliydiler, üstlerindeki az sayıdaki kıyafet, kıyafetten çok basit örtüye benziyordu. Yaklaşırlarken kadının yalnızca siyah bir sütyen ve külot, adamın da mavi bir slip giydiğini seçebildim. Kadının yüzündeki ifade şoke olmuş, huzursuz bir ruha işaret ediyordu, yaklaştıkça bedeni toplanıyordu, ellerini sanki bacaklarını örtmek istiyor gibi kapamıştı. Adam eğilip kolunu korumacı bir biçimde kadının omzuna attı.

Karşıma geldiklerinde beni tanıdık bir yüz ararmışçasında dikkatlice süzdüler. Yüzlerine, beni tanımadıkları için olsa gerek, yavaş yavaş bir hayal kırıklığı çöktü.

Adam, “Sen yeni gelenlerden misin?” diye sordu.

Başımla onayladım. “Siz de mi? Karı kocasınız sanırım?” Aynı anda ikisi birden başını salladı.

Kadın hastalıklı bir şekilde, “Kızımızı gördün mü?” diye sordu.

Başımı iki yana salladım. “Orada öyle çok insan var ki,” dedim. “Hangisi sizin kızınız bilmiyorum.”

Kadın başını sıkıntıyla öne eğdi. Adam omzunu okşadı. “Başka yeni gelenler de olacak,” diye teselli etti kadını.

Kadın az önce söylediğim şeyi tekrar ederek, “Evet ama orada öyle çok insan var ki,” diye yanıtladı.

Adam, “Xiaomin’i gören biri elbet çıkacak,” dedi.

Xiaomin mi? Bu ismi bir yerlerde duymuş gibiydim. “Buraya nasıl geldiniz?” diye sordum.

Geride kalan dünyada çektikleri sıkıntının bu dünyaya yansımasıyla yüzlerine bir korku ifadesi yerleşti. Gözlerini benden kaçırdılar–belki de gözyaşlarıydı bunu yapmalarına neden olan.

Sonra adam o sabah Amity Sokağı'nda yaşadıkları korkunç şeyi anlatmaya başladı. Belediye üç apartmanı yıkmakta kararlıydı ama apartman sakinleri evlerini boşaltmayı reddediyor, nereden baksanız üç aydır tüm baskılara karşı koyuyordu, ta ki zorunlu yıkım izni çıkana kadar. Çift gece vardiyasında çalıştıktan sonra bir sabah erken saatlerde eve gelmiş, kızlarını kaldırıp ona kahvaltı hazırlamıştı. Kız sırt çantasıyla okula doğru yollanırken onlar da yatıp uyudular. Rüyalarında dışarıda uyarı üstüne uyarı anons eden bir hoparlör duydular ama kalkamayacak kadar yorgundular. Bu tarz uyarıları daha önce de duymuşlar, aportta bekleyen dizi dizi buldozerler görmüşlerdi ama sakinlerle karşılaşınca hoparlörler ve buldozerler hep geri çekilmişti. Bunun da yine bir korkutma girişimi olduğunu düşünüp uyumaya devam ettiler. Ancak bina büyük bir gümbürtüyle beşik gibi sallanmaya başlayınca uyandılar. Adam yataktan fırlayarak karısının elinden tuttuğu gibi kapıya koştu. Tam kapıyı açmıştı ki karısı ceketini almaya kanepeye doğru döndü. Adam onu geri çekmeye çalıştığı sırada da bina büyük bir patırtıyla çöktü.

Açıklaması bir anda kesildi ve karısı ağlamaya başladı.

"Üzgünüm, üzgünüm–"

"Deme öyle."

"Ceketimi almak için geri dönmemeliydim–"

"Zaten vakit yoktu. Geri dönmeseydin de kaçmaya vaktimiz olmayacaktı."

"Ceketi almaya çalışmasaydım sen sağ çıkabilirdin."

"Ben çıksaydım bile sen çıkamayacaktın."

"Şey, en azından Xiaomin'in babası olurdu." Şimdi kızlarının kim olduğunu anlamıştım–çelik ve beton karmaşasının ortasında, ayazda oturarak annesiyle babasının eve dönmesini beklerken ev ödevini yapan kırmızı montlu küçük kız.

"Kızınızı gördüm," dedim. "Adı Zheng Xiaomin, değil mı?"

"Evet," diye bağırdı ikisi birden. "Adı o."

"Dördüncü sınıfta."

"Doğru. Nereden biliyorsun?" diye sordular.

"Sizinle telefonda konuşmuştuk," dedim adama. "Özel ders verecektim kızınıza."

“Sen Yang Öğretmen misin?”

“Evet, ben Yang Fei.”

Adam karısına döndü. “Bu Yang Öğretmen. Ona fazla paramız olmadığını söyledim, o da anında saatlik ücretini otuz yuana indirdi.”

“Çok iyisiniz,” dedi kadın.

Bu ortamda teşekkür almak ruhsuz bir şekilde gülümsememe neden oldu.

Adam, “Siz buraya nasıl geldiniz?” diye sordu..

“Bir lokantada oturuyordum, mutfak alev aldı, sonra da bir patlama oldu. Sizinle aynı gün, sizden birkaç saat sonra geldim buraya. Lokantadan sizi aradım ama açmadınız.”

“Telefonun çaldığını duymadım.”

“O esnada enkaz altındaydınız herhalde.”

“Haklısınız.” Adam karısına baktı. “Telefon muhtemelen ezilmiştir.”

Kadın sabırsızlıkla, “Xiaomin nasıldı?” diye sordu.

“Saat dörtte sizin eve gelmemi kararlaştırmıştık. Oraya vardığımda üç binanın yerinde yeller esiyordu…”

Bir an duraksadım, sonra ölümlerinin nasıl hasıraltı edildiğini onlara söylememeye karar verdim. İkisinin ölümüyle ilgili başka bir hikâye uydurulacaktı. Kızlarına içinde başka insanların külleri olan iki vazo verilecek ve kız güzel bir yalana inanarak büyüyecekti.

Kadın, “Xiaomin nasıl?” diye sordu yeniden.

“İyi,” dedim. “Tanıdığım en aklı başında kız. Onun için endişelenmenize gerek yok. Kendini idare etmeyi biliyor.”

“Daha on bir yaşında,” diye inledi kızın annesi. “Evden okula diye çıktığı her seferinde birkaç metre ileride durup ‘Baba,’ ‘Anne,’ diye bağırır, cevap vermemizi beklerdi. Sonra da ‘Ben gidiyorum,’ deyip okula yollanırdı.”

Baba, “Sana ne dedi?” diye sordu.

Bana üşüdüğünü söylediğini, ona ödevini yakınlardaki KFC’de yapmasını önerdiğimi ve onun başını iki yana sallayarak annesiyle babasının eve dönünce onu merak edeceklerini söylediğini hatırladım.

Yeniden duraksadıktan sonra bunları anne babasına söylemeye karar vererek, “Tam sizin üstünüzde oturuyordu,” diye ekledim.

Gözyaşları sessizce yanaklarından süzülürken onlarınkinin asla kabuk bağlamayacak bir yara olduğunu biliyordum. Yoluma devam ederken benim de gözlerim doldu. Bir süre ilerledikten sonra arkamdaki ağlama sesleri yükselen bir dalga gibi peşimden geliyordu. Yalnız ikisinin ağlaması neredeyse koca bir kalabalığınkine eş değerdi. Zihnimdeki dalga, kırmızı

montlu kızı alıp bir kumsala attı, sular geri çekilince kız o insanların dünyasında yapayalnız kaldı.

* * *

Buranın nasıl bir bayram havasında olduğunu gördüm. Kokulu çimenler ve şırıldayan nehirler ülkesi serpilen sebzeler ve meyve yüklü ağaçlarla doluydu. Ölüler çimenlerin üstünde halkalar halinde, bir ziyafet salonunun masalarındaymış gibi oturuyorlardı. Hareketleri sonsuz bir çeşitlilik gösteriyordu: kimi çabuk çabuk ve büyük bir azimle yiyor, kimiyse yediğinin yavaş yavaş tadını çıkarıyor, kimi sohbet ediyor, kimi içki ve sigara içiyor, kimi kadeh kaldırıyor, kimi de doymuş karınlarını ovuyordu… Etli birkaç kişi gördüm, onun dışındakiler ileri geri gidip gelen kemiklerden ibaretti ve tabak taşıyıp şarap servis ediyorlardı, garson olmalıydılar.

Yanlarına yaklaştığımda beni bir iskelet karşıladı. “Tan Aile Lokantası’na hoş geldiniz.” Genç bir kadının hoş sesinin söylediği bu isim beni ürpertti. Sonra yabancı bir sesin adımı söylediğini duydum: “Yang Fei.”

Başımı çevirdim ve Tan Jiaxin’in topallayarak bana doğru geldiğini gördüm. Sağ eli bir tabak taşıyor gibi duruyordu. Yüzünde mutlu, hep zoraki gülümsediği geride kalan dünyada hiç görmediğim bir ifade gördüm.

Yanıma geldi. “Yang Fei, buraya ne zaman geldin?”

“Dün.”

“Biz dört gündür buradayız.”

Konuşurken sağ elini bir tabak taşıyormuş gibi yukarıda tutuyordu. Arkasını dönüp karısıyla kızına, sonra da damadına seslenerek mutluluğunu onlarla paylaştı. “Yang Fei burada!”

Çok geçmeden ailenin geri kalanı da ellerinde tabaklar, şişelerle yanımıza geldi. Yaklaşırlarken Tan Jiaxin onları selamladı. “Yang Fei açılışa yetişti.”

Yanıma gelip ışıl ışıl kıkırdayarak beni süzdüler. Tan Jiaxin’in karısı, “Daha zayıf görünüyorsun,” dedi.

“Biz de zayıfladık,” dedi Tan Jiaxin neşe içinde. “Buraya gelen herkes eninde sonunda kilo veriyor. Burada herkesin formu iyi.”

“Sen niye buradasın?” diye sordu kızı.

“Mezar yerim yok. Peki ya siz?”

Tan Jiaxin’in yüzü karardı. “Akrabalarımızın hepsi Guangdong’da,” dedi. “Başımıza ne geldiğini bilmiyor olabilirler.”

Tan Jiaxin’in karısı, “Ama dördümüz burada birlikteyiz,” dedi.

Tan Jiaxin’in yüzü yeniden mutlu bir ifadeye büründü. “Doğru,” dedi. “Ailemiz bir arada.”

“Bacağın mı kırıldı?” diye sordum Tan Jiaxin’e.

“Kırık bacakla daha da hızlı yürüyebiliyorum,” diyerek kahkahayı patlattı.

Yemek yiyen gruplardan birinden biri bağırdı. “Hey, bizim yemekler ne alemde? Bir de içecekler?”

Tan Jiaxin dönüp bağırarak yanıtladı. “Hemen geliyor!” Fena halde aksayarak hızla uzaklaştı, sağ elinde bir tabak taşıyordu. Karısı, kızı ve damadı da ellerinde tabaklar ve içki şişeleri varmış gibi davetlilere servis etmeye gitti.

Tan Jiaxin omzunun üstünden arkaya baktı. “Sen ne alırsın?”

“Her zamankinden, bir kâse makarna,” dedim.

“Tamamdır.”

Kendime bir yer bulup çimenlere oturdum. Sanki sandalyeye oturuyor gibiydim. Karşımda bir iskelet vardı ve tek hareketi bir kadehi ağzına götürmekti; çubuklarla yemek almak ve ağzına bir şeyler koymak için bir çaba göstermiyordu. Boş gözleri yine kolumdaki siyah banda baktı.

Kıyafeti bana tuhaf göründü. Siyah giysisi bol duruyordu ama kolları yoktu, iskeletin kollarıyla omuzları ortadaydı ve koyu rengiyle aylarca, yıllarca kimyasal etkiye maruz kalmışa benziyordu. Kumaşın omuz kısmına denk gelen kenarı yırtılmış gibi duruyordu.

Birbirimize baktık. Önce o konuştu. “Buraya hangi gün geldin?”

“Beşinci günüm,” dedim. “Buraya dün geldim.”

Kadehini kaldırıp kafasına dikti. Sonra yere bırakıp tekrar dolduruyormuş gibi yaptı. “Tek başınasın gördüğüm kadarıyla,” diyerek iç geçirdi.

Kolumdaki siyah banda bakarak başımla onayladım.

“En azından kendin için siyah kol bandı takman gerektiğini bilmişsin,” dedi. “Bazı çatlak yalnızlar buraya kol bantsız geliyor, sonra da bant takmış başkalarım görünce kıskanıyor, gelip kıyafetimin kolundan bir parça koparmak için bana sataşıyorlar.”

Açıkta bırakılan iskelet koluyla omzuna baktım ve gülmeden duramadım.

Kadehini kaldırma, *shot*ı kafasına dikme ve kadehi yeniden çimenlere koyma jesti yaptı. “Kolları normalde çok uzundu, parmaklarım içinde kalıyordu. Bir de şimdiki haline bak–iki omuz da açıkta,” dedi. Anlattıklarını vurgulamak için ellerini kullanıyordu.

“Peki ya sen?” diye sordum. “Senin kol bandına ihtiyacın yok mu?”

“Orada bir ailem var,” dedi. “Ama beni unutmuş olabilirler.”

Bunun son kadehi olduğunu belli eder biçimde şişeyi kaldırıp kadehini dolduruyormuş gibi yaptı ve tekrar bir dikişte içti.

“Bu epey iyi bir şey,” dedi.

“Ne içiyorsun?” diye sordum.

“Pirinç şarabı.”

“Ne marka?”

“Bilmem.”

Gülümsedim. “Ne zamandır buradasın?”

“Unuttum.”

“Uzun zaman olmuş demek ki.”

“Fazla uzun.”

“Burada geçirdiğin süre boyunca çok şey görmüş olmalısın, sana sormak istediğim bir şey var.” Aniden aklıma gelen bir düşünceyi onunla paylaştım. “Neden ölümden sonra aslında sonsuz bir hayat varmış gibime geliyor?”

Boş gözlerle bana baktı ama hiçbir şey demedi.

“Neden insan öldükten sonra bir dinlenme yerine ihtiyaç duyuyor?”

Gülümsüyor gibiydi. “Bilmiyorum.”

“İnsan neden kendini yakıp bir kutu küle çevirmek ister anlamıyorum.”

“Adet bu,” dedi.

“Eğer bir mezarın varsa, dinlenme yerin oluyor, mezarın yoksa da sonsuz hayatın oluyor–sence hangisi daha iyi?”

“Bilmiyorum,” dedi bir kez daha.

Sonra başını çevirip seslendi: “Garson, hesap.”

İskelet bir garson yanımıza geldi. “Elli yuan.”

Masaya elli yuan koyuyormuş gibi yaptı, sonra ayağa kalkarak bana başıyla işaret etti. Uzaklaşırken, “Genç adam, bu kadar düşünme,” diye mırıldandı.

Bol siyah kıyafetlerine ve iskelet kollarına baktım, ister istemez bir böcek geldi aklıma. Silueti gitgide küçülerek sonunda diğer iskeletlerin arasında gözden kayboldu.

Tan Jiaxin’in damadı, iki eliyle bir kâse makarna tutuyor, sonra kâseyi bana uzatıyor gibi yaparak yanıma geldi. Ben de kâseyi ondan alma jesti yaptım.

Makarna kâsesini yere bırakma hareketi yaptığımda, sanki masaya koyuyormuşum gibi geldi. Sonra sol elim kâseyi tutar, sağ elim de

çubukları tutar gibi yaptı. Bir ağız dolusu makarna alıyormuş gibi yaptım ve ağzım onları çiğniyormuş gibi yaptı. Bana sanki makarnanın tadı öteki dünyadakinden farklı değil gibi geldi.

İnsanlar yemeklerine yumulup kadeh tokuştururken dört bir yanımda kahkaha ve muhabbet olduğunu fark ettim. Bir yandan da geride bıraktığımız dünyada çok yaygın olan bozuk yiyeceklerle, neşe içinde dalga geçiyorlardı: bozuk pirinç, bozuk süt tozu, bayat ekmekler, yalancı yumurtalar, kesik süt, kayış gibi makarnalar, kimyasal güveçler, pis tofu, suni pul biber, tekrar kullanılan yemek yağları…

Kahkahalar arasında buradaki yemekleri övdüler. “Taze,” “lezzetli” ve “sağlıklı” gibi sözcükler havada uçuştu.

“Yemeğin güvenli olduğunu bildiğimiz yalnızca iki yer var,” dedi birisi.

“Hangi iki yer?”

“Biri burası.”

“Peki ya öteki?”

“Şuradaki devlet ziyafeti.”

“İyi dedin,” diye kıkırdadı biri. “Üst seviye yöneticilerle aynı muamelenin tadını çıkarıyoruz.”

Gülümserken artık makarna yeme hareketi yapmadığımı, yemeyi bitirdiğimi fark ettim.

Yanımdaki biri “Hesap lütfen!” diye seslendi.

İskelet bir bayan garson geldi. “Seksen yedi yuan,” dedi.

“Buyurun yüz.”

“On üç yuanlık para üstünüz,” dedi garson.

“Teşekkürler,” dedi müşteri.

Hesap ödemek yalnızca bir diyalogdan ibaretti, hiçbir eylem içermiyordu. Bu noktada Tan Jiaxin avucunda bir tabak tutarmış gibi aksaya aksaya geldi. Bana meyve tabağı getirdiğini biliyordum, elinden alırmış gibi yaptım. Karşıma oturdu. “Taze meyve, dalından,” dedi.

Meyveyi yiyormuş gibi yapmaya başladım ve tatlı, lezzetli aromaları tattım. “Tan Aile Lokantası pek zaman kaybetmemiş,” dedim.

“Burada emniyet müdürlüğü, yangın, temizlik denetimi, vergi memuru, hiçbir şey yok,” dedi. “Orada lokanta açmaya kalksan itfaiye lokantada yangın riski var, diye seni bir iki yıl oyalar, temizlik departmanı da temizlik standartlarına uygun olmadığını söyler, işleri bir iki yıl da o geciktirir. Ruhsat alabilmek için hepsine ayrı ayrı rüşvet vermek zorunda kalırsın.”

O anda yüzünde kaygılı bir ifade belirdi. “Bize kızmadın, değil mi?”

“Size neden kızayım?”

“Salonda mahsur kaldığın için.”

O dünyadaki son sahneyi, Tan Jiaxin’in bana dumanların arasından bakarak bağırışını hatırladım.

“Bana bağırıyordun galiba,” dedim.

“Sana koşmanı söylüyordum.” İç geçirdi. “Herkesi içeriden çıkarmayı başardık, bir tek seni çıkaramadık.”

Başımı iki yana salladım. “Siz beni çıkaramadınız değil, ben çıkmadım.”

Ona gazeteden ve Li Qing’in intiharıyla ilgili yazıdan bahsetmedim, çok uzun hikâyeydi. Belki başka bir zaman uzun uzun bütün ayrıntılarıyla anlatırdım.

Tan Jiaxin hâlâ huzursuz vicdanıyla mücadele ediyordu. Mutfakta yangın başladıktan sonra müşterilerden hesap almak için ön kapıyı bloke etmek zorunda kaldıklarını açıkladı. Lokanta üç yıldır borç içindeydi.

“Kafam yerinde değildi herhalde,” dedi. “Kendimi de mahvettim, seni de, ailemi de.”

“Buraya gelmek o kadar da kötü olmadı,” dedim. “Babam da burada.”

“Baban burada mı?” Tan Jiaxin memnun olmuştu. “Neden onunla gelmedin?”

“Onu bulamadım daha,” dedim. “Ama içimden bir ses çok uzakta olmadığını söylüyor.”

“Onu bulur bulmaz tut kolundan buraya getir,” dedi.

“Getiririm,” dedim.

Tan Jiaxin artık kaşları çatık değil, gülümser halde karşımda oturdu. Gitmek üzere kalktığında babamı yemeklerini tatmaya getirmemi tembihledi bir kez daha.

Sonra hesap ödedim. İskelet bir kız geldi–yeni işe alınmış olmalıydı. “Makarna on bir yuan,” dedi. “Meyveler ikramımız.”

“Buyurun yirmi yuan,” dedim.

“Para üstünüz de burada,” dedi.

Yine, yalnızca sözcükler uçuşuyordu havada. Ayrılmak üzere arkamı dönerken iskelet kız bana içten biçimde seslendi: “Sizi görmek çok güzel! Lütfen yine gelin!”

⁎ ⁎ ⁎

Yemyeşil bir bambu korusunun önünde, siyah kol bandı takan bir iskelet yanıma geldi. Alnında küçük bir delik olduğunu fark ettim ve onu daha önce bir yerde gördüğümü hatırladım. Ona gülümsedim, o da bana gülümsedi. Gülümsemesi hareketli bir duygu ifadesinden çok, göz çukurundan ve ağız boşluğundan esen bir hafif esinti gibiydi.

“Orada bir şenlik ateşi var,” dedi. “Bak, şurada.”

Uzattığı parmağının işaret ettiği yöne doğru baktım. Neredeyse göz alabildiğine yayılan bir çayırlık, parıl parıl, ipek kanatlar gibi ışıldayan bir şeyin–bana bir nehir gibi göründü–orada sonlanıyordu. Uzaklarda yeşil bir ateş alev alev, tıpkı çakmağı yaktığınızda çıkan küçük alev gibi yanıyordu. Yamaçtan aşağı ve ormandan iskelet insanlar geliyordu ve ateşe doğru ilerleyen birkaç grup gördüm.

“Biz de gidip onlara mı katılsak?” diye önerdi.

“Ne oluyor orada?” diye sordum.

“Nehir kenarında şenlik ateşi var,” dedi.

“Oraya sık gidiyorlar mı?”

“Çok sık değil ama arada.”

“Buradaki herkes gidiyor mu?”

“Hayır.” Kol bandıma bir göz atıp kendininkini gösterdi. “Yalnızca bizim gibi insanlar.”

Şimdi anlamıştım. Orası kendi yasını tutanların toplandığı yerdi. Başımla onaylayıp peşi sıra ateşe ve ipek kanatlı nehre doğru yola düştüm. Yolda ilerlerken çimler fısıldıyordu.

Siyah kol bandına baktım. “Buraya nasıl geldin?” diye sordum.

“Neredeyse dokuz sene oldu,” dedi.

Sesinde bir hatıra izi belirdi. “O zaman birkaç senelik evliydim. Karımın ruhsal bir rahatsızlığı vardı ama evlenmeden anlamamıştım çünkü onu sadece üç defa görmüştüm. Gülümsemesinde bir tuhaflık sezmiştim, beni biraz rahatsız ediyordu ama annemle babam bunu umursamıyorlardı. Kızın ailesinin durumu iyiydi, yüklü bir çeyizi ve bankada yirmi bin yuanı vardı. Benim geldiğim köy çok fakirdi ve iş, eş seçmeye gelince anne babalar karar verirdi. O kadar parayla iki katlı ev yapılırdı. Dolayısıyla annemle babam kızı kabul etti ve bir akıl hastalığı olduğu ancak daha sonra ortaya çıktı.

“O kadar da kötü değildi–bana vurmuyor ya da yaygara koparmıyordu–ama bütün günü ona buna gülerek geçirir, hiçbir iş yapmazdı. Annemle babam kararlarından pişmanlık duyuyor, beni hayal kırıklığına uğrattıklarını

hissediyorlar ama boşanmama da yanaşmıyorlardı. Evin yapıldığını, kızın zenginliğinden faydalandıktan sonra onu terk etmenin hoş olmayacağını söylüyorlardı. Ben de boşanmayı düşünmüyordum, olduğu gibi devam etmek işime geliyordu. Kız, diğer akıl hastalarına kıyasla nazik ve sessiz sayılırdı, geceleri normal bir insan gibi huzur içinde uyurdu.

“Bir yaz günü başını alıp gitti. Nereye gittiği hakkında en ufak bir fikri olduğunu sanmıyorum. Onu aramaya çıktım; ardımdan annemle babam, kardeşimle yengem de çıktı. Her yeri dolaşıp herkese sorduk ama izini bulamadık. Üç gün süren nafile çabalarımızın ardından ailesine haber vermeye gittik. Benim onu öldürmüş olduğumu varsayıp polise giderek şüphelerini ilettiler.

“Evi terk ettikten beş gün sonra bizim köyün iki kilometre uzağındaki gölette bir kadın cesedi bulundu. Yazın en sıcak günleri olduğundan ceset çoktan çürümüş, tanınacak halden çıkmıştı. Polis kimlik tespiti için beni ve karımın ailesini çağırdı ama hiçbirimiz emin olamadık. Tek söyleyebildiğimiz boyunun yaklaşık o kadar olduğuydu. Polis, boğulmanın karımın evi terk ettiği gün gerçekleştiğini söyledi. Bence bu büyük ihtimalle cesedin karım olduğunu gösteriyordu. Ailesi de aynı şeyi düşünüyordu. Boğulma tehlikesinin bilincinde olmadığından kazara gölete düşmüş olmalı, diye düşündüm. Üzüldüm. Kim ne derse desin, iki yıldan uzun süredir karı kocaydık.

“Birkaç gün sonra, polisler tekrar gelip karımın evi terk ettiği gün ne yaptığımı sordu. O sabah şehre inmiştim ve eve gelip onun yokluğunu fark etmem akşamı bulmuştu. Polis, şehre gittiğime tanıklık edecek kimse olup olmadığını sordu. Şöyle bir düşündükten sonra kimsenin olmadığını söyledim. Notlarını alıp gittiler. Ailesi onu benim öldürdüğümden emindi, polis de böyle düşünüyordu, dolayısıyla beni tutuklamaları çok sürmedi.

“Başta annemler ve kardeşimle karısı onu öldürdüğüme inanmıyorlardı ama daha sonra cinayeti itiraf ettiğimde nihayet ikna oldular. Çok üzüldüler ve onlara verdiğim utanç–başları yerden kalkmıyordu–yüzünden benden nefret ettiler. Bizim köyümüz böyledir işte: ailede bir katil varsa kimse evden dışarı adım atmaya cesaret edemez. Mahkeme bana idam cezası verdiğinde hiçbiri gelmedi, yalnızca karımın ailesi oradaydı. Onlara kin beslemiyorum. Tutuklandıktan sonra ziyaretime gelmek istediler ama polis buna izin vermedi. Hepsi de dürüst, kendi halinde insanlardı, haksız yere suçlandığım akıllarının ucundan geçmiyordu.

“Onu öldürdüğümü söylemekten başka çarem yoktu. Polis bana işkence etti, itiraf etmeye zorladılar. Beni öyle dövdüler ki sonunda altıma ettim. Ellerim günler boyu bağlı kaldı, dört parmağım karardı. O parmaklarımı bir daha asla kullanamayacağımı söylediler. Daha sonra beni baş aşağı ayaklarımdan tavana astılar. O şekilde dayak yedikten sonra bedeninizden çok gözleriniz acır. Gözyaşları tuzludur ve gözünüze iğne batıyormuş gibi acı verebilir. Ölmek bundan daha iyidir diye düşünüp suçu itiraf ettim.”

Bir an duraksadı. “Neden kaşımız var biliyor musun?”

“Neden?”

“Teri tutmak için.”

Kendi kendine kıkırdadığını duydum.

Başının arkasını, sonra da alnındaki deliği gösterdi. “Kurşun arkadan girdi, buradan da çıktı,” dedi.

Siyah kol bandına baktı. “Buraya geldiğimde, bazı insanların kendileri için kol bandı taktığını fark ettim, ben de aynı şeyi yapmak istedim. Orada kimsenin, hele ki ailemden kimsenin benim için kol bandı takmayacağını düşünüyordum. Uzun, bol siyah ceketli birini gördüm. Benim için ceketinin kolundan bir parça koparır mı, diye sordum. Aklımdaki şeyi anlayıp bana bir parça kopardı. Siyah kol bandıyla rahat hissediyorum.

“Sonradan gelen biri daha sonra neler olduğunu anlattı. Ben vurulduktan altı ay sonra karım aniden eve dönmüş. Kıyafetleri yırtık pırtık ve yüzü öyle pislik içindeymiş ki tanınacak halde değilmiş. Kapının önünde dikilip mutlu mesut kahkaha atıyormuş ve en sonunda gerçekler anlaşılmış.

“Herkes nihayet benim haksız yere suçlandığımı anlamış. Annemlerle kardeşim ve eşi iki gün boyunca ağlamışlar. Devlet onlara beş yüz bin yuanlık bir tazminat ödemiş, onlar da bana güzel bir mezar yeri satın almışlar–”

“Senin mezar yerin mi var?” diye sordum. “Neden hâlâ buradasın?”

“İlk başta, haberi duyunca kol bandımı söküp bir ağacın altına atarak doğrudan mezar yerime yollanmaya hazırlandım. Ama on metre ilerleyemeden oradan ayrılmayı kaldıramayacağımı hissettim ve dönüp kol bandımı geri taktım. Şimdi gitmek gelmiyor içimden.”

“Dinlenme yerine gitmek istemiyor musun?”

“Hayır, istiyorum,” dedi. “O zamanki düşüncem mezar yerimin nasıl olsa hazır olduğu, acelenin olmadığıydı–canım istediği zaman gidebilirdim.”

“Ne zamandır buradasın?”

“Sekiz yıl.”

“Mezar yeri hâlâ duruyor mu?”

“Evet, hâlâ duruyor.”

“Ne zaman gitmeyi düşünüyorsun?”

“Gelecekte bir zaman.”

Kendi yaslarını tutanların toplanma yerine doğru yürüdük. Gözlerimin önünde geniş bir nehir uzanıyordu; parıltı sahnesi de genişlemişti. Nehir kıyısında yeşil bir şenlik ateşi kuvvetli biçimde yanıyor, sıçrayan kıvılcımlar dans eden ateş böceklerine benziyordu.

Ateşin etrafında kol bandı takan pek çok iskelet oturmuştu bile. Yol arkadaşımı kalabalığın içine doğru takip edip oturacak yer bakındım. Oturanların bazıları toparlanıp bize yer açtı. Orada bir an kararsız dikildikten sonra yeni arkadaşımın yakın bir yere oturduğunu görüp yanına iliştim. Başımı kaldırdığımda kimi çimenli tepelerden, kimi nehir kıyısından başka insanların da geldiğini gördüm; küçük derelerin büyük bir nehir oluşturması gibi birleşiyorlardı.

Yanımdaki iskelet içtenlikle selamladı beni. “Merhaba!”

“Merhaba!”nın yarattığı küçük ses dalgası yön değiştirip ateşin çevresinde bir tur atarak tamamen solmadan önce bana geri döndü.

“Bana hoş geldin mi diyorlar?” diye fısıldadım.

“Aynen,” dedi. “Sen yeni geldin.”

Kendi ormanına geri taşınmış bir ağaç, nehre geri dönmüş bir su damlası, toprağa geri dönmüş bir toz zerresi gibiydim.

Kendi yasını tutan kol bantlılar birer birer oturdu ve sesler yavaş yavaş dindi. Ateşin çevresinde oturduk ve geniş sessizlikte bin sözcük ve on bin yorum, pek çok mütevazı hayatın hikâyesi duyuldu. Kendi yasını tutanların her birinin öteki dünyadaki acı, hatırlaması fazla can yakıcı olan anıları vardı; oradaki herkes yapayalnız birer öksüzdü. Kendi yasımızı tutan bizler orada toplanmıştık ama o yeşil ateşin etrafında çember halinde oturduğumuzda kendimizi yalnız ve terk edilmiş hissetmiyorduk.

Konuşma yoktu, hareket yoktu; yalnızca sessiz, anlayış dolu gülümsemeler vardı. Sessizliğin içinde, aklımızda herhangi bir amaç olmaksızın, sırf tek başına bireyler değil de, birleşmiş olduğumuz hissi için oturuyorduk.

Oturanların sessiz çemberinde ateşin dans edişini, suyun tıpırdamasını, çimlerin sallanmasını, ağaçların hışırtısını, rüzgârın uğultusunu, bulutların süzülmesini duyuyordum.

Bu sesler kederlerinden dökülüyor gibiydi, sanki onlar da hatırlamak istemedikleri birçok terslik yaşamış, çile çekmişti. Sonra bir şarkı çalındı kulağıma, bülbül ötüşüne benziyordu. Bir şarkı parçası, sonra bir duraksama, sonra bir şarkı parçası daha…

* * *

Kulağımda fısıltıya benzer bir ses duydum. “Demek buradasın.”

Bu yabancı sese doğru yürürken saçaktan pencere pervazına düşen yağmur damlaları gibi, açık ve hafifti. Kadın sesi, çile ve acı çektikten sonra alacakaranlığın loş parıltısına indirgenmiş ama kapı çalma gibi–bir, iki, üç– belirgin bir ritmi koruyan bir ses olduğu anlaşılıyordu. “Demek buradasın.”

Biraz kafam karışmıştı. Bu karşılama sahiden bana mı yönelikti? Ama bu karşılamanın benim için olduğunu hissettiren uzak bir yakınlık, hafızanın derinliklerinde bulduğunuz bir tarz yakınlık vardı. Bunu bana doğru yaklaşan bülbül ötüşüne benzer bir şarkı izledi ve o nazik karşılama kulaklarıma bir kez daha ulaştı.

Cıvıl cıvıl şarkıya, “Demek buradasın,” seslenişine doğru yürüdüm.

Bir ağaçlığa girdim ve bülbül şarkısı karşımdaki ağaçlardan birinden aşağı süzülüyor gibime geldi. Ağaçlara yaklaştıkça yaprakların gittikçe büyüdüğünü fark ettim ve sonra yayılmış, salınan yaprakların oluşturduğu beşiklere yerleşmiş bir dizi minik iskelet bebek gördüm. Bebekler, insanın içine işleyen bir şarkı söyleyerek ileri geri sallanıyordu. Parmağımı uzatıp hepsini teker teker sayarak yirmi yediye ulaştım. Bu sayı kalbimi acıttı ve hafızam bir anda o kayıp dünyayı geri getirdi. Cesetleri nehir kıyısına vuran, üzerlerine “tıbbi atık” etiketi yapıştırılmış yirmi yedi ölü bebeği düşündüm.

“Demek buradasın.”

Ağaçların arasındaki uzun çimlerde parlak beyaz kıyafetiyle oturan iskeleti gördüm. Yavaşça ayağa kalktı, iç geçirdi ve bana, “Peki buraya nasıl bu kadar çabuk gelebildin?” diye sordu.

Kim olduğunu biliyordum. “Anne,” dedim usulca.

Li Yuezhen bana doğru yürüdü. Göz çukurları bana bakıyordu ve sesi tereddütlü geliyordu. “Ellili yaşlarında görünüyorsun ama daha kırk bir yaşındasın.”

“Kaç yaşında olduğumu hatırlıyorsun,” dedim.

“Hao Xia’yla aynı yaştasın,” dedi.

O zaman öbür dünyada Hao Xia ile Hao Qiangsheng Amerika’dayken, biz de Li Yuezhen’le bu dünyadaydık. Amerika’ya giderlerken onları havaalanında uğurlamıştım. Önce Şangay’a uçacak, oradan aktarma yapacaklardı. Manevi anneme son yolculuğunun küçük bir kısmında eşlik edebilmek için Hao Qiangsheng’e kül vazosunu taşıyabilir miyim, diye sormuştum.

“Havaalanına giderken vazoyu taşıdığını gördüm.” Li Yuezhen başını iki yana salladı. “Ama onlar benim değil, başkasının külleriydi.”

O küller şimdi onun adıyla Amerika’da bir yerlerde dinleniyor olmalıydı. “Hao Xia senin için bir dinlenme yeri bulduğunu söyledi,” diye başladım, “ve babası da ileride senin yanına gelecekmiş.”

Devam etmedim çünkü şimdi Hao Qiangsheng öldüğünde kalıntılarının Li Yuezhen’inkilerle değil, bir ya da daha fazla yabancınınkiyle gömüleceğini fark ettim.

Li Yuezhen’in göz çukurlarından yaşlar süzülüyordu, o da bunun farkına varmıştı. Gözyaşları taşa benzeyen yanaklarından süzülüp aşağıdaki çimlerin üstüne düşüyordu. Sonra çukur gözleri daha mutlu bir ifadeyle ışıldadı ve şakıyan bebeklere bakmak üzere başını kaldırdı. “Yirmi yedi çocuğum vardı. Şimdi sen de burada olduğuna göre, yirmi sekiz oldu.”

Kemikten ibaret olan parmakları sol kolumdaki siyah bandı sıvazlamaya başladı. Kendi yasımı tuttuğumu biliyordu. “Benim zavallı oğlum,” dedi.

Buz tutmuş kalbimde sıcak bir parıltı belirdi. Bebeklerden biri uzanarak yapraktan aşağı yuvarlandı ve acıklı bir şekilde ağlayarak Li Yuezhen’e doğru emeklemeye başladı. Li Yuezhen bebeği kucağına alıp salladı, sonra onu başka bir geniş yaprağın üstüne yerleştirdi. Bebek orada şakımakta olan koroya mutlu mesut katıldı.

Li Yuezhen, “Buraya nasıl geldin?” diye sordu.

Ona son anlarımı anlattım, Li Qing’in veda etmeye o kadar uzaktan geldiğinden de bahsettim.

İç geçirerek, “Li Qing seni asla terk etmemeliydi,” dedi.

Belki de haklı, diye düşündüm. Eğer Li Qing beni o zaman bırakmamış olsaydı, belki de öbür dünyada hâlâ huzurlu bir hayat sürüyor olurduk, çocuğumuz ilkokulda, hatta ortaokulda olurdu.

Li Yuezhen’in ortadan kayboluşunu, ölü bebekleri, cenaze evinin hepsini yaktığını söylediğini ama aslında küllerinin başka insanlarınkilerden toplandığının söylendiğini hatırladım.

“Onu duydum,” dedi. “Benden sonra gelenler söyledi.”

Geniş yaprakların üzerinde şarkı söyleyen bebeklere baktım. “Hepsini buraya sen mi taşıdın?”

“Hayır, onları taşımadım,” dedi. “Ben önden yürüdüm, onlar da arkamdan emekleyerek geldi.”

Li Yuezhen, o gece geç saatlerde çökme sesini duymadığını söyledi. Derin bir uykudaydı ve bir noktada yerle göğün birbirine karıştığı büyük bir kaos görmüştü. Uzaklarda, ufuktaki bir çizgi gibi bir ışık belirdi, sonra bir dalga gibi yuvarlanarak geldi. Yerle gök ayrıldı, günle gece çözüldü. Daha sonra, rüyasında havanın hızlıca dönüp öne arkaya gidip geldiğini hissetti ve uykusunun son evresinde yerden suyun yayılıp okyanus olana kadar durmadan yükseldiğini gördü.

Sonra uyandığında bir uçurumdan baş aşağı düşüyormuş gibi hissetti. Beyaz bezi yavaşça, kapısının önündeki karı süpürür gibi kenara itti. Ayakları kımıldamaya başlayarak onu şimdi kuyunun dibinde duran morgdan dışarı çıkarıp ıssız ay ışığında yıkandı. Ayakları köpek dişi kadar sivri, kırık bir duvara bastı ve kendini çukurun dışına itti.

Işıkla yıkanmış, yayalarla arabaların itip kakıldığı bir şehre yürüdü. Her şey, her zaman olduğu gibiydi ama başka bir âleme gitmek onu tanıdık dünyasının uzağına götürmüştü.

Alışkanlıkla, sanki evine döner gibi, eskiden yaşadığı binaya doğru yürüdü ama önceden yapabildiği gibi giremedi. Bacaklarını nasıl hareket ettirirse ettirsin, eve yaklaşamıyordu. İnsanların dünyasından ayrılışının üçüncü gününde, altıncı katın penceresinde bir anlığına bir kadın silueti gördü ve kalbi hızla atmaya başladı, bu Hao Xia’ydı–kızı geri dönmüştü.

Bunu takip eden iki gün iki gecede, binaya yaklaşma çabasından hiç vazgeçmedi ama binadan daha da uzaklaşıyor gibiydi. Hao Qiangsheng hiç o pencerede görünmemişti, ben de öyle ve Hao Xia da yalnızca bir kere görünmüştü, insanların binadan masa, sandalye ve sandıklar, sonra sehpalar, kanepeler ve yataklar taşıdığını gördü. Onlarca yıl birlikte yaşadığı mobilyanın, daireyle birlikte satıldığını, kocasıyla kızının Amerika’ya gitmek üzere olduğunu anladı.

Nihayet, bir öğleden sonra üçümüzü gördü, iki eliyle bir vazo taşıyan Hao Qiangsheng binadan dışarı çıktı. Yanında, sağ elinde büyük bir spor çantası taşımakta olan Hao Xia vardı; ben de arkadan, iki elimde birer büyük valizle geliyordum. Üçümüz yolun kenarında bekleyip bir taksi durdurduk. Şoförle ikimiz valizlerle çantayı bagaja koyduk. Hao

Qiangsheng'e bir şeyler söylediğimi, onun da vazoyu bana verdiğini gördü. Vazoyu iki elimde dikkatlice tutarak şoförün yanındaki koltuğa oturdum. Hao Xia'yla babası da arkaya geçti. Taksi yola çıktı.

Bunun son ayrılık olduğunu biliyordu çünkü kocasıyla kızı uzaklardaki Amerika'ya gidiyordu. Gözleri doldu ve selam vermek için öne atıldı ama koştukça bizimle arasında daha fazla mesafe giriyordu. Durup taksinin trafikte kayboluşunu izledi.

O zaman ağlamaya başladı ve onca yasın ardından, arkasında bir mırıltı, ağlamaya benzer bir mırıltı duydu. Arkasına döndüğünde yerde tek sıra halinde emekleyerek onu izleyen yirmi yedi bebeği gördü. İlk başta en az onun kadar üzgün görünüyorlardı ama ağlaması durduğunda bebeklerin fısıltılı ağlamaları da durdu. Onu çukurdan çıktığından beri takip edip buraya kadar emeklediklerini fark etmemişti. Yavaş yavaş uzakta silikleşen şehre, sonra arkasındaki yirmi yedi bebeğe baktı; neler kaybettiğinin ve neler kazandığının ayırdına vardı.

"Haydi gidelim," dedi bebeklere usulca.

Beyazlar içindeki Li Yuezhen yavaşça yürüyor, yirmi yedi bebek de arkasından tek sıra halinde emekliyordu. Gürültülü şehirde yollarına devam ederken günışığı kirli sarıydı ve sessiz bir mekâna girdiklerinde onları gümüşsü bir ay ışığı karşıladı onları. Sessizliğin derinliklerine ilerlediler.

Li Yuezhen, yaşamla ölüm arasındaki sınırı geçtikten sonra mis gibi kokan bir çimenliğe adım attı. Yeşil çimler arkasında emekleyen yirmi yedi bebeğin boynunu gıdıklıyor, bebekler de kıkır kıkır kıkırdıyorlardı. Çimlerin bittiği yerde ışıl ışıl bir nehir akıyordu. Li Yuezhen nehrin içine doğru yürürken nehir yavaş yavaş göğüs seviyesine kadar yükseldi, sonra karşı kıyıya varırken yavaş yavaş bileklerine indi. Bebekler suyun yüzeyinde kollarını çırpıyor, nehri geçerken su sıçratıyor, minik öksürüklerinin sesi kıyıya ulaşırken Li Yuezhen'in kulaklarına çarpıyordu. Bir ormana girerlerken Li Yuezhen bir şarkı söylemeye, bebekler de ona eşlik etmeye başladı. Li Yuezhen durdu ama bebekler durmadı ve bülbül ötüşüne benzer nakaratları ağaçların arasında sürüklenmeye devam etti.

"Baban buradaydı," dedi Li Yuezhen bana. "Yang Jinbiao buradaydı."

Hayretle ona baktım.

"Buraya uzun bir yoldan gelmiş, o yüzden çok yorgundu," dedi. "Birkaç gün burada uzandı, sürekli seni düşündü."

"Beni bıraktıktan sonra nereye gitmiş?"

"Trene binip bir keresinde seni terk ettiği yere gitmiş."

Babamla son gecemizde yaptığımız konuşma beynime kazınmıştı. Dükkânın arkasındaki küçük, dar yatağa sıkışmıştık ve gece esintisi penceremizi okşarken dışarıdaki sokak lambaları da uykuya dalmaya hazır gibiydi. Babam benim önümde ilk defa ağladı. Genç bir kadın uğruna beni yabancı bir şehirde bir kayanın üstünde nasıl da bıraktığını anlattı. Kaya yüzeyinin kaba dokusunu ve üst tarafının pürüzsüzlüğünü tarif etti. Her ne kadar tekrar tekrar kendi kalpsizliğine söylense de, beni o düzlüğe bırakmıştı. Babam beni o konuşmanın bir yıl ardından terk ettiğinde oraya gideceği aklımın ucundan bile geçmemişti.

Babam, dolabındaki en yeni takım olan, daha önce giyemediği yepyeni demiryolu üniformasını üzerine geçirdi. Güçsüz ve çürümekte olan bedenini sürükleyerek trene binip kalabalığın arasından koltuğuna geçti. Daha oturur oturmaz tren hareket etti. Peronun yavaş yavaş uzaklaşmasını izlerken, fazla zamanı kalmadığını ve beni bir daha görüp görmeyeceğinin belli olmadığının farkına vardı bir anda.

Babam Li Yuezhen'e birlikte olduğumuz o son gece gözüne uyku girmediğini, uyumak yerine benim ritmik nefes alışımı ve arada bir horlayışımı dinlediğini söylemiş. Gecenin ortasında bir ara hiç ses çıkarmamışım, o da endişelenmiş, elini uzatıp yüzümü ve boynumu pataklayıp beni uyandırmış. Ben yatakta doğrulup ona baktığımda gözleri kapalı uyuyor numarası yapmış. Karanlıkta ona vurduğumu söyleyip kolunu dikkatlice yorganın altına sokmuş.

Başımı iki yana salladım. "Hiç hatırlamıyorum," dedim Li Yuezhen'e.

Li Yuezhen ağaçların altındaki çimenliğe işaret etti. "Bana bunları anlatırken şuracıkta uzanıyordu."

Babamın nereye gideceğine dair oldukça net bir fikri varmış ama ağaçlığı ve koyu renk kayayı bulmak kolay değilmiş ve taş köprüyle kuru dere yatağını da bulamamış. Köprünün karşısında bir bina, şarkı söyleyen çocukların olduğu bir bina olması gerektiğini hatırlamış ama ne binayı bulabilmiş ne de şarkı söyleyen çocukları. Her şey değişmişti, demiş Li Yuezhen'e, tren bile. Onunla o zaman bindiğimiz tren perondan gün doğumunda kalkmış ve kasabaya ancak gün ortasında varmıştı. Şimdi tek başına bindiği tren de gün doğumunda yola çıkmış ama aynı yere neredeyse bir saatte varmış.

"Neresi olduğunu hatırlıyor muydun hâlâ?" diye sormuş Li Yuezhen.

"Hatırlıyordum," demiş. "Riverside Caddesi."

Tren istasyonundan sabahın ilk ışıklarında omuzlarındaki çantaları ya da arkalarındaki valizleri, hayatları ona bağlıymışçasına bir aceleyle çeken yolcuların arasında ayrılmış. Babamın ne çantası ne de valizi varmış ama yıpranmış bedeni bütün valizlerden daha ağır geliyormuş ona. İstasyon çıkışına doğru yavaş yavaş ilerlerken iki kolunu sallayacak güçten bile yoksunmuş, kolları neredeyse felç gibi iki yanında sarkıyormuş.

İstasyonun önündeki meydanda dikilip yanından geçen sağlıklı bedenlere güçsüz bir sesle yol sormuş. Yaklaştığı ilk yirmi kişiden sadece dördü oralı olduğunu söylemiş. Onlara Riverside Caddesi'ne nasıl gideceğini sormuş. Daha genç olan üç kişinin Riverside Caddesi'nin nerede olduğu hakkında bir fikri yokmuş. Ama yaşlı bir adam olan dördüncü caddeyi hatırlamış ve babama 3 numaralı otobüse binmesini söylemiş. Babam, kimseyi tanımadığı bir şehirde yorgun argın otobüse binip beni terk ettiği yeri aramaya başlamış.

"Oraya neden gitmek istedin?" diye sormuş Li Yuezhen.

"Yalnızca o kayanın üstünde biraz oturmak istedim," diye yanıtlamış babam.

Mekânı bulduğunda öğleden sonra olmuş. Otobüsteki kalabalık neredeyse tükenmiş. Birinci otobüsten indikten sonra yol kenarında uzunca bir süre oturup gücünü ancak toplamış ve ikinci otobüse binebilmiş. Üçüncü otobüs onu Riverside Caddesi'nin üç yüz metre uzağında bırakmış. Babama o yol o kadar uzun gelmiş ki, üç yüz metre değil üç kilometreymiş sanki. Adımları hantal, ayakları iki kaya gibi ağır ve beceriksizmiş, güçlükle hareket ediyormuş. Beş altı metre gittikten sonra biraz dinlenmek için bir ağaca dayanmış. Yol kenarında bir büfe görmüş, bir şey yemesi gerektiğini düşünerek büfenin önünde, kaldırımdaki taburelerden birine oturmuş. İki elini masaya koyarak dik durabiliyormuş. Bir kâse çorba ısmarlamış ama birkaç lokmadan sonra yanında getirdiği plastik poşete kusmaya başlamış. Yanında oturan insanlar ellerinde kâseleriyle alelacele büfenin içine taşınırken zayıf bir sesle onlardan özür dilemiş, sonra ara ara kusmaya devam ederek yemeyi sürdürmüş. Yemeyi bitirdiğinde çıkardığından daha çok yediğini ve bedeninin biraz güç kazandığım hissetmiş, ayağa kalkıp yalpalaya yalpalaya Riverside Caddesi'ne kalan yolu gitmiş.

"Yüksek yüksek binalar vardı," demiş Li Yuezhen'e.

Eskiden orada olan dere ve taş köprünün yerinde yeller esiyormuş. Çocıık sesleri duymuş ama şarkı söylemiyorlarmış artık. Büyükanne, büyükbabaları bir yandan onları izleyip sohbet ederken çocuklar oyun

parkındaki kaydırakta heyecan içinde bağırışıyorlarmış. Orada şimdi bir site varmış ve yüksek binaların arasındaki yollar insanlarla araçların sıkışmak zorunda kaldığı dar yarıklar gibiymiş. Dereyle köprünün nerede olduğunu sormuş ama site sakinlerinin hepsi oraya başka bir yerden taşınmış ve onlara göre dere de köprü de yokmuş, hiç olmamış. Babam, "Burası Riverside Caddesi mi?" diye sorduğunda evet demişler. "Caddenin adı hep bu muydu?" diye sormuş, öyle olduğunu sandıklarını söylemişler.

"Yani ortada dere yokken caddenin adı Riverside mıymış?" diye sormuş Li Yuezhen.

Babam, "Adı dışında her şeyi değişmiş," diye yanıtlamış.

Babam cılız bir sesle küçük koruyu ve çimlerin arasındaki koyu renkli kayayı sormayı sürdürmüş. Birisi ona koru olmadığını ama sitenin yanındaki parkta çimler olduğunu, çimlerin arasında da kayaların olduğunu söylemiş. Babam parkın ne kadar uzakta olduğunu sormuş, adam yakın–yalnızca iki yüz metre ileride–olduğunu söylemiş ama o iki yüz metre babam için zahmetli bir yol daha demekmiş.

Parka vardığında gün batıyormuş. Batmakta olan güneşin son ışıkları çimenliği ve çimenliğe yayılmış birkaç kayayı aydınlatıyor, batmakta olan güneşin sıcak renklerini ortaya çıkarıyormuş. Bu kayaların arasında hatıralarında olanı aramış ve kayalardan birinin onca yıl önce benim üstüne oturduğuma çok benzediğini düşünmüş. Yavaşça kayanın yanına giderek üstüne oturmak istemiş ama bedeni talimatlarına uymuyor, kayıp duruyormuş; ancak çimenlere oturmayı başarıp sırtını kayaya dayamış. O anda yeniden ayağa kalkma gücüne sahip olmadığını fark etmiş. Başını kayaya çarpmış ve güçsüz bir bakışla, yırtık pırtık giyimli bir serserinin yakınındaki çöp kutusunu karıştırdığını görmüş. Adam çöpten bir kola şişesi çıkarmış, kapağını açmış ve şişenin dibinde kalan kolayı ağzına boşaltmış. Şişeyi çöp kutusuna geri atmadan önce birkaç kere daha sallamış. Sonra arkasını dönüp babama şahin gibi bakmış. Babam başını çevirmiş, yeniden ona baktığında serserinin çöp kutusunun yanında bir bankta oturarak hâlâ dik dik ona–yepyeni demiryolu üniformasına–baktığını görmüş.

"O kayada Yang Fei'yi gördüm," demiş Li Yuezhen'e.

Son dakikalarını yaşıyormuş şimdi, sessizliğin ortasında bir kuyunun içine çekilir gibi karanlığa batmış. Yüksek binaların ışıkları, gökyüzündeki yıldızlar ve ay sönmüş.

Sonra, birdenbire, beni terk ediş sahnesi parlak bir ışık altında belirmiş. Beni bırakmaya karar verdiğinde aldığı mavi beyaz denizci kıyafetim üstümde, dört yaşındaki beni o kayanın üstünde otururken görmüş. Koyu renkli kayanın üstünde küçük denizci bir oğlan oturuyor, mutlu mesut bacaklarını sallıyormuş. Babam bana üzgün bir biçimde, “Sana yiyecek bir şeyler almaya gidiyorum,” demiş. Ben de ona neşe içinde, “Baba, çok al,” demişim.

Ama bu ışıl ışıl görüntü, iki kaba el zorla üniformasını çıkararak kısa bir anlığına ölümün eşiğinden geri getirirken göz açıp kapayıncaya kadar kaybolmuş. Bedeni felç olmuş gibiymiş ama bilincinin kalan kısmıyla evsiz adamın ne yaptığını fark etmiş. Adam, üstündeki yırtık pırtık mavi kıyafetleri çıkarıp babamın yeni üniformasını giymiş.

Babam cılız bir sesle, “Lütfen,” demiş. Adam daha iyi duymak için başını eğmiş. Babamın, “İki yüz yuan,” diye mırıldandığını duymuş. Evsiz adam babamın gömlek cebini yoklayıp iki yüz yuanı çıkarmış, şimdi kendi üstünde olan babamın üniformasının cebine koymuş.

Babam bir kez daha, “Lütfen,” demiş. Evsiz bir an ayakta ona bakmış, sonra çömelip yırtık pırtık mavi ceketini babamın üstüne örtmüş.

Evsiz adam babamın son sözlerini işitmiş:

“Teşekkürler.”

Karanlık sonsuzmuş. Babam içinde her şeyin silindiği, kendisinin bile silindiği bir hiçliğe gömülmüş. Sonra birinin “Yang Fei!” diye bağırdığını duyar gibi olmuş ve bedeni doğrulmuş. Ayağa kalktığında boş ve ıssız bir tarlada yürüdüğünü ve “Yang Fei” diye bağıranın kendisi olduğunu fark etmiş. Yürümeyi ve “Yang Fei, Yang Fei, Yang Fei, Yang Fei, Yang Fei, Yang Fei, Yang Fei…” diye bağırmayı sürdürmüş. Yalnızca sesi gittikçe ufalıyor gibiymiş. Tarlada uzun bir süre yürümüş ve bir gün mü, daha fazla mı yürüdüğünü bilmiyormuş ama sürekli adımı bağırması onu kendi şehrine, adım adım küçük dükkânımıza getirmiş. Uzun, çok uzun bir süre–iki gün mü, iki hafta mı bilmiyormuş–dükkânın dışında sokakta dikilmiş. Dükkânın kapısı penceresi tüm bu süre boyunca kapalıymış, ben de ortalarda yokmuşum.

Orada dikildiği sırada, çevresindeki tanıdık mekânlar yavaş yavaş yabancı gelmeye başlamış, sokaktaki yaya ve araba trafiği belirsizleşmiş, durduğu yerin belirsiz ve loş görünmeye başladığını fark etmiş. Ama dükkânın kendisi gayet net bir şekilde tanıdıkmış, o da dışarıda beklemeyi sürdürerek sabırsızlıkla kapının açılıp içeriden benim çıkmamı beklemiş.

Nihayet kapı açılmış ama dışarı çıkan bir kadınmış; arkasını dönüp içeride bir adamla–ben olmadığı belli bir adamla–konuşmuş. Babam hayal kırıklığı içinde başını eğerek uzaklaşmış.

Li Yuezhen, “Yang Fei dükkânı satıp seni aramaya gitti,” demiş.

Başını sallamış. “Başka birinin çıktığını görünce Yang Fei’in mekânı satmış olduğunu anladım.”

Daha sonra yürümeye, kaybolmaya devam etmiş, nerede olduğunu bilmediği bir sırada bülbül şakıması gibi bir şarkı duymuş. Müziğin geldiği yere doğru ilerlerken sağda solda yürüyen iskelet insanlar görmüş ve onların arasında yürürken yaprakların büyüyüp durduğu, geniş yaprakların üstünde bebeklerin sallandığı bir koruya girmiş. Bülbül şarkısı onlardan geliyormuş. Beyazlar içinde bir kadın yaklaşmış, Li Yuezhen’i tanımış. O da babamı tanımış çünkü daha görünüşleri değişmemişmiş. Bülbül gibi şarkı söyleyen bebeklerin arasında durup geride kalan dünyadaki son anlarıyla ilgili konuşmuşlar. Babam Li Yuezhen’e beni sormuş, o da babamın eski köyüne ziyarete gittiğimi söylemiş, tüm bildiği buymuş.

Çok yorgun olan babam birkaç gün boyunca ağaçların altındaki çimlerde, yirmi yedi bebeğin cıvıltısı arasında uzanmış. Sonra kalkmış, Li Yuezhen’e beni özlediğini ve yüzümü görmek istediğini, uzaktan şöyle bir görse bile mutlu olacağını söylemiş. Bitmek bilmeyen yolculuğuna, sürekli yabancı yollarda kaybolup durarak kaldığı yerden devam etmiş ama bu defa şehre geri dönememiş çünkü o dünyayı terk edeli çok uzun bir süre olmuşmuş. İki dünya arasındaki geçiş noktası olan cenaze evine kadar gidebilmiş ancak.

Buraya ilk ziyaretimde benim de yaptığım gibi bekleme salonuna girip cenaze kıyafetlerinden, kül vazolarından ve mezar yerlerinden bahseden ölüleri dinlemiş ve teker teker fırın odasına girmelerini izlemiş. Oturmaktansa ayakta dikilmiş ve çalışmayı çok seven bir insan olduğundan çok geçmeden, bekleme salonunun sürekli bir elemanı olması gerektiğini düşünmeye başlamış. Yakılmaya gelenlerden biri geç geldiğinde içgüdüsel olarak onu içeri buyur etmeye gitmiş, ona sıra numarası alıp yerine götürmüş. Bu, kendini oranın sürekli asistanı gibi hissetmesine yol açmış ve orta koridorda gidip gelmeye devam etmiş. Bir gün, evsizin verdiği yırtık pırtık mavi ceketin cebinde bir çift eski beyaz eldiven bulmuş ve eldivenleri giydikten sonra kendini iyiden iyiye tam zamanlı bir yer gösterici gibi hissetmeye başlamış. Her gün, yakılmayı bekleyenlere son derece kibar davranmış ve bu işi yapmayı sürdürdüğü takdirde eninde sonunda–otuz kırk yıl sonra bile olsa–beni görebileceğini düşünerek derin bir umut hissetmiş.

Li Yuezhen bu noktada duraksadı. Artık babamın nerede olduğunu biliyordum–cenaze evinin bekleme salonundaki mavi ceketli, beyaz eldivenli, yüzünde kemikten başka bir şey olmayan, yorgun ve hüzünlü sesi olan adamdı.

Li Yuezhen, babamın cenaze evinden geri gelerek ona yeni işinden bahsettiğini ekledi. Ama bu haberi onunla paylaştıktan hemen sonra yanından ayrılmış, sanki işine hiç ara vermemesi gerekiyormuş gibi aceleyle gitmişti.

Li Yuezhen'in sesi akan bir su, ağzından çıkan her sözcük yere düşen minik bir su damlası gibiydi.

ALTINCI GÜN

Genç adam, pek çok tereddütlü dönüşten sonra buraya gelerek Fare Kıza öteki dünyadaki erkek arkadaşından haberler getirdi.

Yeşil çimlere, gür ağaçlara ve etrafta dolaşan–çoğu iskelet, kimisi hâlâ etli–insanlara büyülenmiş gözlerle bakarak kendi kendine, “Ben buraya nasıl geldim?” dedi.

“Beş gün olmuş gibi geliyor,” diyerek devam etti. “Tüm bu süre boyunca yürüdüm ama nasıl olup da buraya geldiğimi bilmiyorum.”

Bir ses yükseldi. “Bazıları buraya öldüklerinin ertesi günü geliyor, bazılarınınsa gelmesi birkaç günü buluyor.”

“Ben öldüm mü?” diye sordu afallamış bir halde.

“Cenaze evine gitmedin mi?” diye sordu aynı ses.

“Cenaze evi mi?” diye sordu. “Oraya neden gidecektim?”

“Herkes öldükten sonra yakılmak üzere cenaze evine gitmek zorundadır.”

“Hepiniz yakıldınız mı?” Büyülenmiş bir halde bize bakıyordu. “Bana kül gibi gözükmüyorsunuz pek.”

“Biz yakılmadık.”

“Cenaze evine gitmediniz mi yani?”

“Yoo, gittik.”

“Eğer oraya gittiyseniz neden yakılmadınız o zaman?”

“Mezar yerimiz yok.”

“Benim de mezar yerim yok,” diye mırıldandı kendi kendine. “Nasıl ölmüş olabilirim?”

“Senden sonra gelen insanlar söyler,” diye araya girdi başka bir ses.

Başını iki yana salladı. “Az önce buraya daha yeni geldiğini söyleyen biriyle karşılaştım. Beni tanımıyordu ve buraya nasıl geldiğimi bilmiyordu, kendinin buraya nasıl geldiğini de bilmiyordu.”

Babamı görmek için cenaze evinin bekleme salonuna gitmek üzereydim ama bu genç adamın gelişi beni durdurmuştu. Bedeni bir şekilde düzleşmiş gibi görünüyordu, ceketinin göğsünde tuhaf bir leke vardı. Lekeyi dikkatlice inceleyince araba lastiği izleri olduğunu fark ettim.

“Son anını hatırlıyor musun?” diye sordum.

“Hangi son an?”

“Bir düşün,” dedim. “En son ne oldu?”

Yüzündeki ifadeden hatırlamak için kendini zorladığı belli oluyordu. “Sokakta otobüs bekliyordum, çok yoğun bir sis vardı. Tüm hatırladığım bu, başka bir şey hatırlamıyorum,” dedi sonunda.

İlk gün kiralık odamdan çıktığımda yoğun sis içindeki o anı, otobüs durağının yanından geçerken arabaların çarpışma sesini, bir arabanın yoğun sisin içinden hızla çıkma sesini ve çığlıkları duyuşumu düşündüm.

“Bir otobüs durağının yanında mı duruyordun?” diye sordum.

Bir an düşündü. “Doğru, evet.”

“Tabelada 203 numara yazıyor muydu?”

Başını salladı. “Evet. Beklediğim otobüs 203 numaraydı.”

“Seni buraya bir araba kazası getirdi,” dedim. “Ceketinde araba lastiği izi var.”

“Araba kazasında mı öldüm?” Başını öne eğerek anlamaya çalıştı. “Beni yere düşürüp ezen bir şey hatırlar gibiyim.”

Önce bana, sonra yakınımızdaki iskeletlere baktı. “Onlardan farklısın,” dedi.

“Ben daha birkaç gün önce geldim. Onlar uzun zamandır burada,” dedim.

“Yakında sen de bize benzeyeceksin,” dedi iskeletlerden biri.

“İlkbahar–ve de yaz–bitince biz de onlar gibi olacağız,” dedim.

Yüzünde rahatsız bir ifade belirdi. “Çok acıyor mu?” diye sordu.

“Hiç acımıyor,” dedi iskelet. “Sonbahar rüzgârında yaprakların teker teker düşmesi gibi.”

“Ama ağaçlar tekrar yaprak çıkarır,” dedi.

“Biz bir daha yaprak çıkarmayacağız,” dedi iskelet.

Düşünceli bir biçimde başını salladı. “Anlıyorum.”

Bu noktada bir kadın sesi duyuldu. “Xiao Qing!”

“Sanırım biri bana sesleniyor,” dedi.

“Xiao Qing!” diye bağırdı ses yeniden.

“Çok tuhaf. Burada beni tanıyan biri var.” Afallamış halde etrafına bakındı.

“Xiao Qing, buradayım.”

Fare Kız yanımıza doğru geliyordu. O kadar uzun bir pantolon giymişti ki paçalarına basarak yürüyordu. Genç adam şaşkınlıkla ona bakıyordu. Fare Kız’ı görmeden sesini duymuştu.

“Merhaba, Xiao Qing! Ben Fare Kız’ım.”

“Sesin onunkine benzemiyor ama görünüşün benziyor.”

“Ben gerçekten Fare Kız’ım.”

“Gerçekten mi?”

“Gerçekten.”

Fare Kız yanımıza geldi. “Sen nasıl oldu da buradasın?” diye sordu Xiao Qing’e.

Göğsünü işaret etti. “Araba kazası.”

Fare Kız ceketinin üzerindeki ize baktı. “Bu ne?”

“Arabanın biri beni ezdi,” dedi Xiao Qing.

Fare Kız, “Çok acıdı mı?” diye sordu.

Xiao Qing bir süre düşündü. “Hatırlamıyorum. Çığlık atmış olabilirim.”

Fare Kız başını salladı. “Wu Chao’yu gördün mü?” diye sordu.

“Evet gördüm,” dedi Xiao Qing.

“Ne zaman gördün?”

“Buraya gelmeden önceki gün.”

Fare Kız arkasını dönüp bize Xiao Qing’in öteki dünyada fare kabilesinin üyelerinden olduğunu söyledi. O ve erkek arkadaşı Wu Chao, Xiao Qing’i bir yılı aşkın süredir tanıyorlardı. Yer altı komşularıydı.

“Wu Chao benim başıma gelenlerden haberdar mı?”

“Evet, biliyor,” dedi Xiao Qing. “Sana mezar yeri satın aldı.”

“Bana mezar yeri mi satın aldı?”

“Evet. Bana parayı verip sana mezar yeri almamı söyledi.”

“Parayı nereden buldu?”

* * *

Fare Kız ölümüne atladığında, Wu Chao babasıyla evdeydi. Daha sonra, yaşlı adamın durumu kontrol altına alındı ama Wu Chao şehirdeki yeraltı odalarına geldiğinde gecenin geç saatleriydi. Fare Kız’ı göremeyince birkaç kez usulca adını çağırdı ama yanıt alamadı. Bütün komşuları uyuyordu, o da belki Fare Kız bir perdenin ardında birileriyle sohbet ediyordur diye insan seslerine kulak kabartarak dar koridorda ilerledi. Ama horultular, sayıklamalar ve birkaç bebek ağlaması dışında bir şey duymadı. Fare Kız’ın belki de bir internet kafede birileriyle chat yapıyor olabileceği aklına geldi. Sığınağa doğru giderken gece vardiyasından dönen Xiao Qing’e rastladı. Xiao Qing ona Fare Kız’ın üç gün önce öldüğünü söyledi.

Wu Chao Fare Kız'ın kendini Pengfei Kulesi'nin tepesinden aşağı attığını duyunca ilk başta tepki vermedi ama bir dakika sonra bütün bedeni titremeye, başını iki yana sallamaya başladı. "Bu imkânsız! Olamaz!" diye bağırarak kendini dışarı attı.

Wu Chao sığınağa en yakın internet kafeye koştu, bir bilgisayarın başına oturup Fare Kız'ın QQ sayfasını okumaya başladı. Sonra intiharıyla ilgili bir gazete haberi de okudu. Şimdi Fare Kız'ın onu sonsuza dek terk ettiğini biliyordu.

Donakalmış bir halde uzunca bir süre yanıp sönen ekranın başında oturdu. En sonunda ekran karardığında ancak yerinden kalkıp internet kafeden çıktı. Gecenin sessizliğinde yürürken yanından bir yabancı geçtiğinde ona dönüp titrek bir sesle, "Fare Kız öldü," dedi.

Yabancı adam bir deliyle karşılaşmış gibi irkilerek hemen yolun karşısına geçip Wu Chao'ya ürkek gözlerle baktı.

Wu Chao karanlığa gömülmüş şehirde, delici soğuk rüzgârda bir hayalet gibi dolanıyordu. Amaçsızca, ne kadar uzağa gittiğinden ya da nerede olduğundan habersizce yürüyordu. Pengfei Kulesi'nin önünden geçerken bile kafasını kaldırıp bakmadı. Gün doğduğunda hâlâ kendine gelmedi. İşe giden insan kalabalığının ortasında tekrar tekrar "Fare Kız öldü," deyip duruyordu.

Kimse ne dediğini umursamıyordu. Yalnızca tek bir yaya ruh durumunun farkına varıp ona merakla, "Fare Kız kim?" diye sordu.

Bunu bir an boş boş düşündükten sonra, "Liu Mei," diye yanıtladı. Adam başını iki yana sallayarak onu tanımadığını söyledi, sonra köşeyi dönüp gözden kayboldu. Wu Chao kendi kendine, "O benim kız arkadaşım," diye mırıldandı.

Wu Chao yer altındaki evine ancak gün sonunda döndü. Fare Kız'la paylaştıkları yatakta dalgın dalgın uzandı. Sonunda uyuyakalmış ama sürekli gözyaşları içinde uyanıyordu.

Ertesi gün ne ağladı ne inledi ama yemek yemeden, gözünü kırpmadan yatakta öylece yatarak komşularının yemek pişirme ve sohbet seslerini, ortalıkta koşup bağrışan çocuk gürültülerini dinledi. Ne yaptıklarını ya da ne dediklerini bilmiyordu, yalnızca seslerin iniş çıkışının farkındaydı.

Derin bir hatıra vadisinin içine gömüldü. Fare Kız bir anda, bazen neşeli bazen aksi biçimde, gözünün önünde beliriyordu. En sonunda, şimdi en acil görevinin Fare Kız'ın uygun şekilde dinlenebilmesini sağlamak olduğunu fark etti. Fare Kız'ın kısa hayatı boyunca pek çok hayali olmuştu ama Wu

Chao bunların hiçbirini gerçekleştirememişti. Fare Kız bundan sık sık sızlanırdı ama bir o kadar da sızlanmayı unutur, onun yerine yeni hayaller kurardı. Şimdi son dileğinin kendine ait bir mezar yeri olması gerektiğinden emin gibiydi Wu Chao ama bu da onu hayal kırıklığına uğratacağı bir başka alan olması muhtemeldi.

Bu noktada, arka plandaki onca gürültünün ortasında, birinin sözleri çalındı kulağına. Adam bir böbreğini satarak otuz bin yuandan fazla para kazanan bir tanıdığından bahsediyordu.

Wu Chao o kadar parayla Fare Kız'a mezar yeri alabileceğini düşünerek yatağında doğruldu.

Sığınaktan çıkıp internet kafeye girdi. İnternette araştırma yapa yapa en sonunda bir telefon numarasına ulaştı. Bir kalem ödünç alarak telefonu avucuna not etti, sonra dışarı çıkıp bir telefondan numarayı çevirdi. Telefonu açan kişi Wu Chao'nun bu işte ciddi olup olmadığını anlamak için onu türlü sorularla sıkıştırdı, sonra Pengfei Kulesi'nde buluşmak üzere bir randevu ayarladı. Wu Chao buluşma mekânının adını duyunca ister istemez irkildi.

Wu Chao, kararlaştırdıkları noktaya varınca caddede bir kargaşa olduğunu gördü; Pengfei Kulesi'nin dibinde insanların, arabaların ortasında sıkışıp kaldı. Yanındaki yer altı otoparkına araba ardına araba girip çıkıyordu. Birkaç kez başını kaldırıp kulenin camlarından yansıyan delici güneş ışığına baktı ama Fare Kız'ın o gün nereden atladığına dair en ufak bir fikri yoktu.

Siyah ceketli bir adam yanına geldi. Mırıl mırıl, "Wu Chao sen misin?" diye sordu.

Wu Chao başıyla onayladı.

Adam usulca, "Beni takip et," dedi.

İkisi birlikte kalabalık bir otobüse bindiler. Birkaç durak sonra inip başka bir otobüse geçtiler. Altı farklı otobüs yolculuğunun ardından şehrin kenar mahallelerine vardılar. Wu Chao adamla birlikte bir toplu konut sitesinin giriş kapısına doğru ilerledi. Adam kapının önünde durup bir telefon görüşmesi yaparken Wu Chao'ya içeri girmesini söyledi. Wu Chao bu kasvetli siteye girerken yakınlardaki bir binadan bir adamın çıktığını fark etti. Adam, Wu Chao yaklaşırken sigarasını yere atıp söndürdü. "Böbrek satmaya mı?" diye sordu.

Wu Chao başını salladı. Adam eliyle onu binanın içine doğru takip etmesini işaret etti. Lekeli beton bir merdivenden bodruma indiler. Adamın

kapıyı açmasıyla havanın bir anda ağır bir sigara kokusuyla dolması bir oldu. Wu Chao loş ışığın altında içeride, yataklarda oturup sigara içen ve sohbet eden yedi kişi seçebildi. Odadaki tek boş olan yatağa doğru yöneldi.

Wu Chao kimliğini verdi ve bir böbreğini satmak üzere bir anlaşma imzaladı. Sağlık kontrolünden geçti, kan verdi ve sonuçları beklemesi söylendi. Sanki hiç yıkanmamışa benzeyen, kirden parlamış, daha önceki çok sayıdaki sahibinden topladığı kötü kokuları yayan bir battaniyenin altında uyuyarak bir başka yeraltı hayatına başladı. Onu bodruma indiren adam günde iki kere ziyarete geliyor, içerideki adamlara ucuz sigara ve iki öğün yemek–öğlen lahanalı patates, akşam patatesli lahana–getiriyordu. Odada ne masa ne sandalye vardı, bu yüzden yere çömelen birkaç kişi dışında herkes yemeğini yatağında yiyordu. Bodrumda dolaşan pis koku, yalnızca adamlar sigara içerken bastırılıyordu. Herkes uyurken Wu Chao bazen baskın leş gibi kokunun içinde uyanıyor, göğsü sıkışıyor gibi hissediyordu.

Hepsi genç olan öteki adamlar sigara içerken boş boş muhabbet ediyor, inşaat alanlarında, fabrikalarda ve nakliyat firmalarındaki çalışma koşulları hakkında fikir alışverişi yapıyorlardı–görünüşe göre hepsi pek çok farklı yerde çalışmıştı. Şimdi hedefleri kısa yoldan köşeyi dönmekti: yıllar yılı köle gibi çalışsalar bile böbrek satmaktan kazanacakları parayı biriktiremezlerdi. Sonraki tatlı hayatı, şık kıyafetlerle Apple iPhone alacakları, lüks bir otelde birkaç gece kalacakları ve şık bir restoranda birkaç yemek yiyecekleri hayatı iple çekiyorlardı. Bu hayallerle kendilerini şımarttıktan sonra tekrar endişeye geri dönüyorlardı. Çünkü bir aydan fazla süredir beklemelerine rağmen böbrekleri için uygun bir alıcı bulunmamıştı henüz. İçlerinden biri beş şehirde daha buna benzer yerlere gitmiş, her seferinde kimse böbreğini istemediği için birkaç hafta içinde postalanmıştı. Böbrek tüccarları yol masrafları için yalnızca kırk beş yuan veriyorlar, o da bu parayı başka bir böbrek ticaret merkezine gitmek için kullanıyordu. Kendi adına beş kuruşu olmadığını söylüyor, dilenci gibi bir böbrek tüccarından diğerine koşuyordu.

Bu adam dünyanın birçok yerini görmüştü ve ne zaman biri buradaki yemeklerin–yalnızca lahana ve patates–sıkıcı olduğunu söylese, aslında fena sayılmayacağını, çünkü burada en azından haftada bir tofu, haftada bir de tavuk suyu çorbası verildiğini söylüyordu. Bir keresinde kaldığı bir böbrek ticareti mağarasında iki ay boyunca haftanın her günü iğrenç bir yemek yediğini söyledi.

Birisi böbrek ameliyatının ne kadar güvenli olduğu konusunu açtı. Böbrek mafyası kıdemlilerinden biri, otoriter bir ses tonuyla bunun basit bir cevabı olmadığından, şans işi olduğundan söz etti. Böbrek satıcılarının bir avuç ahlaksız, vicdanlarını işlerine karıştırmayan insan olduğunu ve daha fazla para kazanmak için, yüksek ücret isteyen profesyonel cerrahlarla çalışmak yerine veteriner cerrahları tuttuğunu söyledi.

Diğerleri, böbreklerini bir veterinerin alacağını duyunca öfkelenerek sırf daha fazla kâr etmek uğruna sağlıklarını tehlikeye atan böbrek tüccarlarına küfretmeye başladı.

Ne var ki adam sükûnetini bozmayarak, “Bu günlerde ahlaksızlık, rezillik kol geziyor, değil mi?” dedi. “Ayrıca bir veteriner de cerrah sayılır, insanların böbreğini almaya devam ederse belki de çok geçmeden eli alışır ve tekniği normal bir hastanedeki cerrahtan daha iyi olur.”

Onu asıl kızdıran şey, kimsenin böbreğini istememesiydi. Bütün bu süre boyunca kısmetsiz olduğunu, bir kere bile uygun bir alıcıyla eşleşemediğini söyledi. Her yıl böbreğinden rahatsız olup diyalize bağlı yaşayan bir milyon insan var ama yalnızca dört bini yasal yollardan böbrek nakli yaptırabiliyor, dedi. Nasıl oluyordu da kimse onun böbreğini istemiyordu? Ona ihtiyacı olan bir milyon insan olmalıydı! Tek makul açıklama, hastayla organ eşleştirmeden sorumlu o orospu çocuklarının işlerini doğru düzgün yapamamasıydı. Bu yüzden tamamen iyi durumda bir böbrek neredeyse bir yıldır ihmal ediliyordu. Eğer bu sefer de onu geri gönderirlerse önce bir tapınakta tütsü yakıp böbreğini bir an önce satmasına yardım etmesi için boddhisattvaya[2] yalvaracak, sonra da bir tren bileti daha alıp sıradaki böbrek mağarasına doğru yollanacaktı.

Wu Chao bodruma geldiğinden beri hiçbir şey dememiş, yalnızca adamların şunun bunun hakkındaki dedikodularını ilgisiz biçimde dinlemişti. Ameliyatları veteriner cerrahların gerçekleştireceğini duyduğunda bile oralı olmamıştı; yalnızca Fare Kız’ı düşündüğünde içi acıyordu. Böbreği bir an önce eşleştirilsin de fazla gecikmeden Fare Kız’a bir mezar yeri alabilsin diye dua ediyordu. Ama bodrumdaki yedi adam şimdiden uzun süre beklemişti, hatta içlerinden biri bir senedir böbreğine bir alıcı bulamamıştı ve tüm bunlar Wu Chao’yu kaygılandırıyordu. Uykusuzluk çekiyordu; kirli ve kokuşmuş yatağında dönüp duruyordu ama gözüne uyku girmiyordu. Wu Chao’nun bodrumdaki altıncı gününde yemek getiren adam her zamankinden farklı bir saatte belirdi. Kapıyı açıp, “Wu Chao!” diye seslendi.

Wu Chao’nun daha tepki vermeden, bodrumdaki yedi adam birbirine bakıp içlerinde bu isimde biri olmadığını fark etti–Wu Chao, geldiğinden beri ağzını açıp tek kelime etmeyen adam olmalıydı. “Bu kadar çabuk mu?” diye bağırdılar.

“Wu Chao, eşleştin,” dedi kapı girişindeki adam.

Wu Chao kirli battaniyeyi kenara iterek, diğer yedi kişinin kıskanç bakışları altında kıyafetlerini ve ayakkabılarını giydi. Kapıya doğru yürürken beş şehirdeki böbrek mafyasını dolaşan adam konuştu. “Seni uyanık,” dedi.

Wu Chao yemek getiren adamın peşine takılıp lekeli beton merdivenden dördüncü kata çıktı. Adam bir kapıyı çaldı ve kapı açıldığında Wu Chao orta yaşlı bir adamın odanın ortasındaki kanepede oturduğunu fark etti. Bu kişi Wu Chao’yu içten bir biçimde selamladı ve yanına oturmasını işaret ettikten sonra anlatmaya başladı: İnsan bedeni aslında yalnızca bir böbreğe gereksinim duyuyordu, ikincisi fazlaydı; tıpkı apandisit gibi, ister tutar ister aldırırdınız.

Bu konular Wu Chao’nun ilgisini çekmiyordu. “Böbreğim için ne kadar para alacağım?” diye sordu orta yaşlı adama.

“Otuz beş bin yuan,” diye yanıtladı adam.

Wu Chao bunun amacı için yeterli bir miktar olduğunu düşünerek başını salladı.

“En yüksek ücreti biz veriyoruz,” dedi adam. “Başka yerler sadece otuz bin ödüyor.”

Ameliyatla ilgili endişelenmeye gerek yok, diyerek Wu Chao’ya güvence verdi. Çalıştıkları doktorların hepsi büyük hastanelerden geliyordu, bu işi biraz fazladan para kazanmak için yapıyorlardı.

Wu Chao, “Ameliyatları veterinerler yapıyormuş,” diye karşılık verdi.

Hoşnutsuz görünen orta yaşlı adam, “Bu saçmalık!” dedi. “Doktorlarımızın hepsi tam eğitimli cerrahtır ve her böbrek nakli için onlara beş bin yuan ödüyoruz.”

Wu Chao beşinci katta bir odaya taşındı. Odadaki dört yatağın biri doluydu. Yataktaki adamın böbreği alınmıştı, yeni oda arkadaşına canayakın bir biçimde gülümsedi, Wu Chao da ona karşılık verdi.

Adamın ameliyatı başarılı geçmişti, Wu Chao’yla konuşabilmek için yatağında doğrulup arkasına yaslandı. Artık ateşinin düştüğünü, birkaç gün içinde buradan ayrılabileceğini söyledi. Wu Chao’ya böbreğini neden sattığını sordu.

Wu Chao düşünceli bir biçimde başını öne eğdi. “Kız arkadaşım için,” dedi.

“Benim gibi,” dedi adam.

Wu Chao’ya memlekette ciddi bir kız arkadaşı olduğunu söyledi. Onunla evlenmek istiyordu ama kızın anne babası önce bir evi olmasını şart koşuyordu. O da şehirde bir işe girmişti ama kazandığı para içler acısıydı– bir ev yaptırabilmesi için dokuz-on yıl çalışması gerekecekti ve kız arkadaşı bu arada çoktan başkasıyla evlenmiş olacaktı. Ev yaptıracak parayı denkleştirebilmesi için en hızlı yol böbreğini satmaktı.

“Bu kolay para,” dedi.

Güldü. Bizim oralarda işler böyle, dedi. Evin yoksa evliliği rüyanda görürsün. “Senin oralarda da öyle mi?” diye sordu.

Wu Chao başını salladı. Gözleri aniden doldu çünkü tüm yoksulluğu ve hayattaki başarısızlıklarına rağmen Fare Kız’ın iyi günde de kötü günde de yanında olduğunu hatırlamıştı. Gözyaşlarını saklamak istediğinden başını öne eğdi.

Bir süre sonra başını kaldırdı. “Kız arkadaşın da memleketten ayrılıp şehirde bir iş bulmak istemedi mi?”

“İstedi,” dedi adam. “Ama babası yatalak, annesinin de sağlığı pek yerinde değil. Tek kızları o, oğulları da yok, bu yüzden oradan ayrılamadı.”

Wu Chao Fare Kız’ın başına gelenleri düşündü. “Belki böylesi daha iyidir.”

Beşinci kattaki hayat, bodrumdakiyle taban tabana zıttı. Hava kokuşmuş değildi ve battaniyeler de temizdi. Doğal gün ışığı vardı. Wu Chao sabahları bir yumurta, etli ekmek, bir kâse pirinç suyu; akşamları da et ya da balık yemeği yiyordu.

Wu Chao güneş ışığıyla uyanıp ay ışığıyla uyuyordu. Bu hissi yaşamayalı uzun zaman olmuştu; bir yıldan fazla bir süredir yeraltında uyuyup uyanmış, ne güneşi ne de ayı görmüştü. Şimdi güneşle ayın güzelliğini takdir ediyor, gözlerini kapadığında bile odayı nasıl aydınlattıklarını fark edebiliyordu. Penceresinin dışında, kış soğuğunda kuruyup sararmış bir ağaç vardı ama öyle bile olsa kuşlar ağacın etrafında uçuşup dallarına konuyor, evlerin çatılarının üstünde süzülüyorlardı. Fare Kız’ı ve birlikte geçirdikleri zaman boyunca böyle bir hayat yaşayamamasını düşündü. Üzülmeden edemedi.

Üç gün sonra, Wu Chao orta yaşlı adamın peşinden penceresiz bir odaya gitti. Doktora benzeyen gözlüklü bir adam, derme çatma ameliyat masasına

uzanmasını söyledi. Kuvvetli bir ışık yüzüne vurdu ve gözlerini kapadıktan sonra bile acı hissetti. Anestezinin etkisiyle bilincini kaybetti ve kendine geldiğinde kendini yine beşinci kattaki yatakta buldu. Diğer adam şimdi gitmiş olduğundan Wu Chao yalnız ve oda tamamen sessizdi. Yastığının yanında bir poşet dolusu antibiyotik ve bir şişe maden suyu duruyordu. En ufak bir harekette bulunmasıyla sol tarafında bıçak saplanır gibi bir acı duyması bir oldu ve sol böbreğini kaybettiğini anladı.

Orta yaşlı adam günde iki defa gelip antibiyotiklerini zamanında almasını sağlıyordu. Wu Chao'ya bir hafta içinde evine dönebileceğini söyledi. Wu Chao odada öylece, tek başına yatıyordu; tek ziyaretçisi kuşlardı. Bazıları penceresinin önünden uçup gidiyor, bazıları dışarıdaki dallarda kısaca duraklıyor, car car ötüşleri Wu Chao'nun kulağına hoş bir sohbet gibi geliyordu.

Bir hafta sonra orta yaşlı adam ona nakit otuz beş bin yuan verdi, bir taksi çağırdı ve iki elemanıyla bomba sığınağındaki evine gönderdi.

Wu Chao'yu iki kişinin taşıyıp yatağına yatırdığını gören komşuları, Fare Kız'a doğru düzgün bir cenaze sağlayabilmek için böbreğini satmış olduğunu tahmin ettiler.

Wu Chao yatağında yattı. Birkaç gün sonra bütün antibiyotikleri bitirmişti ama ateşi hâlâ düşmemişti ve birkaç sefer bilincini kaybetti. Kendine geldiğinde, bedeninin onu terk etmek üzere olduğunu hissetti. Yeraltı komşuları ziyaretine gelip ona yiyecek bir şeyler getirdiler ama ancak birkaç yudum çorba ya da pirinç suyu içebiliyordu. Birkaç komşusu onu hastaneye götürmek gerektiğini söyledi ama Wu Chao başını kesin bir biçimde iki yana salladı çünkü hastaneye giderse böbreğini satmaktan kazandığı tüm paraya veda edeceğini biliyordu. Bunu atlatacağına inanıyordu ama her geçen gün güvenini biraz daha yitiriyordu ve bayılma nöbetleri sıklaşmaya başladıkça, Fare Kız'ın mezarı için yer seçecek kadar sağlıklı olmayacağını anladı. Bu yüzden hayal kırıklığı içinde gözyaşı döktü.

Wu Chao kendine geldiği bir seferde, yanında oturan komşularına cılız bir sesle, "Kuş muydu o?" diye sordu.

"Kuş yok burada," dedi komşular.

"Bir kuşun öttüğünü duydum," dedi Wu Chao güçsüzce.

"Buraya gelirken yolda bir yarasa gördüm," dedi komşulardan biri.

"Yarasa değil, kuş," dedi Wu Chao.

Xiao Qing, Wu Chao'yu son görmeye gittiğinde gözlerini açmakta bile zorlandığını söyledi. İşte o zaman Xiao Qing'e yardım etmesi için yalvarmıştı. Yastığının altında otuz beş bin yuan sakladığını söyleyerek onun otuz üç biniyle Fare Kız'a mezar yeri, kaliteli bir mezar taşı ve külleri için bir vazo almasını söyledi. Kalan iki bini de iyileşip ileriki yıllarda Qingming Festivali'nde[3] Fare Kız'ın mezarını süpürebilmek için kendine ayırması gerektiğini söyledi.

Tüm bunları söyledikten sonra Xiao Qing'in yastığın altından parayı alabilmesi için acıyla inleyerek döndü. Xiao Qing'e, mezar taşına "Sevdiğim Fare Kız'ın Mezarı," onun altına da "Wu Chao" yazdırmasını tembihledi. Xiao Qing, elinde parayla tam gitmeye hazırlanırken Wu Chao fısıldayarak onu geri çağırıp "Fare Kız" yerine "Liu Mei" yazdırmasını söyledi.

* * *

Fare Kız ağlıyordu. Hıçkırık sesleri, muz ağacı yapraklarının üzerindeki yağmur damlaları gibi buradaki tüm yüzlerin, bedenlerin üzerine dökülüyordu. Arka planda şakıyan yirmi yedi bebekle, ağlayışı daha da iç burkuyordu.

İskeletlerin çoğu mest olmuş halde dinliyor, birbirlerine kimin bu kadar hüzünle şarkı söylediğini soruyordu. Diğerleri kimsenin şarkı söylemediğini, yeni gelen güzel kızın, uzun ve geniş bir erkek pantolonu giyen kızın ağladığını söyledi. Her gün pantolonunun paçalarına basarak sağda solda dolanan kız şimdi yere oturmuş ağlıyordu.

Fare Kız nehir kenarındaki yeşilliğin ortasına, sırtını bir ağaca yaslayarak oturdu; bacakları çimenlerin, tomurcuk veren yabani çiçeklerin arasında uzanıyor, yakınlardaki nehir çağlıyordu. Ağıtını mırıldanırken yüzündeki gözyaşları, ağaçların yapraklarına asılı çiğlere benziyordu. Pantolonundan bir elbise yapıyordu.

Xiao Qing Fare Kız'ın yakınında dikiliyordu. Bir sokak levhası gibi dikilmiş, dört bir yandan yaklaşarak her zamankinden daha yoğun bir kalabalık oluşturan iskelet insanları–bir de on-on beş etli insanı–izliyordu. İskeletler Xiao Qing'in yanıbaşında durmuş, hikâyesini dikkatle dinliyordu. Xiao Qing'in yüzündeki ifadeden unutmaya giden yolda olduğu belliydi

çünkü anlattıkları bulanıktı, yarım yamalak rüya parçalarını bir araya getirmek için çabalıyor gibiydi.

Fare Kız'ın dinlenme yerine gidebileceği haberiyle heyecanlanan herkes uğradı. Kendi aralarında fısır fısır şimdiye kadar kimsenin burayı terk edemediğini, Fare Kız'ın ilk olduğunu ve dahası, vücudunun ve güzelliğinin olduğu gibi durduğunu konuşuyorlardı.

Bu devasa kalabalıktaki herkes, çimlerin ortasında ağaçların altında oturup elbisesini dikerken Fare Kız'a yakından bakmaya hevesliydi; bu yüzden etrafında dönüp duruyor, kimi öne eğilip kimi arkada kalarak okyanusu oluşturan dalgalar gibi düzenli bir biçimde birbirlerine karışıyor, her biri dinlenme yerine doğru yollanmak üzere olan bu harika genç kadını sessiz bir bakışla kutsuyorlardı.

Fare Kız'ı çevreleyen kalabalığın içinden yaşlı bir ses yükseldi. "Evlâdım, banyo yapmalısın," dedi ses; Fare Kız da başını eğip ağlayarak elbisesini dikmeyi sürdürdü.

Fare Kız gözyaşlarıyla lekeli yüzünü kaldırarak hayret içinde yaşlı bir sesi olan bu iskelete baktı.

Yaşlı ses, "Yakında gömüleceksin," diye sürdürdü. "Bu yüzden şimdi banyo yapman lazım."

"Daha elbisemi bitirmedim," dedi Fare Kız.

Birçok kadın sesi, "Biz senin için yaparız," dedi.

Onlarca kadın iskelet Fare Kız'ın yanına geldi ve onlarca çift el ona doğru uzandı.

Fare Kız, bitmemiş elbisesini hangi çift ele teslim edeceğini bilemeden kaldırdı. İki ses ona, "Biz tekstil fabrikasında çalışıyorduk," dedi.

Fare Kız yarım elbiseyi onlara verdi, sonra önünde dikilen yaşlı iskelete bakarak mahcup bir şekilde, "Kıyafetim üstümde kalabilir mi?" diye sordu.

Yaşlı iskelet başını iki yana salladı. "Kıyafetlerini çıkarmadan yıkanamazsın."

Fare Kız başını eğip ağır hareketlerle kıyafetlerini, sonra da çamaşırlarını çıkardı. Bacakları çimlerle yabani çiçeklerin arasında meydana çıktığında tamamen çıplaktı. Güzel Fare Kız çimenlerle yabani çiçeklerin arasında sırtüstü uzandı ve bacaklarını birleştirip ellerini göğsünün üstünde birleştirdi, sonra rüya gibi bir huzurun içine girermiş gibi gözlerini kapattı. Etrafındaki bol miktarda çimenlerle yabani çiçekler, Fare Kız'ın vücudunu seyircilerden saklarken hayran hayran başlarını eğip bellerini büktüler.

Böylece vücudu görünmüyor, bir tek yayılmış çimenlerle tomurcuklu yabani çiçekleri görülüyordu.

Ak saçlı ihtiyar iskelet, “Oradaki insanlar aileyle yabancılar arasında ayrım yapıyorlar,” diye sürdürdü, “ama burada böyle sınırlar yok. O dünyadaki definlerde kişiyi bir yakını ya da akrabası yıkamalı ama burada hepimiz onun ailesiyiz ve hepimiz onu yıkamalıyız. Orada insanlar bir bedeni taslarla yıkıyorlar; biz de burada iki elimizi tas yaparız.”

Yaşlı iskelet bunu söyledikten sonra bir ağaç yaprağı kopardı, avcunda tutarak nehre doğru yürüdü. Fare Kız’ı çevreleyen kalabalık düzgün bir sıra yaptı, her biri bir yaprak alıp avcuna yerleştirerek ağaç yapraklarından oluşan uzun bir tas sırası meydana getirdiler ve yaşlı iskeleti nehir kenarına kadar izlediler. Bir yumaktan çekilen ip gibi, gittikçe daha uzun bir yay oluşturdular. İlk olarak yaşlı iskelet çömeldi, avcundaki yaprakla oluşturduğu tasa su doldurduktan sonra kalkıp geri yürüdü; peşindeki insanlar da aynısını yaptı. Yaşlı iskelet Fare Kız’ın uzandığı yere gitti, ellerini açıp Fare Kız’ın bedenini örten çimenlerin ve yabani çiçeklerin üstüne avcundaki yapraktan su serpti. Nehir suyunun serpildiği çimenlerle çiçekler titreyip sallanarak Fare Kız’ın bedenini nemlendirdiler.

Yaşlı iskelet şimdi sol elinde ıslak yaprak, sağ eliyle sanki sevdiği birinden ayrılırken gözyaşlarını siler gibi gözünü ovuşturarak uzaklaşmaya başladı. Diğerleri de arkasından, Fare Kız’ın yanına gidip yapraktan taslarıyla üstüne arındırıcı suyu serperek aynı şeyleri yaptı. Yaşlı iskeleti takip ettiler, oluşturdukları sıra bir yılan yolu gibi kıvrılarak uzaklaşıyordu. Bazıları yaprağı sol elinde, bazıları sağ elinde taşıyordu ve yapraklar hafif esintide son damlalarını damlatıyorlardı.

Alışveriş merkezi yangınının otuz sekiz kurbanı grup halinde yürüyordu ama şimdi ayrılmışlardı, her biri su doldurmak için çömeliyor, sonra teker teker Fare Kız’ın yanına gidip bedeni tepeden tırnağa yıkansın diye çimenlerle çiçekleri suluyorlardı. Küçük kız ağlamaya başladı, küçük oğlan ve geri kalan otuz altı kişi de kendince ağladı. Ayrı ayrı hareket etmelerine rağmen ağlayışları birbirine sıkı sıkıya bağlı bir grup olduklarını hatırlatıyordu.

Tan Jiaxin ve ailesi de bu uzun tören alayındaydı. Onlar da avuçlarına nehir suyundan doldurup Fare Kız’ın yattığı yere yavaşça yaklaştılar ve Fare Kız dinlenme yerine gitmeye hazırlanırken onu avuçlarındaki suyla kutsadılar. Tan Jiaxin’in kızı, ilerlerken iki eliyle gözyaşlarını sildi ve vücudu hafifçe ürperdi; elindeki yaprak yere düştü. Kendi dinlenme yerinin

neresi olacağını merak ediyordu. Tan Jiaxin kolunu uzatıp, “Hepimiz bir arada olduktan sonra her yer güzel,” diyerek kızının omzunu sıvazladı.

İki oyun meraklısı ve kavga tiryakisi Zhang Gang ile Li de geldi. Yapraktan taslarını saygıyla doldurup içindeki suyu Fare Kız’ın çimen-çiçek yorganının üstüne serptiler. Zhang Gang, Li’nin yüzündeki hüzünlü bakışı fark ederek arkadaşının iskelet omzunu iskelet eliyle sıvazladı. “Beni beklemek zorunda hissetme kendini, sen devam edebilirsin, biliyorsun,” dedi.

Li başını iki yana salladı. “Daha oyunumuzu bitirmedik.”

Fare Kız’ın vücudunu yıkadıktan sonra ayrılan kalabalık şimdi uzaklara giden birkaç uzun sıra oluşturuyor, diğer uzun sıralardaki insanlarsa Fare Kız’ı yıkamak için bekliyordu–görünüşe göre tören daha süreceğe benziyordu. Zheng Xiaomin’in anne babası da geldi, elleri bacaklarının üstünde dertop olmuş olan annesi hâlâ rahatsızdı, babası karısının yanında duruyor, üstünü örtmek ister gibi sarılıyordu. Ne var ki yaprak toplayıp su doldurmak için ayrıldılar, sonra da adam önde, karısı arkasında, sırada ilerlediler.

Bülbül şarkısı yeniden başladı ama yalnızca kısa parçalar halinde. Li Yuezhen beyaz kıyafetleri içinde, yirmi yedi bebek tek sıra halinde arkasında şarkı söylerken, yavaşça ilerledi. Belki çimenler bebekleri gıdıkladığından, güzel şarkıları sık sık kıkırdamalarla bölünüyordu. Li Yuezhen bebekleri teker teker nehrin yanındaki geniş ağaç yapraklarına taşıdı. Bebekleri rüzgârda salınan yaprakların üzerine yerleştirirken, şarkıları artık kesintili değil de nehrin kendisi gibi serbestçe akıyordu.

Çimenler ve çiçeklerle çevrili Fare Kız, bülbül korosunun dört bir yandan yükselip alçaldığını duydu ve farkına varmadan bebeklerin şarkısını söylemeye başladı. Fare Kız koronun solisti oldu. Bir satırı söylüyor, bebekler peşinden geliyordu; bir satır Fare Kız söylüyor, bebekler tekrar ediyordu; solist ve koro sanki önceden prova yapmış gibi tekrar tekrar şarkı söylediler ve Fare Kız’la bebeklerin şarkıları yükselip alçaldı, yükselip alçaldı.

Aslında cenaze evine, babama doğru yönelmiş olan ayaklarım orada takılıp kaldı.

[2] Budizmde aydınlığa ulaşan, fakat başkalarını da bu mertebeye ulaştırmak için Nirvana'yı tehir eden kimse.

[3] Saf Parlaklık Festivali olarak bilinen "Qingming Festivali" gün dönümünün 15. gününde kutlanır. Aynı zamanda "Mezar Süpürme Günü" olarak da adlandırılan Qingming Festivali'nde Çinliler aile büyüklerinin mezarlarına giderek temizlik yaparlar ve çiçek, tütsü gibi şeyler götürerek dua ederler.

YEDİNCİ GÜN

“Hiç bu kadar temiz olmamıştım,” dedi Fare Kız. “Neredeyse şeffaf hissediyorum kendimi.”

“Seni yıkadık.”

“Biliyorum, çoğunuz yıkadınız.”

“Çoğumuz değil–hepimiz yıkadık.”

“Nehirdeki su beni temizledi sanki.”

“Herkes seni yıkamak için sıraya girdi.”

“Bana karşı çok iyisiniz.”

“Biz burada herkese karşı çok iyiyiz.”

“Beni yolcu da ediyorsunuz.”

“Burayı dinlenme yerine gitmek üzere ilk terk eden sensin.”

Fare Kız cenaze evine doğru ilerlerken biz de onun etrafına üşüşmüş halde yolda yürüyorduk. Yol geniş, bakir bir alandı, o kadar uzun ve genişti ki sonu görünmüyordu, başımızın üstündeki gökyüzü kadar uçsuz bucaksızdı.

“Ben öbür taraftayken en çok ilkbaharı severdim, kıştan da nefret ederdim,” dedi Fare Kız. “Kışları çok soğuk olurdu, o kadar soğuk olurdu ki bedenim büzüşürdü. Oysa baharda çiçeklerle birlikte benim bedenim de açardı. Ama burada kışı seviyordum, bahardan ödüm kopuyordu. Bahar gelince bedenimin çürüyeceğini düşünüyordum. Ama şimdi her şey yolunda, ilkbahar için endişelenmeme gerek yok.”

“İlkbahar öteki dünyada olimpiyat şampiyonu bir atlet kadar hızlı koşsa bile sana yetişemez,” dedi aramızdan biri.

Fare Kız kıkırdadı.

“O kadar güzelsin ki,” dedi bir başkası.

Fare Kız, “Benim hoşuma gitsin diye söylüyorsun bunu, değil mi?” diye sordu.

“Gerçekten çok güzelsin,” diye ona güvence verdik.

“Öteki dünyada yolda yürürken insanlar kafalarını çevirip bana bakardı. Şimdi burada da siz dönüp bakıyorsunuz bana.”

“Buna yüksek kafa döndürme oranı deniyor.”

“Haklısın–orada da böyle diyorlar.”

“Burada da böyle diyoruz.”

Fare Kız bir kez daha kıkırdadı. “Orada da, burada da herkes yüksek kafa döndürme oranı diyor.”

“Sen nereye gidersen kafa döndürme oranın da seni takip eder,” dedik.

“Beni şımartıyorsunuz!”

Fare Kız pantolonundan yaptığı elbiseyi giymişti. Elbise o kadar uzundu ki ayakları görünmüyordu, tek görebildiğimiz yerleri süpüren elbisesiydi.

“Elbisen yere sürtüyor ya,” dedi birisi, “tıpkı bir gelinliğe benziyor.”

“Gerçekten mi?” diye sordu.

“Gerçekten,” diye yanıtladık.

“Bunu beni güldürmek için söylüyorsunuz, değil mi?”

“Hiç de bile, gerçekten gelinliğe benziyor.”

“Ama ben evlenmeye gitmiyorum.”

“Ama öyle görünüyor.”

“Makyajım yok, gelinler süslenip püslenirler.”

“Makyaj yapmamış olabilirsin ama öteki taraftaki makyajlı herhangi bir kadından daha göz kamaştırıcısın.”

“Wu Chao’yla evlenmeye gitmiyorum.” Fare Kız’ın sesinde bir burukluk belirdi. “Dinlenmeye mezarıma gidiyorum.”

Fare Kız gözyaşlarına boğuldu, biz de sustuk.

“Çokfevri karar verdim,” dedi. “Onu terketmemeliydim.”

Kederli bir biçimde yürümeye devam ederken, “Tek başına nasıl idare edecek? Onun başına bu işleri ben açtım,” dedi.

Fare Kız açık arazideki uzun yürüyüşü boyunca ağladı.

“Başını sık sık belaya soktum,” dedi. “Kuaför salonunda saç yıkarken daha iyi şeyler yapma hayali vardı, kuaföre saç kesimiyle ilgili sorular sorardı. İşi o kadar çabuk öğrendi ki patron ona övgüler düzerek onu kuaför yapmayı düşündüğünü söyledi. Wu Chao bana resmen kuaför olduğunda daha iyi kazanacağını, işte iyice ilerleyince işten ayrılacağını ve ikimizin birlikte kendi kuaför salonumuzu açacağımızı söyledi. Salonda Wu Chao’dan hoşlanan bir kız vardı. Sürekli yanına gelip ona asılırdı. Bu beni delirtirdi, ben de her fırsatta kıza zorluk çıkartırdım. Bir keresinde ciddi ciddi kavga etmeye başladık. Birbirimizin saçlarını tuttuk, Wu Chao gelip bizi ayırdı. Wu Chao’ya bağırıp ‘ya o ya ben’ diyerek onu küçük düşürdüm. Ona öyle bir bağırdım ki salondaki tüm müşteriler dönüp bana baktı. Patron çok kızdı ve bana defolup gitmemi söyledi. Patron hâlâ bana küfür etmekle meşgulken Wu Chao yanına gidip ikimizin birden istifa ettiğini ve adamın

pisliğin teki olduğunu söyledi. Sonra geri gelip bana sarılarak dışarı çıkardı. İki haftalık maaş alacağımız olduğunu söyledim ama, canı cehenneme, umurumda değil, diye karşılık verdi. Bunu söylemesiyle ağlamaya başladım. Caddede uzun bir süre, kolu omzumda yürüdük. Ben yol boyunca ağlayarak onu hayal kırıklığına uğrattığımı, mahcup ettiğimi ve geleceğini mahvettiğimi söyledim. Çünkü kuaför olmak üzereydi. Bir eli omzumda, diğer eliyle gözyaşlarımı silerken, Kuaförlüğün de canı cehenneme, mahcup olmanın da, bunların hiçbiri beni ilgilendirmiyor, dedi.

“Daha sonra, nasıl olsa kuaförlüğü öğrendiği için başka bir kuaför salonunda iş aramamızı önerdim ama reddetti. Tekrar kıskançlık yapmayacağıma söz verdim, başka bir kız ondan hoşlanırsa görmezden geleceğimi söyledim ama hayatta bir kuaför salonunda çalışmayacağını söyledi. Dolayısıyla tek seçeneğimiz bir restoranda çalışmaktı. Patron, güzel olduğum için üst kattaki özel odada servis yaptıracaktı bana. Wu Chao da alt kattaki geniş yemek salonunda servis yapacaktı. Wu Chao’nun disiplinli ve çevik oluşu patronun hoşuna gidiyordu, çok geçmeden Wu Chao şef garsonluğa terfi oldu. Boş vakitlerinde aşçının yanına gidip yemek yemeyle ilgili bir şeyler sorardı. İşin püf noktalarını öğrendiğinde istifa edip kendi küçük restoranımızı açacağımızı söylerdi bana.

“Özel odayı genelde iş adamları ve devlet memurları rezerve ederdi. Bir keresinde büyükçe bir grup vardı, içkiyi biraz fazla kaçırmışlardı, biri kolunu bana dolayıp göğüslerimi sıkıştırmaya başladı. Olayı büyütmemeliydim, bir bahane bulup oradan sıvışmalıydım ama bunun yerine gözyaşları içinde alt kata koşup Wu Chao’ya şikayete gittim. Benden faydalanmaya çalışan birini hoşgöremezdi, o yüzden özel odaya daldığı gibi kavga çıkardı. Sayıca çok fazlalardı, onu yere yatırıp tekmelemeye, başına vurmaya başladılar. O zaman kendimi üstüne atıp onu bırakmaları için yalvardım, en sonunda bıraktılar. Restoran müdürü gelip adamların karşısında eğildi, ezile büzüle onlardan özür diledi. Hata onlardaydı ama müdür bizi savunmadığı gibi üstüne bir de söverek bizi kovdu. Wu Chao’nun yüzü kan revan içindeydi. Kollarımı boynuna sarıp onu özel odadan dışarı çıkardım. Ama alt kata iner inmez beni itti, tekrar üst kata çıkıp dövüşmeye devam etmek istedi. Birkaç basamak çıkmıştı ki arkadan atlayıp bacağına sarılarak bunu yapmaması için yalvardım. Geri gelip beni ayağa kaldırdı ve restorandan birbirimize sarılmış halde ayrıldık. Bütün bu süre boyunca burnu kanıyordu ve dışarıda yağmur yağıyordu. Yolun karşısına geçtiğimizde ilerlemek istemedi. Kaldırıma oturdu, ben de yanına

oturdum. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor, üstümüzü başımızı ıslatıyor, bir yandan da yanımızdan geçen arabalar üstümüze çamur sıçratıyordu. Tekrar tekrar ‘Birini öldürmek istiyorum!’ dedi, bense ağlamamı durduramıyor, durması için ona yalvarıyordum.

“Bir kez daha her şeyini mahvetmiştim–aşçı olamamıştı ve şimdi asla bir restoran açamayacaktık. İki ay boyunca çalışmadık. Zaten pek fazla paramız yoktu, şimdi günde ancak bir öğün yemek yiyebiliyorduk. Bu şekilde geçen iki ayın sonunda paramız neredeyse sıfırlanmıştı. İş bulmamız gerekiyor, dedim ama o reddetti–artık daha fazla taciz kaldıramayacağını söyledi. Eğer işimiz olmazsa paramız da olmaz ve paramız olmazsa açlıktan ölene kadar beklemekten başka bir şey yapamayız, dedim. Açlıktan öleceğimiz anlamına gelse de oradan oraya itilip kakılmayı reddediyorum, dedi. Kalp kırıklığı içinde, ona kızdığım için değil, dünya bu kadar adaletsiz bir yer olduğu için ağladım. Ağladığımı görünce dışarı çıktı. O gece geç saatte eve döndüğünde bana iki büyük, buharı tüten sandviç getirdi. Bu sandviçleri alacak parayı nereden buldun, diye sordum. Gün boyunca teneke ve plastik şişe toplayıp geri dönüşümcüye sattım, dedi. Ertesi gün odadan erkenden çıkınca ben de onunla çıktım. Neden benimle geliyorsun, diye sordu. Seninle şişe ve teneke toplamak için, dedim.”

“Geldik galiba.”

Uzun bir yol yürüyüp sonunda cenaze evine varmıştık. Biz içeri girerken, bekleme odasından hayret yüklü bir uğultu yükseldi. Bu kadar iskeletin içeri doluştuğunu görünce yakılma sırasını bekleyenler afallamış halde birbirine döndü. “Bunlar ne ve neden buraya geldiler?”

“Sanırım geç kaldılar,” dedi plastik sandalyelerdeki birisi.

“Buraya çok geç geldiler,” dedi bir başkası.

“Bunlar bildiğin yaşlı!” dedi koltuklarda oturan biri.

Aramızdan biri, “Biz yıllanmış alkolüz,” diye mırıldandı, “onlarsa fıçı bira.” Yan yana dizilmiş iskeletlerden kıkır kıkır sesler yükseldi.

Yakılmayı bekleyen on-on iki kişi standart, plastik sandalyeli bölümde oturuyordu, elit koltuklu alandaysa yalnızca üç kişi vardı. Birkaç iskelet koltuklara ilerleyince geniş ve rahat görünümünden büyülendiler. Eski, kirli, beyaz eldivenli; soluk mavi ceketli adam yaklaşarak bitkin bir halde, “Orası VIP bölgesi. Lütfen buraya oturun,” dedi.

Boş gözleri aniden beni fark etti ve bakışlarında aynı anda keyif ve şaşkınlık belirdi. Bu defa beni tanımıştı, çünkü Li Qing yüzümü eski haline

döndürmüştü.

Onu nazikçe “Baba,” diyerek selamlamak isteyerek ağzımı açtım ama bir ses çıkaramadım. Onun da beni selamlamak istediğini hissettim ama o da ses çıkarmadı.

Sonra titrek bir sesle, “Sen mi?” diye sorarken gözlerindeki kederli ifadeyi gördüm.

Başımı iki yana sallayarak Fare Kız’ı işaret ettim. “Hayır. O.”

Rahatlamayla uzun bir iç geçirdi, sanki hüznünden geçici olarak sıyrılmıştı. Başını salladı, gidip girişteki makineden sıra numarası aldı ve geri gelip kâğıdı Fare Kız’a uzattı. Kâğıtta A53 numarasının yazılı olduğunu gördüm. Beni dikkatlice süzdü, uzaklaşırken derinden bir iç çektiğini duydum.

Plastik sandalyelere oturduk.

Fare Kız biletini ciddiyetle tutuyordu çünkü dinlenme yeri için pasaportu oydu. “Nihayet gidiyorum.”

Tüm bekleme odasının belli bir duyguyla sarmalanmış olduğunu hissettik. Bu duyguyu Fare Kız ifade etti: “Peki neden gitmekte bu kadar isteksizim?”

Bir başka duygu biçimi daha sezdik ve bunu da Fare Kız ifade etti. “Neden bu kadar üzgün hissediyorum kendimi?”

Bir duygunun daha olduğunu hissettik, bunu da Fare Kız kelimelere döktü. “Mutlu olmam gerekir.”

“Doğru,” dedik. “Mutlu olmalısın.”

Fare Kız’ın yüzünde gülümseme yoktu çünkü şimdi aklına bir şey takılmıştı. “Ben gidince, lütfen hiçbiriniz bana bakmayın, buradan ayrılırken de arkanıza bakmayın. Böylelikle sizi unutup gerçek huzuru bulabilirim,” diye tembih etti.

Hep birden, yaprakların rüzgârda sallanması gibi başımızı salladık.

43 numara çağrıldı, önümüzdeki plastik sandalyelerin birinden keten Mao ceketli, cenaze kıyafetli bir adam kalkıp sırasını savdı. Çıt çıkarmadan oturduk. Yakılmaya geç kalanlar, içeri girmeye devam ederken eski püskü beyaz eldivenli, soluk mavi ceketli yer gösterici onları karşılayıp sıra numaralarını alıyor, sonra da plastik sandalyelere yönlendiriyordu.

Plastik sandalyelerde herkes sessizdi ama koltuklu bölümden homur homur konuşmalar duyuluyordu. Üç VIP, pahalı cenaze kıyafetlerinden ve lüks mezar yerlerinden bahsediyorlardı. İçlerinden biri kürk bir cenaze

kıyafeti giymişti, diğer ikisi de neden buna ihtiyaç duyduğuyla ilgili sorguya çekiyordu onu.

“Soğuğa dayanamıyorum,” diye açıkladı.

“Aslında orası soğuk değil,” dedi diğerlerinden biri.

“Doğru,” diye araya girdi üçüncü. “Kışlar ılık, yazlar serin geçiyor.”

“Soğuk olmadığını kim söylüyor?”

“Feng Shui uzmanları öyle diyor.”

“Hiçbir Feng Shui uzmanı oraya gitmedi, nereden biliyorlarmış?”

“İlla gitmiş olmaları gerekmez. Domuz yememiş olabilirsin ama muhtemelen ortalarda dolaşan bir domuz görmüşsündür.”

“Domuz yemekle domuz görmek apayrı şeyler. Şu Feng Shui zımbırtısını hiç ciddiye almıyorum.”

Diğer ikisi sus pus oldu. Kürk elbiseli adam, “Oraya gidip de dönen kimse yok,” dedi. “Dolayısıyla sıcak mı soğuk mu kimse bilmiyor. Eğer olur da şartlar çetin çıkarsa ben hazırlıklıyım.”

Yakınlarımdaki bir iskelet, “Anlamıyor,” diye mırıldandı. “Kürk hayvandan geliyor. Dünyaya hayvan olarak geri gelecek.”

Diğer iki VIP, kürklü adama mezar yerinin nerede olduğunu sordular. Yüksek bir dağın tepesinde, hem de dört bir yandan tepede olan bir noktada, cevabını aldılar. Dolayısıyla 360 derecelik bir manzarası olacaktı.

Diğer iki VIP başını salladı. “Mükemmel seçim.”

“Dünyadan haberleri yok,” diye mırıldandı aynı iskelet. “Bir dağın iki tarafında uçurum değil, yüksek çıkıntılar olmalı. Eğer yüksek çıkıntılar varsa çocuklarının önü açık olur ama iki tarafı da uçurumsa çocukların dilenci olur.”

Şimdi V12 numarası anons ediliyordu. Kürk elbiseli VIP hafif bir kamburla, engin bir sedan arabadan çıkma tecrübesi varmışçasına ayağa kalktı. İki arkadaşına selam verdi, sonra kendini beğenmiş bir tavırla fırın odasına doğru yürüdü.

Sıra A44’teydi. Numarayı yavaş yavaş, üç defa çağırdılar, sonra A45’e geçtiler. Bu numara da yavaş yavaş, üç defa anons edildi, sonra A46’ya geçildi. Numaralar çağırılırken karanlık bir gecede, uzaklardaki rüzgâr uğultusuna–uzak ve yalnız–benziyorlardı. Bu ıssız ses bekleme odasını boş ve gerçekdışı bir yer gibi gösteriyordu. Üç cevapsız anonsun ardından A47–tereddütle öne çıkan bir kadın figürü–ayağa kalktı.

Ayrılık saatinin gittikçe yaklaştığının bilincinde, sessizlik içinde Fare Kız’ın çevresinde oturuyorduk. VI3 ve VI4 sayılı VIP’ler de gittikten sonra

sıra A52’ye geldi ve gözlerimiz ister istemez Fare Kız’a döndü. Elleri göğsünde, başı önde, düşüncelere dalmıştı.

A52 üç defa anons edildikten sonra, Fare Kız’ın A53’ünün çağırıldığını duyduk ve başlarımızı hep birden öne eğdik, Fare Kız’ın plastik sandalyelerden uzaklaştığını bilerek.

Başımı öne eğmiş olmama rağmen gelinliğe benzeyen elbisesinin eteklerini arkasında sürükleyerek dinlenme yerine doğru yürüyen Fare Kız’ı hâlâ görebiliyordum. Yürüdüğünü görebiliyordum ama fırın odasını ve mezar yerini göremiyordum. Tek gördüğüm, on bin çiçeğin açtığı bir yere doğru yürüdüğüydü.

Sonra bütün plastik sandalyelerden hafif bir ses çıktığını duydum ve iskeletlerin yerlerinden kalkarak tıpkı bir dalganın geri çekilmesi gibi nazik biçimde çekildiklerini fark ettim.

* * *

Ben kalkıp gitmedim. Önümdeki sırada yakılacak beş insan daha oturuyordu. Onların solunda, koridorda, eski beyaz eldivenleri ve soluk mavi ceketiyle babam duruyor, herhangi bir ihtiyaçları olursa yardım etmeye hazır görünüyordu. Babamın dimdik duruşunun sessiz, yas tutan bir insanınkine benzediğini hissettim. Yakılacak olanlardan biri başını çevirip bir şey dediğinde babam hemen öne çıkarak sorusuna sessizce cevap verdi, sonra koridordaki yerine geri çekildi. Babam her zaman görevini yerine getirme konusunda dikkatli olmuştu, eski dünyada da burada da.

Yakılmayı bekleyen beş kişi sırayla fırın odasına girdikten sonra bekleme salonu o kadar boş görünüyordu ki sanki havası kalmamıştı, uzun aralıklarla asılmış mum şeklindeki şamdanlardan yayılan loş ışık vardı yalnız. Babam güçlükle attığı adımlarla yanıma geldi, onu karşılamaya ayağa kalktım. Ceketinin boş yenlerini kavradım–içindeki kemikler ip gibi inceydi. Ona destek olarak rahat koltukların olduğu VIP bölgesine doğru ilerlemeye yeltendim. Ama babam “Orası bize göre bir yer değil,” diyerek durdurdu beni.

Plastik sandalyelere oturduk, sağ elimle babamın sol eldivenini tuttum. Eldivendeki bir delik, parmak kemiklerini hissetmemi sağladı. O kadar kırılgan görünüyorlardı ki dokunsan parçalanacak gibiydiler. Babamın

donuk gözleri bana kimliğimi doğrulamakta kararlıymış gibi baktı. “Buraya çok erken gelmişsin,” dedi hüzünlü bir şekilde.

“Baba,” dedim, “bana yük olmaktan mı korktun, o yüzden mi ayrıldın?”

Başını iki yana salladı. “Yalnızca oraya gidip bir bakmak istemiştim,” dedi.

“Neden?”

“Üzgündüm. Seni terk etmiş olma düşüncesi beni üzüyordu.”

“Baba,” dedim, “sen beni terk etmedin.”

“Yalnızca o kayayı düşündüm, orada biraz oturmak istedim. Hep oraya gitmek istemiştim. Hava kararınca oraya gitmek isterdim ama sabah olup da seni gördüğümde fikrimi değiştirirdim çünkü seni bırakmaya dayanamazdım.”

“Baba, neden bana söylemedin? Seninle gelirdim.”

“Sana söylemeyi düşündüm–birçok kez düşündüm.”

“Neden söylemedin peki?”

“Bilmiyorum.”

“Beni üzmekten mi korktun?”

“Hayır, ondan değil,” dedi. “Oraya yalnız gitmeyi tercih ettim.”

“Sen de bir veda bile etmeden gittin.”

“Hayır,” dedi, “akşam treniyle geri dönecektim.”

“Ama dönmedin.”

“Döndüm.” Öldükten sonra dönüşünden bahsediyordu. “Uzun bir süre dükkânın karşısında durduktan sonra içeriden başka birinin çıktığını gördüm.”

“Seni aramaya çıkmıştım.”

“Dükkânı başka birinin baktığını görünce beni aramaya çıktığını anladım.”

“Her yerde seni arayıp durdum,” dedim. “Alışveriş merkezine gittim, çünkü senin gittiğin gün orada bir yangın çıkmıştı, orada mahsur kalmış olabileceğinden korktum.”

“Hangi alışveriş merkezi?”

“Dükkânın yakınlarındaki büyük, gümüş rengi olan.”

“Hatırlamıyorum.”

Alışveriş merkezi açıldığında çoktan hasta olduğunu hatırladım. “Oraya hiç gitmedin,” dedim.

“Sen buraya çok çabuk geldin,” diye tekrarladı.

“Bütün şehirde seni aradım, şehir dışına da çıktım,” dedim.

“Amcanları, halanları gördün mü?” diye sordu.

“Evet, gördüm. Oralar da çok değişmiş.” Her şeyin ne kadar acıklı göründüğünden bahsetmedim.

“Hâlâ kızgınlar mı?” diye sordu.

“Hayır, ortadan kaybolmana üzüldüler.”

“Uzun süre önce onları görmeye gitmem gerekirdi,” dedi.

“Seni her yerde aradım,” dedim. “Trenle oraya gideceğin aklımın ucundan geçmedi.”

“Trene bindim–” diye mırıldandı.

İki ayrı dünyada nasıl da birbirimizi aramış olduğumuzu düşünüp gülümsedim.

Acıklı cümlesini bir kez daha tekrarladı: “Buraya çok erken gelmişsin.”

“Baba, seni burada bulacağım hiç aklımdan geçmemişti.”

“Burada her gün seni görmeyi umdum ama buraya bu kadar çabuk gelmeni istemedim.”

“Baba, artık beraberiz.”

Uzun bir ayrılığın ardından babamla yeniden kavuşmuştuk. Artık bedenlerimiz sıcak olmasa da, nefes almıyor olsak da bir kez daha bir aradaydık. Elimi eski eldiveninin içindeki cılız, kemikli parmaklarının üzerinden çekerek dikkatlice kemikli omzuna koydum. “Baba, benimle gel,” demeyi çok istedim. Ama çalışmayı sevdiğini, bekleme salonunda yer göstericilik işini sevdiğini biliyordum, ben de sadece, “Baba, seni sık sık görmeye geleceğim,” dedim.

İskelet yüzünde bir gülümsemenin belirdiğini hissettim.

“Gerçek annen biliyor mu?”

“Hayır, sanmıyorum.”

İç geçirdi. “Öğrenmeleri fazla sürmez.”

Başka bir şey söylemedim, o da bir şey demedi. Bekleme salonu yeniden hatıraların sessizliğine gömüldü. Bu birliktelik anının tadını çıkararak sessizlikte birbirimizin varlığını hissettik. Dikkatle yüzümdeki yara izlerine baktığının farkındaydım. Li Qing yalnızca sol gözümü, burnumu ve çenemi düzeltmiş, orada kalan yaraları yok etmemişti.

O eski beyaz eldivenlerin içindeki elleriyle omzumu ovmaya başladı. İskelet parmakları titriyordu ve son bir ayrılık olduğu kadar kavuşma niyetiyle de dokunduğunu hissettim.

Parmakları siyah kol bandıma ulaşınca durdu. Suratı düştü, uzak bir yasa büründü. O öteki dünyada beni terkettikten sonra yalnız bir öksüz

olduğumu biliyordu. Buraya hangi olaylar sonucu geldiğimi sorgulamadı, ya beni üzmek istemediğinden ya da kendi üzülmek istemediğinden. Kısa bir süre sonunda kol bandını takmak istediğini söyledi bana usulca. Bunu içtenlikle istediği belliydi, ben de başımı sallayarak kol bandımı çıkarıp ona uzattım. Eldivenlerini çıkardı, on titrek iskelet parmağı kol bandını aldı. İçi boş yeninin üstüne yerleştirdi.

Eski beyaz eldivenleri iskelet ellerine tekrar geçirdikten sonra başını kaldırıp bana baktı. Çukur gözlerinden iki damla yaş aktığını gördüm. Buraya benden önce gelmiş olmasına rağmen yaşlıların gençler için döktüğü yaşlardan akıtıyordu yine de.

* * *

Geri dönüş yolunda genç bir adam beni durdurdu. Sol eliyle karnını tutmuş, aceleyle ama hafif kambur yürüyordu, ciddi bir hastalıktan iyileşiyormuş gibiydi. “Biri bu istikamette gitmeyi sürdürürsem kız arkadaşımı görebileceğimi söyledi,” dedi.

“Kız arkadaşın kim?” diye sordum.

“Buraların en güzel kızı.”

“Adı ne?”

“Adı Liu Mei. Ama Fare Kız da derler.”

“Sen Wu Chao olmalısın,” dedim. Asi saçlarının üstünde şimdi kürk bir şapka vardı. Saçını boyatalı ya da kestireli uzun zaman olmuşa benziyordu.

“Sen nereden biliyorsun?”

“Seni tanıdım.”

“Daha önce tanışmış mıydık?”

“Sığınakta tanışmıştık.”

Yaptığım hatırlatmayla yüzündeki şaşkın ifade yavaş yavaş silindi. “Seni bir yerlerden hatırlıyorum evet.”

“Evet, sığınaktan.”

Şimdi hatırladı ve yüzünde belli belirsiz bir gülümseme belirdi. “Doğru, seni orada gördüm.”

Sol elinin tuttuğu yere baktı.

“Ağrıyor mu hâlâ?” diye sordum.

“Artık ağrımıyor,” dedi.

Elini oradan çekti ama çok geçmeden alışkanlıkla yeniden aynı yere koydu.

“Fare Kız’a mezar yeri almak için bir böbreğini sattığını biliyoruz,” dedim.

“Biz derken?” diyerek kafası karışmış halde baktı bana.

“Ben ve şuradakiler,” diyerek ileriyi gösterdim.

“Şuradaki insanlar mı?”

“Mezarı olmayanların hepsi burada.”

Başını anlamış gibi salladı. “Durumumu nereden biliyorsunuz?” diye sordu.

“Xiao Qing geldi, o söyledi bize.”

“Xiao Qing de mi burada?” dedi. “Ne zaman geldi?”

“Altı gün oldu sanırım,” dedim. “Kaybolup durmuş, buraya ancak dün ulaştı.”

“Buraya nasıl gelmiş?”

“Trafik kazası–yoğun siste olmuş.”

“Sisi duymadım,” dedi afallamış halde.

Duymuş olamazdı, diye düşündüm. Xiao Qing, Wu Chao’nun bütün o süre boyunca yer altındaki bomba sığınağında olduğunu söylemişti.

“O zaman sığınaktaymışsın,” dedim.

Başıyla onayladı, sonra, “Ne zamandır buradasın?” diye sordu.

“Bugün yedinci günüm,” dedim. “Ya sen?”

“Bana daha yeni gelmişim gibi geliyor,” diye yanıtladı.

“Başka bir deyişle bugün geldin.” Fare Kız’la birbirlerini kılpayı kaçırdıklarını fark ettim.

“Fare Kız’ı görmüş olmalısın.” Yüzünde umut dolu bir ifade belirdi.

“Gördüm,” diyerek başımı salladım.

“Mutlu muydu?”

“Mutluydu,” dedim. “Ama ona mezar yeri almak için böbreğini sattığını duyunca ağladı. Deli gibi ağladı.”

“Hâlâ ağlıyor mu?”

“Artık ağlamıyor.”

“Çok yakında onu görebileceğim.”

Yüzünde bir ağaç yaprağının gölgesi gibi neşe belirdi.

Bir anlık bir duraksamadan sonra, “Onu göremeyeceksin,” dedim. “Dinlenme yerine gitti.”

“Gitti bile mi?”

Neşe yüzünü terk ederek yerini acılı bir gölgeye bıraktı.

“Ne zaman gitti?” diye sordu.

“Bugün,” dedim. “Sen gelirken o gitti. Birbirinizi kaçırdınız.”

Başını yere indirdi, sessiz sessiz ağlayarak yürümeye devam etti. Bir süre yürüdükten sonra ağlamayı kesti. “Bir gün önce gelseydim,” dedi keder içinde, “mükemmel olurdu. Onu görebilirdim o zaman.”

“Eğer bir gün önce gelmiş olsaydın, göz kamaştırıcı bir Fare Kız görecektin,” dedim.

“O her zaman göz kamaştırıcıydı,” dedi.

“Dinlenme yerine giderken her zamankinden daha göz kamaştırıcı görünüyordu,” dedim. Gelinliğe benzeyen uzun elbisesini yerde sürüklüyordu–”

“Öyle uzun bir elbisesi yok. Onun hiç öyle bir elbise giydiğini görmedim,” dedi.

“Erkek pantalonundan yapılma bir elbiseydi,” diye açıkladım.

“Anlıyorum. Kotunun yırtıldığını duymuştum–internette okudum,” dedi acıyla. “Başka birinin pantolonunu giydi herhalde.”

“Biri giydirdi ona.”

Sessizce yürüdük. Boş tarla tamamen durgundu, yürüyüşümüzün yalnızca mekânda bir yürüyüş olduğunu hissettiriyordu bize.

“Mutlu muydu?” diye sordu. “Uzun elbisesiyle gittiğine memnun muydu?”

“Mutluydu,” dedim. “Ona bir mezar yeri almış olduğundan ve kış bastırmadan güzelliğini de yanına alarak dinlenmeye gideceği için mutluydu. Düğününe giden bir geline benzediğini söyledik ona. Bunu duyunca ağladı.”

“Neden ağladı?” diye sordu.

“Seninle evlenmeye değil de mezarına gittiğini düşündü. Bu da onu ağlattı.”

Wu Chao sıkıntılıydı. Yürürken iki eliyle gözlerini ovuşturuyordu.

“Onu kandırmamalıydım,” dedi. “Ona sahte bir iPhone yutturmaya çalışmamalıydım. iPhone’u olmasını o kadar çok istiyordu ki her gün ondan bahsediyordu. Çulsuz olduğumu ve ona gerçek bir iPhone alamayacağımı biliyordu–hayal kuruyordu işte. Onu sahtesiyle kandırmaya çalışmamalıydım. Neden intihar etmek istediğini anlıyorum–ona sahte bir iPhone aldığım için değil, ona yalan söylediğim için yaptı bunu.”

Ellerini indirdi. “Eğer ona sahte olduğunu, çünkü ancak bunu alabildiğimi söyleseydim, mutlu olurdu; elimden geleni yaptığımı bildiği için kendini kollarıma atıp bana sarılırdı.

“Bana karşı çok iyiydi. Üç yıl, sıkıntı dolu üç yıl benimle kaldı. Fakirlik yüzünden sürekli tartışıyorduk. Genelde ben kendimi kaybedip ona küfrediyor ya da dövüyordum. Şimdi düşününce kendimi berbat hissediyorum, kontrolümü asla öyle kaybetmemeliydim. Hayatımız ne kadar yoksul ya da zor olursa olsun, beni terk etme fikrini hiçbir zaman ağzına almadı–yalnızca ona kötü davrandığımda ağlayıp beni terk etmekle tehdit ederdi ama ağlaması geçtikten sonra yine kalırdı.

“Gece kulübünde eskort olarak çalışan bir kız arkadaşı vardı, her gece işe çıkıyor, ayda on binlerce yuan kazanıyordu. Fare Kız da gece kulübünde çalışmak istedi çünkü bu işi birkaç yıl yaparsa benimle memlekete dönüp ev yapıp evlenmeye yetecek kadar para biriktirebilecekti. En büyük dileğinin benimle evlenmek olduğunu söylüyordu. Ben hayır dedim, başka erkeklerin ona dokunmasını hoşgöremezdim. Ve onu dövdüm. Onu o defa öyle bir dövdüm ki yüzü şişti ve ağlamaya başladı, çığlık çığlığa beni terk edeceğini söyledi. Ama ertesi sabah uyandığında bana sarıldı ve asla başka bir erkeğin ona dokunmasına izin vermeyeceğini söyleyerek tekrar tekrar özür diledi. Ben ölsem bile başka bir erkekle olmayacak, dul olarak kalacaktı. Daha evli değiliz, dedim, ben ölürsem dul kalmış sayılmazsın. Bunun saçmalık olduğunu söyledi, sen ölürsen ben senin dulun olurum, dedi.

“Geçen kış bu kıştan bile daha soğuktu. Bomba sığınağına taşındıktan sonra bütün paramızı harcamıştık ve yeni birer iş bulmamız gerekiyordu, bir gün boyunca yatakta yatıp sıcak su içtik, sıcak suyu da bir komşudan almıştı. Akşam o kadar acıkmıştık ki deliriyorduk, yataktan çıkıp giyindi ve yemek dilenmek için dışarı çıktığını söyledi. Nasıl yapacaksın onu, diye sordum. Sokakta dikilip dileneceğim, dedi. Sen istemiyorsan yataktan çıkma, ben gidip sana yiyecek bir şeyler bulurum, dedi. Gitmesine izin vermedim. Ben dilenci olmayacağım, dedim, senin de olmana izin vermeyeceğim. Açlıktan ölüyoruz, dedi, kimin umurunda dilenci olmuşuz olmamışız? Israr etti, benim de üstüme bir ceket geçirip onun peşi sıra sığınaktan çıkmak dışında bir seçeneğim yoktu.

“O gece hava buz gibiydi ve rüzgâr da çok şiddetliydi, boynumuzdan içeri girip iliğimizi donduruyordu, ikimiz sokakta dikiliyorduk. O, yoldan geçen insanlara, bütün gün yemek yemedik, bize biraz para verebilir misiniz, diyordu. Kimse bize dönüp bakmıyordu bile. Buz gibi rüzgârda bir

saatten fazla dikildik ve böyle dilenilmeyeceğini, bir lokantanın kapısının önünde durmamız gerektiğini söyledi. Elimden tuttu, parlak ışıklandırılmış bir fırının önünden geçtik, arkasını dönüp benimle geri yürüdü, o içeri girerken bana kapının dışında beklememi söyledi. Pencereden tezgâhın arkasındaki kıza bir şey söylediğini ve kızın başını iki yana salladığını gördüm; sonra orada oturup yemek yiyen insanların yanına gidip onlara bir şeyler söyledi, onlar da başlarını iki yana salladı. Ona ekmek vermeyi reddettiklerinin farkındaydım. Hiçbir şey olmamış gibi fırından çıktı, sonra elimi tutup çok lüks olduğu her halinden belli bir restoranın girişine doğru götürdü ve burada bekleyelim, dedi, içerideki insanlar yemeklerini bitirip kalan yemekleri koydukları kutularla dışarı çıkarken onları bize vermelerini isteyebilirdik. Bu arada ben hem üşümüş hem acıkmıştım ve şiddetli rüzgârda güçlükle ayakta durabiliyordum ama o ne üşümüş ne de acıkmışa benziyor, orada dikilip birbiri ardına restorandan çıkan müşterileri izliyordu. Kimse kalan yemeklerden eve götürüyor gibi değildi, arka arkaya gelen arabalara binip gidiyorlardı. Mekân çok gösterişliydi, orada yemek yiyenlerin çok parası vardı ve hiçbiri yemek artığını eve götürmeyi aklından bile geçirmiyordu.

“Daha sonra iş adamına benzeyen bir adam, devlet memuruna benzeyen birtakım adamlara veda etti, ardından restoranın kapısında durup şoförüyle telefonda konuştu. Bu arada Fare Kaz adamın yanına gidip, bütün gün ağzımıza bir lokma girmedi ama dilenmiyoruz, para istemiyoruz, yalnızca yandaki fırına girip bize iki dilim ekmek alma inceliğini göstermenizi umuyoruz, dedi. Adam telefonu kapatıp ona bakarak, senin gibi güzel bir kız iki dilim ekmek bulamıyor mu, diye sordu. Fare Kız, güzellik karın doyurmuyor, dedi. Adam gülerek, güzelliğin karın doyurmadığı doğru ama en azından soyut bir artı, dedi. Soyut özellikler boştur ama ekmek gerçektir, dedi Fare Kız. Hey, güzel olduğun kadar akıllısın da, dedi adam. Neden benimle gelmiyorsun? İstediğin yemeği veririm sana. Fare Kız arkasını dönüp beni işaret ederek, ben kapılıyım, dedi. Adam adeta şu küçük serseriye bak sen, der gibi baktı bana.

“Adamın Mercedes’i gelince arabanın kapısını açıp şoföründen fırına gidip dört dilim ekmek almasını istedi. Şoför arabadan inerek fırına yollandı. Adam çalmaya başlayan telefonunu açtı. Şoför elinde ekmekle geri döndüğünde adam telefonla konuşurken şoföre, onlara ver, dedi. Şoför ekmek poşetini bize verdi ve Fare Kız teşekkür etti. Adam Mercedes’ine binip uzaklaştı. Fare Kız elini poşete sokup taze ekmekten bir parça

kopardı, bana verdi, sonra da poşeti ceketinin içine sakladı. Buz gibi soğuk elimi tutarak, ‘Haydi evimize gidip yiyelim,’ dedi.

“Yeraltındaki evimize döndüğümüzde komşuya gidip bir bardak sıcak su istedi. Yatağın üstüne oturduk, ekmeği yemeden önce bana sıcak suyu içirdi–tıkanmamdan korkuyordu. Sanki hiç derdimiz yokmuş gibi keyiften dört köşeydi. Yemek yerken bir anda göz yaşlarına boğuldum ama ekmeği yutarken göz yaşlarımı da içime atarak ona benimle birlikte çile çekmesine gerek olmadığını, bensiz daha iyi olacağını söyledim. Yemekte olduğu dilimi yere koydu ve gözlerinden yaşlar boşalmaya başladı. Beni terk etmeyi aklından bile geçirme, ömür boyu seninle olmayı düşünüyorum, ölsem bile hayalet olup yanına geri geleceğim, dedi.

“O kadar güzeldi ve peşinde o kadar çok erkek vardı ki. Bu erkeklerin hepsi de benden daha fazla para kazanıyordu. Ama kendini benimle yoksulluk içinde yaşamaya mahkûm etmişti. Arada bir yanlış adama kapıldı diye söylenirdi ama yalnızca laftaydı bu. Böyle konuştuktan sonra yanlış adama kapıldığını unutuverirdi.”

Wu Chao’nun yüzünde bir gülümseme belirdi. Uzun bir yol yürümüştük ve dört bir yanımızda boş tarlalar vardı; ıssızlıkta yürüyorduk. Şimdi Wu Chao’nun yüzünde sevimli bir gülümseme vardı–Fare Kız’la ilk tanışma anını anlatıyordu.

“Fare Kız’ı üç yıl önce ilk defa gördüğümde bir kuaför salonunda saç yıkıyordu. Oradan geçerken öylesine salona bakıyordum ki bir anda kapıda müşterileri karşılayan Fare Kız’ı gördüm. O da bana baktı. İşte o an kalbim yerinden fırlayacakmış gibi atmaya başladı, gördüğüm en güzel kızdı o. Gözlerini bana çevirdiğinde sanki ruhumu çalıyor gibiydi. Yirmi metre kadar yürüdüm ama daha fazla ilerleyemedim. Uzun bir süre duraksadıktan sonra geri yürüdüm, hâlâ kapıda dikiliyordu. Ona baktığımda bana bir bakış daha attı ve o bakış kalbimi yerinden oynatmaya yetti. Önünden geçtikten sonra bir defa daha duraksadım ve tekrar geri yürüdüğümde kapıda müşterileri karşılayan kız Fare Kız değildi artık. Fare Kız içeride birinin saçını yıkıyordu. Pencereden yüzünün aynadaki yansımasını gördüm, o da aynadan beni görüp çaktırmadan süzdü.

“Salonun önünde dört kere gidip geldikten sonra içeri girmeye cesaret ettim. Kapıdaki kız saçımı kestirmeye geldiğimi sanarak, hoşgeldiniz, dedi. Titrek bir sesle, patron içeride mi, diye sordum. Kasada duran adam, patron benim, dedi. Saç yıkayacak birine ihtiyacınız var mı, diye sordum. Şu an için yok ama karşıdaki salon birini arıyor, orayı deneyebilirsin, dedi.

“Fare Kız’ın gözlerine bakmaya cesaret edemeyerek salondan mahzun mahzun çıktım. Caddede uzun süre yürüdüm ama bana bakışını aklımdan çıkaramıyordum. Birkaç gün sonra yeniden cesaretimi toplayıp patrona saç yıkayacak birini arayıp aramadığını sormaya gittim. Patron yine karşıki salonu denememi söyledi. O ay içinde oraya dört kere gittim ve her defasında Fare Kız’ın bana baktığını hissettim. Dördüncü defa gittiğimde, şansıma saç yıkayan erkeklerden biri istifa etmişti ve onun yerine işe girebildim. Adamın çalışan numarası 7’ydi, dolayısıyla şimdi ben 7 numaraydım. Fare Kaz bana bir bakış attı ve sırıtmaya başladı.

“Kuaför salonundaki ilk akşamımda pek fazla müşteri yoktu, Fare Kız da bir sandalyeye oturmuş, bir saç modası dergisini karıştırıyordu. Arada bir de başını dergiden kaldırıp aynada saçını kabartıyor, sanki farklı saç modellerini kendinde hayal ediyordu. Yanındaki sandalyeye oturdum, heyecandan nefes nefese kalmış durumda olduğumdan bana dönüp, astımın mı var, dedi. Telaşla başımı iki yana sallayarak, hayır, astımım yok, dedim. Nefes alışın ürkütücü, dedi.

“Yanında oturdukça daha da gerildim, nefesimin kulağa astımlı gibi geldiğinden endişelenerek dikkatle nefes alıyordum, suyun altında nefesimi tutar gibi. Saç dergisini karıştırmaya devam ederek değişik saç modelleriyle deneme yapıyordu. Nihayet cesaretimi toplayıp, ‘Senin adın ne?’ diye sordum.

“Başını bile kaldırmadan ‘3 Numara,’ dedi.

“Ses tonu mesafeliydi ve gururum kırılmıştı. Ama bir an sonra başını kaldırıp bana gülümseyerek baktı. ‘Senin adın ne?’ diye sordu.

“‘7 Numara,’ dedim telaşla.

“Kıkırdadı. ‘Peki 7 Numaranın adı ne?’ diye sordu.

“Ancak o zaman kendi adımı hatırladım. ‘7 Numaranın adı Wu Chao.’

“Dergiyi kapattı. ‘3 Numaranın adı da Liu Mei,’ dedi.”

Wu Chao karşısındaki manzaraya bakınca aniden hikâyesini keserek durdu. Yüzüne bir büyülenme ifadesi yerleşti, benim üzerimde de buna benzer bir etki bırakan manzarayı ilk defa görüyordu: çağlayan nehirler, çim kaplı yerler, gür ağaçlar, dallarından meyveler sarkan, kalp şeklindeki yaprakları nabız gibi atan ağaçlar. Bir de insanlar, kimi etli butlu, çoğu kemikten ibaret, sağda solda keyif içinde gezinen insanlar.

Şaşkınlık içinde bana döndü. Afallamış ifadesi bir soru sorar gibiydi.

“Devam et,” dedim. “Burada ağaç yaprakları sana seslenecek, kayalar sana gülümseyecek, nehir seni selamlayacak. Burada fakirlik de yok

zenginlik de; keder de yok acı da; kin de nefret de… Burada herkes ölümde eşitliği buluyor.”

“Buranın adı ne?” diye sordu.

“Gömülmeyenlerin ülkesi,” dedim.